

Година XXI
Петак, 14. јула 2017. године

Број/Broj

51

Година XXI
Петак, 14. јула/српња 2017. године

ISSN 1512-7508 - српски језик

ISSN 1512-7486 - босански језик

ISSN 1512-7494 - хрватски језик

**ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

726

На основу члана 29. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 79/14, 81/15 и 97/15), Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ је на наставку 48. сједнице, одржаном 05.07. 2017. године, донио

**ЗАКЉУЧАК
О ФОРМИРАЊУ ИСТРАЖНЕ КОМИСИЈЕ
ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА ПАРЛАМЕНТАРНЕ
СКУПШТИНЕ БиХ ЗА УТВРЂИВАЊЕ УТРОШКА
СРЕДСТАВА ИЗВОЗНО-КРЕДИТНЕ АГЕНЦИЈЕ БиХ
И СРЕДСТАВА ПРИКУПЉЕНИХ И НАМИЈЕЊЕНИХ
ЗА ГРАДЊУ ПУТЕВА**

I

Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ формира Истражну комисију Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ за утврђивање утрошка средстава Извозно-кредитне агенције БиХ и средстава прикупљених и намијењених за градњу путева.

II

У Истражну комисију из члана 1. овог закључка именују се:

1. Шемсудин Мехмедовић
2. Предраг Кожул
3. Ненад Лалић
4. Заим Бацковић
5. Дамир Бећировић
6. Салко Соколовић

III

Задатак Истражне комисије је да утврди утрошак средстава Извозно-кредитне агенције БиХ и средстава прикупљених и намијењених за градњу путева, те да о томе поднесе извјештај Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ.

IV

Овај закључак ступа на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-50-1-1399/17
05. јула 2017. године
Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Шефик Џаферовић, с. р.

Na osnovu člana 29. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 79/14, 81/15 i 97/15), Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH je na nastavku 48. sjednice, održanom 5.7.2017. godine, donio

**ZAKLJUČAK
O FORMIRANJU ISTRAŽNE KOMISIJE
PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE BiH ZA UTVRĐIVANJE UTROŠKA
SREDSTAVA IZVOZNO-KREDITNE AGENCIJE BiH I
SREDSTAVA PRIKUPLJENIH I NAMIJENJENIH ZA
GRADNJU PUTEVA**

I.

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH formira Istražnu komisiju Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje utroška sredstava Izvozno-kreditne agencije BiH i sredstava prikupljenih i namijenjenih za gradnju puteva.

II.

U Istražnu komisiju iz člana 1. ovog zaključka imenuju se:

1. Šemsudin Mehmedović
2. Predrag Kožul
3. Nenad Lalić
4. Zaim Backović
5. Damir Bećirović
6. Salko Sokolović

III.

Zadatak Istražne komisije je da utvrdi utrošak sredstava Izvozno-kreditne agencije Bosne i Hercegovine i sredstava prikupljenih i namijenjenih za gradnju puteva, te da o tome podnese izvještaj Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.

IV.

Ovaj zaključak stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-1-1399/17
5. jula 2017. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Šefik Džaferović, s. r.

Na temelju članka 29. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 79/14, 81/15 i 97/15), Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH je na nastavku 48. sjednice, održanom 5.7.2017. godine, donio

ZAKLJUČAK

**O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA
ZASTUPNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE BIH ZA UTVRĐIVANJE UTROŠKA
SREDSTAVA IZVOZNO-KREDITNE AGENCIJE BIH I
SREDSTAVA PRIKUPLJENIH I NAMIJENJENIH ZA
CESTOGRAĐNJU**

I.

Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH osniva Istražno povjerenstvo Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje utroška sredstava Izvozno-kreditne agencije BiH i sredstava prikupljenih i namijenjenih za cestogradnju.

II.

U Istražno povjerenstvo iz člana 1. ovog Zaključka imenuju se:

1. Šemsudin Mehmedović
2. Predrag Kožul
3. Nenad Lalić
4. Zaim Backović
5. Damir Bećirović
6. Salko Sokolović

III.

Zadaća Istražnog povjerenstva je utvrđivanje utroška sredstava Izvozno-kreditne agencije BiH i sredstava prikupljenih i namijenjenih za cestogradnju, te podnošenje izvješća o tome Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.

IV.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-1-1399/17
5. srpnja 2017. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Šefik Džaferović, v. r.

**КОМИСИЈА ЗА ОЧУВАЊЕ
НАЦИОНАЛНИХ СПОМЕНИКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

727

Комисија за очување националних споменика, на основу члана V став 4. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, члана 39. став 1. и члана 40. став (1) е) Пословника о раду Комисије за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), на сједници одржаној 13. јуна 2017. године, донијела је

ОДЛУКУ

**О ПРЕСТАНКУ ВАЖЕЊА ОДЛУКЕ О ИЗМЈЕНАМА И
ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О ПРОГЛАШЕЊУ
ГРАДИТЕЉСКЕ ЦЈЕЛИНЕ - ГАЗИ ХУСРЕВ-БЕГОВ
БЕЗИСТАН СА ДУЋАНИМА У САРАЈЕВУ
НАЦИОНАЛНИМ СПОМЕНИКОМ БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ**

I

Ступањем на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу градитељске цјелине - Гازی Хусрев-бегов безистан са дућанима у Сарајеву националним спомеником Босне и Херцеговине, број 07.2-2-124/06-6 од 30.01.2008. године ("Службени гласник БиХ", број 20/08).

II

Саставни дио ове одлуке је образложење, које је доступно на увид заинтересованим лицима у просторијама и на веб страници Комисије за очување националних споменика (<http://www.kons.gov.ba>).

III

Према члану V став 4. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, одлуке Комисије су коначне.

IV

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Ову одлуку Комисија је донијела у сљедећем саставу: проф. др Амир Пашић, Горан Милојевић и Радоје Видовић.

Број 03-2.6-112/17-1

13. јуна 2017. године
Сарајево

Председавајући Комисије
Горан Милојевић, с. р.

Комисија за очување националних споменика, на основи члана V став 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, члана 39. став 1. и члана 40. став (1) е) Пословника о раду Комисије за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), на сједници одржаној 13. јуна 2017. године, донијела је

ОДЛУКУ

**О ПРЕСТАНКУ ВАЖЕЊА ОДЛУКЕ О ИЗМЈЕНАМА И
ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О ПРОГЛАШЕЊУ
ГРАДИТЕЉСКЕ ЦЈЕЛИНЕ - ГАЗИ ХУСРЕВ-БЕГОВ
БЕЗИСТАН СА ДУЋАНИМА У САРАЈЕВУ
НАЦИОНАЛНИМ СПОМЕНИКОМ БОСНЕ И
HERCEGOVINE**

I

Ступањем на снагу ове одлуке престаје важити Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу градитељске цјелине - Гازی Хусрев-бегов безистан са дућанима у Сарајеву националним спомеником Босне и Херцеговине, број 07.2-2-

124/06-6 od 30.01.2008. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 20/08).

II

Sastavni dio ove odluke je obrazloženje koje je dostupno na uvid zainteresiranim licima u prostorijama i na web-stranici Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika (<http://www.kons.gov.ba>).

III

Prema članu V stav 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, odluke Komisije su konačne.

IV

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Komisija je donijela u sljedećem sastavu: prof. dr. Amir Pašić, Goran Milojević i Radoje Vidović.

Broj 03-2.6-112/17-1

13. juna 2017. godine

Sarajevo

Predsjedavajući Komisije

Goran Milojević, s. r.

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, na temelju članka V. stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, članka 39. stavak 1. i članka 40. stavak (1) e) Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika ("Službeni glasnik BiH", broj 47/16), na sjednici održanoj 13. lipnja 2017. godine, donijelo je

ODLUKU

O PRESTANKU VAŽENJA ODLUKE O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O PROGLAŠENJU GRADITELJSKE CJELINE - GAZI HUSREV-BEGOV BEZISTAN SA DUĆANIMA U SARAJEVU NACIONALNIM SPOMENIKOM BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje važiti Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o proglašenju graditeljske cjeline - Gazi Husrev-begov bezistan sa dućanima u Sarajevu nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine, broj 07.2-2-124/06-6 od 30. 01. 2008. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 20/08).

II.

Sastavnim dijelom ove odluke je obrazloženje koje je dostupno na uvid zainteresiranim osobama u prostorijama i na web-stranici Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika (<http://www.kons.gov.ba>).

III.

Prema članku V. stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, odluke Povjerenstva su konačne.

IV.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Povjerenstvo je donijelo u sljedećem sastavu: prof. dr. Amir Pašić, Goran Milojević i Radoje Vidović.

Broj 03-2.6-112/17-1

13. lipnja 2017. godine

Sarajevo

Predsjedatelj Povjerenstva

Goran Milojević, v. r.

728

Комисија за очување националних споменика, на основу члана 36. став (3) Пословника о раду Комисије за

очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), а у вези са чланом V став 3. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, на сједници одржаној 13. јуна 2017. године, донијела је

ОДЛУКУ

I

- (1) За добра културно-историјског наслеђа уврштена на Списак добара, који је саставни дио ове одлуке, продужава се режим заштите из члана V став 3. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.
- (2) Режим заштите у смислу става (1) ове тачке продужава се до доношења коначне одлуке Комисије за очување националних споменика о проглашењу предложеног добра националним спомеником или о одбијању приједлога за проглашење.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04.1-02.9-88/17-4

13. јуна 2017. године

Сарајево

Председавајући Комисије

Горан Милојевић, с. р.

Комисија за очување националних споменика, на основу члана 36. став (3) Пословника о раду Комисије за очување националних споменика ("Službeni glasnik BiH", broj 47/16), а у вези са чланом V став 3. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, на сједници одржаној 13. јуна 2017. године, донијела је

ОДЛУКУ

I

- (1) За добра културно-историјског наслеђа уврштена на Списак добара, који је саставни дио ове одлуке, продужава се режим заштите из члана V став 3. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.
- (2) Режим заштите у смислу става (1) ове тачке продужава се до доношења коначне одлуке Комисије за очување националних споменика о проглашењу предложеног добра националним спомеником или о одбијању приједлога за проглашење.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04.1-02.9-88/17-4

13. јуна 2017. године

Сарајево

Председавајући Комисије

Горан Милојевић, с. р.

Повјеренство за очување националних споменика, на основу члана 36. став (3) Пословника о раду Повјеренства за очување националних споменика ("Službeni glasnik BiH", broj 47/16), а у вези са чланком V. ставак 3. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, на сједници одржаној 13. липња 2017. године, донијело је

ОДЛУКУ

I.

- (1) За добра културно-повијесног наслеђа уврштена на Списак добара, који је саставни дио ове одлуке, продужава се режим заштите из члана V. ставак 3. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.

- (2) Režim zaštite u smislu stavka (1) ove točke produžava se do donošenja konačne odluke Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika o proglašenju predloženog dobra nacionalnim spomenikom ili o odbijanju prijedloga za proglašenje.

II.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Број 04.1-02.9-88/17-4

13. lipnja 2017. godine

Sarajevo

Predsjedatelj Povjerenstva

Goran Milojević, v. r.

Списак

културно-историјских добара за која се продужава режим заштите из члана V став 3. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини

1. Стари муслимански нишани у мезарју Раковац, Братунац;
2. Зграда Raiffeisen банке у Бихаћу - Зграда бившег хотела Босна.

Председавајући Комисије
Горан Милојевић, с. р.

729

Комисија за очување националних споменика, на основу члана V. став 4 Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 36. став (1) Пословника о раду Комисије за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), на сједници одржаној 11. маја 2017. године, донијела је

ОДЛУКУ

I

Историјска грађевина - Небодер Жељезничарско-штедне задруге у Сарајеву проглашава се националним спомеником Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: национални споменик).

Национални споменик налази се на простору означеном као к.ч. 853, к.о. Сарајево VII (нови премјер) што одговара дијелу к.ч. 218, к.о. Сарајево LII (стари премјер), з.к. уложак бр. 240, општина Центар, Сарајево, Федерација Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина.

На национални споменик се примјењују мјере заштите утврђене Законом о спровођењу одлука Комисије за заштиту националних споменика успостављене према Анексу 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/02, 27/02, 6/04 и 51/07).

II

Федерација Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација) дужна је да обезбједи правне, научне, техничке, административне и финансијске мјере за заштиту, конзервацију и презентацију националног споменика.

Комисија за очување националних споменика (у даљњем тексту: Комисија) утврдиће техничке услове за израду и постављање информационе табле са основним подацима о споменику и одлуци о проглашењу добра националним спомеником.

III

У сврху трајне заштите националног споменика, утврђују се следеће мјере заштите које се односе на простор дефинисан у тачки I став 2. ове одлуке:

- дозвољени су истраживачки и конзерваторско-реставраторски радови, радови на санацији и презентацији споменика, уз одобрење федералног министарства надлежног за просторно уређење (у даљем тексту: надлежно министарство) и стручни надзор надлежне службе заштите наслеђа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежна служба заштите);
- потребно је извршити детаљно снимање објекта;
- потребно је извршити парцијалну или комплетну рестаурацију фасада и оправку дотрајалих инсталација;
- приликом радова на рестаурацији објекта потребно је сачувати његов изворни изглед;
- дозвољена је адаптација простора у циљу његовог прилагођавања савременим потребама (инсталације гријања и други радови везани за ентеријер) под условом да се сачувају стилске карактеристике објекта, уз одобрење надлежног министарства и стручно надзирање надлежне службе заштите;
- објекат се може користити у стамбене, пословне, образовне, културне и друге сврхе, односно на начин који неће угрозити интегритет објекта и његово значење у структури града;
- приликом потенцијалне будуће реконструкције објекта препоручује се замјена неадекватних уграђених елемената новим, по узору на изворне.

У циљу трајне заштите националног споменика, утврђује се **заштитни појас**, који чини зона сјеверно и западно од објекта проглашеног националним спомеником. Заштитни појас обухвата земљиште означено као к.ч. 854, 857 и 861/14, к.о. Сарајево VII (нови премјер) што одговара к.ч. дио 213, дио 215, к.ч. дио 218 и 279, к.о. Сарајево LII (стари премјер), општина Центар, Сарајево.

Унутар заштитног појаса утврђују се следеће мјере заштите:

- потребно је обезбједити очување структуре, прије свега планске основе, уз ограничење спратности, величине и габаритних димензија објекта, као и употребу материјала и архитектонских елемената који неће угрозити карактер националног споменика;
- није дозвољена изградња инфраструктурних и индустријских објеката.

IV

Стављају се ван снаге сви спроведбени и развојни просторно-плански акти у дијелу у којем су у супротности са одредбама ове одлуке.

V

Свако, а посебно надлежни органи Федерације Босне и Херцеговине, кантона, градске и општинске службе суздржаће се од предузимања било каквих радњи које могу да оштете национални споменик или доведу у питање његову заштиту.

VI

Ова одлука доставиће се надлежном општинском суду ради уписа у земљишне књиге.

VII

Саставни дио ове одлуке је образложење са пратећом документацијом, које је доступно на увид заинтересованим лицима у просторијама и на веб страници Комисије (<http://www.kons.gov.ba>).

VIII

Према члану V став 4. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, одлуке Комисије су коначне.

IX

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Ову одлуку Комисија је донијела у следећем саставу: проф. др Амир Пашић, Горан Милојевић и Радоје Видовић.

Број 07.3-2.3-89/17-6

11. маја 2017. године

Сарајево

Председавајући Комисије
Горан Милојевић, с. р.

Комисија за очување националних споменика, на основи члана V став 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 36. став (1) Пословника о раду Комисије за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), на седници одржаној 11. маја 2017. године, донијела је

ODLUKU

I

Historijska građevina - Neboder Željezničarsko-štedne zadruge u Sarajevu proglašava se nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nacionalni spomenik).

Nacionalni spomenik nalazi se na prostoru označenom kao к.č. 853, к.о. Сарајево VII (нови премијер), што одговара дијелу к.ч. 218, к.о. Сарајево LII (стари премијер), з.к. уложак бр. 240, опћина Центар, Сарајево, Федерација Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина.

На национални споменик се примјенјују мјере заштите утврђене Законом о провађењу одлука Комисије за заштиту националних споменика успостављене према Анексу 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/02, 27/02, 6/04 и 51/07).

II

Федерација Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација) дужна је осигурати правне, научне, техничке, административне и финансијске мјере за заштиту, конзервацију и презентацију националног споменика.

Комисија за очување националних споменика (у даљњем тексту: Комисија) утврдит ће техничке увјете за израду и постављање информационе плоче са основним подацима о споменику и одлучи о проглашењу добра националним спомеником.

III

У сврху трајне заштите националног споменика, утврђују се следеће мјере заштите које се односе на простор дефиниран у тачки I став 2. ове одлуке:

- дозвољени су истраживачки и конзерваторско-рестаураторски радови, радови на санацији и презентацији споменика, уз одобрење федералног министарства надлежнога за просторно уређење (у даљем тексту: надлежно министарство) и стручни надзор надлежне службе заштите наслиједа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежна служба заштите);
- потребно је извршити детаљно снимање објекта;
- потребно је извршити парцијалну или комплетну реставрацију фасада и оправку потрајалих инсталација;
- приликом радова на реставрацији објекта потребно је сачувати његов изворни изглед;
- дозвољена је адаптација простора у циљу његовог прилагођавања савременим потребма (инсталације

гријања и други радови везани за ентријер) под увјетом да се сачувају стилске карактеристике објекта, уз одобрење надлежног министарства и стручно надзирање надлежне службе заштите;

- објекат се може користити у стамбене, пословне, образовне, културне и друге сврхе, односно на начин који неће угрожити интегритет објекта и његово значење у структури града;
- приликом потенцијалне будуће реконструкције објекта препоручује се замена неадекватних уграђених елемената новим, по узору на изворне.

У циљу трајне заштите националног споменика, утврђује се **заштитни појас**, који чини зона сјеверно и западно од објекта проглашеног националним спомеником. Заштитни појас обухвата земљиште означено као к.ч. 854, 857 и 861/14, к.о. Сарајево VII (нови премијер), што одговара к.ч. дио 213, дио 215, к.ч. дио 218 и 279, к.о. Сарајево LII (стари премијер), опћина Центар, Сарајево.

Унутар заштитног појаса утврђују се следеће мјере заштите:

- потребно је осигурати очување структуре, прије свега планске основе, уз ограничење спратности, величине и габаритних димензија објеката, као и употребу материјала и архитектонских елемената који неће угрожити карактер националног споменика;
- није дозвољена изградња инфраструктурних и индустријских објеката.

IV

Стављају се ван снаге сви проведбени и развојни просторно-плански акти у дијелу у којем су у супротности са одредбама ове одлуке.

V

Свако, а посебно надлежни органи Федерације Босне и Херцеговине, кантона, градске и опћинске службе суздржат ће се од подузимања било каквих радњи које могу оштетити национални споменик или довести у питање његову заштиту.

VI

Ова одлука доставит ће се надлежном опћинском суду ради уписа у земљишне књиге.

VII

Саставни дио ове одлуке је образложење са пратећом документацијом, које је доступно на увид заинтересираним лицима у просторијима и на веб-страници Комисије (<http://www.kons.gov.ba>).

VIII

Према члану V став 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, одлуке Комисије су коначне.

IX

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Ову одлуку Комисија је донијела у следећем саставу: проф. др. Амир Пашић, Горан Милојевић и Радоје Видовић.

Број 07.3-2.3-89/17-6

11. маја 2017. године

Сарајево

Председавајући Комисије
Горан Милојевић, с. р.

Повјеренство за очување националних споменика, на основу члана V. ставак 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 36. ставак (1) Пословника о раду Повјеренства за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), на седници одржаној 11. свибња 2017. године, донијело је

ODLUKU**I.**

Povijesna građevina - Neboder Željezničarsko-štedne zadruge u Sarajevu proglašava se nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nacionalni spomenik).

Nacionalni spomenik nalazi se na prostoru označenom kao k.č. 853, k.o. Sarajevo VII (novi premjer), što odgovara dijelu k.č. 218, k.o. Sarajevo LII (stari premjer), z.k. uložak br. 240, općina Centar, Sarajevo, Federacija Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina.

Na nacionalni spomenik se primjenjuju mjere zaštite utvrđene Zakonom o provedbi odluka Povjerenstva za zaštitu nacionalnih spomenika uspostavljenog prema Aneksu 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/02, 27/02, 6/04 i 51/07).

II.

Federacija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) dužna je osigurati pravne, znanstvene, tehničke, administrativne i finansijske mjere za zaštitu, konzervaciju i prezentaciju nacionalnog spomenika.

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) utvrdit će tehničke uvjete za izradu i postavljanje informacijske ploče sa osnovnim podacima o spomeniku i odluci o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom.

III.

U svrhu trajne zaštite nacionalnog spomenika, utvrđuju se sljedeće mjere zaštite koje se odnose na prostor definiran u točki I. stavak 2. ove odluke:

- dopušteni su istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi, radovi na sanaciji i prezentaciji spomenika, uz odobrenje federalnog ministarstva mjerodavnoga za prostorno uređenje (u daljem tekstu: mjerodavno ministarstvo) i strukovni nadzor mjerodavne službe zaštite nasljeđa na razini Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: mjerodavna služba zaštite);
- potrebno je izvršiti detaljno snimanje objekta;
- potrebno je izvršiti parcijalnu ili kompletnu restauraciju fasada i opravku dotrajalih instalacija;
- prilikom radova na restauraciji objekta potrebno je sačuvati njegov izvorni izgled;
- dopuštena je adaptacija prostora u cilju njegove prilagodbe suvremenim potrebama (instalacije grijanja i drugi radovi vezani za enterijer) pod uvjetom da se sačuvaju stilske karakteristike objekta, uz odobrenje mjerodavnog ministarstva i strukovno nadziranje mjerodavne službe zaštite;
- objekat se može rabiti u stambene, poslovne, obrazovne, kulturne i druge svrhe, odnosno na način koji neće ugroziti integritet objekta i njegovo značenje u strukturi grada;
- prilikom potencijalne buduće rekonstrukcije objekta preporuča se zamjena neadekvatnih ugrađenih elemenata novim, po uzoru na izvorne.

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika, utvrđuje se **zaštitni pojas**, koji čini zona sjeverno i zapadno od objekta proglašenog nacionalnim spomenikom. Zaštitni pojas obuhvata zemljište označeno kao k.č. 854, 857 i 861/14, k.o. Sarajevo VII (novi premjer), što odgovara k.č. dio 213, dio 215, k.č. dio 218 i 279, k.o. Sarajevo LII (stari premjer), općina Centar, Sarajevo.

Unutar zaštitnog pojasa utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- potrebno je osigurati očuvanje strukture, prije svega planske osnove, uz ograničenje katnosti, veličine i gabaritnih dimenzija objekata, kao i uporabu

materijala i arhitektonskih elemenata koji neće ugroziti karakter nacionalnog spomenika;

- nije dopuštena izgradnja infrastrukturnih i industrijskih objekata.

IV.

Stavljaju se izvan snage svi provedbeni i razvojni prostorno-planski spisi u dijelu u kojemu su u suprotnosti sa odredbama ove odluke.

V.

Svatko, a posebice mjerodavna tijela Federacije Bosne i Hercegovine, kantona, gradske i općinske službe suzdržat će se od poduzimanja bilo kakvih radnji koje mogu oštetiti nacionalni spomenik ili dovesti u pitanje njegovu zaštitu.

VI.

Ova odluka dostavit će se mjerodavnom općinskom sudu radi upisa u zemljišne knjige.

VII.

Sastavnim dijelom ove odluke je obrazloženje sa pratećom dokumentacijom, koje je dostupno na uvid zainteresiranim osobama u prostorijama i na web-stranici Povjerenstva (<http://www.kons.gov.ba>).

VIII.

Prema članku V. stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, odluke Povjerenstva su konačne.

IX.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Povjerenstvo je donijelo u sljedećem sastavu: prof. dr. Amir Pašić, Goran Milojević i Radoje Vidović.

Broj 07.3-2.3-89/17-6

11. svibnja 2017. godine
Sarajevo

Predsjedatelj Povjerenstva
Goran Milojević, v. r.

КОМИСИЈА ЗА ИЗБЈЕГЛИЦЕ И РАСЕЉЕНА ЛИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

730

На основу члана 23. Закона о избјеглицама из БиХ и расељеним лицима у БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 23/99, 21/03 и 33/03), члана 2. Споразума о удруживању и начину реализације средстава за остваривање права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума у 2015. години, број 01-41-4-3009/15 од 26.11.2015. године, Одлуке о распоређивању средстава за 2015. годину ("Службени гласник БиХ", бр. 40/16) и Одлуке о начину и процедурама одобравања средстава удружених у Фонд за повратак БиХ намијењених за реализацију права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума ("Службени гласник БиХ", бр. 63/16), Комисија за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине, на својој 8. сједници одржаној 19.6.2017. године, доноси

ОДЛУКУ

О ИЗБОРУ ПРОЈЕКТА ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈЕ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА ЗА 2015. ГОДИНУ

Члан 1.

- (1) Чланом 3. Одлуке о распоређивању средстава за 2015. годину, средства у износу од 675.000,00 КМ распоређена су за финансирање пројекта електрификације стамбених јединица расељених лица и повратника.

- (2) На основу Јавног позива Министарства за људска права и избјеглице БиХ за достављање пројектних приједлога у сврху електрификације стамбених јединица повратника и расељених лица, општине и градови у БиХ су доставиле пројекте у сврху електрификације стамбених јединица повратника и расељених лица.

Члан 2.

- (1) Средства из члана 1. ове одлуке распоређена су за финансирање приоритетних пројеката електрификације стамбених јединица повратника и расељених лица, како сlijеди:

Ред. број	Ентитет	Општина	Мјесна заједница (МЗ)	Село, заселак, насеље, улица	Предложени износ одобрених средстава (КМ)
1	РС	Фоча	Козија Лука	Потколун	45.000,00
2	РС	Фоча	Козија Лука	Родијел	45.000,00
3	РС	Источни Стари Град	Вучија Лука	Вукњићи	20.000,00
4	ФБиХ	Равно	Иваница	Рупни до - Површ, Главска	120.000,00
5	РС	Фоча	Избишно	Кљуна и Дабјовићи	99.000,00
6	РС	Рудо	Стргачина	Опутница, Трбосиле, Шахдани, Глог, Дубац	159.000,00
7	ФБиХ	Гламоч	Роре	Савићи	122.000,00
8	РС	Котор Варош	Котор Варош	Билице	65.000,00
					675.000,00

Члан 3.

- (1) Министарство за људска права и избјеглице БиХ ће обавијестити општине у БиХ, чији су пројекти одабрани, о одабраним пројектима, износима и намјенама средстава из члана 2. ове одлуке.
- (2) Након обавјештавања о додјели финансијских средстава, Министарство за људска права и избјеглице БиХ, Фонд за повратак БиХ и Предсједник Комисије за избјеглице и расељена лица БиХ ће са носиоцима имплементације потписати Споразум о сарадњи, на основу којег ће се проводити реализација додијељених средстава, у складу са важећим процедурама.
- (3) Министарство за људска права и избјеглице БиХ ће, у складу са важећим процедурама, на основу потписаних споразума о сарадњи, вршити мониторинг процеса имплементације овог пројекта.

Члан 4.

Одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

Број К-8-41-1-1304-9/17

19. јуна 2017. године

Сарајево

Предсједник Комисије

Мато Јоzić, с. р.

На основу члана 23. Закона о избјеглицама из БиХ и расељеним особама у БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 23/99, 21/03 и 33/03), члана 2. Споразума о удруживању и начину реализације средстава за остваривање права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума у 2015. години, број 01-41-4-3009/15 од 26.11.2015. године, Одлуке о распоређивању средстава за 2015. годину ("Службени гласник БиХ", бр. 40/16) и Одлуке о начину и процедурама одобравања средстава удружених у Фонд за повратак БиХ намјениjenih за реализацију права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума ("Службени гласник БиХ", бр. 63/16), Комисија за избјеглице и

расељене особе Босне и Херцеговине, на својој 8. сједници одржаној 19.6.2017. године, donosi

ОДЛУКУ О ИЗБОРУ ПРОЈЕКТА ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈЕ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА РАСЕЉЕНИХ ОСОБА И ПОВРАТНИКА ЗА 2015. ГОДИНУ

Члан 1.

- (1) Чланом 3. Одлуке о распоређивању средстава за 2015. годину, средства у износу од 675.000,00 КМ распоређена су за финансирање пројеката електрификације стамбених јединица расељених особа и повратника.
- (2) На основу Јавног позива Министарства за људска права и избјеглице БиХ за достављање пројектних приједлога у сврху електрификације стамбених јединица повратника и расељених особа, општине и градови у БиХ су доставиле пројекте у сврху електрификације стамбених јединица повратника и расељених особа.

Члан 2.

- (1) Средства из члана 1. ове одлуке распоређена су за финансирање приоритетних пројеката електрификације стамбених јединица повратника и расељених особа, како сlijеди:

Ред. број	Ентитет	Општина	Мјесна заједница (МЗ)	Село, заселак, насеље, улица	Предложени износ одобрених средстава (КМ)
1	РС	Фоча	Козија Лука	Потколун	45.000,00
2	РС	Фоча	Козија Лука	Родијел	45.000,00
3	РС	Источни Стари Град	Вучија Лука	Вукњићи	20.000,00
4	ФБиХ	Равно	Иваница	Рупни до - Површ, Главска	120.000,00
5	РС	Фоча	Избишно	Кљуна и Дабјовићи	99.000,00
6	РС	Рудо	Стргачина	Опутница, Трбосиле, Шахдани, Глог, Дубац	159.000,00
7	ФБиХ	Гламоч	Роре	Савићи	122.000,00
8	РС	Котор Варош	Котор Варош	Билице	65.000,00
					675.000,00

Члан 3.

- (1) Министарство за људска права и избјеглице БиХ ће обавијестити општине у БиХ, чији су пројекти одабрани, о одабраним пројектима, износима и намјенама средстава из члана 2. ове одлуке.
- (2) Након обавјештавања о додјели финансијских средстава, Министарство за људска права и избјеглице БиХ, Фонд за повратак БиХ и Предсједник Комисије за избјеглице и расељене особе БиХ ће са носитељима имплементације потписати Споразум о сарадњи, на основу којег ће се проводити реализација додијељених средстава, у складу са важећим процедурама.
- (3) Министарство за људска права и избјеглице БиХ ће, у складу са важећим процедурама, на основу потписаних споразума о сарадњи, вршити мониторинг процеса имплементације овог пројекта.

Члан 4.

Одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

Број К-8-41-1-1304-9/17

19. јуна 2017. године

Сарајево

Предсједник Комисије

Мато Јоzić, с. р.

Na temelju članka 23. Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 23/99, 21/03 i 33/03), članka 2. Sporazuma o udruživanju i načinu realiziranja sredstava za ostvarivanje prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma u 2015. godini, broj 01-41-4-3009/15 od 26.11.2015. godine, Odluke o raspoređivanju sredstava za 2015. godinu ("Službeni glasnik BiH", br. 40/16) i Odluke o načinu i procedurama odobravanja sredstava udruženih u Fond za povratka BiH namijenjenih za realiziranje prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma ("Službeni glasnik BiH", br. 63/16), Povjerenstvo za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine, na svojoj 8. sjednici održanoj 19.6.2017. godine, donosi

ODLUKU O IZBORU PROJEKATA ELEKTRIFICIRANJA STAMBENIH JEDINICA RASELJENIH OSOBA I POVRATNIKA ZA 2015. GODINU

Članak 1.

- (1) Člankom 3. Odluke o raspoređivanju sredstava za 2015. godinu, sredstva u iznosu od 675.000,00 KM raspoređena su za financiranje projekata elektrificiranja stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika.
- (2) Na temelju Javnog poziva Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH za dostavljanje projektnih prijedloga u svrhu elektrificiranja stambenih jedinica povratnika i raseljenih osoba, općine i gradovi u BiH su dostavile projekte u svrhu elektrificiranja stambenih jedinica povratnika i raseljenih osoba.

Članak 2.

- (1) Sredstva iz članka 1. ove odluke raspoređena su za financiranje prioriternih projekata elektrificiranja stambenih jedinica povratnika i raseljenih osoba, kako slijedi:

Red. broj	Entitet	Općina	Mjesna zajednica (MZ)	Selo, zaselek, naselje, ulica	Predloženi iznos odobrenih sredstava (KM)
1	RS	Foča	Kozija Luka	Potkolun	45.000,00
2	RS	Foča	Kozija Luka	Rodijelj	45.000,00
3	RS	Istočni Stari Grad	Vučija Luka	Vuknjići	20.000,00
4	FBiH	Ravno	Ivanica	Rupni do - Površ, Glavska	120.000,00
5	RS	Foča	Izbišno	Kljuna i Dabižovići	99.000,00
6	RS	Rudo	Strgačina	Oputnica, Trbosilje, Šahdani, Glog, Dubac	159.000,00
7	FBiH	Glamoč	Rore	Savići	122.000,00
8	RS	Kotor Varoš	Kotor Varoš	Bilice	65.000,00
					675.000,00

Članak 3.

- (1) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će obavijestiti općine u BiH, čiji su projekti odabrani, o odabranim projektima, iznosima i namjenama sredstava iz članka 2. ove odluke.
- (2) Nakon obavještanja o dodjeli finansijskih sredstava, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Fond za povratak BiH i Predsjednik Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe BiH će sa nositeljima implementacije potpisati Sporazum o suradnji, na temelju kojeg će se provoditi realiziranje dodijeljenih sredstava, sukladno važećim procedurama.

- (3) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će, sukladno važećim procedurama, na temelju potpisanih sporazuma o suradnji, vršiti monitoring procesa implementiranja ovog projekta.

Članak 4.

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" i stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja.

Broj K-8-41-1-1304-9/17

19. lipnja 2017. godine

Sarajevo

Predsjednik Povjerenstva

Mato Jozić, v. r.

731

На основу члана 23. Закона о избјеглицима из БиХ и расељеним лицима у БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 23/99, 21/03 и 33/03), члана 2. Споразума о удруживању и начину реализације средстава за остваривање права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума у 2015. години, број 01-41-4-3009/15 од 26.11.2015. године, Одлуке о распоређивању средстава за 2015. годину ("Службени гласник БиХ", бр. 40/16) и Одлуке о начину и процедурама одобравања средстава удружених у Фонд за повратак БиХ намијењених за реализацију права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума ("Службени гласник БиХ", бр. 63/16), Комисија за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине, на својој 8. сједници одржаној 19.6.2017. године, доноси

ОДЛУКУ

**О ИЗБОРУ ПРОЈЕКТА ОБНОВЕ И ИЗГРАДЊЕ
КОМУНАЛНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ
НА ПРОСТОРИМА ГДЈЕ ЖИВЕ РАСЕЉЕНА ЛИЦА И
ПОВРАТНИЦИ ЗА 2015. ГОДИНУ**

Члан 1.

- (1) Чланом 4. Одлуке о распоређивању средстава за 2015. годину средства у износу од 1.575.000,00 КМ распоређена су за финансирање пројеката обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе раселена лица и повратници.
- (2) На основу Јавног позива Министарства за људска права и избјеглице БиХ за доставу пријава у сврху додјеле помоћи у обнови и изградњи комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе раселена лица и повратници, општине и градови у БиХ су доставиле пројекте у сврху додјеле помоћи из области санирања путне инфраструктуре, водоснабдијевања и канализације и санирања социјалне инфраструктуре.

Члан 2.

- (1) Средства iz člana 1. ove odluke raspoređena su za finansiranje prioriternih projekata obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljena lica i povratnici.
- (2) Lista projekata po Javnom pozivu za obnovu i izgradnju komunalne i socijalne infrastrukture, koju je odobrila Komisija za izbjeglice i raseljena lica BiH, je sastavni dio ove odluke.

Члан 3.

- (1) Министарство за људска права и избјеглице БиХ ће обавијестити општине и градове у БиХ, чији су пројекти одабрани, о одабраним пројектима, износима и намјенама средстава из члана 2. ове одлуке.
- (2) Након обавјештавања о додјели финансијских средстава, Министарство за људска права и избјеглице БиХ. Фонд за повратак БиХ и Предсједник

Комисије за избјеглице и расељена лица БиХ ће са носиоцима имплементације потписати Споразум о сарадњи, на основу којег ће се проводити реализација додијелених средстава, у складу са важећим процедурама.

- (3) Министарство за људска права и избјеглице БиХ ће, у складу са важећим процедурама, на основу

потписаних споразума о сарадњи, вршити мониторинг процеса имплементације овог пројекта.

Члан 4.

Одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

Број К-8-41-1-1304-10/17

19. јуна 2017. године

Сарајево

Предсједник Комисије

Мато Јозић, с. р.

ЛИСТА ПРОЈЕКТА ПО ЈАВНОМ ПОЗИВУ ЗА ОБНОВУ И ИЗГРАДЊУ КОМУНАЛНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Р. бр.	Број пријаве	Подносилац пријаве	ПП	Предмет помоћи (описно)	Микролокалитет	Предложени износ одобрених средстава
1	147	Општина Столац	С	Обнова унутрашњости жупне цркве у Аладинићима - Црнићи	Аладинићи - Црнићи	50.000
2	108	Град Бијељина	С	Санација светосавског-парохијског дома у Сувом Пољу код Бијељине	Суво Поље	5.000
3	258	Општина Шамац	С	Изградња гробљанске капеле на централном градском гробљу за повратничка мјеста Турсиновац, Тишина и Шамац	Шамац	50.000
4	163	Општина Теочак	С	Довршетак радова на објекту Дома културе у Теочаку	Теочак	50.000
5	108	Град Бијељина	С	Уређење црквене порте и црквеног објекта за паљење и продају свијећа за Парохијски Храм Св. Мученика Георгија у Бијељини	Бијељина	20.000
6	89	Источно Ново Сарајево	С	Изградња цркве св. Ангелине српске у МЗ Топлик-Тилава	Топлик-Тилава	18.000
7	129	Град Добој	С	Израда фрескописа у храму Св. Пророка Илије у Кожухама	Кожухе	20.000
8	108	Град Бијељина	С	Набавка вањске столарије за Светосавско-Парохијски дом при храму Рођења Пресвете Богородице у Доњем Црњелову	Доње Црњелово	5.000
9	165	Општина Какањ	С	Реконструкција амбуланте породичне медицине са просторијама МЗ Згошћа-II фаза	Згошћа	35.000
10	169	Град Бања Лука	С	Изградња храма-израда патоса храма у насељу Врбања	Врбања	10.000
11	143	Општина Брод	С	Изградња крова и поткровља на објекту Омладинског дома у Зборишту	Збориште	12.000
12	84	Општина Прњавор	С	Изградња парохијског дома са салом у Доњим Галиповцима	Доњи Галиповци	11.000
13	180	Општина Модрича	С	Фреске у цркви покрова Пресвете Богородице Вишњик	Вишњик	10.000
14	207	Општина Пелагићево	С	Уређење жупне библиотеке и галерије "Фра Ловро" у жупи св.Ивана Крститеља Доња Грамошница	Доња Грамошница	50.000
15	102	Општина Живинице	С	Извођење грађевинских радова на крову Светосавског дома у Подгајевима	Подгајеви	15.000
16	108	Град Бијељина	С	Реконструкција парохијског дома храма Вазнесења Господњег у Горњем Црњелову	Горње Црњелово	5.000
17	215	Општина Чапљина	С	Адаптација Кираетхане - читаонице фаза II	Општина Чапљина	37.241
18	229	Општина Тешањ	С	Православна црква Покров Свете Богородице у Тешњу	Општина Тешањ	18.000
19	141	Општина Орашје	С	Поновна изградња храма св. великомученика Георгија	Општина Орашје	10.000
20	108	Град Бијељина	П	Асфалтирање улица у Новом насељу Јања	Ново насеље Јања	100.000
21	143	Општина Брод	П	Реконструкција са асфалтирањем приступног пута и платоа дворишта Друштвеног дома МЗ Доње Колибе, дужина 260 м	Доње Колибе	41.000
22	124	Општина Кисељак	П	Санација путне инфраструктуре-асфалтирање пута у урбаном подручју Билаловац за насељено мјесто Бризје	Билаловац-Бризје	30.200
23	3	Општина Рудо	П	Асфалтирање пута Стргачина -Чавдари	Стргачина-Чавдари	25.775
24	204	Општина Горажде	П	Реконструкција путног правца Садба-Жигови	Садба-Жигови	80.000
25	108	Град Бијељина	П	Асфалтирање некатегорисаних путева у МЗ Пучиле - Ново насеље	МЗ Пучиле	50.000
26	131	Град Зворник	П	Асфалтирање пута Ајановићи-Лиховина	Ајановићи Лиховина	60.000
27	146	Општина Источни Стари Град	П	Санација и асфалтирање наставка пута за насеље Градац-Њеманица, дужина 492 м	Градац - Њеманица	30.000
28	93	Општина Костајница	П	Асфалтирање улице у избјегличком насељу у Тавија	Тавија	30.000
29	143	Општина Брод	П	Асфалтирање саобраћајнице у улици Војводе Путника у Броду, дужина 150 м	Брод	10.000
30	48	Општина Бусовача	ВиК	Изградња водовода у насељеном мјесту Милавице	Милавице	84.000
31	167	Град Зворник	ВиК	Прикључивање на канализациону мрежу дијела насеља у МЗ Улице	Улице	20.000
32	148	Општина Источна Илида	ВиК	Водоснабдијевање насеља Шерфићи - Крупац	Шерфићи - Крупац	30.000
33	132	Општина Берковићи	ВиК	Изградња акумулације у селу Дланач	Дланач	30.000
34	223	Општина Столац	ВиК	Изградња водоснабдијевања у насељу Пљешевац-Греда	Пљешевац-Греда	30.000
35	160	Општина Соколац	П	Реконструкција и асфалтирање дионице пута Њаварине-Паржевићи Л=800 м1	Њаварине-Паржевићи	70.000
36	71	Општина Челић	П	Санација-асфалтирање пута за повратничко насеље Миладићи	Миладићи	50.000
37	188	Општина Лопаре	П	Асфалтирање пута кроз насеље Коњковићи	Коњковићи	40.000
38	119	Општина Бановићи	П	Реконструкција и асфалтирање пута у МЗ Аљковићи	Аљковићи-Бехрановина	39.294

39	108	Град Бијељина	П	Асфалтирање улице у МЗ Вук Караџић	МЗ Вук Караџић	40.000
40	245	Општина Гацко	П	Асфалтирање пута за село Бахори	Д. Дражљеве-Бахори	100.000
41	24	Општина Орашје	П	Санација пута Орашје-Драгановци-Видовице	Орашје, Драгановци, Видовице	33.000
42	246	Општина Сапна	П	Реконструкција локалног пута Сапна-Витинице (Крушковцац-Цакићи)	Крушковцац, Цакићи	60.401
43	198	Општина Сребреница	П	Реконструкција и асфалтирање дијела саобраћајнице у насељу Слатина	Пушњари, Слатина	60.089
Укупно						1.575.000

19. јуна 2017. године
Сарајево

Na osnovu člana 23. Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 23/99, 21/03 i 33/03), člana 2. Sporazuma o udruživanju i načinu realizacije sredstava za ostvarivanje prava iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma u 2015. godini, broj 01-41-4-3009/15 od 26.11.2015. godine, Odluke o raspoređivanju sredstava za 2015. godinu ("Službeni glasnik BiH", br. 40/16) i Odluke o načinu i procedurama odobravanja sredstava udruženih u Fond za povratak BiH namijenjenih za realizaciju prava iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma ("Službeni glasnik BiH", br. 63/16), Komisija za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine, na svojoj 8. sjednici održanoj 19.6.2017. godine, donosi

**ODLUKU
O IZBORU PROJEKATA OBNOVE I IZGRADNJE
KOMUNALNE I SOCIJALNE INFRASTRUKTURE NA
PROSTORIMA GDJE ŽIVE RASELJENE OSOBE I
POVRATNICI ZA 2015. GODINU**

Član 1.

- Članom 4. Odluke o raspoređivanju sredstava za 2015. godinu sredstva u iznosu od 1.575.000,00 KM raspoređena su za finansiranje projekata obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici.
- Na osnovu Javnog poziva Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH za dostavu prijava u svrhu dodjele pomoći u obnovi i izgradnji komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici, općine i gradovi u BiH su dostavile projekte u svrhu dodjele pomoći iz oblasti saniranja putne infrastrukture,

vodosnabdijevanja i kanalizacije i saniranja socijalne infrastrukture.

Član 2.

- Sredstva iz člana 1. ove odluke raspoređena su za finansiranje prioriternih projekata obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici.
- Lista projekata po Javnom pozivu za obnovu i izgradnju komunalne i socijalne infrastrukture, koju je odobrila Komisija za izbjeglice i raseljene osobe BiH, je sastavni dio ove odluke.

Član 3.

- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će obavijestiti općine i gradove u BiH, čiji su projekti odabrani, o odabranim projektima, iznosima i namjenama sredstava iz člana 2. ove odluke.
- Nakon obavještanja o dodjeli finansijskih sredstava, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Fond za povratak BiH i Predsjednik Komisije za izbjeglice i raseljene osobe BiH će sa nositeljima implementacije potpisati Sporazum o saradnji, na osnovu kojeg će se provoditi realizacija dodijeljenih sredstava, u skladu sa važećim procedurama.
- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će, u skladu sa važećim procedurama, na osnovu potpisanih sporazuma o saradnji, vršiti monitoring procesa implementacije ovog projekta.

Član 4.

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" i stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja.

Број К-8-41-1-1304-10/17

19. јуна 2017. године
Сарајево

Председник Комисије
Мато Јоџић, s. r.

**LISTA PROJEKATA PO JAVNOM POZIVU
ZA OBNOVU I IZGRADNJU KOMUNALNE I SOCIJALNE INFRASTRUKTURE**

R. br.	Број prijave	Подносилац prijave	PP	Предмет помоћи (описно)	Микрорлокалитет	Предложени износ одобрених средстава
1	147	Опћина Столац	S	Обнова унутрашњости жупне цркве у Аладинићима - Црнићи	Аладинићи - Црнићи	50.000
2	108	Град Бијељина	S	Санација светосавског-парохијског дома у Сувом Пољу код Бијељине	Суво Поље	5.000
3	258	Опћина Шamac	S	Изградња гробљанске кепеле на централном градском гробљу за повратничка мјеста Турсиновца, Тишина и Шamac	Шamac	50.000
4	163	Опћина Теоцак	S	Довршетак радова на објекту Дома културе у Теоцаку	Теоцак	50.000
5	108	Град Бијељина	S	Уређење црквене порте и црквеног објекта за паљење и продају свијећа за Парохијски храм Св. Мученика Георгија у Бијељини	Бијељина	20.000
6	89	Источно Ново Сарајево	S	Изградња цркве св. Ангелине српске у МЗ Топлик-Тилава	Топлик-Тилава	18.000
7	129	Град Добој	S	Изrada freskopisa у храму Св. Пророка Илије у Коџухама	Коџуће	20.000
8	108	Град Бијељина	S	Набавка ванjsке столарије за Светосавско-Парохијски дом при храму Рођења Пресвете Богородице у Донјем Црњелову	Донје Црњелово	5.000
9	165	Опћина Кakanj	S	Реконструкција амбулантае породичне медицине са просторима МЗ Згошћа-II фаза	Згошћа	35.000

10	169	Grad Banja Luka	S	Izgradnja hrama-izrada patosa hrama u naselju Vrbanja	Vrbanja	10.000
11	143	Općina Brod	S	Izgradnja krova i potkrovlja na objektu Omladinskog doma u Zborištu	Zborište	12.000
12	84	Općina Prnjavor	S	Izgradnja parohijskog doma sa salom u Donjim Galjipovcima	Donji Galjipovci	11.000
13	180	Općina Modriča	S	Freske u crkvi pokrova Presvete Bogorodice Višnjik	Višnjik	10.000
14	207	Općina Pelagićevo	S	Uređenje župne biblioteke i galerije "Fra Lovro" u župi sv. Ivana Krstitelja Donja Tramošnica	Donja Tramošnica	50.000
15	102	Općina Živinice	S	Izvođenje građevinskih radova na krovu Svetosavskog doma u Podgajevima	Podgajevi	15.000
16	108	Grad Bijeljina	S	Rekonstrukcija parohijskog doma hrama Vaznesenja Gospodnjeg u Gornjem Crnjelovu	Gornje Crnjelovo	5.000
17	215	Općina Čapljina	S	Adaptacija Kiraethane - čitaonice faza II	Općina Čapljina	37.241
18	229	Općina Tešanj	S	Pravoslavna crkva Pokrov Svete Bogorodice u Tešnju	Općina Tešanj	18.000
19	141	Općina Orašje		Ponovna izgradnja hrama sv. velikomučenika Georgija	Općina Orašje	10.000
20	108	Grad Bijeljina	P	Asfaltiranje ulica u Novom naselju Janja	Novo naselje Janja	100.000
21	143	Općina Brod	P	Rekonstrukcija sa asfaltiranjem pristupnog puta i platoa dvorišta Društvenog doma MZ Donje Kolibe, dužina 260 m	Donje Kolibe	41.000
22	124	Općina Kiseljak	P	Sanacija putne infrastrukture-asfaltiranje puta u urbanom području Bilalovac za naseljeno mjesto Brizje	Bilalovac-Brizje	30.200
23	3	Općina Rudo	P	Asfaltiranje puta Strgačina -Čavdari	Strgačina-Čavdari	25.775
24	204	Općina Goražde	P	Rekonstrukcija putnog pravca Sadba-Žigovi	Sadba-Žigovi	80.000
25	108	Grad Bijeljina	P	Asfaltiranje nekategorisanih puteva u MZ Pučile - Novo naselje	MZ Pučile	50.000
26	131	Grad Zvornik	P	Asfaltiranje puta Ajanovići-Lihovina	Ajanovići Lihovina	60.000
27	146	Općina Istočni Stari Grad	P	Sanacija i asfaltiranje nastavka puta za naselje Gradac- Njemanica, dužina 492 m	Gradac - Njemanica	30.000
28	93	Općina Kostajnica	P	Asfaltiranje ulice u izbjegličkom naselju u Tavija	Tavija	30.000
29	143	Općina Brod	P	Asfaltiranje saobraćajnice u ulici Vojvode Putnika u Brodu, dužina 150 m	Brod	10.000
30	48	Općina Busovača	ViK	Izgradnja vodovoda u naseljenom mjestu Milavice	Milavice	84.000
31	167	Grad Zvornik	ViK	Priključivanje na kanalizacionu mrežu dijela naselja u MZ Ulice	Ulice	20.000
32	148	Općina Istočna Ilidža	ViK	Vodosnabdijevanje naselja Šerfići - Krupac	Šerfići - Krupac	30.000
33	132	Općina Berkovići	ViK	Izgradnja akumulacije u selu Dlanac	Dlanac	30.000
34	223	Općina Stolac	ViK	Izgradnja vodosnabdijevanja u naselju Plješevac-Greda	Plješevac, Greda	30.000
35	160	Općina Sokolac	P	Rekonstrukcija i asfaltiranje dionice puta Čavarine-Parževići L=800 m	Čavarine-Parževići	70.000
36	71	Općina Čelić	P	Sanacija-asfaltiranje puta za povratničko naselje Miladići	Miladići	50.000
37	188	Općina Lopare	P	Asfaltiranje puta kroz naselje Konjikovići	Konjikovići	40.000
38	119	Općina Banovići	P	Rekonstrukcija i asfaltiranje puta u MZ Aljkovići	Aljkovići-Behranovina	39.294
39	108	Grad Bijeljina	P	Asfaltiranje ulice u MZ Vuk Karadžić	MZ Vuk Karadžić	40.000
40	245	Općina Gacko	P	Asfaltiranje puta za selo Bahori	D.Dražljevo-Bahori	100.000
41	24	Općina Orašje	P	Sanacija puta Orašje-Draganovci-Vidovice	Orašje, Draganovci, Vidovice	33.000
42	246	Općina Sapna	P	Rekonstrukcija lokalnog puta Sapna-Vitince (Kruškovac-Džakići)	Kruškovac, Džakići	60.401
43	198	Općina Srebrenica	P	Rekonstrukcija i asfaltiranje dijela saobraćajnice u naselju Slatina	Šušnjari, Slatina	60.089
Ukupno						1.575.000

19. juna 2017. godine
Sarajevo

Na temelju članka 23. Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 23/99, 21/03 i 33/03), članka 2. Sporazuma o udruživanju i načinu realiziranja sredstava za ostvarivanje prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma u 2015. godini, broj 01-41-4-3009/15 od 26.11.2015. godine, Odluke o raspoređivanju sredstava za 2015. godinu ("Službeni glasnik BiH", br. 40/16) i Odluke o načinu i procedurama odobravanja sredstava udruženih u Fond za povratak BiH namijenjenih za realiziranje prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma ("Službeni glasnik BiH", br. 63/16), Povjerenstvo za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine, na svojoj 8. sjednici održanoj 19.6.2017. godine, donosi

ODLUKU O IZBORU PROJEKATA OBNOVE I IZGRADNJE KOMUNALNE I SOCIJALNE INFRASTRUKTURE NA PROSTORIMA GDJE ŽIVE RASELJENE OSOBE I POVRATNICI ZA 2015. GODINU

Članak 1.

- (1) Člankom 4. Odluke o raspoređivanju sredstava za 2015. godinu sredstva u iznosu od 1.575.000,00 KM raspoređena su za financiranje projekata obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici.
- (2) Na temelju Javnog poziva Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH za dostavu prijava u svrhu dodjele pomoći u obnovi i izgradnji komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici, općine i gradovi u BiH su dostavile projekte u svrhu dodjele pomoći iz oblasti saniranja cestovne infrastrukture, vodoopskrbe i kanalizacije i saniranja socijalne infrastrukture.

Članak 2.

- (1) Sredstva iz članka 1. ove odluke raspoređena su za financiranje prioritarnih projekata obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici.
- (2) Lista projekata po Javnom pozivu za obnovu i izgradnju komunalne i socijalne infrastrukture, koju je odobrilo Povjerenstvo za izbjeglice i raseljene osobe BiH, je sastavni dio ove odluke.

Članak 3.

- (1) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će obavijestiti općine i gradove u BiH, čiji su projekti odabrani, o odabranim projektima, iznosima i namjenama sredstava iz članka 2. ove odluke.
- (2) Nakon obavješćavanja o dodjeli finansijskih sredstava, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Fond za

povratak BiH i Predsjednik Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe BiH će sa nositeljima implementacije potpisati Sporazum o suradnji, na osnovu kojeg će se provoditi realiziranje dodijeljenih sredstava, sukladno važećim procedurama.

- (3) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će, sukladno važećim procedurama, na temelju potpisanih sporazuma o suradnji, vršiti monitoring procesa implementiranja ovog projekta.

Članak 4.

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" i stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja.

Broj K-8-41-1-1304-10/17

19. lipnja 2017. godine

Sarajevo

Predsjednik Povjerenstva

Mato Jozić, v. r.

LISTA PROJEKATA PO JAVNOM POZIVU ZA OBNOVU I IZGRADNJU KOMUNALNE I SOCIJALNE INFRASTRUKTURE

R. br.	Broj prijave	Podnositelj prijave	PP	Predmet pomoći (opisno)	Mikrolokalitet	Predloženi iznos odobrenih sredstava
1	147	Općina Stolac	S	Obnova unutrašnjosti župne crkve u Aladinićima - Crnići	Aladinići - Crnići	50.000
2	108	Grad Bijeljina	S	Saniranje svetosavskog-parohijskog doma u Suvom Polju kod Bijeljine	Suvo Polje	5.000
3	258	Općina Šamac	S	Izgradnja grobljanske kapele na centralnom gradskom groblju za povratnička mjesta Tursinovac, Tišina i Šamac	Šamac	50.000
4	163	Općina Teočak	S	Dovršetak radova na objektu Doma kulture u Teočaku	Teočak	50.000
5	108	Grad Bijeljina	S	Uređenje crkvene porte i crkvenog objekta za paljenje i prodaju svijeća za Parohijski Hram Sv. Mučenika Georgija u Bijeljini	Bijeljina	20.000
6	89	Istočno Novo Sarajevo	S	Izgradnja crkve sv. Angeline srpske u MZ Toplik-Tilava	Toplik-Tilava	18.000
7	129	Grad Doboј	S	Izrada freskopisa u hramu Sv. Proroka Ilije u Kožuhama	Kožuhe	20.000
8	108	Grad Bijeljina	S	Nabavka vanjske stolarije za Svetosavsko-Parohijski dom pri hramu Rođenja Presvete Bogorodice u Donjem Crnjelovu	Donje Crnjelovo	5.000
9	165	Općina Kakanj	S	Rekonstrukcija ambulante obiteljske medicine sa prostorijama MZ Zgošća-II faza	Zgošća	35.000
10	169	Grad Banja Luka	S	Izgradnja hrama-izrada patosa hrama u naselju Vrbanja	Vrbanja	10.000
11	143	Općina Brod	S	Izgradnja krova i potkrovlja na objektu Omladinskog doma u Zborištu	Zborište	12.000
12	84	Općina Prnjavor	S	Izgradnja parohijskog doma sa salom u Donjim Galjipovcima	Donji Galjipovci	11.000
13	180	Općina Modriča	S	Freske u crkvi pokrova Presvete Bogorodice Višnjik	Višnjik	10.000
14	207	Općina Pelagićevo	S	Uređenje župne knjižnice i galerije "Fra Lovro" u župi sv. Ivana Krstitelja Donja Tramošnica	Donja Tramošnica	50.000
15	102	Općina Živinice	S	Izvođenje građevinskih radova na krovu Svetosavskog doma u Podgajevima	Podgajevi	15.000
16	108	Grad Bijeljina	S	Rekonstrukcija parohijskog doma hrama Vaznesenja Gospodnjeg u Gornjem Crnjelovu	Gornje Crnjelovo	5.000
17	215	Općina Čapljina	S	Adaptacija Kiraethane - čitaonice faza II	Općina Čapljina	37.241
18	229	Općina Tešanj	S	Pravoslavna crkva Pokrov Svete Bogorodice u Tešnju	Općina Tešanj	18.000
19	141	Općina Orašje	P	Ponovna izgradnja hrama sv. velikomučenika Georgija	Općina Orašje	10.000
20	108	Grad Bijeljina	P	Asfaltiranje ulica u Novom naselju Janja	Novo naselje Janja	100.000
21	143	Općina Brod	P	Rekonstrukcija sa asfaltiranjem pristupne ceste i platoa dvorišta Društvenog doma MZ Donje Kolibe, duljina 260 m	Donje Kolibe	41.000
22	124	Općina Kiseljak	P	Saniranje cestovne infrastrukture-asfaltiranje ceste u urbanom području Bilalovac za naseljeno mjesto Brizje	Bilalovac-Brizje	30.200
23	3	Općina Rudo	P	Asfaltiranje ceste Strgačina -Čavdari	Strgačina-Čavdari	25.775
24	204	Općina Goražde	P	Rekonstrukcija putnog pravca Sadba-Žigovi	Sadba-Žigovi	80.000
25	108	Grad Bijeljina	P	Asfaltiranje nekategoriziranih cesta u MZ Pučile - Novo naselje	MZ Pučile	50.000
26	131	Grad Zvornik	P	Asfaltiranje ceste Ajanovići-Lihovina	Ajanovići Lihovina	60.000
27	146	Općina Istočni Stari Grad	P	Saniranje i asfaltiranje nastavka ceste za naselje Gradac-Njemanica, duljina 492 m	Gradac - Njemanica	30.000
28	93	Općina Kostajnica	P	Asfaltiranje ulice u izbjegličkom naselju u Tavija	Tavija	30.000
29	143	Općina Brod	P	Asfaltiranje prometnice u ulici Vojvode Putnika u Brodu, duljina 150 m	Brod	10.000
30	48	Općina Busovača	ViK	Izgradnja vodovoda u naseljenom mjestu Milavice	Milavice	84.000
31	167	Grad Zvornik	ViK	Priključivanje na kanalizacionu mrežu dijela naselja u MZ Ulice	Ulice	20.000
32	148	Općina Istočna Ilidža	ViK	Vodoopskrba naselja Šerfići - Krupac	Šerfići - Krupac	30.000
33	132	Općina Berkovići	ViK	Izgradnja akumulacije u selu Dlanac	Dlanac	30.000
34	223	Općina Stolac	ViK	Izgradnja vodoopskrbe u naselju Plješevac-Greda	Plješevac, Greda	30.000
35	160	Općina Sokolac	P	Rekonstrukcija i asfaltiranje dionice ceste Čavarine-Parževići L=800 m1	Čavarine-Parževići	70.000

36	71	Općina Čelić	P	Saniranje-asfaltiranje ceste za povratničko naselje Miladići	Miladići	50.000
37	188	Općina Lopare	P	Asfaltiranje ceste kroz naselje Konjikovići	Konjikovići	40.000
38	119	Općina Banovići	P	Rekonstrukcija i asfaltiranje ceste u MZ Aljkovići	Aljkovići-Behranovina	39.294
39	108	Grad Bijeljina	P	Asfaltiranje ulice u MZ Vuk Karadžić	MZ Vuk Karadžić	40.000
40	245	Općina Gacko	P	Asfaltiranje ceste za selo Bahori	D.Dražljevo-Bahori	100.000
41	24	Općina Orašje	P	Saniranje ceste Orašje-Draganovci-Vidovice	Orašje, Draganovci, Vodovice	33.000
42	246	Općina Sapna	P	Rekonstrukcija lokalne ceste Sapna-Vitince (Kruškovac-Džakići)	Kruškovac, Džakići	60.401
43	198	Općina Srebrenica	P	Rekonstrukcija i asfaltiranje dijela prometnice u naselju Slatina	Šušnjari, Slatina	60.089
Ukupno						1.575.000

19. lipnja 2017. godine
Sarajevo

позив Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

Члан 5

Одлука ступа на снагу даном доношења и биће објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Број К-8-41-1-1304-11/17

19. јуна 2017. године

Сарајево

Предсједник Комисије

Мато Јозић, с. р.

Na osnovu člana 23. Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 23/99, 21/03 i 33/03) i člana 24. stav (1) Poslovnika o radu Komisije za izbjeglice i raseljene osobe BiH, Komisija za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine, na svojoj 8. sjednici održanoj 19.6.2017. godine, donosi

ODLUKU

**O PREUSMJERAVANJU I RASPOREDU
NEUTROŠENIH SREDSTAVA PREOSTALIM PO
PROJEKTIMA ODOBRENIM U PERIODU
2004-2015. GODINA**

Član 1.

Ovom odlukom odobrava se preusmjeravanje i raspored neutrošenih sredstava preostalim po projektima odobrenim u periodu 2004-2015. godina u iznosu od 670.023,62 KM za finansiranje prioriternih projekata za potrebe povratnika i raseljenih osoba.

Član 2.

Sredstva u iznosu od 670.023,62 KM rasporedit će se za finansiranje projekata elektrifikacije i za rješavanje pitanja podrške povratnicima i raseljenim osobama kroz obnovu i izgradnju komunalne i socijalne infrastrukture i to:

1. Za projekte elektrifikacije stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika raspoređuju se sredstva u ukupnom iznosu od 201.007,09 KM.

2. Za projekte obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici raspoređuju se sredstava u ukupnom iznosu od 469.016,53 KM.

Član 3.

(1) Sredstva iz člana 2. stava (1) tačka 1. Odluke se udružuju sa sredstvima namijenjenim za projekte elektrifikacije iz 2016. godine u iznosu od 637.500,00 KM.

(2) Ukupna sredstva u iznosu od 838.507,09 KM će se koristiti za elektrifikaciju lokacija kandidovanih na Javni poziv Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Član 4.

(1) Sredstva iz člana 2. stav (1) tačka 2. Odluke se udružuju sa sredstvima namijenjenim za projekte obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture iz 2016. godine u iznosu od 1.487.500,00 KM.

(2) Ukupna sredstva u iznosu od 1.956.516,53 KM će se koristiti za projekte obnove i izgradnje komunalne i

732 На основу члана 23. Закона о избјеглицима из БиХ и раселиним лицима у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 23/99, 21/03 и 33/03) и члана 24. став (1) Пословника о раду Комисије за избјеглице и расељена лица БиХ, Комисија за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине, на својој 8. седници одржаној 19.6.2017. године, доноси

**ОДЛУКУ
О ПРЕУСМЈЕРАВАЊУ И РАСПОРЕДУ
НЕУТРОШЕНИХ СРЕДСТАВА ПРЕОСТАЛИМ ПО
ПРОЈЕКТИМА ОДОБРЕНИМ У ПЕРИОДУ
2004-2015. ГОДИНА**

Члан 1.

Овом одлуком одобрава се преусмјеравање и распоред неутрошених средстава преосталим по пројектима одобрених у периоду 2004-2015. година у износу од 670.023,62 КМ за финансирање приоритетних пројеката за потребе повратника и расељених лица.

Члан 2.

Средства у износу од 670.023,62 КМ распоређиће се за финансирање пројеката електрификације и за рјешавање питања подршке повратницима и расељеним лицима кроз обнову и изградњу комуналне и социјалне инфраструктуре и то:

1. За пројекте електрификације стамбених јединица расељених лица и повратника распоређују се средства у укупном износу од 201.007,09 КМ.
2. За пројекте обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе расељена лица и повратници распоређују се средства у укупном износу од 469.016,53 КМ.

Члан 3.

- (1) Средства из члана 2. става (1) тачка 1. Одлуке се удружују са средствима намијењеним за пројекте електрификације из 2016. године у износу од 637.500,00 КМ.
- (2) Укупна средства у износу од 838.507,09 КМ ће се користити за електрификацију локација кандидованих на Јавни позив Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

Члан 4.

- (1) Средства из члана 2. став (1) тачка 2. Одлуке се удружују са средствима намијењеним за пројекте обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре из 2016. године у износу од 1.487.500,00 КМ.
- (2) Укупна средства у износу од 1.956.516,53 КМ ће се користити за пројекте обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре кандидоване на Јавни

социјалне инфраструктуре кандидоване на Јавни позив Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

Члан 5.

Одлука ступа на снагу даном доношења и биће објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Број К-8-41-1-1304-11/17

19. јуна 2017. године

Сарајево

Предсједник Комисије

Мато Јојић, с. р.

На основу члана 23. Закона о избјеглицама из БиХ и раселjenim особама у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 23/99, 21/03 и 33/03) и члана 24. ставак (1) Пословника о раду Повјеренства за избјеглице и раселjene особе БиХ, Повјеренство за избјеглице и раселjene особе Босне и Херцеговине, на својој 8. сједници одржаној 19.6.2017. године, доноси

ОДЛУКУ

О ПРЕУСМЈЕРАВАЊУ И РАСПОРЕДУ НЕУТРОШЕНИХ СРЕДСТАВА ПРЕОСТАЛИМ ПО ПРОЈЕКТИМА ОДОБРЕНИМ У РАЗДОБЉЈУ 2004-2015. ГОДИНА

Чланак 1.

Овом одлуком одобрава се преусмјеравање и распоред неутрошених средстава преосталим по пројектима одобреним у раздобљу 2004-2015. година у износу од 670.023,62 КМ за финансирање приоритетних пројеката за потребе повратника и раселjenih особа.

Чланак 2.

Средства у износу од 670.023,62 КМ распоредит ће се за финансирање пројеката електрификација и за рјешавање питања потпоре повратницима и раселjenim особама кроз обнову и изградњу комуналне и социјалне инфраструктуре и то:

1. За пројекте електрификација стамбених јединица раселjenih особа и повратника распоређују се средства у укупном износу од 201.007,09 КМ.
2. За пројекте обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе раселjene особе и повратници распоређују се средства у укупном износу од 469.016,53 КМ.

Чланак 3.

- (1) Средства из члана 2. ставак (1) тачка 1. Одлуке се удружују са средствима намјениjenim за пројекте електрификација из 2016. године у износу од 637.500,00 КМ.
- (2) Укупна средства у износу од 838.507,09 КМ ће се користити за електрификација локација кандидираних на Јавни позив Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

Чланак 4.

- (1) Средства из члана 2. ставак (1) тачка 2. Одлуке се удружују са средствима намјениjenim за пројекте обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре из 2016. године у износу од 1.487.500,00 КМ.
- (2) Укупна средства у износу од 1.956.516,53 КМ ће се користити за пројекте обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре кандидиране на Јавни позив Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

Чланак 5.

Одлука ступа на снагу даном доношења и биће објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Број К-8-41-1-1304-11/17

19. јуна 2017. године

Сарајево

Предсједник Повјеренства

Мато Јојић, в. р.

ДИРЕКЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

733

На основу члана 16. и 61. став (1) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02 и 102/09) и члана 14. став (1) Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 39/09), генерални директор Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК

О ЗБОРНИКУ ВАЗДУХОПЛОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

(Предмет)

Овим правилником се утврђују основни елементи Зборника ваздухопловних информација Босне и Херцеговине (у даљем тексту: "АИР"), као што су: композиција/форма АИР-а, језик, дизајн, као и садржај АИР-а.

Члан 2.

(Одговорности пружаоца услуга ваздухопловног информисања)

- (1) У складу са чланом 4. став (6) Правилника о услугама ваздухопловног информисања у Босни и Херцеговини, пружалац услуга ваздухопловног информисања Босне и Херцеговине је одговоран за публикавање АИР-а.
- (2) Поступцима утврђеним оперативним приручником, пружалац услуга ваздухопловног информисања у Босни и Херцеговини ће обезбиједити публикавање АИР-а, као и измјене и допуне наведеног документа. Ваздухопловне информације, које су саставни дио АИР-а, публикавање се у складу са одговарајућим раздобљима примјене, у зависности од њиховог оперативног значаја.

Члан 3.

(Појмови и скраћенице)

- (1) Појмови који се употребљавају у овом правилнику имају следеће значење:
 - а) **Аеродром** (Aerodrome): Унапријед дефинисано подручје на копну или води (укључујући све објекте, инсталације и опрему) намијењено за слијетање, полијетање и кретање ваздухоплова у било којем дијелу или цјелини;
 - б) **Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине** (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation): Надлежна ваздухопловна власт Босне и Херцеговине;
 - в) **Додаци на АИР** (AIP Supplement): Привремене измјене информација у АИР-у, које се објављују на посебним/издвојеним страницама;
 - г) **Геоид** (Geoid): Површина једнаких потенцијала (еквипотенцијална површина) у пољу Земљине гравитације, која се поклапа са неузнемираним средњим нивоом мора, континуирано продуженим кроз континенте. Облик геоида је неправилан због локалних гравитационих поремећаја (плима, салинитет, струјања, и сл.) и смјер гравитације је управан/нормалан на геоид у свакој тачки;
 - д) **Интегрисани пакет ваздухопловних информација** (Integrated Aeronautical Information Package): Пакет који се састоји од следећих елемената:
 1. Зборник ваздухопловних информација, укључујући амандмане на АИР,

2. Додатке на AIP;
 3. Хитних ваздухопловних обавјештења - NOTAM и Претполетних информативних билтена (PIB);
 4. Ваздухопловних информативних циркулара (AIC), и
 5. Контролних листи и листи важећих NOTAM-а;
- ф) **Интегритет ваздухопловних података** (Integrity (aeronautical data)): Степен поузданости да ваздухопловни подаци и њихове вриједности нису били изгубљени или промијењени од времена настанка или овлашћене измјене;
- г) **Измјене AIP-а** (AIP Ammendmet): Трајне измјене информација садржаних у AIP-у;
- х) **Контролисана зона** (Control zone): Контролисани ваздушни простор који се простира од земље до одређеног нивоа у висину;
- и) **Контролисана област** (Control area): Контролисани ваздушни простор који се простира изнад утврђене границе изнад земље;
- ј) **Ограничена зона** (Restricted area): Дио ваздушног простора у коме се на одређено вријеме летење ваздухоплова ограничава и одвија према унапријед одређеним условима;
- к) **Опасна зона** (Danger area): Дио ваздушног простора утврђених димензија унутар којег, у одређеним периодима, могу постојати активности опасне по летење ваздухоплова;
- л) **Полетно-слетна стаза** (Runway): Дефинисана правоугаона површина на аеродрому на копу намијењена за слијетање и полијетање ваздухоплова;
- м) **Препрека** (Obstacle): Означава све фиксне (привремене или сталне) и покретне објекте или њихове дијелове, који:
1. су смјештени на површини намијењеној за кретање ваздухоплова по тлу; или
 2. надвишавају дефинисане површине намијењене за заштиту ваздухоплова у лету; или
 3. се налазе изван тих дефинисаних површина и оцијењени су као опасни за ваздушну пловидбу.
- н) **Претполетни информативни билтен** (Pre-flight information bulletin): Приказ актуелних NOTAM информација од оперативног значаја, припремљен непосредно прије извршења лета;
- о) **Прелазна апсолутна висина** (Transition Altitude): Апсолутна висина на којој или испод које се вертикална позиција ваздухоплова изражава као апсолутна висина;
- п) **Пружалац услуга ваздухопловног информисања**: Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби (BHANSА) или друга организација која посједује важећи сертификат за пружање услуга ваздухопловног информисања, а именована је од стране надлежне ваздухопловне власти;
- р) **Регулисање и контрола ваздухопловних информација** (AIRAC): Систем са сврхом правовременог најављивања околности које захтијевају значајне измјене у оперативној пракси, заснован на заједничким, унапријед одређеним датумима ступања на снагу;
- с) **Тачност** (Accuracy): Степен подудараности између предвиђене или измјерене вриједности и стварне вриједности;
- т) **Ваздухопловни подаци** (Aeronautical data): Представљају формализован приказ ваздухопловних чињеница, концепата или упутстава, подесан за комуникацију, интерпретацију, тумачење или обраду;
- у) **Ваздухопловне информације** (Aeronautical information): Информације које произилазе из прикупљања, анализе и формирања ваздухопловних података;
- з) **Ваздухопловни информативни циркулар** (Aeronautical Information Circular): Обавјештење које садржи информације које се не могу објавити путем NOTAM-а или AIP-а, које се односе на безбједност летења, ваздушну пловидбу, технички, административни или законодавни садржај;
- аа) **Ваздухоплов** (Aircraft): Свака машина која се одржава у атмосфери због реакције ваздуха, осим реакције ваздуха у односу на земљишну површину;
- бб) **Зборник ваздухопловних информација** (Aeronautical Information Publication): Зборник који објављује држава или се објављује у име државе и садржи ваздухопловне информације трајног карактера значајне за ваздушну пловидбу;
- цц) **Забрањена зона** (Prohibited area): Ваздушни простор одређених димензија изнад земље или територијалних вода неке државе у којем је летење ваздухоплова забрањено.
- (2) Скраћенице употребљене у овом правилнику имају следеће значење:
- а) **AIC** (Aeronautical Information Circular) - Ваздухопловни информативни циркулар;
 - б) **AIP** (Aeronautical Information Publication) - Зборник ваздухопловних информација;
 - ц) **AIRAC** (Aeronautical Information Regulation and Control) - Регулисање и контрола ваздухопловних информација;
 - д) **AMDT** (Amendment (AIP Amendment) - Амандман на AIP;
 - е) **ATFM** (Air Traffic Flow Management) - Управљање протоком ваздушног саобраћаја;
 - ф) **ATS** (Air Traffic Services) - Услуге контроле ваздушног саобраћаја у ваздушној пловидби;
 - г) **AIP SUP** (AIP Supplement) - Додаци на AIP;
 - х) **BHDCA** (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation) - Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине;
 - и) **CPDLC** (Controller - pilot data link communication) - Комуникација преносом података контролор-пилот;
 - ј) **H24** (Continuous day and night service) - Даноноћна служба;
 - к) **FIS** (Flight Information Service) - Служба информисања у лету;
 - л) **IAIP** (Integrated Aeronautical Information Package) - Интегрисани пакет ваздухопловних информација;
 - м) **ICAO** (International Civil Aviation Organisation) - Међународна организација за цивилно ваздухопловство;
 - н) **ILS** (Instrument Landing System) - Систем за инструментално слијетање;

- о) **IFR** (Instrument Flight Rules) - Правила инструменталног летења;
- п) **GEN** (General) - Опште;
- р) **MSL** (Mean Sea Level) - Средњи ниво мора;
- с) **NIL** (None or I have nothing to send to you) - Ништа или немам шта да вам пошаљем;
- т) **NOF** (International NOTAM Office) - Међународна NOTAM канцеларија;
- у) **NAVAID** (Navigation Aid) - Навигациона средства;
- в) **NSA** (National Supervisory Authority) - Државна надзорна власт/Национално надзорно тијело;
- з) **PBC** (Performance-based communication) - Комуникација заснована на перформансама;
- аа) **PBN** (Performance-based navigation) - Навигација заснована на могућности ваздухоплова;
- бб) **PIB** (Pre-flight Information Bulletin) - Претполетни информативни билтен;
- цц) **R** (Restricted Area) - Ограничена зона;
- дд) **RNAV** (Area Navigation) - Просторна навигација;
- ее) **RNP** (Required navigation performance) - Захтијеване навигационе перформансе;
- фф) **RWY** (Runway) - Полетно-слетна стаза;
- гг) **SARPs** (Standard and Recommended Practices) - Стандарди и препоручена пракса (ICAO);
- хх) **SATVOICE** (Voice satellite communication) - Говорна сателитска комуникација;
- ии) **SID** (Standard Instrument Departure) - Стандардни инструментални одлазак;
- јј) **SSR** (Secondary Surveillance Radar) - Секундарни надзорни радар;
- кк) **STAR** (Standard Instrument Arrival) - Стандардни инструментални долазак;
- лл) **TLOF** (Touchdown and Lift-off Area) - Зона приземљења и узлета;
- мм) **TMA** (Terminal Control Area) - Завршна контролисана област;
- нн) **WGS-84** (World Geodetic System 1984) - Свјетски геодетски систем;
- оо) **UTC** (Coordinated Universal Time) - Универзално координисано вријеме.

Члан 4.

(Садржај Зборника ваздухопловних информација (AIP))

- (1) AIP садржи три дијела, подијелена на секције и подсекције, које су стандардно обиљежене ради стандардизованог електронског складиштења и проналажења.
- (2) AIP се објављује на латиничном писму, а садржај дијелова, секција и подсекција AIP је приказан у Прилогу I овог правилника.
- (3) Изузетно од става (2) овог члана, ако се укаже потреба да се олакша оперативна употреба у лету, формат и уређење AIP-а могу да буду другачији, под условом да се унесе одговарајућа табела садржаја.
- (4) Ако је потребно, карте, мапе или дијаграми се користе као додатак или замјена за текстуалне или табеларне податке у AIP-у.

Члан 5.

(Дијелови Зборника ваздухопловних информација)

- (1) Први дио AIP-а (Опште одредбе - GEN) садржи:
 - а) податке о установама, односно организацијама које су одговорне за опрему, услуге и поступке наведене у AIP-у;
 - б) опште услове под којима су услуге или опрема доступне за употребу у међународном цивилном ваздухопловству;

- ц) листу значајних одступања домаћих прописа и праксе од ICAO стандарда, препоручене праксе и поступака, у формату који омогућава да корисник лако разликује захтјеве из домаће регулативе, као и ICAO захтјеве;
- д) начин дјеловања, када ICAO стандарди, препоручена пракса и поступци предвиђају могућност избора између више праваца дјеловања.
- (2) Други дио AIP-а (Ваздушни простор - ENR) садржи општа правила и поступке који се примјењују у ваздушном простору Босне и Херцеговине, опис и подјелу ваздушног простора, податке о ATS рутама, податке о радио-навигационим уређајима и системима и податке о активностима које могу да утичу на безбједност ваздушне пловидбе.
- (3) Трећи дио AIP-а (Аеродроми/Хелидроми (AD)) садржи сљедеће ваздухопловне карте, ако су доступне за одређени међународни аеродром, односно хелидром:
 - а) Аеродромска/Хелидромска карта - ICAO/Aerodrome/Heliport Chart - ICAO;
 - б) Карта аеродромске површине за кретање - ICAO/Aerodrome Ground Movement Chart - ICAO;
 - ц) Карта препрека аеродрома тип А - ICAO/Aerodrome Obstacle Chart - ICAO Type A;
 - д) Аеродромска карта терена и препрека ICAO (електронска)/Aerodrome Terrain and Obstacle Chart - ICAO (Electronic);
 - е) Карта паркирања/пристајања ваздухоплова - ICAO/Aircraft Parking/Docking Chart - ICAO;
 - ф) Карта подручја - ICAO/Area Chart - ICAO;
 - г) Карта минималних радарских апсолутних висина - ICAO/ATC Surveillance Minimum Altitude Chart - ICAO;
 - х) Карта за инструментално прилажење - ICAO/Instrument Approach Chart - ICAO;
 - и) Карта терена за прецизно прилажење - ICAO/Precision Approach Terrain Chart - ICAO;
 - ј) Карта стандардних инструменталних долазака (STAR) - ICAO/Standard Arrival Chart - Instrument (STAR) - ICAO;
 - к) Карта стандардних инструменталних одлазака (SID) - ICAO/Standard Departure Chart - Instrument (SID) - ICAO;
 - л) Карта за визуелно прилажење/Visual Approach Chart - ICAO;

Члан 6.

(Опште одредбе - AIP)

- (1) AIP је засебна публикација која мора да има табелу садржаја.
- (2) Приликом израде AIP-а избјегава се понављање или дуплирање информација које су већ садржане у њему или у другим изворима.
- (3) Ако се објављује заједнички AIP са другом државом, то се јасно назначавача на насловној страни и у табели садржаја AIP-а.
- (4) Свака страна/карта AIP-а означава се датумом који се састоји од дана, мјесеца (по имену) и године и који представља датум објављивања или датум када информација ступа на снагу.
- (5) Како би се постигла ажурираност, у одговарајућим временским интервалима објављује се контролна листа која садржи број стране или датум сваке стране/карте у AIP-у, као и датум контролне листе.
- (6) AIP садржи информације које јасно указују на:
 - а) идентитет AIP-а;

- б) територију коју он обухвата и начин на који је подијељен;
 - ц) назив државе и организацију, односно установу која га израђује;
 - д) број стране, односно наслов карте;
 - е) степен поузданости ако је информација непоуздана;
- (7) Величина страница AIP-а износи највише 210x297 mm, с тим што могу да се користе већи формати под условом да су пресавијени на исту величину.
- (8) Све измјене AIP-а или нове информације на поново објављеној страни се означавају уочљивим симболом или ознаком.
- (9) Измјене у AIP-у, које имају оперативни значај, објављују се у складу са AIRAC поступцима и јасно се означавају скраћеницом AIRAC.
- (10) Интервали за измјену AIP-а се распоређују тако да информације у њему буду ажурне и објављују се у првом дијелу (GEN), при чему се ручне измјене избјегавају увијек када је то могуће.

Члан 7.

(Спецификације за амандмане на AIP (AIP AMDT))

- (1) Измјене у AIP-у, које су трајног карактера, објављују се као амандмани на AIP.
- (2) Сваком амандману се додјељује серијски број, при чему ти бројеви морају да буду узастопни.
- (3) На свакој страни амандмана на AIP, укључујући насловну, приказује се датум објављивања, а на свакој страници AIRAC амандмана на AIP, укључујући насловну, приказује се датум ступања на снагу, као и тачно вријеме почетка важења информација, ако то вријеме није 0000 UTC.
- (4) Амандман на AIP садржи референце на серијске бројеве елемената Интегрисаног пакета ваздухопловних информација (IAIP), чији садржај је укључен у амандман.
- (5) На насловној страни амандмана на AIP налази се кратак садржај информација на које се односе амандмани.
- (6) Ако се амандман на AIP не објави у установљеном временском интервалу, објављује се обавјештење са скраћеницом NIL, које се дистрибуира посредством мјесечне листе важећих NOTAM-а у облику слободног текста.

Члан 8.

(Спецификације за додатке на AIP)

- (1) Привремене дугорочне измјене ваздухопловних информација (три мјесеца или дуже) и краткорочне информације, које садрже обиман текст и/или графичке приказе, објављују се као додаци на AIP.
- (2) Сваком додатку на AIP се додјељује серијски број, при чему ти бројеви морају да буду узастопни и да се заснивају на календарској години.
- (3) Стране додатака на AIP се држе у AIP-у све док је њихов садржај или дио садржаја важећи.
- (4) Уколико се појави грешка у додатку на AIP или ако се промијени период важења додатка на AIP, нови додаток на AIP се објављује као замјена.
- (5) Уколико постоје временска ограничења у дистрибуцији додатака на AIP, примјењују се захтјеви који се односе на NOTAM.
- (6) Уколико се додаток на AIP доставља као замјена за информације садржане у NOTAM-у, мора укључивати серијски број предметног NOTAM-а.
- (7) Контролна листа важећих додатака на AIP се објављује у интервалима који нису дужи од једног мјесеца, путем

мјесечне листе важећих NOTAM-а у облику слободног текста.

- (8) Допаци на AIP се објављују на странама упадљиве боје, по могућности жуте, и чувају се као прва ставка у AIP-у.

Члан 9.

(Дистрибуција)

AIP, амандмани на AIP и додаци на AIP биће доступни корисницима на најбржи могући начин.

Члан 10.

(Електронски AIP (eAIP))

- (1) AIP, амандмани на AIP, додаци на AIP и AIC могу се објављивати у формату који омогућава приказивање на екрану рачунара, испис на папиру и дигиталну размјену података и назива се "Електронски AIP (eAIP)".
- (2) Садржај информација у eAIP-у и структура поглавља, секција и подсекција морају да прате садржај и структуру AIP-а у штампаном облику и да садрже датотеке које омогућавају штампање AIP-а на папиру.
- (3) Електронски AIP се ставља на располагање корисницима у медију за физичку дистрибуцију (CD, DVD и сл.) и/или online путем интернета.

Члан 11.

(Престанак важења)

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о Зборнику ваздухопловних информација Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 07/14 од 28.01.2014.)

Члан 12.

(Ступање на снагу)

Правилник ступа на снагу осми дан од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 1-3-02-2-497-1/17

04. јула 2017. године

Бања Лука

Генерални директор

Борђе Ратковица, с. р.

ПРИЛОГ I - САДРЖАЈ ЗБОРНИКА ВАЗДУХОПЛОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА ДИО 1 - ОПШТЕ (GEN)

Дио 1 AIP-а садржи предговор, преглед амандмана на AIP, преглед додатака на AIP, контролну листу AIP страница и списак ручних исправки AIP-а, а у одговарајућим секцијама Дијелова 2 и 3 AIP-а се уноси напомена "није примјенљиво".

GEN 0.1 Предговор (Preface)

Кратак опис Зборника ваздухопловних информација (AIP), укључујући и:

1. назив надлежног издавача/**name of the publishing authority**;
2. примјењени ICAO документи/**applicable ICAO documents**;
3. форму објављивања AIP-а (нпр. штампана, електронска или путем интернета)/**publication media (i.e. printed, online or electronic media)**;
4. структуру AIP-а и успостављене интервале публикација редовних амандмана/**the AIP structure and established regular amendment interval**;
5. ауторска права, ако је примјенљиво, и/ **copyright policy, if applicable**; and
6. службу за контакт у случају уочених грешака или пропуста AIP-у/**service to contact in case of detected AIP errors or omissions**.

GEN 0.2 Преглед амандмана на AIP (Record of AIP Amendments)

Преглед амандмана на AIP и AIRAC амандмана (објављених у складу са системом AIRAC) садржи:

1. број амандмана/**amendment number**;
2. датум објављивања/**publication date**;
3. датум уношења/улагања (за AIRAC амандмане на AIP датум ступања на снагу)/**date inserted (for the AIRAC AIP Amendments, effective date)**; и
4. иницијале особе која је унијела амандман/**initials of officer who inserted the amendment**.

GEN 0.3 Преглед додатака на AIP (Record of AIP Supplements)

Преглед објављених додатака на AIP садржи:

1. број додатка/**supplement number**;
2. назив додатка/**supplement subject**;
3. AIP секцију на коју се односи/**AIP section(s) affected**;
4. период важења/**period of validity**; и
5. када је и како поништен/**cancellation record**.

GEN 0.4 Контролна листа AIP страница (Checklists of AIP Pages)

Контролна листа AIP страница садржи:

1. број странице/назив карте/**page number/chart title**, и
2. датум објављивања или ступања на снагу (дан, мјесец по називу и година) ваздухопловне информације/**publication or effective date (day, month by name and year) of the aeronautical information**.

GEN 0.5 Списак ручних исправки AIP-а (List of Hand Amendments to the AIP)

Листа актуелних ручних исправки AIP-а садржи:

1. страница/е AIP-а на које се односи/**AIP page(s) affected**,
2. текст исправке/**amendment text**; и
3. број амандмана на AIP којим је исправка уведена/**AIP Amendment number by which a hand amendment was introduced**).

GEN 0.6 Садржај првог дијела (Table of Contents to Part 1)

Листа секција и подсекција садржаних у првом дијелу - Опште (GEN).

Напомена: Подсекције могу бити наведене по абecedном реду.

GEN 1. ДОМАЋИ ПРОПИСИ И ЗАХТЈЕВИ (National Regulations and Requirements)**GEN 1.1 Надлежни органи (Designated Authorities)**

Адресе надлежних органа, који обављају послове од значаја за међународни ваздушни саобраћај (органи надлежни за цивилно ваздухопловство, метеорологију, царину, имиграцију, здравство, рутне и аеродромске/хелидромске накнаде, пољопривредни карантин и истраживање удеса ваздухоплова), за сваки орган садрже:

1. надлежни орган/**designated authority**;
2. назив надлежног органа/**name of the authority**;
3. поштанску адресу/**postal address**;
4. телефон/**telephone number**;
5. телефакс/**telefax number**;
6. електронску пошту/**e-mail address**;
7. AFS адресу/**aeronautical fixed service (AFS) address**, и

8. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available**.

GEN 1.2 Долазак, транзит и одлазак ваздухоплова (Entry, transit and departure of aircraft)

Прописи и захтјеви за најављивање и подношење захтјева за дозволу за долазак, транзит и одлазак ваздухоплова на међународним летовима.

GEN 1.3 Долазак, транзит и одлазак путника и посаде (Entry, transit and departure of passenger and crew)

Прописи (укључујући царину, имиграцију, карантин и захтјеви за претходно одобравање и захтјеви за дозволе) који се тичу доласка, транзита и одласка неимигрантских путника и чланова посаде.

GEN 1.4 Увоз, транзит и извоз робе (Entry, transit and departure of cargo)

Прописи (укључујући царину, најављивање и подношења захтјева за дозволе које се тичу доласка, транзита и одласка робе).

Напомена: Одредбе у вези са олакшицама за полијетање у циљу трагања, спасавања, спровођење истраге, поправку у вези са несталим или оштећеним ваздухопловом се детаљније наводе у секцији GEN 3.6 Трагање и спасавање.

GEN 1.5 Инструменти, опрема, исправе и књиге ваздухоплова (Aircraft instruments, equipment and flight documents)

Кратак опис инструмената ваздухоплова, опреме и докумената у вези са летом, укључујући:

1. инструменте, опрему (укључујући опрему у ваздухоплову за комуникацију, навигацију и позиционирање) и документе у вези са летом који морају да се налазе у ваздухоплову, укључујући било какве специјалне захтјеви поред оних наведених у ICAO Анексу 6, Дио 1, поглавља 6 и 7 (ICAO Annex 6, Operation of Aircraft, Part I International Commercial Air Transport - Aeroplanes, Chapter 6 and 7).
2. предајник за одређивање мјеста несреће (ELT - Emergency locator transmitter), сигналну опрему и опрему за спасавање, као што је наведено у ICAO Анексу 6, Дио 1, 6.6 и Дио 2, 6.4, ако је тако одређено на регионалним састанцима у областима ваздушне пловидбе за летове изнад одређеног простора.

GEN 1.6 Збирка домаћих прописа и међународних споразума/конвенција (Summary of national regulations and international agreements/conventions)

Листа назива и референци и, према потреби, сажетака домаћих прописа који имају утицаја на ваздушну пловидбу, заједно са листом међународних споразума/конвенција ратификованих од стране државе.

GEN 1.7 Одступања од ICAO стандарда, препоручене праксе и поступака (Differences from ICAO standards, recommended practices and procedures)

Листа значајних одступања домаћих прописа и праксе од релевантних ICAO одредби укључујући:

1. захваћене одредбе (анекс и број издања, параграф)/**provision affected (Annex and edition number, paragraph)**, и
2. одступања наведена пуним текстом/**difference in full text**.

Сва битна одступања морају бити наведена у овој подсекцији. Сви ICAO анекси морају бити наведени по

бројевима, чак и када нема одступања у односу на анекс. У том случају се пружају NIL обавјештења. Одступања у односу на регионалне допунске поступке (SUPPS) морају да се наведу непосредно после анекса на који се додатни поступци односе.

GEN 2. ТАБЕЛЕ И КОДОВИ (Tables and Codes)

GEN 2.1 Мјерни системи, ознаке ваздухоплова, празници (Measuring System, Aircraft Markings, Holidays)

GEN 2.1.1 Мјерне јединице (Units of Measurement)

Опис мјерних јединица које се користе, укључујући и табеле мјерних јединица.

GEN 2.1.2 Временски референтни систем (Temporal Reference System)

Опис временског референтног система (календара и временског система) у употреби, заједно са информацијом да ли се користи "љетње рачунање времена" и како је временски референтни систем представљен кроз AIP.

GEN 2.1.3 Хоризонтални референтни систем (Horizontal reference system)

Кратак опис хоризонталног (геодетског) референтног система који се користи, укључујући:

1. назив/ознаку референтног система/**name/designation of the reference system**;
2. идентификацију и параметре пројекције/**identification and parameters of the projection**;
3. идентификацију елипсоида у употреби/**identification of the ellipsoid used**;
4. идентификацију референтног датума/**identification of the datum used**;
5. подручје/а примјене/**area(s) of application**; и
6. објашњење, ако је прикладно, о коришћењу звјездице када се користи да се обилеже оне координате које не задовољавају захтјеве за тачност наведене у ICAO анексима 11 и 14/**an explanation, if applicable, of the asterisk used to identify those coordinates that not meet Annex 11 and 14 accuracy requirements**;

EN 2.1.4 Висински референтни систем (Vertical reference system)

Кратак опис висинског референтног система који се користи, укључујући:

1. назив/ознаку референтног система/**name/designation of the reference system**;
2. опис модела геоида који се користи, укључујући захтијеване параметре за трансформацију висине између коришћеног модела и EGM-96/**description of the geoid model used including the parameters required for height transformation between the model used and EGM-96**; и
3. објашњење, ако је прикладно, о коришћењу звјездице која се користи да се обилеже оне надморске висине/ундулације геоида које не задовољавају захтјеве за тачност наведене у ICAO Анексу 14/**an explanation, if applicable, of the asterisk used to identify those elevations/geoid undulations that do not meet Annex 14 accuracy requirements**.

GEN 2.1.5 Ознаке државне припадности и ознаке регистрације ваздухоплова (Aircraft nationality and registration marks)

Информације о ознакама државне припадности и ознакама регистрације ваздухоплова које су усвојене у држави.

GEN 2.1.6 Државни празници (Public Holiday)

Листа државних празника са утицајем на услуге.

GEN 2.2 Скраћенице које се користе у AIS публикацијама (Abbreviations used in AIS publications)

Попис абecedним редом пореданих скраћеница и њихова значења, које се користе у AIP-у и у дистрибуцији ваздухопловних података и информација, са одговарајућом ознаком за домаће скраћенице које се разликују од оних које су садржане у ICAO документу бр. 8400 (PANS-ABC, Doc 8400).

Напомена: Може бити додата и листа дефиниција/рјечник израза алфаветски пореданих.

GEN 2.3 Картографски симболи (Chart symbols)

Попис картографских симбола сложених према серији карата на коју се симболи односе.

GEN 2.4 Локацијски индикатори (Location indicators)

Попис абecedним редом локацијских индикатора који су додијељени локацијама фиксних ваздухопловних станица у сврху кодирања и декодирања. Локације које нису повезане AFS везама морају бити посебно означене.

GEN 2.5 Списак радио-навигационих уређаја (List of radio navigation aids)

Списак радио-навигационих уређаја абecedним редом, садржи и:

1. идентификацију/**identifier**;
2. назив станице/**name of the station**;
3. тип уређаја/средстава/**type of facility/aid**;
4. индикацију да ли уређај служи као рутни уређај (E), аеродромски уређај (A) или обоје (AE)/**indication whether aid serves en-route (E), aerodrome (A) or dual (AE) purposes**.

GEN 2.6 Претварање мјерних јединица (Conversion tables)

Табеле или формуле за претварање:

1. наутичких миља у километре и обрнуто/**nautical miles and kilometres and vice versa**;
2. стопа у метре и обрнуто/**feet and metres and vice versa**;
3. децималних угаоних минута у угаоне секунде и обрнуто/**decimal minutes of arc and seconds of arc and vice versa**; и
4. других мјерних јединица, ако је примјенљиво/**other conversion tables, as appropriate**.

GEN 2.7 Излазак и залазак сунца (Sunrise/sunset tables)

Информације о времену изласка и залазка сунца, укључујући кратак опис критеријума који се користе да се одреде времена и формуле или таблице одакле та времена могу да се израчунавају за било коју локацију, заједно са абecedном листом локација за које су дата времена, са референцом на страницу на којој су дата таблице изласака и залазка сунца за одређену станицу/локацију, укључујући:

1. назив станице/**station name**;
2. ICAO локацијски индикатор/**ICAO location indicator**;
3. географске координате у степенима и минутима/**geographical coordinates in degrees and minutes**;
4. датуме за које су наведена времена/**date(s) for which times are given**;
5. вријеме почетка јутарњег грађанског сумрака/**time for beginning of morning civil twilight**;
6. вријеме изласка сунца/**time for sunrise**;

7. вријеме заласка сунца/**time for sunset**; и
8. вријеме завршетка вечерњег грађанског сумрака/**time for the end of evening civil twilight**.

GEN 3. УСЛУГЕ (Services)

GEN 3.1 Услуге ваздухопловног информисања (Aeronautical Information Services)

GEN 3.1.1 Надлежна служба (Responsible service)

Опис услуга ваздухопловног информисања које се пружају и њихове главне компоненте, укључујући:

1. назив службе/јединице/**service/unit name**;
2. поштанску адресу/**postal address**;
3. телефонски број/**telephone number**;
4. број телефакса/**telefax number**;
5. електронску пошту/**e-mail address**;
6. AFS адресу/**AFS address**;
7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available**;
8. навођење ICAO докумената на којима се заснивају услуге и референцу на мјесто у AIP-у гдје су објављена одступања, ако постоје/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**); и
9. назнаку ако се услуге не пружају 24 часа/**an indication if service is not H24**;

GEN 3.1.2 Област надлежности (Area of responsibility)

Област надлежности службе ваздухопловног информисања.

GEN 3.1.3 Ваздухопловне публикације (Aeronautical publications)

Опис елемената Интегрисаног пакета ваздухопловних информација, укључујући и:

1. AIP и његове амандмане/**AIP and related amendment service**;
2. додатке на AIP/**AIP Supplement**;
3. ваздухопловне информативне циркуларе/**AIC**;
4. NOTAM и претполетне информативне билтене (PIB)/**NOTAM and pre-flight information bulletins (PIB)**;
5. контролне листе и листе важећих NOTAM-а/**checklists and lists of valid NOTAM**;
6. како се могу прибавити/**how they may be obtained**.

Када се цијене публикација објављују путем AIC-а, то мора да буде наведено у овој секцији AIP-а.

GEN 3.1.4 AIRAC систем (AIRAC system)

Кратак опис AIRAC система који се користи, укључујући листу текућих AIRAC датума и оних у сљедеће двије године.

GEN 3.1.5 Претполетно информисање на аеродромима/хелидромима (Pre-flight information service at aerodromes/helidromes)

Листа аеродрома/хелидрома на којима је доступно претполетно информисање, укључујући и релевантне:

1. елементе Интегрисаног пакета ваздухопловних информација/**elements of the Integrated Aeronautical Information Packages held**;
2. мапе и карте које постоје/**maps and charts held**; и
3. подручја која су покривена наведеним подацима/**general area of coverage of such data**.

GEN 3.1.6 Подаци о терену и препрекама у електронском облику (Electronic terrain and obstacle data)

Детаљи о томе како се могу прибавити подаци о терену и препрекама у електронском облику:

1. име и презиме одговорне особе, службе или организације/**name of the individual, service or organization responsible**);
2. поштанска адреса и електронска адреса одговорне особе, службе или организације/**street address and e-mail address of the individual, service or organization responsible**;
3. број телефакса одговорне особе, службе или организације/**telefax number of the individual, service or organization responsible**;
4. контакт телефон одговорне особе, службе или организације/**contact telephone number of the individual, service or organization responsible**;
5. радно вријеме пружања услуге (временско раздобље, укључујући временску зону када се може остварити контакт)/(**hours of service (time period including time zone when contact can be made)**);
6. on-line информације које се могу користити у сврху контактирања одговорне особе, службе или организације/**online information that can be used to contact the individual, service or organization**;
7. додатне информације, по потреби, о томе како и када контактирати надлежног појединца, службу или организацију/**supplemental information, if necessary, on how and when to contact the individual, service or organization**.

GEN 3.2 Ваздухопловне карте (Aeronautical charts)

GEN 3.2.1 Надлежна служба/е (Responsible service(s))

Опис служби одговорних за израду ваздухопловних карата, укључујући:

1. назив службе/**service name**;
2. поштанску адресу/**postal address**;
3. телефонски број/**telephone number**;
4. број телефакса/**telefax number**;
5. електронску пошту/**e-mail address**;
6. AFS адресу/**AFS address**;
7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available**;
8. навођење докумената ICAO на којима се заснивају услуге и референцу на мјесто у AIP-у гдје су објављена одступања, ако постоје/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**; и
9. назнаку ако се услуге не пружају 24 часа/**an indication if service is not H24**.

GEN 3.2.2 Ажурирање карата (Maintenance of charts)

Кратак опис начина на који се ваздухопловне карте ревидирају и мијењају.

GEN 3.2.3 Куповина карата (Purchase arrangements)

Детаљи о начину на који карте могу да се прибаве, који садрже:

1. службу продаје/**service/sales agency(ies)**;
2. поштанску адресу/**postal address**;
3. телефонски број/**telephone number**;
4. број телефакса/**telefax number**;
5. електронску пошту/**e-mail address**;
6. AFS адресу/**AFS address**; и

- интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available.**

GEN 3.2.4 Врсте ваздухопловних карата (Aeronautical chart series available)

Попис врста ваздухопловних карата које су доступне, заједно са генералним описом сваке врсте и знаком која им је намјена.

GEN 3.2.5 Расположиве врсте ваздухопловних карата (List of aeronautical charts available)

Преглед ваздухопловних карата које су на располагању, укључујући:

- назив врсте/**title of series;**
- размјеру/**scale of series;**
- име и/или број сваке карте одређене врсте/**name and/or number of each chart or each sheet in a series;**
- цијену по листу/**price per sheet; and; и**
- датум посљедње ревизије/**date of last revision.**

GEN 3.2.6 Индекс свјетске ваздухопловне карте - ICAO 1:1 000 000 (Index to the world aeronautical chart (WAC) - ICAO 1:1 000 000)

Индексна карта која показује покривање и распоред свјетских ваздухопловних карата 1:1.000 000 које се израђују у држави. Ако се израђује ICAO карта 1:500 000 умјесто свјетске ваздухопловне карте 1:1.000 000, индексна карта показује покривање и распоред ICAO 1:500 000 карата.

GEN 3.2.7 Топографске карте (Topographical charts)

Детаљи о томе како се могу прибавити топографске карте, које садрже:

- име службе/агенције/**name of service/agency(ies);**
- поштанску адресу/**postal address;**
- телефонски број/**telephone number;**
- број телефакса/**telefax number;**
- електронску пошту/**e-mail address;**
- AFS адресу/**AFS address; и**
- интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available.**

GEN 3.2.8 Исправке на картама које нису дио AIP-а (Corrections to charts not contained in the AIP)

Листа корекција на ваздухопловним картама, које нису дио AIP-а, или знамена гдје таква информација може да се добије.

GEN 3.3 Услуге контроле ваздушног саобраћаја (Air Traffic Services)

GEN 3.3.1 Надлежна служба (Responsible service)

Опис услуга у ваздушном саобраћају и њихове главне компоненте, укључујући:

- име службе/**service name;**
- поштанску адресу/**postal address;**
- телефонски број/**telephone number;**
- број телефакса/**telefax number;**
- електронску пошту/**e-mail address;**
- AFS адресу/**AFS address; и**
- интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available.**

GEN 3.3.2 Област надлежности (Area of Responsibility)

Кратак опис области надлежности за коју се пружају услуге у ваздушном саобраћају.

GEN 3.3.3 Врсте услуга (Types of Services)

Кратак опис основних врста услуга које се пружају.

GEN 3.3.4 Координација између оператора и ATS-a (Coordination between the operator and ATS)

Општи услови под којима се одвија координација између оператора и пружаоца услуга контроле ваздушног саобраћаја.

GEN 3.3.5 Минимална апсолутна висина лета (Minimum flight altitude)

Критеријуми који се користе да се одреде минималне апсолутне висине лета.

GEN 3.3.6 Листа адреса ATS јединица (ATS units address list)

Листа адреса ATS јединица пореданих по абecedном реду, укључује:

- назив јединице/**unit name;**
- поштанску адресу/**postal address;**
- телефонски број/**telephone number;**
- број телефакса/**telefax number;**
- електронску пошту/**e-mail address;**
- AFS адресу/**AFS address; и**
- интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available.**

GEN 3.4 Везе (Communication services)

GEN 3.4.1 Надлежна служба (Responsible service)

Опис услуга службе надлежне за пружање телекомуникационих и навигационих услуга, укључујући:

- име службе/**service name;**
- поштанску адресу/**postal address;**
- телефонски број/**telephone number;**
- број телефакса/**telefax number;**
- електронску пошту/**e-mail address;**
- AFS адресу/**AFS address; и**
- интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available;**
- навођење докумената ICAO на којима се заснивају услуге и референцу на мјесто у AIP-у гдје су објављена одступања, ако постоје/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed; и**
- знамену ако се услуге не пружају 24 часа/**an indication if service is not H24;**

GEN 3.4.2 Област надлежности (Area of Responsibility)

Кратак опис области надлежности у којој се пружају телекомуникационе услуге.

GEN 3.4.3 Врсте услуга (Types of Service)

Кратак опис главних врста услуга и уређаја, укључујући:

- услуге радио-навигације/**radio navigation services;**
- услуге преноса говора и/или података/**voice and/or data link services;**
- услуге емитовања/**broadcasting service;**
- језик/језике у употреби/**language(s) used;**
- знамену да се могу прибавити детаљније информације/**an indication of where detailed information can be obtained.**

GEN 3.4.4 Захтјеви и услови (Requirements and conditions)

Кратак опис који се тиче захтјева и услова под којима су везе доступне.

GEN 3.4.5 Остале информације (Miscellaneous)

Било која додатна информација (нпр. одабране радиостанице за емисију, дијаграм телекомуникација).

GEN 3.5 Метеоролошке услуге (Meteorological services)**GEN 3.5.1 Надлежна служба (Responsible Services)**

Кратак опис метеоролошке службе која је надлежна за пружање метеоролошких информација, укључујући:

1. име службе/**service name**;
2. поштанску адресу/**postal address**;
3. телефонски број/**telephone number**;
4. број телефакса/**telefax number**;
5. електронску пошту/**e-mail address**;
6. AFS адресу/**AFS address**; и
7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available**;
8. навођење докумената ИКАО на којима се заснивају услуге и референцу на мјесто у AIP-у гдје су објављена одступања, ако постоје/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**; и
9. назнаку ако се услуге не пружају 24 часа/**an indication if service is not H24**;

GEN 3.5.2 Област надлежности (Area of responsibility)

Кратак опис области и/или ваздушних путева за које се пружају метеоролошке услуге.

GEN 3.5.3 Метеоролошка осматрања и извјештаји (Meteorological observations and reports)

Детаљан опис метеоролошких осматрања и извјештаја који се обезбјеђују за међународну ваздушну пловидбу, укључујући:

- 1) име станице и ИКАО локацијски индикатор/**name of the station and the ICAO location indicator**;
- 2) тип и учесталост осматрања, укључујући и назнаку да ли се користи опрема за аутоматско осматрање/**type and frequency of observation including an indication of automatic observing equipment**;
- 3) типове метеоролошких извјештаја (нпр. METAR) и доступност TREND прогнозе/**types of meteorological reports (e.g. METAR) and availability of trend forecast**;
- 4) специфичне врсте система осматрања и број осматрачких станица које се користе за осматрање и извјештавање о приземном вјетру, видљивости, видљивости дуж полетно-слетне стазе, бази облака, температуре и, гдје је примјенљиво, смицању вјетра (нпр. анемометар на укрштању полетно-слетних стаза, трансмисиометар поред зоне додира, итд.)/**specific type of observation system and number of observation sites used to observe and report surface windy, visibility, runway visual range, cloud base, temperature and, where applicable, wind shear (e.g. anemometer at intersection of runways, transmissometer next to touchdown zone etc.)**;
- 5) радно вријеме/**hours of operation**; и
- 6) назнаку о доступним климатолошким информацијама/**indication of aeronautical climatological information available**.

GEN 3.5.4 Врсте услуга (Types of services)

Кратак опис главних врста услуга које се пружају, укључујући детаље брифинга, консултације, приказ метеоролошких информација, документацију доступну за лет оператерима и члановима летачког особља и опис метода и начина који се користе за пружање метеоролошких информација.

GEN 3.5.5 Најава захтјева за MET услугу (Notification required from operators)

Минимални период најаве захтјева који успоставља надлежни орган за метеорологију према операторима/авио-превозницима, који се односе на брифинг, консултацију и документацију за лет и друге метеоролошке информације које авио-превозници захтјевају или желе да промјене.

GEN 3.5.6 Извјештаји из ваздухоплова (Aircraft reports)

Према потреби, захтјеви надлежног органа за метеорологију за израду и слање извјештаја из ваздухоплова.

GEN 3.5.7 VOLMET (VOLMET service)

Опис VOLMET и/или D-VOLMET услуга, укључујући:

1. назив станице/**name of transmitting station**;
2. позивни знак или идентификацију и скраћеницу за радио-емисију/**call sign or identification and abbreviation for the radio communication emission**;
3. фреквенцију или фреквенције које се користе за емитовање/**frequency or frequencies used to broadcast**;
4. период емитовања/**broadcasting period**;
5. радно вријеме/**hours of service**;
6. листу аеродрома/хелидрома за које су извјештаји и/или прогнозе укључене/**list of aerodrome/heliports for which reports and/or forecast are included**; и
7. извјештаје, прогнозе и SIGMET информације који су укључени, и примједбе/опажања/**reports, forecast and SIGMET information included and remarks**.

GEN 3.5.8 SIGMET и AIRMET (SIGMET and AIRMET)

Опис метеоролошког бдијења које се пружа унутар области информисања у лету или контролисаним областима у којима су обезбјеђене услуге ваздушног саобраћаја, укључујући листу бироа метеоролошког бдијења, који садржи:

1. назив бироа метеоролошког бдијења, ИКАО локацијски индикатор/**name of meteorological watch office, ICAO location indicator**;
2. радно вријеме/**hours of service**;
3. области информисања у лету или контролне области у којима се пружају услуге/**flight information region(s) or control area(s) served**;
4. периоди важења SIGMET-a/**SIGMET validity periods**;
5. посебне процедуре примијењене на SIGMET информације (нпр. за вулкански пепео и тропске циклоне)/**specific procedures applied to SIGMET information (e.g. volcanic ash and tropical cyclones)**;
6. процедуре примијењене на AIRMET информације (у складу са релевантним споразумима у области ваздушне пловидбе)/**procedures applied to AIRMET information (in accordance with relevant regional air navigation agreements)**;
7. ATS јединице којима се пружају SIGMET и AIRMET информације/**the air traffic services unit(s) provided with SIGMET and AIRMET information**; и
8. додатне информације (нпр. које се тичу ограничења пружања услуга, и сл.)/**additional information (e.g. concerning any limitation of service, etc.)**

GEN 3.5.9 Друге аутоматизоване метеоролошке услуге (Other automated meteorological services)

Опис доступних аутоматизованих услуга за пружање метеоролошких информација (нпр. аутоматизоване услуге претполетног информисања доступне преко телефона и/или рачунарског модема), укључујући:

1. назив услуге/**service name**;
2. доступне информације/**information available**;
3. подручја, руте и аеродроме који су обухваћени/**areas, routes and aerodromes covered**; и
4. бројеве телефона и телефакса, електронску пошту и интернет адресе, ако су доступне/**telephone and telefax number(s), e-mail address, and, if available, website address**.

GEN 3.6 Трагање и спасавање (Search and Rescue)**GEN 3.6.1 Надлежна служба (Responsible service(s))**

Кратак опис служби које су надлежне за пружање услуга трагања и спасавања, укључујући:

1. име службе/јединице/**service/unit name**;
2. поштанску адресу/**postal address**;
3. телефонски број/**telephone number**;
4. број телефакса/**telefax number**;
5. електронску пошту/**e-mail address**;
6. AFS адресу/**AFS address**; и
7. интернет адресу, ако је доступна/**website address, if available**;
8. навођење докумената ИКАО на којима се заснивају услуге и референцу на мјесто у АИП-у гдје су објављена одступања/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**;

GEN 3.6.2 Подручје одговорности (Area of responsibility)

Кратак опис области надлежности у којој се пружају услуге трагања и спасавања.

Напомена: Може се користити карта да би се допунио опис области надлежности.

GEN 3.6.3 Врсте услуга (Types of services)

Кратак опис и географски приказ, гдје је то могуће, врсте услуга и опреме који се пружају, укључујући и знаке гдје просторно покривање SAR зависи од значајног размјештаја ваздухоплова.

GEN 3.6.4 Споразум о трагању и спасавању (SAR agreements)

Кратак опис споразума о трагању и спасавању који су на снази, укључујући одредбе за олакшавање доласка и одласка ваздухоплова других држава намијењених трагању и спасавању лица и имовине, поправци или спасавању у вези са изгубљеним или оштећеним ваздухопловом, било на основу обавјештења из ваздуха или послје обавјештења путем плана лета.

GEN 3.6.5 Услови расположивости (Conditions of availability)

Кратак опис одредби за трагање и спасавање, укључујући опште услове под којима су услуге и опрема расположиви за међународну употребу, укључујући назнаку о томе да ли је опрема за трагање и спасавање специјализована за технике трагања и спасавања или се користи за друге сврхе, али је прилагођена за трагање и спасавање путем обуке и опремања, или је расположива само у неким околностима и нема посебне обуке или припреме за трагање и спасавање.

GEN 3.6.6 Процедуре и сигнали (Procedures and signals used)

Кратак опис процедура и сигнала које користе ваздухоплови за спасавање и табела која показује сигнале у употреби од стране преживјелих.

GEN 4. АЕРОДРОМСКЕ/ХЕЛИДРОМСКЕ НАКНАДЕ И НАКНАДЕ ЗА УСЛУГЕ У ВАЗДУШНОЈ ПЛОВИДБИ (Charges for aerodromes/heliports and air navigation services)

Могу да буду наведене референце гдје се могу наћи детаљи ако нису наведени у овом одјелу.

GEN 4.1 Аеродромске/хелидромске накнаде (Aerodromes/heliports charges)

Кратак опис врсте накнада које се односе на аеродроме/хелидроме доступне за међународну употребу, укључујући:

1. слијетање ваздухоплова/**landing of aircraft**;
2. паркирање, паркирање у хангару и дуготрајно паркирање ваздухоплова/**parking, hangarage and long-term storage of aircraft**;
3. путничке услуге/**passenger service**;
4. обезбјеђивање/**security**;
5. буку/**noise-related items**;
6. остало (царина, здравство, имиграција, итд.)/**other (custom, health, immigration, etc)**;
7. изузећа и умањења/**exemptions and reductions**;
8. начине плаћања/**methods of payment**.

GEN 4.2 Накнаде и услуге у ваздушној пловидби (air navigation services charges)

Кратак опис накнада које могу да се односе на услуге у ваздушној пловидби, укључујући:

1. прилазну контролу/**approach control**;
2. услуге на рути/**route air navigation services**;
3. трошковну базу за услуге у ваздушној пловидби и изузећа/умањења/**cost basis for air navigation services and exemptions/reductions**; и
4. начине плаћања/**methods of payment**.

ДИО 2 - ВАЗДУШНИ ПРОСТОР (ENR)**ENR 0.6 Садржај дијела 2 (Table of contents to part 2)**

Попис секција и подсекција садржаних у дијелу 2 - Ваздушни простор.

Напомена: подсекције могу да буду наведене абecedним редом.

ENR 1. ОПШТА ПРАВИЛА И ПОСТУПЦИ (General rules and procedures)**ENR 1.1 Општа правила (General rules)**

Објављивање општих правила која се примјењују у држави.

ENR 1.2 Правила визуелног летења (Visual flight rules)

Објављивање правила визуелног летења.

ENR 1.3 Правила инструменталног летења (Instrumental flight rules)

Објављивање правила инструменталног летења, како је примјењено унутар државе.

ENR 1.4 Опис и класификација ваздушног простора (ATS airspace classification and description)**ENR 1.4.1 Класификација ваздушног простора (ATS airspace classification)**

Опис класа ваздушног простора ATS-а, у облику табеле класификације у ИКАО Анексу 11, Додатак 4, тако да се

указује на то које класе ваздушног простора се примјењују у држави.

ENR 1.4.2 Опис ваздушног простора (ATS airspace description)

Опис осталог ваздушног простора ATS, ако је примјенљиво, укључујући општи текстуални опис.

ENR 1.5 Поступци чекања, прилажења и одлажења (Holding, approach and departure procedures)

ENR 1.5.1 Опште (General)

Критеријуми по којима су утврђени поступци чекања, прилажења и одлажења. Ако се разликују од ICAO одредби, морају да се представе у форми табеле.

ENR 1.5.2 Долазећи саобраћај (Arriving flights)

Приказ поступака (конвенционална или просторна навигација, или обје) за долазеће летове који су заједнички за или у оквиру истог типа ваздушног простора. Ако се другачији поступци примјењују у оквиру ваздушног простора у завршној контролисаној области (ТМА), то мора да буде обиљежено, заједно са референцом гдје се може наћи опис специфичних поступака.

ENR 1.5.3 Одлазећи саобраћај (Departing flights)

Приказ поступака за одлазеће летове (конвенционална или просторна навигација, или обје) који су заједнички за летове са свих аеродрома/хелидрома.

ENR 1.6 Услуге и поступци надзора (ATS surveillance services and procedures)

ENR 1.6.1 Примарни радар (Primary radar)

Опис услуга и поступака који се односе на примарни радар, укључујући:

1. додатне услуге/**supplementary services**;
2. примјену услуге радарске контроле/**the application for radar control service**;
3. поступке за случај отказа рада и комуникације ваздух-земља/**radar and air-ground communication failure procedures**;
4. захтјеве за усмено извјештавање о позицији путем CPDLC/**Controller - pilot data link communications** положаја (voice and CPDLC **position reporting requirements**);
5. графички приказ области радарског покривања/**graphic portrayal of area of radar coverage**.

ENR 1.6.2 Секундарни надзорни радар (Secondary surveillance radar (SSR))

Опис оперативних поступака за секундарни надзорни рада (SSR), укључујући:

1. поступке у случају опасности/**emergency procedures**;
2. поступке у случају отказа комуникације ваздух-земља у случају незаконитог ометања/**air-ground failure and unlawful interference procedures**;
3. систем додјеле SSR кодова/**the system of SSR code assignment**;
4. захтјеве за усмено извјештавање о позицији путем CPDLC/**voice and CPDLC position reporting requirements**; и
5. графички приказ области радарског покривања/**graphic portrayal of area of SSR coverage**

ENR 1.6.3 Аутоматски надзор позиције - емитовање (Automatic dependent surveillance-broadcast (ADS-B))

Опис оперативних процедура система аутоматског надзора ваздухоплова-емитовање (ADS-B), укључујући:

1. поступке у случају опасности/**emergency procedures**;
2. поступке у случају отказа комуникације ваздух-земља и у случају незаконитог ометања/**air-ground communication failure and interference procedures**;
3. захтјеве за идентификацију ваздухоплова/**aircraft identification requirements**;
4. захтјеве за усмено извјештавање о позицији путем CPDLC/**voice and CPDLC position reporting requirements**;
5. графички приказ области ADS-B покривања/**graphic portrayal of area of ADS-B coverage**.

ENR 1.6.4 Остале информације и поступци (Other relevant information and procedures)

Кратак опис додатних информација, као што су поступци отказа радара и транспондера.

ENR 1.7 Поступци за подешавање висиномјера (Altimeter settings procedures)

Опис поступака који се употребљавају за подешавање висиномјера, који садржи:

1. кратак увод са исказом који се тиче ICAO докумената на којима се поступци заснивају, заједно са одступањима у односу на ICAO одредбе, ако постоје/**brief introduction with a statement concerning ICAO documents on which the procedures are based together with differences to ICAO provision, if any**;
2. основне поступке за подешавање висиномјера/**basic altimeter setting procedures**;
3. описе региона за подешавање висиномјера/**description of altimeter settings region(s)**;
4. поступке који се односе на операторе (укључујући и пилоте)/**procedures applicable to operators (including pilots)**; и
5. табелу нивоа крстарења/**table of cruising levels**.

ENR 1.8 Регионални допунски поступци (Regional Supplementary Procedures)

Захтјев да се прикажу регионални допунски поступци (SUPPS) који утичу на укупну област одговорности.

ENR 1.9 Управљање протоком ваздушног саобраћаја и управљање ваздушним простором (Air traffic flow management and airspace management)

Кратак опис система за управљање протоком ваздушног саобраћаја (ATFM) и система за управљање ваздушним простором, укључујући:

1. ATFM структуру, подручје опслуживања, услугу која се пружа, локацију и радно вријеме/**ATFM structure, service area, service provided, location of unit(s) and hours of operation**;
2. тип порука за регулисање протока и опис формата/**types of flow messages and descriptions of the formats**;
3. поступке примјенљиве за долазеће летове, који садрже:**procedures applicable for departing flights, containing**:
 - а. службу одговорну за пружање информација о примијењеним ATFM мјерама/**service**

responsible for provision of information on applied ATFM measures;

- б. захтјеве за пријаву плана лета/**flight plan requirements;**
- ц. алокацију слотова/**slot allocations.**

ENR 1.10 Планирање летова (Flight planning)

Захтјев постоји да се назначе било каква ограничења или да се дају савјетодавне информације које се односе на фазу планирања лета које могу помоћи корисницима у увођењу намјераване операције летења, укључујући:

1. процедуре за подношење плана лета/**procedures for the submission of a flight plan;**
2. систем скупног плана лета/**repetitive flight plan system;**
3. промјене на поднесеном плану лета/**changes to the submitted flight plan.**

ENR 1.11 Адресирање порука планова лета (Addressing of flight plan messages)

Захтјев постоји ради назнаке, у облику табеле, адреса лоцираних на плановима лета, који садржи:

1. категорију лета(IFR, VFR или обје)/**category of flight (IFR, VFR or both);**
2. руту (унутар или преко FIR-а и/или ТМА)/**route (into or via FIR and/or TMA);** и
3. адресу поруке/**message address;**

ENR 1.12 Пресретање цивилних ваздухоплова (Interception of civil aircraft)

Захтјева се опис комплетног поступка за пресретање и визуелних сигнала који се користе са јасном назнаком да ли се примјењују ИКАО одредбе и, ако се примјењују, напомена да постоје одступања.

Напомена: Листа значајних одступања између домаћих прописа и праксе и одговарајућих ИКАО одредби објављује се у GEN 1.7.

ENR 1.13 Незаконито ометање (Unlawful interference)

Захтијева се представљање одговарајућег поступка који се користи у случају незаконитог ометања/отмице ваздухоплова.

ENR 1.14 Незгоде у ваздушном саобраћају (Air traffic incidents)

Опис система и извјештавања о незгодама у ваздушном саобраћају, укључујући:

1. дефиницију незгоде у ваздушном саобраћају/**definition of air traffic incidents;**
2. употребу обрасца за пријаву догађаја у ваздушном саобраћају/**use of the "Air Traffic Incident Report Form;**
3. процедуре извјештавања (укључујући и процедуре у току лета)/**reporting procedures (including in-flight procedures;** и
4. сврху извјештавања и поступак просљеђивања пријаве/**purpose of reporting and handling of the form;**

ENR 2. ВАЗДУШНИ ПРОСТОР У КОМЕ СЕ ПРУЖАЈУ ATS УСЛУГЕ (Air Traffic Services Airspaces)

ENR 2.1 FIR, UIR, TMA и CTA

Детаљан опис области информисања у лету (FIR), горње области информисања у лету (UIR) и контролираних области (CTA, укључујући специфичне CTA, као што је TMA), укључујући:

1. назив, географске координате у степенима, минутима и секундама хоризонталних граница FIR/

UIR, а у степенима, минутима и секундама хоризонталних граница CTA, вертикалне границе и класе ваздушног простора/**name, geographical coordinates in degrees and minutes of the FIR/UIR lateral limits and in degrees, minutes and seconds of the CTA lateral limits, vertical limits and class of airspace;**

2. идентификацију јединице која пружа услуге/**identification of unit providing the service;**
3. позивни знак ваздухопловне станице јединице која пружа услуге, језик/језике који се користе, са назнаком области и услова, када и гдје се користе/**call sign of aeronautical station serving the unit and language(s) used, specifying, the area and conditions, when and where to be used, if applicable;**
4. фреквенције допуњене назнаком за одређену употребу/**frequencies supplemented by indications for specific purposes;**
5. примједбе/**remarks.**

Контролисане зоне око војних ваздухопловних база, које нису описане негдје другдје у AIP-у, морају да се укључе у ову подсекцију. Мора да се наведе и информација о одређеним областима или њиховим дијеловима у којима се захтјеви ИКАО Анекса 2 у вези са плановима лета, двосмјерном комуникацијом и извјештавању о позицији примјењују на све летове у циљу елиминисања или смањења потребе за пресретањем и/или гдје постоји могућност пресретања и захтјева за слушање на VHF каналу 121,5 MHz за хитне случајеве.

Опис одређених подручја у којима је обавезна опремљеност предајником за одређивање мјеста несреће (ELT) и гдје ваздухоплов мора континуирано да слуша VHF фреквенцију 121,5 MHz за хитне случајеве, осим оних периода када ваздухоплов обавља комуникацију на другим VHF каналима или када опрема ваздухоплова или дужности посаде не дозвољавају истовремено слушање два канала.

Напомена: Остале врсте ваздушног простора око цивилних аеродрома/хелидрома, као што су контролисане зоне и аеродромске саобраћајне зоне, су описане у одговарајућим аеродромским или хелидромским секцијама.

ENR 2.2 Остали регулисани ваздушни простор (Other regulated airspace)

Детаљан опис осталих врста регулисаног ваздушног простора и класификације ваздушног простора, ако су успостављене.

ENR 3. РУТЕ У ВАЗДУШНОМ САОБРАЋАЈУ (ATS routes)

Напомена 1: Смјерови, путање и радијали су магнетски.

Напомена 2: Тачке преласка (Changeover points), које су успостављене на средини између два навигациона средства или на пресеку два радијала у случају руте која мијења правац између два навигациона средства, не морају да буду приказане за сваки сегмент руте ако постоји општи исказ о њиховом постојању.

ENR 3.1 Доње ATS руте (Lower ATS routes)

Детаљан опис доњих ATS рута, укључујући:

1. ознаку руте, ознаку навигационе спецификације која се односи на одређени сегмент (сегменте), називе, кодиране ознаке или кодне ознаке и географске координате у степенима, минутима и секундама за све значајне тачке које дефинишу руту, укључујући тачке обавезног јављања или јављања на захтјев/**route designator, designation of**

the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specified segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant points defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;

2. смјер путање или VOR радијала заокружене на најближи степен, геодетско растојање заокружено на најближи десети дио километра или десети дио наутичке миље између било које двије узастопне значајне тачке и, у случају VOR радијала, тачке преласка/tracks or VOR radials to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile between each successive designated significant point and, in the case of VOR radials, changeover points;
3. горње или доње границе или минималну апсолутну висину на рути, заокружене на најближих 50 m или 100 ft и класификацију ваздушног простора/upper and lower limits or minimum en-route altitudes, to the nearest higher 50 m or 100 ft, an airspace classification;
4. хоризонталне границе и минималну апсолутну висину надвишавања препрека/lateral limits and minimum obstacle clearances altitudes;
5. смјерове нивоа крстарења/direction of cruising levels;
6. захтјев за навигациону тачност за сваки сегмент PBN (RNAV руте или RNP)/the navigation accuracy requirement for each PBN (RNAV or RNP) route segment; и
7. напомене, укључујући назнаку јединице контроле, њен оперативни канал и, ако је примјенљиво, адресу data link и свако ограничење у навигационој спецификацији/remarks, including an indication of the controlling unit, its operating channel and, if applicable, is logon address, SATVOICE number, and any navigation, RCP and RSP specification(s) limitations.

Напомена: У вези са ICAO Анексом 11, Додатак 1, и у сврхе планирања летења, дефинисана навигациона спецификација се не сматра саставним дијелом ознаке руте.

ENR 3.2 Горње ATS руте (Upper ATS routes)

Детаљан опис горњих ATS рута, укључујући:

1. ознаку руте, ознаку навигационе спецификације која се односи на одређене сегменте, имена, кодиране ознаке или кодне ознаке и географске координате у степенима, минутима и секундама за све значајне тачке које дефинишу руту, укључујући тачке обавезног јављања или јављања на захтјев/route designator, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specific segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant point defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;
2. смјер путање или VOR радијала заокружен на најближи степен, геодетско растојање заокружено

на најближи десети дио километра или десети дио наутичке миље између било које двије узастопне значајне тачке и, у случају VOR радијала, тачке промјене навигационог средства/tracks or VOR radials to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile between each successive designated significant point and, in the case of VOR radials, changeover points;

3. горње и доње границе и класификацију ваздушног простора/upper and lower limits and airspace classification;
4. хоризонталне границе/lateral limits;
5. смјерове нивоа крстарења/direction of cruising level;
6. захтјев за навигациону тачност за сваки сегмент PBN (RNAV или RNP)/the navigation accuracy requirement for each PBN (RNAV or RNP) route segment;
7. напомене, укључујући назнаку јединице контроле, њен оперативни канал и, ако је примјенљиво, адресу data link и свако ограничење у навигационој спецификацији/remarks, including an indication of the controlling unit, its operating channel and, if applicable, is logon address, and any navigation specification(s) limitations.

Напомена: У вези са ICAO Анексом 11, Додатак 1, и за сврхе планирања летења, дефинисана навигациона спецификација се не сматра саставним дијелом ознаке руте.

ENR 3.3 Руте просторне навигације (Area navigation routes)

Детаљан опис PBN рута (RNAV и RNP), укључујући:

1. ознаку руте, ознаку навигационе спецификације која се односи на одређене сегменте, имена, кодиране ознаке или кодне ознаке и географске координате у степенима, минутима и секундама за све значајне тачке које дефинишу руту, укључујући тачке обавезног јављања или јављања на захтјев/route designator, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specific segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant points defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;
2. по питању тачака на рути које дефинишу руту просторне навигације, додатно (ако је примјенљиво)/in respect of waypoints defining a VOR/DME area navigation route, additionally:
 - а) идентификацију станице/положаја референтног VOR/DME/station identification of the reference VOR/DME;
 - а. смјер заокружен на најближи степен и удаљеност заокружену на најближи десети дио километра или десети дио наутичке миље од референтног VOR/DME, ако тачка на путањи није колоцирана са њим, и/bearing to the nearest degree and the distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile from the reference

VOR/DME, if the waypoint is not collated with it; and

- б. надморску висину DME антене у кругу од 30 m (100 ft)/**elevation of the transmitting antenna of DME to the nearest 30 m (100 ft);**
3. магнетско усмјерење заокружено на најближи степен, геодетско растојање заокружено на најближи десети дио километра или десети дио наутичке миље између дефинисаних крајњих тачака и удаљености између узастопних одређених значајних тачака/**magnetic bearing to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile between defined end-points and distance en-points and distance between each successive designated significant point;**
4. горње и доње границе и класификацију ваздушног простора/**upper and lower limits and airspace classification;**
5. смјерове нивоа крстарења/**direction or cruising levels;**
6. захтјев за навигациону тачност за сваки сегмент PBN (RNAV или RNP)/**the navigation accuracy requirements for each PBN (RNAV or RNP) route segment; and**
7. напомене, укључујући назнаку јединице контроле, њен оперативни канал и, ако је примјенљиво, адресу data link и свако ограничење у навигационој спецификацији/**remarks, including an indication of the controlling unit, its operating channel and, if applicable, its logon address, SATVOICE number, and any navigation, RCP and RSP specification(s) limitations;**

ENR 3.4 Хеликоптерске руте (Helicopter routes)

Детаљан опис рута хеликоптера, укључујући:

1. ознаку руте, ознаку навигационе спецификације која се односи на одређене сегменте, имена, кодиране ознаке или кодне ознаке и географске координате у степенима, минутима и секундама за све значајне тачке које дефинишу руту, укључујући тачке обавезног јављања или јављања на захтјев/**route designator, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specific segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant points defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;**
2. путању или VOR радијал заокружен на најближи степен, геодетско растојање заокружено на најближи десети дио километра или десети дио наутичке миље између било које двије узатопне значајне тачке и, у случају VOR радијала, тачке преласка /**tracks or VOR radials to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or a tenth of a nautical mile between each successive designated significant point and, in the case of VOR radials, changeover points;**
3. горње и доње границе и класификацију ваздушног простора/**upper and lower limits and airspace classification;**

4. минималне апсолутне висине лета заокружене на најближих 50 m или 100 ft/**minimum flight altitudes to the nearest higher 50 m or 100 ft;**
5. захтјев за навигациону тачност са сваки сегмент PBN (RNAV или RNP) руте/**the navigation accuracy requirement for each PBN (RNAV or RNP) segment; and**
6. напомене, укључујући назнаку јединицу контроле, њен оперативни канал, и свако ограничење у навигационој спецификацији/**remarks, including an indication of the controlling unit and its operating frequency, and any navigation specification(s) limitations.**

Напомена: У вези са Анексом 11, Додатак 1, и за потребе планирања летења, дефинисана навигациона спецификација се сматра саставним дијелом ознаке руте.

ENR 3.5 Остале руте (Other routes)

Захтјев је да се опишу друге руте, специфично одређене, које су обавезне у оквиру одређених области, ако постоје.

Напомена: Руте за долазак, трансфер и одлазак, које су одређене у вези са поступцима за саобраћај до и од аеродрома/хелидрома, не треба да се описују пошто се оне описују у одговарајућој секцији Дијела 3 - Аеродроми.

ENR 3.6 Чекање на рути (En-route holding)

Детаљан опис поступака за чекање на рути, који садржи:

1. идентификацију чекања и тачку чекања (навигациони уређај) или тачку на рути просторне навигације (waypoint) са географским координатама у степенима, минутима и секундама/**holding identification (if any) and holding fix (navigation aid) or waypoint with geographical coordinates in degrees, minutes and seconds;**
2. путању за долет/**inbound track;**
3. правац/смјер процедуралног заокрета/**direction of the procedure turn;**
4. максималну задату брзину/**maximum indicated airspeed;**
5. минимални и максимални ниво чекања/**minimum and maximum holding level**
6. вријеме/растојање за одлет/**time/distance outbound;**
7. назнаку контролне јединице и њене оперативне фреквенције/**indication of the controlling unit and its operating frequency.**

Напомена: Критеријуми за надвишавање препрека, који се односе на поступке чекања, садржани су у Поступцима за пружање услуга у ваздушној пловидби - Операције ваздухоплова (PANS-OPS, Doc 8168), Свезак I и II.

ENR 4. РАДИО-НАВИГАЦИОНИ УРЕЂАЈИ/СИСТЕМИ (Radio navigation aids/systems)

ENR 4.1 Рутни радио-навигациони уређаји (Radio navigation aids - en-route)

Попис станица које пружају радио-навигационе услуге на рути и организован абecedним редом по именом станице, укључујући:

1. назив станице и магнетску деклинацију заокружену на најближи степен, а за VOR деклинацију, станице заокружену на најближи степен, која се користи за техничко поравнање уређаја/**name of station and magnetic variation to the nearest degree and for VOR, station**

- declination to the nearest degree used for technical line-up of the aid;**
2. идентификацију/identification;
3. фреквенцију/канал за сваки елемент/**frequency/channel for each element;**
4. радно вријеме/**hours of operation;**
5. географске координате у степенима, минутама и секундама, положаја антене емитовања/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the position of the transmitting antenna;**
6. надморску висину DME антене заокружену на најближих 30 m (100 ft)/**elevation of the transmitting antenna of DME to the nearest 30 m (100 ft);**
7. примједбе/remarks.

ENR 4.2 Специјални навигациони системи (Special navigation systems)

Опис станица повезаних са специјалним навигационим системима (DECCA, LORAN итд.), укључујући:

1. назив станице или низа станица/**name of station or chain;**
2. врсту доступних услуга (мастер сигнал, slave сигнал, боја)/**type of service available (master signal, slave signal, colour);**
3. фреквенцију (број канала, основна фреквенција пулса, фреквенција понављања, према потреби)/**frequency (channel number, basic pulse rate, recurrence rate, as applicable;**
4. часови рада/**hours of operational;**
5. географске координате предајне станице у степенима, минутама и секундама/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the position of the transmitting station;**
6. примједбе/remarks.

ENR 4.3 Глобални навигациони сателитски систем (Global navigation satellite system) (GNSS)

Листа и опис елемената глобалног навигационог сателитског система (GNSS) који пружа навигациону услугу успостављену за потребе навигације на рути и поредано алфабетски по имену елемената, укључујући:

1. назив GNSS елемената (GPS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WASS, итд.)/**the name of the GNSS element (GPS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WASS, ect.);**
2. одговарајућу фреквенцију/фреквенције/**frequency(ies), as appropriate;**
3. географски координате у степенима, минутама и секундама номиналног подручја у којем се пружа услуга/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the nominal service area and coverage area;**
4. примједбе/remarks.

ENR 4.4 Кодне ознаке значајних тачака (Name-code designators for significant points)

Алфабетски поредана листа кодних ознака (кодне ознаке од пет слова, погодне за изговор) успостављених за значајне тачке на позицијама гдје нису лоцирана радио-навигациона средства, укључујући:

1. кодну ознаку/**name-code designator;**
2. географске координате позиције у степенима, минутама и секундама/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the position;**

3. референцу на ATS или друге руте на којима се тачка налази/**reference to ATS or other routes where the point is located;**
4. примједбе, укључујући додатну дефиницију позиције, ако се то захтијева/**remarks, including supplementary definition of position where required.**

ENR 4.5 Рутна ваздухопловна свјетла на земљи (Aeronautical ground lights - en-route)

Листа рутних ваздухопловних свјетала на земљи и других свјетлосних сигнала који означавају географске позиције које је држава одредила као значајне, укључујући:

1. име града или другу идентификацију сигнала/**name of the city or town or other identification of the beacon;**
2. врсту сигнала и интензитет свјетла у хиљадама кандела/**type of beacon and intensity of the light in thousands of candelas;**
3. карактеристике сигнала/**characteristic of the signal;**
4. часови рада/**operational hours;**
5. примједбе/remarks.

ENR 5. НАВИГАЦИОНА УПОЗОРЕЊА (Navigation warnings)

ENR 5.1 Забрањене, ограничене и опасне зоне (Prohibited, restricted and danger areas)

Опис и одговарајући графички приказ забрањених, ограничених и опасних зона, заједно са информацијама које се тичу њиховог успостављања и активирања, укључујући:

1. идентификацију, назив и географске координате хоризонталних граница у степенима, минутама и секундама ако су унутар контролисане области/контролисане зоне, односно у степенима и минутама ако су изван контролисане области/контролисане зоне/**identification, name and geographical coordinates of the lateral limits in degrees, minutes and seconds if inside and in degrees and minutes if outside control area/control zone boundaries;**
2. горње и доње границе/**upper and lower limits;**
3. примједбе, укључујући и вријеме активности/**remarks, including time of activity;**

Врста ограничења или природа опасности и ризик од пресретања у случају продирања у зону морају да буду назначени у колони примједбе/**type of restriction or nature of hazard and risk of interception in the event of penetration must be indicated in the remarks column.**

ENR 5.2 Подручја војних вјежби и обуке (Military exercise and training areas and air defence identification zone (ADIZ))

Опис и одговарајући графички приказ успостављених зона за војне вјежбе и обуку, у којима се вјежбе одвијају у редовним интервалима и успостављене зоне идентификације за потребе ваздушне одбране (ADIZ), укључујући:

1. географске координате хоризонталних граница у степенима, минутама и секундама, ако су унутар контролисане области/контролисане зоне, односно, у степенима и минутама, ако су изван контролисане области/контролисане зоне/**geographical coordinates of the lateral limits in degrees, minutes and seconds if inside and in degrees and minutes if outside control area/control zone boundaries;**
2. горње и доње границе, систем и начин објављивања о активирању, заједно са информацијом која се односи на цивилно летење и одговарајући ADIZ

поступак/**upper and lower limits and system and means of activation announcements together with information pertinent to civil flights and applicable ADIZ procedures;**

3. примједбе, укључујући вријеме активности и ризик од пресретања у случају продирања у ADIZ/**remarks, including time of activity and risk of interception in the event of penetration of ADIZ.**

ENR 5.3 Остале опасне активности и друге потенцијалне опасности (Other activities of a dangerous nature and other potential hazards)

ENR 5.3.1 Остале опасне активности (Other activities of a dangerous nature)

Опис активности које представљају специфичну или очигледну опасност и које могу да утичу на летење, допуњен одговарајућим картама, укључујући:

1. географске координате у степенима, минутама од центра зоне и домет утицаја/**geographical coordinates in degrees and minutes of centre of area and range of influence;**
2. вертикалне границе/**vertical limits;**
3. савјетодавне мјере/**advisory measures;**
4. надлежно тијело за пружање информација/**authority responsible for the provision of information;**
5. примједбе, укључујући вријеме активности/**remarks, including time of activity.**

ENR 5.3.2 Остале потенцијалне опасности (Other potential hazards)

Опис, допуњен одговарајућим картама, осталих потенцијалних опасности које могу да утичу на летење (нпр. активни вулкани, нуклеарне електране, итд.), укључујући:

1. географске координате локација потенцијалне опасности у степенима и минутама/**geographical coordinates in degrees and minutes of location of potential hazard;**
2. вертикалне границе/**vertical limits;**
3. савјетодавне мјере/**advisory measures;**
4. надлежно тијело за пружање информација/**authority responsible for the provision of information;**
5. примједбе/**remarks.**

ENR 5.4 Рутне навигационе препреке (Air navigation obstacles)

Листа препрека које утичу на ваздушну пловидбу у области I (територија државе), укључујући:

1. идентификацију препрека или ознаку/**obstacle identification or designation;**
2. врсту препреке/**type of obstacle;**
3. положај препреке, представљену географским координатама у степенима, минутама и секундама/**obstacle position, represented by geographical coordinates in degrees, minutes and seconds;**
4. надморску висину препреке заокружену на најближи метар или стопу/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot;**
5. тип и боју освјетљења препреке (ако постоји)/**type and colour of obstacle lighting (if any);**
6. ако је примјенљиво, назнаку да је листа препрека доступна у електронској форми и референцу на GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacle is available in electronic form, and reference to GEN 3.1.6.**

Напомена 1: Препрека, чија је висина изнад тла 100 m и више, сматра се препреком за област I/**An obstacle whose**

height above ground is 100 m and higher is considered an obstacle for Area 1.

Напомена 2: Спецификације за одређивање и извјештавање (тачност мјерења на терену и интегритет података) о позицијама (географска ширина и дужина) и надморској висини/висини изнад тла за препреке у области I дате су у ICAO Анексу 11, Додатак 5, табеле 1 и 2, редом/**Specification governing the determination and reporting (accuracy of field work and data integrity) of positions (latitude and longitude) and elevation/heights for obstacles in Area 1 are given in Annex 11, Appendix 5, Tables 1 and 2, respectively.**

ENR 5.5 Ваздухопловне спортске и рекреативне активности (Aerial sporting recreational activities)

Кратак опис, допуњен одговарајућим картама, интензивних спортских и рекреативних активности, заједно са условима под којима се одвијају, укључујући:

1. ознаке и географске координате хоризонталних граница у степенима, минутама и секундама, ако су унутар контролисане области/контролисане зоне, односно, у степенима и минутама, ако су изван граница контролисане области/контролисане зоне/**designation and geographical coordinates of the lateral limits in degrees, minutes and second if inside and in degrees and minutes if outside control area/control zone boundaries;**
2. вертикалне границе/**vertical limits;**
3. телефонски број оператора/корисника/**operator/ user telephone number;**
4. примједбе, укључујући и вријеме извођења активности/**remarks, including time of activity;**

Напомена: Ова ставка се може подијелити у различите секције за сваку поједину активност, дајући назначене детаље у сваком поједином случају/**This paragraph may be subdivided into different sections for each different category of activity, giving the indicated details in each case.**

ENR 5.6 Кретање птица и области са осјетљивом фауном (Bird migration and areas with sensitive fauna)

Опис, допуњен картама гдје је то могуће, кретање птица повезаних с миграцијама, укључујући и миграционе путеве и подручја сталног одмора, те подручја са осјетљивом фауном.

ENR 6. Карте ваздушних путева (En-route charts)

Карта ваздушних путева - ICAO и индексне карте морају да буду укључене у ову секцију.

ДИО 3 - АЕРОДРОМИ (AD)

AD 0.6. Садржај дијела 3 (Table of contents to Part 3)

Листа секција и подсекција садржаних у дијелу 3 - Аеродроми (AD).

Напомена: Подсекције могу да буду наведене абecedним редом.

AD 1. АЕРОДРОМИ/ХЕЛИДРОМИ - УВОД (Aerodromes/heliports - introduction)

AD 1.1 Распољивост и услови за коришћење аеродрома/хелидрома (Aerodrome/heliport availability and conditions of use)

AD 1.1.1 Општи услови (General conditions)

Информације о располољивости аеродрома, укључујући:**Brief description of the State's designated authority for aerodromes and heliports, including:**

1. опште услове за коришћење аеродрома/хелидрома и припадајуће опреме/**the general conditions under**

which aerodromes/heliports and associated facilities are available for use; and

2. исказ о ICAO документима на којима се заснивају услуге, и референцу на дио у AIP-у гдје су наведена одступања, ако постоје/a **statement concerning the ICAO documents on which the services are based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed.**

AD 1.1.2 Употреба војних аеродрома (Use of military air bases)

Регулатива и поступци, ако постоје, који се тичу цивилне употребе војних аеродрома.

AD 1.1.3 Поступци у условима смањене видљивости (Low visibility procedures (LVP))

Општи услови под којима се примјењују поступци у условима смањене видљивости које се односе на CAT II/III операције.

AD 1.1.4 Аеродромски оперативни минимум (Aerodrome operating minima)

Детаљи у вези са аеродромским оперативним минимумима који се примјењују у држави.

AD 1.1.5 Остале информације (Other information)

Остале информације сличне природе, ако је примјенљиво.

AD 1.2 Службе спасавања, ватрогасне службе и план чишћења снијега (Rescue and firefighting services and snow plan)

AD 1.2.1 Службе спасавања и ватрогасне службе (Rescue and firefighting services)

Кратак опис правила која уређују успостављање служби спасавања и ватрогасних служби на аеродромима/хелидромима расположивим за јавну употребу, заједно са знаком категорије службе спасавања и ватрогасне категорије утврђене од стране државе.

AD 1.2.2 План чишћења снијега (Snow plan)

Кратак опис планирања у случају снијега за аеродроме/хелидроме расположиве за јавну употребу, на којима је вјероватно да ће се остварити снијезни услови, укључујући:

1. организацију зимске службе/**organization of the winter service;**
2. надзор површина за кретање ваздухоплова/**surveillance of movements areas;**
3. методе мјерења и добијена мјерења/**measuring methods and measurements taken;**
4. мјере предузете за одржавање употребљивости површина за кретање/**actions taken to maintain the usability of movements areas;**
5. извјештавање/**system and means of reporting;**
6. случајеве због којих може доћи до затварања полетно-слетне стазе/**the cases of runway closure; and**
7. дистрибуцију информација о зимским условима/**distribution of information about snow conditions.**

Напомена: Када се примјењују различита разматрања у вези са планом чишћења снијега на аеродромима/хелидромима, ова подсекција може да се подијели у складу са тим.

AD 1.3. Попис аеродрома/хелидрома (Index to aerodromes and heliports)

1. назив аеродрома/хелидрома и ICAO локацијски индикатор/**aerodrome/heliport name and ICAO location indicator;**
2. врста саобраћаја за који је дозвољено коришћење аеродрома/хелидрома (међународни/домаћи, IFR/VFR, редовни/ванредни, општа авијација, војни и сл.)/**type of traffic permitted to use aerodrome/heliport (international/national, IFR/VFR, scheduled/non-scheduled, General aviation, military and other);**
3. референцу на подсекцију у Дијелу 3 AIP-а, у којем су приказани детаљи о аеродрому/хелидрому/**reference to AIP, Part 3 subsection in which aerodrome/heliport details are presented.**

AD 1.4. Подјела аеродрома/хелидрома (Grouping of aerodrome/heliports)

Кратак опис критеријума које примјењује држава за груписање аеродрома/хелидрома у сврхе производње/дистрибуције/пружања информација (нпр. међународни, домаћи; примарни/ секундарни; велики/ мали; цивилни/ војни, итд.).

AD 1.5. Статус сертификације аеродрома (Status of certification of aerodromes)

Попис аеродрома који указује на статус сертификације, укључујући:

1. назив аеродрома и ICAO локацијски индикатор/**aerodrome name and ICAO location indicator;**
2. датум сертификације, и ако је примјенљиво, важење сертификата/**date and, if applicable, validity of certification;**
3. примједбе, ако их има/**remarks, if any.**

AD 2. АЕРОДРОМИ (AERODROMES)

Напомена - Умјесто ** треба да стоји одговарајући ICAO локацијски индикатор.**

****** AD 2.1 Локацијски индикатор и назив аеродрома (Aerodrome location indicator and name)**

Аеродром ће имати додијељен ICAO локацијски индикатор и назив аеродрома. ICAO локацијски индикатор ће бити саставни дио система обиљежавања свих подсекција у секцији AD 2.

****** AD 2.2 Географски и административни подаци о аеродрому (Aerodrome geographical and administrative data)**

Захтијевани географски и административни подаци о аеродрому, укључујући:

1. референтну тачку аеродрома (географске координате у степенима, минутима и секундама), и положај на аеродрому/**aerodrome reference point (geographical coordinates in degrees, minutes and seconds) and its site;**
2. смјер и удаљеност референтне тачке аеродрома од центра града или мјеста које аеродром опслужује/**direction and distance of aerodrome reference point from centre of the city or town which the aerodrome serves;**
3. надморску висину аеродрома заокружену на најближи метар или стопу и референтну температуру/**aerodrome elevation to the nearest metre or foot, and reference temperature;**
4. ако је примјенљиво, ундулацију геоида на положају на коме је измјерена надморска висина аеродрома, заокружену на најближи степен или

стопу/**were appropriate, geoid undulation at the aerodrome elevation position to the nearest metre or foot;**

5. магнетну деклинацију заокружену на најближи степен, датум информације и годишњу промјену/**magnetic variation to the nearest degree, date of information and annual change;**
6. назив оператора аеродрома, адресу, телефон, телефакс, електронску пошту, AFS адресу и интернет адресу, ако постоји/**name of aerodrome operator, address, telephone and telefax numbers, e-mail address, AFS address and, if available, website address;**
7. врсте саобраћаја које су дозвољене на аеродрому (IFR/VFR)/**types of traffic permitted to use the aerodrome;**
8. примједбе/**remarks.**

**** AD 2.3 Радно вријеме (Operational hours)

Детаљан опис радног времена аеродромских служби, укључујући:

1. аеродромског оператора/**aerodrome operator;**
2. царинску и пасошку контролу/**customs and immigration;**
3. здравствена и санитарна служба/**health and sanitation;**
4. AIS брифинг канцеларија/**AIS briefing office;**
5. ATS пријавни биро (APO)/**ATS reporting office (ARO);**
6. MET брифинг канцеларија/**MET briefing office;**
7. услуге контроле ваздушног саобраћаја/**air traffic service;**
8. снабдијевање горивом/**fuelling;**
9. опслуживање/**handling;**
10. заштиту/**security;**
11. одлеђивање/**de-icing;**
12. примједбе/**remarks**

**** AD 2.4 Службе и средстава за прихват и отпрему (Handling services and facilities)

Детаљан опис услуга и садржаја доступних на аеродрому, укључујући:

1. средства за опрему и прихват и отпрему терета/карго/**cargo-handling facilities;**
2. врсте горива и уља/**fuel and oil types;**
3. средства за снабдијевање горивом/мазивом/**fueling facilities and capacity;**
4. уређаје и средства за одлеђивање/**de-icing facilities;**
5. хангарски простор за ваздухоплове у пролазу/**hangar space for visiting aircraft;**
6. средства за поправку ваздухоплова у пролазу/**repair facilities for visiting aircraft;**
7. примједбе/**remarks.**

**** AD 2.5 Погодности за путнике (Passenger facilities)

Кратак опис погодности за путнике доступних на аеродрому, укључујући:

1. хотел/хотеле на или у близини аеродрома/**hotel(s) at or in the vicinity of aerodrome;**
2. ресторан/ресторане на или у близини аеродрома/**restaurant(s) at or in the vicinity of aerodrome;**
3. могућности превоза/**transportation possibilities;**
4. медицинске услуге/**medical facilities;**
5. банке или поште на или у близини аеродрома/**bank and post office at or in the vicinity of aerodrome;**

6. туристичке агенције/**tourist office; and**
7. примједбе/**remarks.**

**** AD 2.6 Службе спасавања и ватрогасне службе (Rescue and firefighting services)

Детаљан опис услуга спасавања и ватрогасних служби и опреме доступне на аеродрому, укључујући:

1. ватрогасну категорију аеродрома/**aerodrome category for fire fighting;**
2. опрему за спасавање/**rescue equipment;**
3. могућност уклањања оштећеног ваздухоплова/**capability for removal of disabled aircraft;**
4. примједбе/**remarks;**

**** AD 2.7 Сезонска употребљивост - чишћење (Seasonal availability - clearing)

Детаљан опис опреме и оперативних приоритета утврђених ради чишћења аеродромске површине за кретање, укључујући:

1. врсту (врсте) опреме за чишћење/**type(s) of clearing equipment;**
2. приоритете за чишћење/**clearance priorities;**
3. примједбе/**remarks;**

**** AD 2.8 Пристанишне платформе, рулне стазе и мјеста провјере положаја (Aprons, taxiways and check locations/position data)

Појединости везане за физичке карактеристике пристанишне платформе, рулне стазе и мјеста провјере положаја, укључујући:

1. ознаку, површину и носивост пристанишне платформе/**designation, surface and strength of aprons;**
2. ознаку, ширину, површину и носивост рулних стаза/**designation, width, surface and strength of taxiways;**
3. локацију и надморску висину заокружену на најближи метар или стопу за тачке провјере висиномјера/**location and elevation to the nearest metre or foot of altimeter checkpoint;**
4. локација VOR мјеста провјере положаја/**location of VOR checkpoints;**
5. позицију тачке провјере инерцијалног навигационог система INS у степенима, минутама, секундама и стотим дијеловима секунде/**position of INS checkpoints in degree, minutes, seconds and hundredths of seconds;**
6. примједбе/**remarks.**

Ако су контролна мјеста/положаји назначени на аеродромској карти, биљешке ће бити наведене у овој подсекцији.

**** AD 2.9 Систем за вођење и контролу кретања и дневне ознаке (Surface movement guidance and control system and control system and markings)

Кратак опис система за вођење и контролу и ознаке полетно-слетних стаза, укључујући:

1. употребу стационираних знакова идентификације ваздухоплова, линије за навођење по возним стазама и визуелни систем навођења за пристајање/паркирање ваздухоплова на паркирна мјеста/**use of aircraft stand identification signs, taxiway guide lines and visual docking/parking guidance system at aircraft stands;**
2. знакове и свјетла на рулним и полетно-слетним стазама/**runway and taxiway markings and lights;**
3. зауставне пречке (ако постоје)/**stop bars (if any);**

4. примједбе/remarks.

**** AD 2.10 Аеродромске препреке (Aerodroms obstacles)

Детаљан опис препрека, укључујући:

1. препреке у области 2:/obstacles in Area 2

- а) идентификацију препрека или ознаку/**obstacle identification or designation;**
- б) врсту препреке/**type of obstacle;**
- ц) положај препреке, изражен у географским координатама у степенима, минутима и секундама и десетинкама секунди/**obstacle position, represented by geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenth of seconds;**
- д) надморску висину и висину препреке заокружену на најближи метар или стопу/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot;**
- е) означавање препреке, те врсту и боју расвјете препреке (ако постоји)/**obstacle marking, and type and colour of obstacle lighting (if any);**
- ф) ако је могуће, назнаку да је листа препрека доступна у електронској форми и позвати се на GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacles is available in electronic form, and reference to GEN 3.1.6; and**
- г) назнаку NIL, ако је потребно/**NIL indication, if appropriate.**

Напомена 1: Поглавље 10, 10.1.1 даје опис области 2, док Додатак 8, табела D8-2, садржи графичке илустрације површина прикупљања података о препрекама и критеријуме који се користе за идентификацију препрека у области 2.

Напомена 2: Спецификације за утврђивање и извјештавање (тачност теренског рада и интегритет података) положаја (географска ширина и дужина) и надморске висине за препреке у области 2 дате су у Анексу 11, Додатак 5, табеле 1 и 2, те у Анексу 14, Дио I, Додатак 5, табеле D5-1 и D5-2.

2. одсуство скупа података за област 2 за аеродроме мора да буде јасно наглашено и подаци о препрекама морају да буду обезбијеђени за/**the absence of an Afea 2 data set for the aerodrome is to be clearly stated and obstacle data are to be provided for:**

- а) препреке које продиру у површ за ограничавање препрека/**obstacles that penetrate the obstacle limitations surfaces;**
 - б) препреке које продиру у површи за идентификацију препрека у равни путање у одлету/**obstacles that penetrate the take-off flight path area obstacle identification surface; and**
 - ц) остале препреке процијењене као опасне за ваздушну пловидбу/**other obstacles assessed as being hazardous to air navigation.**
3. назнаку да информације о препрекама у области 3 нису обезбијеђене или ако јесу, то је тада/**indication that information on obstacles in Area 3 is not provided, or if provided:**
- а) идентификација или ознака препреке/**obstacle identification or designation;**
 - б) врста препреке/**type of obstacle;**

- ц) положај препреке, представљен географским координатама у степенима, минутима, секундама и десетим дијеловима секунде/**obstacle position, represented by geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenth of seconds;**
- д) надморска висина и релативна висина препреке заокружене на најближи метар или стопу/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot;**
- е) означавање препреке, те врсту и боју расвјете препреке (ако постоји)/**obstacle marking, and type and colour of obstacle lighting (if any);**
- ф) назнаку да ли је листа препрека доступна у електронској форми и референцу на GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacles is available in electronic form, and a reference to GEN 3.1.6;**
- г) назнаку NIL, ако је потребно/**NIL indication, if appropriate;**

Напомена 1: Поглавље 10, 10.1.1 даје опис области 3, док Додатак 8, слика D8-3, садржи графичке илустрације површина прикупљања података о препрекама и критеријуме који се користе за идентификацију препрека у области 3.

Напомена 2: Спецификација за утврђивање и извјештавање (тачност теренског рада и интегритет података) положаја (географска ширина и дужина) и надморске висине за препреке у области 3 дате су у Анексу 14, Дио I, Додатак 5, табеле D5-1 и D5-2.

**** AD 2.11 Метеоролошке информације (Meteorological information provided)

Детаљан опис метеоролошких информација, које се пружају на аеродрому, и назнака која је метеоролошка канцеларија одговорна за наведене услуге, укључујући:

1. име припадајуће метеоролошке канцеларије/**name of the associated meteorological office;**
2. радно вријеме пружања услуге и, према потреби, одређивање надлежне метеоролошке канцеларије изван наведеног радног времена/**hours of service and, where applicable, the designation of the responsible meteorological office outside these hours;**
3. канцеларија одговорна за припрему TAF-а, те период важења и раздобље издавања прогноза/**office responsible for preparation of TAF and periods of validity and interval of issuance of the forecast;**
4. расположивост тренд прогнозе и интервал издавања/**availability of the trend forecast for the aerodrome, and interval of issuance;**
5. информацију о томе како се пружа информација и/или савјетовање/**information on how briefing and/or consultation is provided;**
6. врсте достављене летне документације и језик/е који се користе у летној документацији/**types of flight documentation supplied and language(s) used in flight documentation;**
7. карте и остале информације приказане или доступне за информисање или савјетовање/**charts and other information displayed or available for briefing or consultation;**
8. додатну опрему на располагању за пружање информација о метеоролошким условима, нпр. радар и пријемник за сателитске

снимке/**supplementary equipment available for providing information on meteorological conditions, e.g. weather radar and receiver for satellite images;**

9. **ATS јединицу/јединице којима се достављају метеоролошке информације/the air traffic services unit(s) provided with meteorological information;**
10. **додатне информације (нпр. које се односе на ограничења услуге и сл.)/additional information (e.g. concerning any limitation of service, etc.).**

****** AD 2.12 Физичке карактеристике полетно-слетне стазе (Runway physical characteristic)**

Детаљан опис физичких карактеристика полетно-слетне стазе, за сваку стазу, укључујући:

1. **ознаке/designations;**
2. **стварни смјер изражен у стотим дијеловима степена/true bearings to one-hundredth of a degree;**
3. **димензије полетно-слетне стазе заокружене на најближи метар или стопу/dimensions of runways to the nearest metre or foot;**
4. **носивост површине (PCN и припадајући подаци) и површине за сваку полетно-слетну стазу и припадајућих стаза за заустављање/strenght of pavement (PCN and associated data) and surface of each runway and associated stopways;**
5. **географске координате изражене у степенима, минутима и секундама и стотинкама секунде за сваки праг и крај полетно-слетне стазе, те ундулацију геоида/geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and hundreths of seconds for each threshold and runway end, and geoid undulation:**
 - Прагова полетно-слетне стазе за непрецизни прилаз заокружене на најближи метар или стопу/**thresholds of a non-precision approach runway to the nearest metre or foot;**
 - Прагова полетно-слетне стазе за прецизни прилаз заокружену на најближу десетину метра или стопе/**thresholds of a precision approach runway to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
6. **надморске висине/elevations of:**
 - Прагова полетно-слетне стазе за непрецизни прилаз заокружене на најближи метар или стопу/**thresholds of a non-precision approach runway to the nearest metre or foot;**
 - Прагова и највише надморске висине зоне додира полетно-слетне стазе за прецизни прилаз, заокружене на најближу десетину метра или десетину стопе/**thresholds and the highest elevation of the touchdown zone of a precision approach runway to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
7. **нагиб за сваку полетно-слетну стазу и припадајуће стазе за заустављање/slope of each runway and associates stopways;**
8. **димензије стазе за заустављање (ако постоји) заокружене на најближи метар или стопу/dimensions of stopway (if any) to the nearest metre or foot;**
9. **димензије чистине (ако постоји) заокружене на најближи метар или стопу/dimension of a clearway (if any) to the nearest metre or foot;**
10. **димензије основне стазе/dimensions of strips;**

11. **димензије безбједносних подручја полетно-слетне стазе/dimension of runway end safety areas;**
12. **позиција на којој се завршава полетно-слетна стаза и опис система за принудно заустављање, ако постоји/location (which runway end) and description of arresting system (if any);**
13. **постојање зоне без препрека/the existence of an obstacle-free zone;**
14. **примједбе/remarks.**

****** AD 2.13 Декларисане дужине (Declared distances)**

Детаљан опис декларисаних дужина заокружених на најближи метар или стопу за сваки смјер и за све полетно-слетне стазе, укључујући:

1. **ознаку полетно-слетне стазе/runway designators;**
2. **расположиву дужину за залет/take-off run available;**
3. **расположиву дужину за узлијетање и, ако је примјенљиво, алтернативне редуковане декларисане дужине/take-off distance available, and if applicable, alternative reduced declared distances;**
4. **расположиву брзину за убрзање и заустављање/accelerate-stop distance available;**
5. **расположиву дужину за слијетање/landing distance available;**
6. **примједбе, укључујући почетну или улазну тачку на полетно-слетној стази од које почињу алтернативне редуковане декларисане дужине/remarks, including runway entry or start point where alternative reduced declared distances have been declared;**

Ако смјер полетно-слетне стазе не може да се користи за слијетање или полијетање, или обоје, онда то мора да буде назначено уношењем скраћенице NU (Not usable).

****** AD 2.14 Прилазна свјетла и свјетла полетно-слетне стазе (Approach and runway lighting)**

Детаљан опис прилазних и свјетала полетно-слетне стазе, укључујући:

1. **ознаку полетно-слетне стазе/runway designator;**
2. **тип, дужину и интензитет система прилазних свјетала/ type, length and intensity of approach lighting system;**
3. **свјетла прага полетно-слетне стазе, боју и хоризонталне пречке са расвјетом/runway threshold lights, colour and wing bars;**
4. **врсту система за одређивање нагиба за визуелни прилаз/type of visual approach slope indicator system;**
5. **дужину свјетала зоне додира полетно-слетне стазе/length of runway touchdown zone lights;**
6. **дужину, размак, боју и интензитет свјетала централне линије полетно-слетне стазе/length, spacing, colour and intensity of runway centre line lights;**
7. **дужину, размак, боју и интензитет рубних свјетала полетно-слетне стазе/length, spacing, colour and intensity of runway edge lights;**
8. **боју свјетала краја полетно-слетне стазе/colour of runway end lights and wing bars;**
9. **дужину и боју свјетала стазе за заустављање/length and colour of stopway lights; and**
10. **примједбе/remarks.**

**** AD 2.15 Остале свјетлосне ознаке, резервно напајање (Other lighting and secondary power supply)

Опис осталих свјетлосних ознака и резервног напајања, укључујући:

1. локацију, карактеристике и радно вријеме аеродромских фарова/идентификационих фарова (ако постоје)/**location, characteristic and hours of operation of aerodrome beacon/identification beacon (if any);**
2. локацију и свјетлосне ознаке (ако постоје) анемометра/показивача смјера слијетања/**location and lighting (if any) of anemometer/landing direction indicator;**
3. рубна свјетла стазе за вожњу и расвјету централне линије стазе за вожњу/**taxiway edge and taxiway centre line lights;**
4. резервно напајање, укључујући вријеме укључивања/**power supply including switch-over time;**
5. примједбе/**remarks.**

**** АД 2.16 Површине за слијетање хеликоптера (Helicopter landing area)

Детаљан опис површина за слијетање хеликоптера, укључујући:

1. географске координате у степенима, минутима, секундама и стотим дијеловима секунде и, ако је примјенљиво, ундулацију геоида геометријског центра TLOF или сваког прага FATO површине/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and hundredths of seconds and, where appropriate, geoid undulation of the geometric centre of touchdown and lift-off (TLOF) or of each threshold of final approach and take-off (FATO) area:**
 - за непрецизни прилаз, заокружену на најближи метар или стопу/**for non-precision approaches, to the nearest metre or foot;**
 - за прецизни прилаз, заокружену на најближи десети дио метра или десети дио стопе/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
2. надморску висину TLOF и/или FATO подручја/**TLOF and/or FATO area elevation:**
 - за непрецизни прилаз, заокружену на најближи метар или стопу/**for non-precision approaches, to the nearest metre or foot;**
 - за прецизни прилаз, заокружену на најближу десетину метра или стопе/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
3. димензије TLOF и FATO површине заокружене на најближи метар или стопу, врсту површине, носивост и ознаке/**TLOF and FATO area dimension to the nearest metre or foot, surface type, bearing strength and marking;**
4. смјер FATO у односу на прави сјевер, заокружен на стоти дио степена/**true bearing to one-hundredth of a degree of FATO;**
5. декларисане расположиве дужине заокружене на најближи метар или стопу/**declared distances available, to the nearest metre or foot;**
6. прилаз и свјетла FATO/**approach and FATO lighting;**
7. примједбе/**remarks.**

**** AD 2.17 Ваздушни простор у коме су пружају ATS услуге (Air traffic service airspace)

Детаљан опис организације ваздушног саобраћаја, оперативних услуга контроле ваздушног саобраћаја (ATS) на аеродрому, укључујући:

1. ознаку ваздушног простора и географске координате хоризонталних граница ваздушног простора у степенима, минутима и секундама/**airspace designation and geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the lateral limits;**
2. вертикалне границе/**vertical limits;**
3. класификацију ваздушног простора/**airspace classification;**
4. позивни знак и језик/језике на којима ATS јединица пружа услуге/**call sign and language(s) of the ATS unit providing service;**
5. прелазну висину/**transition altitude;**
6. радно вријеме/**hours of applicability; and**
7. примједбе/**remarks.**

**** AD 2.18 Средства за комуникацију у пружању ATS услуга (Air traffic services communication facilities)

Детаљан опис средстава за комуникацију у пружању ATS услуга успостављених на аеродрому, укључујући:

1. ознаку службе/**service designation;**
2. позивни знак/**call sign;**
3. канал/канале/**channel(s);**
4. адресу data link, по потреби/**SATVOICE number(s), if available**
5. адресу пријаве, ако је доступна/**logon address, as appropriate;**
6. радно вријеме/**hours of operation; and**
7. примједбе/**remarks.**

**** AD 2.19 Радио-навигациони уређаји за слијетање (Radio navigation and landing aids)

Детаљан опис радио-навигационих уређаја и уређаја за слијетање везаних за инструментално прилажење и поступке у завршној контролисаној области (ТМА) аеродрома, укључујући:

1. врсту уређаја, магнетну деклинацију заокружену на најближи степен, према потреби, и врсту подржаних операција ILS/MLS, основни GNSS, SBAS и GBAS, а за VOR/ILS/MLS и деклинацију станице која се користи за техничко подешавање заокружену на најближи степен/**type of aids, magnetic variation to the nearest degree, as appropriate, and type of supported operation for ILS/MLS, basic GNSS, SBAS and GBAS and for VOR/ILS/MLS station declination to the nearest degree used for technical line-up of the aid;**
2. идентификацију, ако је потребна/**identification, if required;**
3. фреквенцију/фреквенције, бројеве канала, пружаоца услуга и ознаку (ознаке) референтне путање (RPI), према потреби/**frequency(ies), channel number(s), service provider, and reference path identifier(s) (RPI), as appropriate;**
4. радно вријеме, према потреби/**hours of operation, as appropriate;**
5. географске координате позиције предајне антене у степенима, минутима, секундама и десетим дијеловима секунде, према потреби/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and**

thents of seconds of the position of the transmitting antenna, as appropriate;

6. надморску висину предајне антене DME заокружену на најближих 30 m (100 ft) и DME/P заокружену на најближих 3 m (10 ft), надморску висину и елипсоидну висину прага полетно-слетне стазе на који слијеће или елипсоидну висину фиктивног прага заокружену на најближи метар или стопу/elevation of the transmitting antenna of DME to the nearest 30 m (100 ft) and of DME/P to the nearest 3 m (10 ft), elevation of GBAS reference point to the nearest metre or foot, and the ellipsoid height of the point to the nearest metre or foot. For SBAS, the ellipsoid height of the landing threshold point (LTP) or the fictitious threshold point (FTP) to the nearest metre or foot;
7. полупречник опслуживања у односу на референтну тачку GBAS заокружен на најближи километар или наутичку миљу/service volume radius from GBAS reference point to the nearest kilometre or nautical mile; and
8. примједбе/remarks.

**** AD 2.20 Локални саобраћајни прописи (Local traffic regulations)

Детаљан опис прописа, који су примјенљиви у саобраћају на аеродрому, биће наведен, укључујући и стандардне руте за рулање ваздухоплова, прописе паркирања, школски летови и летови за обуке и сличне процедуре, искључујући поступке за летење.

**** AD 2.21 Поступци за смањење буке (Noise abatement procedures)

Детаљан опис поступака за смањење буке који су успостављени на аеродрому.

**** AD 2.22 Поступци за летење (Flight procedures)

Детаљан опис услова и поступака за летење, укључујући радарске и ADS-B поступке, засноване на концепту организације ваздушног простора на аеродрому. Ако су успостављени поступци при смањеној видљивости на аеродрому, њихов детаљан опис, укључујући:

1. полетно-слетну стазу/стазе и пратећу опрему која је дозвољена за употребу у поступцима при смањеној видљивости/runway(s) and associated equipment authorized for use under low visibility procedures;
2. дефинисане метеоролошке услове под којима се покреће и прекида/завршава са употребом поступака при смањеној видљивости/defined meteorological conditions under which initiation, use and termination of low visibility procedures will be made;
3. опис ознака/расвјете тла за употребу по поступцима при смањеној видљивости /description of ground marking/lighting for use under low visibility procedures;
4. примједбе/remarks;

**** AD 2.23 Додатне информације (Additional information)

Додатне информације о аеродрому, као што је показатељ концентрације птица на аеродрому, заједно са назнаком значајног дневног кретања птица између мјеста одмора и мјеста хранилишта.

**** AD 2.24 Карте које се односе на аеродром (Charts related to an aerodrome)

Карте које се односе на аеродром укључују се по следећем редослиједу:

1. ICAO карта аеродрома/хелидрома/Aerodrome/Heliport Chart - ICAO;
2. ICAO карта паркирања/пристајања ваздухоплова/Aircraft Parking/Docking Chart - ICAO;
3. ICAO карта аеродромске површине за кретање/Aerodrome Ground Movement Chart - ICAO;
4. ICAO карта аеродромских препрека тип А (за сваку полетно-слетну стазу)/ Aerodrome Obstacle Chart - ICAO Type A (for each runway);
5. ICAO аеродромска карта терена и препрека (електронска)/ Aerodrome Terrain and Obstacle Chart - ICAO (Electronic);
6. ICAO карта терена за прецизни прилаз (прецизни прилаз за Cat II и III полетно-слетне стазе)/Precision Approach Terrain Chart - ICAO (precision approach Cat II and III runways);
7. ICAO карта подручја (одлазне и транзитне руте)/Area Chart - ICAO (departure and transit routes);
8. Карта стандардног одласка - инструментална - ICAO/Standard Departure Chart - Instrument - ICAO;
9. ICAO карта подручја (долазне и транзитне руте)/Area Chart - ICAO (arrival and transit routes);
10. ICAO карта стандардног доласка/Standard Arrival Chart - Instrument - ICAO;
11. ICAO карта надзора минималних висина ATC/ATC Surveillance Minimum Altitude Chart - ICAO;
12. ICAO карта инструменталног прилаза/Instrument Approach Chart - ICAO (for each runway and procedure type);
13. ICAO карта визуелног прилаза/Visual Approach Chart - ICAO; и
14. концентрација птица у близини аеродрома/Bird concentration in the vicinity of the aerodrome;

Ако се нека од карата не израђује, назнака о томе мора да буде наведена у GEN 3.2 - Ваздухопловне карте.

Напомена: Електронска карта терена и препрека аеродрома - ICAO на одговарајућем електронском медију може да садржи у цепу/прегради направљеном на страници AIP -а.

AD 3. ХЕЛИДРОМИ (HELIPORTS)

Када на аеродрому постоји подручје за слијетање хеликоптера, припадајући подаци ће бити наведени под **** AD 2.16.

Напомена - Умјесто ** треба да стоји одговарајући ICAO локацијски индикатор.**

****AD 3.1 Локацијски индикатори и име хелидрома (Heliport location indicator and name)

Захтјев се односи на ICAO локацијски индикатор додијељен хелидрому и име хелидрома. ICAO локацијски индикатор мора да буде интегрални дио система обиљежавања подсекција у секцији AD 3.

****AD 3.2 Географски и административни подаци о хелидрому (Heliport geographical and administrative data)

Географски и административни подаци о хелидрому укључују:

1. референтну тачку хелидрома (географске координате у степенима, минутима и секундама), и положај на хелидрому/**heliport reference point (geographical coordinates in degrees, minutes and seconds) and its site;**
2. смјер и растојање референтне тачке хелидрома од центра града или мјеста које хелидром опслужује/**direction and distance of heliport reference point from centre of the city or town which the heliport serves;**
3. надморску висину хелидрома заокружену на најближи метар или стопу и референтну температуру/**heliport elevation to the nearest metre or foot, and reference temperature;**
4. ако је примјенљиво, ундулацију геоида на положају на коме је измјерена надморска висина хелидрома до најближег метра или стопе/**where appropriate, geoid undulation at the heliport elevation position to the nearest metre or foot;**
5. магнетну деklinацију заокружену на најближи степен, датум податка и годишњу промјену/**magnetic variation to the nearest degree, date of information and annual change;**
6. назив оператора хелидрома, адресу, телефон, телефакс, електронску пошту, AFS адресу и интернет адресу, ако постоји/**name of heliport operator, address, telephone and telefax number, e-mail address and, if available website address;**
7. врсте саобраћаја које су дозвољене на хелидрому (IFR/VFR)/**types of traffic permitted to use the heliport (IFR/VFR);**
8. примједбе/**remarks.**

****AD 3.3 Радно вријеме (Operational hours)

Детаљан опис радног времена за службе на хелидрому, укључујући:

1. оператора хелидрома/**heliport operator;**
2. царинску и пасошку контролу/**customs and immigration;**
3. здравствену и санитарну службу/**health and sanitation;**
4. AIS брифинг канцеларија/**AIS briefing office;**
5. ATS пријавни биро (ARO)/**ATS reporting office (ARO);**
6. MET брифинг канцеларија/**MET briefing office;**
7. служба контроле летења/**air traffic service;**
8. снабдијевање горивом/**fuelling;**
9. опслуживање/**handling;**
10. заштита/**security;**
11. одлеђивање/**de-icing; and**
12. примједбе/**remarks.**

****AD 3.4 Службе и средства за опслуживање (Handling services and facilities)

Детаљан опис услуга и садржаја доступних на хелидрому, укључујући:

1. средства за опслуживање робе/**cargo-handling facilities;**
2. врсте горива и уља/**fuel and oil types;**
3. објекте и средства за снабдијевање горивом/**fuelling facilities and capacity;**
4. уређаје и средства за одлеђивање/**de-icing facilities;**
5. хангарски простор за хеликоптере у пролазу/**hangar space for visiting helicopter;**
6. објекте за поправку хеликоптера у пролазу/**repair facilities for visiting helicopter;**

7. примједбе/**remarks.**

****AD 3.5 Погодности за путнике (Passenger facilities)

Кратак опис погодности за путнике доступних на хелидрому, укључујући:

1. хотел/е на или у близини хелидрома/**hotel(s) at or in the vicinity of heliport;**
2. ресторан/е на или у близини хелидрома/**restaurant(s) at or in the vicinity of heliport;**
3. могућност превоза/**transportation possibilities;**
4. медицинске услуге/**medical facilities;**
5. банке или поште на или у близини хелидрома/**bank and post office at or in the vicinity of heliport;**
6. туристичке агенције/**tourist office;**
7. примједбе/**remarks.**

****AD 3.6 Спасилачко-ватрогасна служба (Rescue and firefighting services)

Детаљан опис спасилачко-ватрогасних услуга и опреме која је на располагању на хелидрому, укључујући:

1. ватрогасну категорију хелидрома/**heliport category for firefighting;**
2. опрему за спасавање/**rescue equipment;**
3. средства за уклањање оштећеног хеликоптера/**capability for removal of disabled helicopter;**
4. примједбе/**remarks;**

****AD 3.7 Сезонска употребљивост - чишћење (Seasonal availability - clearing)

Детаљан опис опреме и оперативних приоритета утврђених ради чишћења хелидромске површине за кретање, укључујући:

1. врсту опреме за чишћење/**type(s) of clearing equipment;**
2. приоритете за чишћење/**clearance priorities;**
3. примједбе/**remarks;**

****AD 3.8 Пристанишне платформе, рулне стазе и мјеста провјере положаја (Aprons, taxiways and check locations/position data)

Појединости везане за физичке карактеристике пристанишне платформе, рулне стазе и мјеста провјере положаја, укључујући:

1. ознаку, површину и носивост пристанишне платформе, паркинг позиција за хеликоптере/**designation, surface and strength of aprons, helicopter stands;**
2. ознаку, ширину и површину хеликоптерских рулних стаза на земљи/**designation, width and surface type of helicopter ground taxiways;**
3. ширину и ознаку хеликоптерских ваздушних рулних стаза/**width and designation of helicopter air taxiway and air transit route;**
4. локацију и надморску висину за тачке провјере висинометра заокружене на најближи метар или стопу/**location and elevation to the nearest metre or foot of altimeter checkpoints;**
5. локацију тачке провјере VOR-a/**location of VOR checkpoints;**
6. положај INS контролних тачака у степенима, минутима и секундама, те стотим дијеловима секунде/**position of INS checkpoints in degrees, minutes, seconds and hundredths of second; and**
7. примједбе/**remarks.**

Ако су контролне локације/позиције приказане на карти хелидрома, забиљешка о томе биће назначена у оквиру ове подсекције.

**** AD 3.9 Ознаке и маркери (Markings and markers)

Кратак опис ознака и маркера површина за завршно прилажење и полијетање и рулних стаза, укључујући:

1. ознаке зона завршног прилаза и полијетања/**final approach and take-off markings**;
2. ознаке рулних стаза, маркере ваздушних рута и маркере ваздушних транзитних рута/**taxiways markings, air taxiway markers and air transit route marker**; and
3. примједбе/**remarks**.

**** AD 3.10 Хелидромске препреке (Heliport obstacles)

Детаљан опис препрека, укључујући:

1. идентификацију препрека или ознаку/**obstacle identification or designation**;
2. врсту препрека/**type of obstacle**;
3. географске координате положаја препрека, изражене у степенима, минутама и секундама и десетим дијеловима секунди/**obstacle position, represented by geographical coordinates indegrees, minutes, seconds and tenths of seconds**;
4. надморску висину препреке чија је вриједност заокружена на најближи метар или стопу/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot**;
5. означавање препрека, те врсту и боју расвјете препреке (ако постоји)/ **obstacle marking, and type and colour of obstacle lighting (if any)**;
6. ако је могуће, назнаку да је попис препрека доступан у електронском облику, и позивање на GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacles is available in electronic form, and a reference to GEN 3.1.6**;
7. назнаку NIL, ако је потребно/ **NIL indication, if appropriate**.

**** AD 3.11 Метеоролошке информације (Meteorological information provided)

Детаљан опис метеоролошких информација које се пружају на хелидрому и назнака која метеоролошка канцеларија је одговорна за наведене услуге, укључујући:

1. назив припадајуће метеоролошке канцеларије/**name of the associated meteorological office**;
2. радно вријеме пружања услуге и, по потреби, одређивање надлежне метеоролошке канцеларије изван наведеног радног времена/**hours of service and, where applicable, the designation of the responsible meteorological office outside these hours**;
3. канцеларија одговорна за припрему TAF-а, те период важења и интервал издавања прогноза/**office responsible for preparation of TAF and periods of validity and interval of issuance of the forecast**;
4. расположивост тренд прогноза за хелидром, те интервал издавања/**availability of the trend forecast for the aerodrome, and interval of issuance**;
5. информацију о томе како се пружа информација и/или консултације/**information on how briefing and/or consultation is provided**;
6. врсту документације која је доступна и језике који се користе у документацији за лет/**types of flight documentation supplied and language(s) used in flight documentation**;

7. карте и остале информације које се приказују или пружају за информисање или консултације/**charts and other information displayed or available for briefing or consultation**;
8. додатну опрему доступну за обезбјеђивање информација о метеоролошким условима, нпр. временски радар или пријемник за сателитске слике/**supplementary equipment available for providing information on meteorological conditions, e.g. weather radar and receiver for satellite images**;
9. ATS јединицу/јединице којима се достављају метеоролошке информације/**the air traffic services unit(s) provided with meteorological information**;
10. додатне информације (нпр. ограничење услуга и сл.)/**additional information (e.g. concerning any limitation of service, etc)**.

**** AD 3.12 Подаци о хелидрому (Heliport data)

Детаљан опис димензија хелидрома и са тим повезаних информација, укључујући:

1. врсту хелидрома - површински, хелидром на издигнутом објекту или хелидром на платформи/**heliport type - surface level, elevated or helideck**;
2. димензије зоне приземљења и узлета (TLOF) заокружене на најближи метар или стопу/**touchdown and lift-off (TLOF) area dimension to the nearest metre or foot**;
3. смјер зоне завршног прилаза и полијетања (FATO) у односу на прави (географски) сјевер заокружен на стоти дио степена/**true bearings to one-hundredth of a degree of a final approach and take-off (FATO) area**;
4. димензије FATO заокружене на најближи метар или стопу и тип површине/**dimensions to the nearest metre or fot of FATO, and surface type**;
5. површину и носивост TLOF-а у тонама (1000 kg)/**surface and bearing strenght in tonnes (1000 kg) of TLOF**;
6. географске координате у степенима, минутама, секундама и стотим дијеловима секунде, ако је примјенљиво, ундулацију геоида геометријског центра TLOF или сваког прага FATO, заокружену на најближих пола метра или стопе/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and hundredths of second and, where appropriate, geoid undulation of the geometric centre of TLOF or each treshold of FATO**:
 - за непрецизне прилазе, заокружену на најближи метар или стопу/**for non-precision approach, to the nearest metre or foot**;
 - за прецизне прилазе, заокружену на најближу десетину метра или стопе/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot**;
7. нагиб TLOF и FATO и надморску висину/**TLOF and/or FATO slope and elevation**:
 - за непрецизне прилазе, заокружену на најближи метар или стопу/**for non-precision approaches, to the nearest metre or foot**;
 - за прецизне прилазе, заокружену на најближи десети дио метра или десети дио стопе/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot**;

8. димензије зоне безбједности/**dimension of a safety area;**
9. димензије чистине, заокружене на најближи метар или стопу/**dimensions, to the nearest metre or foot, of helicopter clearway;**
10. постојање зоне без препрека/**the existence of an obstacle-free sector;**
11. примједбе/**remarks.**

**** **AD 3.13 Декларисане дужине (Declared distances)**

Детаљан опис декларисаних дужина заокружених на најближи метар или стопу када је релевантно за хелидром, укључујући:

1. расположиву дужину за полијетање и, ако је примјенљиво, алтернативне редуковане декларисане дужине/**take-off distance available, and if applicable, alternative reduced declared distances;**
2. расположиву дужину за прекинуто полијетање/**rejected take-off distance available;**
3. расположиву дужину за слијетање/**landing distance available; and**
4. примједбе, укључујући полазну или улазну тачку од које почињу алтернативне редуковане декларисане дужине/**remarks, including entry or start point where alternative reduced declared distances have been declared;**

**** **AD 3.14 Прилазна и FATO свјетла (Approach and FATO lighting)**

Детаљан опис прилазних свјетала и FATO свјетала, укључујући:

1. врсту, дужину и интензитет система прилазних свјетала/**type, length and intensity of approach lighting system;**
2. врсту визуелног система показивача нагиба/**type of visual approach slope indicator system;**
3. карактеристике и локацију свјетала FATO подручја/**characteristic and location of FATO area lights;**
4. карактеристике и локацију свјетала циљне тачке за слијетање/**characteristic and location of aiming point lights;**
5. карактеристике и локацију система TLOF свјетала/**characteristic and location of TLOF lighting system;**
6. примједбе/**remarks.**

**** **AD 3.15 Остале свјетлосне ознаке, резервно напајање (Other lighting, secondary power supply)**

Опис других свјетлосних ознака и резервног напајања, укључујући:

1. локацију, карактеристике и радно вријеме хелидромских фарова/**location, characteristic and hours of operation of heliport beacon;**
2. локацију и свјетлосне ознаке показивача смјера вјетра/**location and lighting of wind direction indicator (WDI);**
3. рубна свјетла рулних стаза и свјетла осе рулних стаза/**taxiway edge and taxiway centre line lights;**
4. резервно напајање, укључујући вријеме укључивања/**secondary power supply including switch-over time;**
5. примједбе/**remarks.**

**** **AD 3.16 Ваздушни простор у коме се пружају ATS услуге (Air traffic services airspace)**

Детаљан опис организације ваздушног простора у коме се пружају ATS услуге успостављене на хелидрому, укључујући:

1. Ознаку ваздушног простора и географске координате хоризонталних граница ваздушног простора у степенима, минутима и секундама/**airspace designation and geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the lateral limits;**
2. вертикалне границе/**vertical limits;**
3. класификацију ваздушног простора/**airspace classification;**
4. позивни знак и језик/е на којима ATS јединице пружају услуге/**call sign and language(s) of ATS unit providing service;**
5. прелазну апсолутну висину/**transition altitude;**
6. радно вријеме/**hours of applicability; and**
7. примједбе/**remarks.**

**** **AD 3.17 Средства за комуникацију у пружању ATS услуга (Air traffic services communication facilities)**

Детаљан опис средстава за комуникацију у пружању ATS услуга успостављених на хелидрому, укључујући:

1. ознаку службе/**service designation;**
2. позивни знак/**call sign;**
3. фреквенцију (фреквенције)/**frequency(ies);**
4. радно вријеме/**hours of operation;**
5. примједбе/**remarks.**

**** **AD 3.18 Радио-навигациони и уређаји за слијетање (Radio navigation and landing aids)**

Детаљан опис радио-навигационих и уређаја за слијетање везаних за инструментално прилажење и поступке у завршној контролисаној области (ТМА) хелидрома, укључујући:

1. врсту уређаја, магнетну деклинацију заокружену на најближи степен, према потреби, и врсту подржаних операција за ILS/MLS, основни GNSS, SBAS и GBAS/**type of aids, magnetic variation to the nearest degree, as appropriate, and type of supported operation for ILS/MSL, basic GNSS, SBAS and GBAS, and for VOR/ILS/MLS station declination to the nearest degree used for technical line-up of the aid;**
2. идентификацију, ако је потребна/**identification, if required;**
3. фреквенцију (фреквенције), према потреби/**frequency(ies), as appropriate;**
4. радно вријеме, по потреби/**hours of operation, as appropriate;**
5. географске координате позиције предајне антене у степенима, минутима, секундама и десетим дијеловима секунде, према потреби/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenth of seconds of the position of the transmitting antenna, as appropriate;**
6. надморску висину DME предајне антене/**elevation of the transmitting antenna DME to the nearest 30m (100 ft) and DME/P to the nearest 3m (10 ft);**
7. примједбе/**remarks;**

**** **AD 3.19 Локални прописи на хелидрому (Local heliport regulations)**

Детаљан опис прописа који важе за коришћење хелидрома, укључујући прихватање летова за обуку,

ваздухоплова који нису опремљени радио-везом, ултраликих ваздухоплова и сличних, за маневрисање на земљи и паркирање, искључујући поступке за летење.

**** **AD 3.20 Поступци за смањење буке (Noise abatement procedures)**

Детаљан опис поступака за смањење буке на хелидрому.

**** **AD 3.21 Поступци за летење (Flight procedures)**

Детаљан опис услова и поступака за летење, укључујући радарске и ADS-B поступке, успостављених на основу организације ваздушног простора на хелидрому. Ако су успостављени, детаљни опис поступака при смањеној видљивости на хелидрому, укључујући:

1. површине зоне приземљења и узлета (TLOF) и придружену опрему намијењену у поступцима при смањеној видљивости/**touchdown and lift-off (TLOF) area(s) and associated equipment authorized for use under low visibility procedures**;
2. дефинисане метеоролошке услове под којима се може или под којима се прекида употреба поступака при смањеној видљивости/**defined meteorological conditions under which initiation, use and termination of low visibility procedures would be made**;
3. опис ознака и свјетлосних ознака које се користе у поступцима при смањеној видљивости/**description of ground/lighting for use under low visibility procedures**;
4. примједбе/**remarks**.

**** **AD 3.22 Додатне информације (Additional information)**

Додатне информације о хелидрому, као што су индикације о концентрацији птица на хелидрому, заједно са индикацијом о значајним дневним кретањима између одморишта и зона храњења, у мјери у којој је то изводиво.

**** **AD 3.23 Карте које се односе на хелидром (Charts related to a heliport)**

Карте се укључују по следећем редослиједу:

1. ICAO карта аеродрома/хелидрома/**Aerodrome/Heliport Chart - ICAO**;
2. ICAO карта подручја/**Area Chart - ICAO (departure and transit routes)**;
3. ICAO карта стандардног инструменталног одласка/**Standard Departure Chart - Instrument - ICAO**;
4. ICAO карта подручја (долазне и одлазне руте)/**Area Chart - ICAO (arrival and transit routes)**;
5. ICAO карта стандардног инструменталног доласка/**Standard Arrival Chart - Instrument - ICAO**;
6. ICAO карта минималних радарских апсолутних висина/**ATS Surveillance Minimum Altitude Chart - ICAO**;
7. ICAO карта инструменталног прилаза (за сваки тип поступка)/**Instrument Approach Chart - ICAO (for each procedure type)**;
8. ICAO карта визуелног прилажења/**Visual Approach Chart - ICAO**;
9. концентрација птица у близини хелидрома/**bird concentration in the vicinity of heliport**.

Ако се нека карта не израђује, изјава о томе треба да буде дата у GEN 3.2 - Ваздухопловне карте.

Na osnovu člana 16. i 61. stav (1) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i člana 14. stav (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

**PRAVILNIK
O ZBORNIKU ZRAKOPLOVNIH INFORMACIJA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

(Predmet)

Ovim pravilnikom se utvrđuju osnovni elementi Zbornika zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: "AIP"), kao što su: kompozicija/forma AIP-a, jezik, dizajn, kao i sadržaj AIP-a.

Član 2.

(Odgovornosti pružatelja usluga zrakoplovnog informiranja)

- (1) U skladu sa članom 4. stav (6) Pravilnika o uslugama zrakoplovnog informiranja u Bosni i Hercegovini, pružatelj usluga zrakoplovnog informiranja Bosne i Hercegovine je odgovoran za publikovanje AIP-a.
- (2) Postupcima utvrđenim operativnim priručnikom, pružatelj usluga zrakoplovnog informiranja u Bosni i Hercegovini će osigurati publikovanje AIP-a, kao i izmjene i dopune navedenog dokumenta. Zrakoplovne informacije, koje su sastavni dio AIP-a, publikovaće se u skladu sa odgovarajućim razdobljima primjene, u zavisnosti od njihovog operativnog značaja.

Član 3.

(Pojmovi i skraćenice)

- (1) Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:
 - a) **Aerodrom** (Aerodrome): Unaprijed definirano područje na kopnu ili vodi (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) namijenjeno za slijetanje, polijetanje i kretanje zrakoplova u bilo kojem dijelu ili cjelini;
 - b) **Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine** (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation): Nadležna zrakoplovna vlast Bosne i Hercegovine;
 - c) **Dodaci na AIP** (AIP Supplement): Privremene izmjene informacija u AIP-u, koje se objavljuju na posebnim/izdvojenim stranicama;
 - d) **Geoid** (Geoid): Površina jednakih potencijala (ekvipotencijalna površina) u polju Zemljine gravitacije, koja se poklapa sa neuznemirenim srednjim nivoom mora, kontinuirano produženim kroz kontinente. Oblik geoida je nepravilan zbog lokalnih gravitacionih poremećaja (plima, salinitet, strujanja, i sl.) i smjer gravitacije je upravan/normalan na geoid u svakoj tački;
 - e) **Integrirani paket zrakoplovnih informacija** (Integrated Aeronautical Information Package): Paket koji se sastoji od sljedećih elemenata:
 1. Zbornik zrakoplovnih informacija, uključujući amandmane na AIP,
 2. Dodatke na AIP,
 3. Hitnih zrakoplovnih obavještenja - NOTAM i Pretpoletnih informativnih biltena (PIB),
 4. Zrakoplovnih informativnih cirkulara (AIC), i
 5. Kontrolnih listi i listi važećih NOTAM-a;
 - f) **Integritet zrakoplovnih podataka** (Integrity (aeronautical data)): Stepen pouzdanosti da

- zrakoplovni podaci i njihove vrijednosti nisu bili izgubljeni ili promijenjeni od vremena nastanka ili ovlaštene izmjene;
- g) **Izmjene AIP-a** (AIP Ammendmet): Trajne izmjene informacija sadržanih u AIP-u;
- h) **Kontrolirana zona** (Control zone): Kontrolirani zračni prostor koji se prostire od zemlje do određenog nivoa u visinu;
- i) **Kontrolirana oblast** (Control area): Kontrolirani zračni prostor koji se prostire iznad utvrđene granice iznad zemlje;
- j) **Ograničena zona** (Restricted area): Dio zračnog prostora u kome se na određeno vrijeme letenje zrakoplova ograničava i odvija prema unaprijed određenim uvjetima;
- k) **Opasna zona** (Danger area): Dio zračnog prostora utvrđenih dimenzija unutar kojeg, u određenim periodima, mogu postojati aktivnosti opasne po letenje zrakoplova;
- l) **Poletno-sletna staza** (Runway): Definirana pravougaona površina na aerodromu na kopnu namijenjena za slijetanje i polijetanje zrakoplova;
- m) **Prepreka** (Obstacle): Označava sve fiksne (privremene ili stalne) i pokretne objekte ili njihove dijelove, koji:
1. su smješteni na površini namijenjenoj za kretanje zrakoplova po tlu; ili
 2. nadvišavaju definirane površine namijenjene za zaštitu zrakoplova u letu; ili
 3. se nalaze izvan tih definiranih površina i ocijenjeni su kao opasni za zračnu plovību.
- n) **Prepoletni informativni bilten** (Pre-flight information bulletin): Prikaz aktualnih NOTAM informacija od operativnog značaja, pripremljen neposredno prije izvršenja leta;
- o) **Prijelazna apsolutna visina** (Transition Altitude): Apsolutna visina na kojoj ili ispod koje se vertikalna pozicija zrakoplova izražava kao apsolutna visina;
- p) **Pružatelj usluga zrakoplovnog informiranja**: Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (BHANSA) ili druga organizacija koja posjeduje važeći certifikat za pružanje usluga zrakoplovnog informiranja, a imenovana je od strane nadležne zrakoplovne vlasti;
- r) **Reguliranje i kontrola zrakoplovnih informacija** (AIRAC): Sistem sa svrhom pravovremenog najavlјivanja okolnosti koje zahtijevaju značajne izmjene u operativnoj praksi, zasnovan na zajedničkim, unaprijed određenim datumima stupanja na snagu;
- s) **Tačnost** (Accuracy): Stepен podudaranja između predviđene ili izmjerene vrijednosti i stvarne vrijednosti;
- t) **Zrakoplovni podaci** (Aeronautical data): Predstavljaju formaliziran prikaz zrakoplovnih činjenica, koncepata ili uputstava, podesan za komunikaciju, interpretaciju, tumačenje ili obradu;
- u) **Zrakoplovne informacije** (Aeronautical information): Informacije koje proizilaze iz prikupljanja, analize i formatiranja zrakoplovnih podataka;
- z) **Zrakoplovni informativni cirkular** (Aeronautical Information Circular): Obavještenje koje sadrži informacije koje se ne mogu objaviti putem NOTAM-a ili AIP-a, koje se odnose na sigurnost letenja, zračnu plovidbu, tehnički, administrativni ili zakonodavni sadržaj;
- aa) **Zrakoplov** (Aircraft): Svaka mašina koja se održava u atmosferi zbog reakcije zraka, osim reakcije zraka u odnosu na zemlјišnu površinu;
- bb) **Zbornik zrakoplovnih informacija** (Aeronautical Information Publication): Zbornik koji objavlјuje država ili se objavlјuje u ime države i sadrži zrakoplovne informacije trajnog karaktera značajne za zračnu plovidbu;
- cc) **Zabranjena zona** (Prohibited area): Zračni prostor određenih dimenzija iznad zemlje ili teritorijalnih voda neke države u kojem je letenje zrakoplova zabranjeno.
- (2) Skraćenice upotrijebljene u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:
- a) **AIC** (Aeronautical Information Circular) - Zrakoplovni informativni cirkular;
- b) **AIP** (Aeronautical Information Publication) - Zbornik zrakoplovnih informacija;
- c) **AIRAC** (Aeronautical Information Regulation and Control) - Reguliranje i kontrola zrakoplovnih informacija;
- d) **AMDT** (Amendment (AIP Amendment) - Amandman na AIP;
- e) **ATFM** (Air Traffic Flow Management) - Upravljanje protokom zračnog prometa;
- f) **ATS** (Air Traffic Services) - Usluge kontrole zračnog prometa u zračnoj plovidbi;
- g) **AIP SUP** (AIP Supplement) - Dodaci na AIP;
- h) **BHDCA** (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation) - Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine;
- i) **CPDLC** (Controller - pilot data link communication) - Komunikacija prijenosom podataka kontrolor-pilot;
- j) **H24** (Continuous day and night service) - Danonoćna služba;
- k) **FIS** (Flight Information Service) - Služba informiranja u letu;
- l) **IAIP** (Integrated Aeronautical Information Package) - Integrirani paket zrakoplovnih informacija;
- m) **ICAO** (International Civil Aviation Organisation) - Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo;
- n) **ILS** (Instrument Landing System) - Sistem za instrumentalno slijetanje;
- o) **IFR** (Instrument Flight Rules) - Pravila instrumentalnog letenja;
- p) **GEN** (General) - Opšte;
- r) **MSL** (Mean Sea Level) - Srednji nivo mora;
- s) **NIL** (None or I have nothing to send to you) - Ništa ili nemam šta da vam pošalјem;
- t) **NOF** (International NOTAM Office) - Međunarodni NOTAM ured;
- u) **NAVAID** (Navigation Aid) - Navigacijska sredstva;
- v) **NSA** (National Supervisory Authority) - Državna nadzorna vlast/Nacionalno nadzorno tijelo;
- z) **PBC** (Performance-based communication) - Komunikacija zasnovana na performansama;
- aa) **PBN** (Performance-based navigation) - Navigacija zasnovana na mogućnosti zrakoplova;
- bb) **PIB** (Pre-flight Information Bulletin) - Prepoletni informativni bilten;
- cc) **R** (Restricted Area) - Ograničena zona;
- dd) **RNAV** (Area Navigation) - Prostorna navigacija;
- ee) **RNP** (Required navigation performance) - Zahtijevane navigacijske performanse;

- ff) **RWY** (Runway) - Poletno-sletna staza;
- gg) **SARPs** (Standard and Recommended Practices) - Standardi i preporučena praksa (ICAO);
- hh) **SATVOICE** (Voice satellite communication) - Govorna satelitska komunikacija;
- ii) **SID** (Standard Instrument Departure) - Standardni instrumentalni odlazak;
- jj) **SSR** (Secondary Surveillance Radar) - Sekundarni nadzorni radar;
- kk) **STAR** (Standard Instrument Arrival) - Standardni instrumentalni dolazak;
- ll) **TLOF** (Touchdown and Lift-off Area) - Zona prizemljenja i uzleta;
- mm) **TMA** (Terminal Control Area) - Završna kontrolirana oblast;
- nn) **WGS-84** (World Geodetic System 1984) - Svjetski geodetski sistem;
- oo) **UTC** (Coordinated Universal Time) - Univerzalno koordinirano vrijeme.

Član 4.

(Sadržaj Zbornika zrakoplovnih informacija (AIP))

- (1) AIP sadrži tri dijela, podijeljena na sekcije i podsekcije, koje su standardno obilježene radi standardiziranog elektronskog skladištenja i pronalaženja.
- (2) AIP se objavljuje na latiničnom pismu, a sadržaj dijelova, sekcija i podsekcija AIP je prikazan u Prilogu I ovog pravilnika.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, ako se ukaže potreba da se olakša operativna upotreba u letu, format i uređenje AIP-a mogu da budu drugačiji, pod uvjetom da se unese odgovarajuća tabela sadržaja.
- (4) Ako je potrebno, karte, mape ili dijagrami se koriste kao dodatak ili zamjena za tekstualne ili tabelarne podatke u AIP-u.

Član 5.

(Dijelovi Zbornika zrakoplovnih informacija)

- (1) Prvi dio AIP-a (Opšte odredbe - GEN) sadrži:
 - a) podatke o ustanovama, odnosno organizacijama koje su odgovorne za opremu, usluge i postupke navedene u AIP-u;
 - b) opšte uvjete pod kojima su usluge ili oprema dostupne za upotrebu u međunarodnom civilnom zrakoplovstvu;
 - c) listu značajnih odstupanja domaćih propisa i prakse od ICAO standarda, preporučene prakse i postupaka, u formatu koji omogućava da korisnik lako razlikuje zahtjeve iz domaće regulative, kao i ICAO zahtjeve;
 - d) način djelovanja, kada ICAO standardi, preporučena praksa i postupci predviđaju mogućnost izbora između više pravaca djelovanja.
- (2) Drugi dio AIP-a (Zračni prostor - ENR) sadrži opšta pravila i postupke koji se primjenjuju u zračnom prostoru Bosne i Hercegovine, opis i podjelu zračnog prostora, podatke o ATS rutama, podatke o radio-navigacijskim uređajima i sistemima i podatke o aktivnostima koje mogu da utiču na sigurnost zračne plovidbe.
- (3) Treći dio AIP-a (Aerodromi/Helidromi (AD)) sadrži sljedeće zrakoplovne karte, ako su dostupne za određeni međunarodni aerodrom, odnosno helidrom:
 - a) Aerodromska/Helidromska karta - ICAO/Aerodrome/Heliport Chart - ICAO;
 - b) Karta aerodromske površine za kretanje - ICAO/Aerodrome Ground Movement Chart - ICAO;
 - c) Karta prepreka aerodroma tip A - ICAO/Aerodrome Obstacle Chart - ICAO Type A;

- d) Aerodromska karta terena i prepreka ICAO (elektronska)/Aerodrome Terrain and Obstacle Chart - ICAO (Electronic);
- e) Karta parkiranja/pristajanja zrakoplova - ICAO/Aircraft Parking/Docking Chart - ICAO;
- f) Karta područja - ICAO/Area Chart - ICAO;
- g) Karta minimalnih radarskih apsolutnih visina - ICAO/ATC Surveillance Minimum Altitude Chart - ICAO;
- h) Karta za instrumentalno prilaženje - ICAO/Instrument Approach Chart - ICAO;
- i) Karta terena za precizno prilaženje - ICAO/Precision Approach Terrain Chart - ICAO;
- j) Karta standardnih instrumentalnih dolazaka (STAR) - ICAO/Standard Arrival Chart - Instrument (STAR) - ICAO;
- k) Karta standardnih instrumentalnih odlazaka (SID) - ICAO/Standard Departure Chart - Instrument (SID) - ICAO;
- l) Karta za vizuelno prilaženje/Visual Approach Chart - ICAO;

Član 6.

(Opšte odredbe - AIP)

- (1) AIP je zasebna publikacija koja mora da ima tabelu sadržaja.
- (2) Prilikom izrade AIP-a izbjegava se ponavljanje ili dupliranje informacija koje su već sadržane u njemu ili u drugim izvorima.
- (3) Ako se objavljuje zajednički AIP sa drugom državom, to se jasno naznačava na naslovnoj strani i u tabeli sadržaja AIP-a.
- (4) Svaka strana/karta AIP-a označava se datumom koji se sastoji od dana, mjeseca (po imenu) i godine i koji predstavlja datum objavljivanja ili datum kada informacija stupa na snagu.
- (5) Kako bi se postigla ažuriranost, u odgovarajućim vremenskim intervalima objavljuje se kontrolna lista koja sadrži broj strane ili datum svake strane/karte u AIP-u, kao i datum kontrolne liste.
- (6) AIP sadrži informacije koje jasno ukazuju na:
 - a) identitet AIP-a;
 - b) teritoriju koju on obuhvata i način na koji je podijeljen;
 - c) naziv države i organizaciju, odnosno ustanovu koja ga izrađuje;
 - d) broj strane, odnosno naslov karte;
 - e) stepen pouzdanosti ako je informacija nepouzdana;
- (7) Veličina stranica AIP-a iznosi najviše 210x297 mm, s tim što mogu da se koriste veći formati pod uvjetom da su presavijeni na istu veličinu.
- (8) Sve izmjene AIP-a ili nove informacije na ponovo objavljenoj strani se označavaju uočljivim simbolom ili oznakom.
- (9) Izmjene u AIP-u, koje imaju operativni značaj, objavljuju se u skladu sa AIRAC postupcima i jasno se označavaju skraćenicom AIRAC.
- (10) Intervali za izmjenu AIP-a se raspoređuju tako da informacije u njemu budu ažurne i objavljuju se u prvom dijelu (GEN), pri čemu se ručne izmjene izbjegavaju uvijek kada je to moguće.

Član 7.

(Specifikacije za amandmane na AIP (AIP AMDT))

- (1) Izmjene u AIP-u, koje su trajnog karaktera, objavljuju se kao amandmani na AIP.
- (2) Svakom amandmanu se dodjeljuje serijski broj, pri čemu ti brojevi moraju da budu uzastopni.

- (3) Na svakoj strani amandmana na AIP, uključujući naslovnu, prikazuje se datum objavljivanja, a na svakoj stranici AIRAC amandmana na AIP, uključujući naslovnu, prikazuje se datum stupanja na snagu, kao i tačno vrijeme početka važenja informacija, ako to vrijeme nije 0000 UTC.
- (4) Amandman na AIP sadrži reference na serijske brojeve elemenata Integriranog paketa zrakoplovnih informacija (IAIP), čiji sadržaj je uključen u amandman.
- (5) Na naslovnoj strani amandmana na AIP nalazi se kratak sadržaj informacija na koje se odnose amandmani.
- (6) Ako se amandman na AIP ne objavi u ustanovljenom vremenskom intervalu, objavljuje se obavještenje sa skraćenicom NIL, koje se distribuira posredstvom mjesečne liste važećih NOTAM-a u obliku slobodnog teksta.

Član 8.

(Specifikacije za dodatke na AIP)

- (1) Privremene dugoročne izmjene zrakoplovnih informacija (tri mjeseca ili duže) i kratkoročne informacije, koje sadrže obiman tekst i/ili grafičke prikaze, objavljuju se kao dodaci na AIP.
- (2) Svakom dodatku na AIP se dodjeljuje serijski broj, pri čemu ti brojevi moraju da budu uzastopni i da se zasnivaju na kalendarskoj godini.
- (3) Strane dodataka na AIP se drže u AIP-u sve dok je njihov sadržaj ili dio sadržaja važeći.
- (4) Ukoliko se pojavi greška u dodatku na AIP ili ako se promijeni period važenja dodatka na AIP, novi dodatak na AIP se objavljuje kao zamjena.
- (5) Ukoliko postoje vremenska ograničenja u distribuciji dodataka na AIP, primjenjuju se zahtjevi koji se odnose na NOTAM.
- (6) Ukoliko se dodatak na AIP dostavlja kao zamjena za informacije sadržane u NOTAM-u, mora uključivati serijski broj predmetnog NOTAM-a.
- (7) Kontrolna lista važećih dodataka na AIP se objavljuje u intervalima koji nisu duži od jednog mjeseca, putem mjesečne liste važećih NOTAM-a u obliku slobodnog teksta.
- (8) Dodaci na AIP se objavljuju na stranama upadljive boje, po mogućnosti žute, i čuvaju se kao prva stavka u AIP-u.

Član 9.

(Distribucija)

AIP, amandmani na AIP i dodaci na AIP biće dostupni korisnicima na najbrži mogući način.

Član 10.

(Elektronski AIP (eAIP))

- (1) AIP, amandmani na AIP, dodaci na AIP i AIC mogu se objavljivati u formatu koji omogućava prikazivanje na ekranu računara, ispis na papiru i digitalnu razmjenu podataka i naziva se "Elektronski AIP (eAIP)".
- (2) Sadržaj informacija u eAIP-u i struktura poglavlja, sekcija i podsekcija moraju da prate sadržaj i strukturu AIP-a u štampanom obliku i da sadrže datoteke koje omogućavaju štampanje AIP-a na papiru.
- (3) Elektronski AIP se stavlja na raspolaganje korisnicima u mediju za fizičku distribuciju (CD, DVD i sl.) i/ili online putem interneta.

Član 11.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o Zborniku zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 07/14 od 28.01.2014.)

Član 12.

(Stupanje na snagu)

Pravilnik stupa na snagu osmi dan od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-497-1/17

04. jula 2017. godine

Banja Luka

Generalni direktor

Đorđe Ratkovića, s. r.

PRILOG I – SADRŽAJ ZBORNIKA
ZRAKOPLOVNIH INFORMACIJA

DIO 1 – OPŠTE (GEN)

Dio 1 AIP-a sadrži predgovor, pregled amandmana na AIP, pregled dodataka na AIP, kontrolnu listu AIP stranica i spisak ručnih ispravki AIP-a, a u odgovarajućim sekcijama Dijelova 2 i 3 AIP-a se unosi napomena "nije primjenljivo".

GEN 0.1 Predgovor (Preface)

Kratak opis Zbornika zrakoplovnih informacija (AIP), uključujući i:

1. naziv nadležnog izdavača/**name of the publishing authority**;
2. primijenjeni ICAO dokumenti/**applicable ICAO documents**;
3. formu objavljivanja AIP-a (npr. štampana, elektronska ili putem interneta)/**publication media (i.e. printed, online or electronic media)**;
4. strukturu AIP-a i uspostavljene intervale publikovanja redovnih amandmana/**the AIP structure and established regular amendment interval**;
5. autorska prava, ako je primjenljivo, i/ **copyright policy, if applicable; and**
6. službu za kontakt u slučaju uočenih grešaka ili propusta u AIP-u/**service to contact in case of detected AIP errors or omissions**.

GEN 0.2 Pregled amandmana na AIP (Record of AIP Amendments)

Pregled amandmana na AIP i AIRAC amandmana (objavljenih u skladu sa sistemom AIRAC) sadrži:

1. broj amandmana/**amendment number**;
2. datum objavljivanja/**publication date**;
3. datum unošenja/ulaganja (za AIRAC amandmane na AIP datum stupanja na snagu)/**date inserted (for the AIRAC AIP Amendments, effective date)**; i
4. inicijale osobe koja je unijela amandman/ **initials of officer who inserted the amendment**.

GEN 0.3 Pregled dodataka na AIP (Record of AIP Supplements)

Pregled objavljenih dodataka na AIP sadrži:

1. broj dodatka/**supplement number**;
2. naziv dodatka/**supplement subject**;
3. AIP sekciju na koju se odnosi/**AIP section(s) affected**;
4. period važenja/**period of validity**; i
5. kada je i kako poništen/**cancellation record**.

GEN 0.4 Kontrolna lista AIP stranica (Checklists of AIP Pages)

Kontrolna lista AIP stranica sadrži:

1. broj stranice/naziv karte/**page number/chart title**, i
2. datum objavljivanja ili stupanja na snagu (dan, mjesec po nazivu i godina) zrakoplovne informacije/**publication or effective date (day, month by name and year) of the aeronautical information**.

GEN 0.5 Spisak ručnih ispravki AIP-a (List of Hand Amendments to the AIP)

Lista aktuelnih ručnih ispravki AIP-a sadrži:

1. stranica/e AIP-a na koje se odnosi/**AIP page(s) affected**;
2. tekst ispravke/**amendment text**; i
3. broj amandmana na AIP kojim je ispravka uvedena/**AIP Amendment number by which a hand amendment was introduced**).

GEN 0.6 Sadržaj prvog dijela (Table of Contents to Part 1)

Lista sekcija i podsekcija sadržanih u prvom dijelu – Opšte (GEN).

Napomena: Podsekcije mogu biti navedene po abecednom redu.

GEN 1. DOMAĆI PROPISI I ZAHTJEVI (National Regulations and Requirements)**GEN 1.1 Nadležni organi (Designated Authorities)**

Adrese nadležnih organa, koji obavljaju poslove od značaja za međunarodni zračni promet (organi nadležni za civilno zrakoplovstvo, meteorologiju, carinu, imigraciju, zdravstvo, rutne i aerodromske/helidromske naknade, poljoprivredni karantin i istraživanje udesa zrakoplova), za svaki organ sadrže:

1. nadležni organ/**designated authority**;
2. naziv nadležnog organa/**name of the authority**;
3. poštansku adresu/**postal address**;
4. telefon/**telephone number**;
5. telefaks/**telefax number**;
6. elektronsku poštu/**e-mail address**;
7. AFS adresu/**aeronautical fixed service (AFS) address**, i
8. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**.

GEN 1.2 Dolazak, tranzit i odlazak zrakoplova (Entry, transit and departure of aircraft)

Propisi i zahtjevi za najavljivanje i podnošenje zahtjeva za dozvolu za dolazak, tranzit i odlazak zrakoplova na međunarodnim letovima.

GEN 1.3 Dolazak, tranzit i odlazak putnika i posade (Entry, transit and departure of passenger and crew)

Propisi (uključujući carinu, imigraciju, karantin i zahtjeve za prethodno odobravanje i zahtjeve za dozvole) koji se tiču dolaska, tranzita i odlaska neimigrantskih putnika i članova posade.

GEN 1.4 Uvoz, tranzit i izvoz robe (Entry, transit and departure of cargo)

Propisi (uključujući carinu, najavljivanje i podnošenja zahtjeva za dozvole koje se tiču dolazaka, tranzita i odlaska robe).

Napomena: Odredbe u vezi sa olakšicama za polijetanje u cilju traganja, spašavanja, sprovođenje istrage, popravku u vezi sa nestalim ili oštećenim zrakoplovom se detaljnije navode u sekciji GEN 3.6 Traganje i spašavanje.

GEN 1.5 Instrumenti, oprema, isprave i knjige zrakoplova (Aircraft instruments, equipment and flight documents)

Kratak opis instrumenata zrakoplova, opreme i dokumenata u vezi sa letom, uključujući:

1. instrumente, opremu (uključujući opremu u zrakoplovu za komunikaciju, navigaciju i pozicioniranje) i dokumente u vezi sa letom koji moraju da se nalaze u zrakoplovu, uključujući bilo kakve specijalne zahtjeve pored onih navedenih u ICAO Aneksu 6, Dio 1, poglavlja 6 i 7 (**ICAO Annex 6, Operation of Aircraft, Part I International**

Commercial Air Transport - Aeroplanes, Chapter 6 and 7).

2. predajnik za određivanje mjesta nesreće (**ELT - Emergency locator transmitter**), signalnu opremu i opremu za spašavanje, kao što je navedeno u ICAO Aneksu 6, Dio 1, 6.6 i Dio 2, 6.4, ako je tako određeno na regionalnim sastancima u oblastima zračne plovidbe za letove iznad određenog prostora.

GEN 1.6 Zbirka domaćih propisa i međunarodnih sporazuma/konvencija (Summary of national regulations and international agreements/conventions)

Lista naziva i referenci i, prema potrebi, sažetaka domaćih propisa koji imaju uticaja na zračnu plovidbu, zajedno sa listom međunarodnih sporazuma/konvencija ratificiranih od strane države.

GEN 1.7 Odstupanja od ICAO standarda, preporučene prakse i postupaka (Differences from ICAO standards, recommended practices and procedures)

Lista značajnih odstupanja domaćih propisa i prakse od relevantnih ICAO odredbi uključujući:

1. zahvaćene odredbe (aneks i broj izdanja, paragraf)/**provision affected (Annex and edition number, paragraph)**, i
2. odstupanja navedena punim tekstom/**difference in full text**.

Sva bitna odstupanja moraju biti navedena u ovoj podsekciji. Svi ICAO aneksi moraju biti navedeni po brojevima, čak i kada nema odstupanja u odnosu na aneks. U tom slučaju se pružaju NIL obavještenja. Odstupanja u odnosu na regionalne dopunske postupke (SUPPS) moraju da se navedu neposredno poslije aneksa na koji se dodatni postupci odnose.

GEN 2. TABELE I KODOVI (Tables and Codes)**GEN 2.1 Mjerni sistemi, oznake zrakoplova, praznici (Measuring System, Aircraft Markings, Holidays)****GEN 2.1.1 Mjerne jedinice (Units of Measurement)**

Opis mjernih jedinica koje se koriste, uključujući i tabele mjernih jedinica.

GEN 2.1.2 Vremenski referentni sistem (Temporal Reference System)

Opis vremenskog referentnog sistema (kalendara i vremenskog sistema) u upotrebi, zajedno sa informacijom da li se koristi "ljetnje računanje vremena" i kako je vremenski referentni sistem predstavljen kroz AIP.

GEN 2.1.3 Horizontalni referentni sistem (Horizontal reference system)

Kratak opis horizontalnog (geodetskog) referentnog sistema koji se koristi, uključujući:

1. naziv/oznaku referentnog sistema/**name/designation of the reference system**;
2. identifikaciju i parametre projekcije/**identification and parameters of the projection**;
3. identifikaciju elipsoida u upotrebi/**identification of the ellipsoid used**;
4. identifikaciju referentnog datuma/**identification of the datum used**;
5. područje/a primjene/**area(s) of application**; i
6. objašnjenje, ako je prikladno, o korištenju zvjezdice kada se koristi da se obilježe one koordinate koje ne zadovoljavaju zahtjeve za tačnost navedene u ICAO aneksima 11 i 14/**an explanation, if applicable, of the asterisk used to identify those coordinates that not meet Annex 11 and 14 accuracy requirements**;

EN 2.1.4 Visinski referentni sistem (Vertical reference system)

Kratak opis visinskog referentnog sistema koji se koristi, uključujući:

1. naziv/oznaku referentnog sistema/**name/designation of the reference system**;
2. opis modela geoida koji se koristi, uključujući zahtjevane parametre za transformaciju visine između korištenog modela i EGM-96/**description of the geoid model used including the parameters required for height transformation between the model used and EGM-96**; i
3. objašnjenje, ako je prikladno, o korištenju zvjezdice koja se koristi da se obilježe one nadmorske visine/undulacije geoida koje ne zadovoljavaju zahtjeve za tačnost navedene u ICAO Aneksu 14/**an explanation, if applicable, of the asterisk used to identify those elevations/geoid undulations that do not meet Annex 14 accuracy requirements**.

GEN 2.1.5 Oznake državne pripadnosti i oznake registracije zrakoplova (Aircraft nationality and registration marks)

Informacije o oznakama državne pripadnosti i oznakama registracije zrakoplova koje su usvojene u državi.

GEN 2.1.6 Državni praznici (Public Holiday)

Lista državnih praznika sa uticajem na usluge.

GEN 2.2 Skraćenice koje se koriste u AIS publikacijama (Abbreviations used in AIS publications)

Popis abecednim redom poredanih skraćenica i njihova značenja, koje se koriste u AIP-u i u distribuciji zrakoplovnih podataka i informacija, sa odgovarajućom oznakom za domaće skraćenice koje se razlikuju od onih koje su sadržane u ICAO dokumentu br. 8400 (PANS-ABC, Doc 8400).

Napomena: Može biti dodata i lista definicija/tječnik izraza alfabetski poredanih.

GEN 2.3 Kartografski simboli (Chart symbols)

Popis kartografskih simbola složenih prema seriji karata na koju se simboli odnose.

GEN 2.4 Lokacijski indikatori (Location indicators)

Popis abecednim redom lokacijskih indikatora koji su dodijeljeni lokacijama fiksnih zrakoplovnih stanica u svrhu kodiranja i dekodiranja. Lokacije koje nisu povezane AFS vezama moraju biti posebno označene.

GEN 2.5 Spisak radio-navigacijskih uređaja (List of radio navigation aids)

Spisak radio-navigacijskih uređaja abecednim redom, sadrži i:

1. identifikaciju/**identifier**;
2. naziv stanice/**name of the station**;
3. tip uređaja/sredstava/**type of facility/aid**;
4. indiciju da li uređaj služi kao rutni uređaj (E), aerodromski uređaj (A) ili oboje (AE)/**indication whether aid serves en-route (E), aerodrome (A) or dual (AE) purposes**.

GEN 2.6 Pretvaranje mjernih jedinica (Conversion tables)

Tabele ili formule za pretvaranje:

1. nautičkih milja u kilometre i obrnuto/**nautical miles and kilometres and vice versa**;
2. stopa u metre i obrnuto/**feet and metres and vice versa**;

3. decimalnih ugaonih minuta u ugaone sekunde i obrnuto/**decimal minutes of arc and seconds of arc and vice versa**; i
4. drugih mjernih jedinica, ako je primjenljivo/**other conversion tables, as appropriate**.

GEN 2.7 Izlazak i zalazak sunca (Sunrise/sunset tables)

Informacije o vremenu izlaska i zalaska sunca, uključujući kratak opis kriterija koji se koriste da se odrede vremena i formule ili tablice odakle ta vremena mogu da se izračunavaju za bilo koju lokaciju, zajedno sa abecednom listom lokacija za koje su data vremena, sa referencom na stranicu na kojoj su date tablice izlaza i zalaza sunca za određenu stanicu/lokaciju, uključujući:

1. naziv stanice/**station name**;
2. ICAO lokacijski indikator/**ICAO location indicator**;
3. geografske koordinate u stepenima i minutama/**geographical coordinates in degrees and minutes**;
4. datume za koje su navedena vremena/**date(s) for which times are given**;
5. vrijeme početka jutarnjeg građanskog sumraka/**time for beginning of morning civil twilight**;
6. vrijeme izlaska sunca/**time for sunrise**;
7. vrijeme zalaska sunca/**time for sunset**; i
8. vrijeme završetka večernjeg građanskog sumraka/**time for the end of evening civil twilight**.

GEN 3. USLUGE (Services)**GEN 3.1 Usluge zrakoplovnog informiranja (Aeronautical Information Services)****GEN 3.1.1 Nadležna služba (Responsible service)**

Opis usluga zrakoplovnog informiranja koje se pružaju i njihove glavne komponente, uključujući:

1. naziv službe/jedinice/**service/unit name**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektronsku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**;
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**;
8. navođenje ICAO dokumenata na kojima se zasnivaju usluge i referencu na mjesto u AIP-u gdje su objavljena odstupanja, ako postoje/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**; i
9. naznaku ako se usluge ne pružaju 24 sata/**an indication if service is not H24**;

GEN 3.1.2 Oblast nadležnosti (Area of responsibility)

Oblast nadležnosti službe zrakoplovnog informiranja.

GEN 3.1.3 Zrakoplovne publikacije (Aeronautical publications)

Opis elemenata Integriranog paketa zrakoplovnih informacija, uključujući i:

1. AIP i njegove amandmane/**AIP and related amendment service**;
2. dodatke na AIP/**AIP Supplement**;
3. zrakoplovne informativne cirkulare/**AIC**;
4. NOTAM i prepoletne informativne biltene (PIB)/**NOTAM and pre-flight information bulletins (PIB)**;
5. kontrolne liste i liste važećih NOTAM-a/**checklists and lists of valid NOTAM**;
6. kako se mogu pribaviti/**how they may be obtained**.

Kada se cijene publikacija objavljuju putem AIC-a, to mora da bude navedeno u ovoj sekciji AIP-a.

GEN 3.1.4 AIRAC sistem (AIRAC system)

Kratak opis AIRAC sistema koji se koristi, uključujući listu tekućih AIRAC datuma i onih u sljedeće dvije godine.

GEN 3.1.5 Pretpoletno informiranje na aerodromima/helidromima (Pre-flight information service at aerodromes/helidromes)

Lista aerodroma/helidroma na kojima je dostupno pretpoletno informiranje, uključujući i relevantne:

1. elemente Integriranog paketa zrakoplovnih informacija/**elements of the Integrated Aeronautical Information Packages held**;
2. mape i karte koje postoje/**maps and charts held**; i
3. područja koja su pokrivena navedenim podacima/**general area of coverage of such data**.

GEN 3.1.6 Podaci o terenu i preprekama u elektronskom obliku (Electronic terrain and obstacle data)

Detalji o tome kako se mogu pribaviti podaci o terenu i preprekama u elektronskom obliku:

1. ime i prezime odgovorne osobe, službe ili organizacije/**name of the individual, service or organization responsible**;
2. poštanska adresa i elektronska adresa odgovorne osobe, službe ili organizacije/**street address and e-mail address of the individual, service or organization responsible**;
3. broj telefaksa odgovorne osobe, službe ili organizacije/**telefax number of the individual, service or organization responsible**;
4. kontakt telefon odgovorne osobe, službe ili organizacije/**contact telephone number of the individual, service or organization responsible**;
5. radno vrijeme pružanja usluge (vremensko razdoblje, uključujući vremensku zonu kada se može ostvariti kontakt)/(**hours of service (time period including time zone when contact can be made)**;
6. on-line informacije koje se mogu koristiti u svrhu kontaktiranja odgovorne osobe, službe ili organizacije/**online information that can be used to contact the individual, service or organization**;
7. dodatne informacije, po potrebi, o tome kako i kada kontaktirati nadležnog pojedinca, službu ili organizaciju/**supplemental information, if necessary, on how and when to contact the individual, service or organization**.

GEN 3.2 Zrakoplovne karte (Aeronautical charts)

GEN 3.2.1 Nadležna služba/e (Responsible service(s))

Opis službi odgovornih za izradu zrakoplovnih karata, uključujući:

1. naziv službe/**service name**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektronsku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**;
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**;
8. navođenje dokumenata ICAO na kojima se zasnivaju usluge i referencu na mjesto u AIP-u gdje su objavljena odstupanja, ako postoje/a **statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**; i

9. naznaku ako se usluge ne pružaju 24 sata/**an indication if service is not H24**.

GEN 3.2.2 Ažuriranje karata (Maintenance of charts)

Kratak opis načina na koji se zrakoplovne karte revidiraju i mijenjaju.

GEN 3.2.3 Kupovina karata (Purchase arrangements)

Detalji o načinu na koji karte mogu da se pribave, koji sadrže:

1. službu prodaje/**service/sales agency(ies)**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektronsku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**.

GEN 3.2.4 Vrste zrakoplovnih karata (Aeronautical chart series available)

Popis vrsta zrakoplovnih karata koje su dostupne, zajedno sa generalnim opisom svake vrste i naznakom koja im je namjena.

GEN 3.2.5 Raspoložive vrste zrakoplovnih karata (List of aeronautical charts available)

Pregled zrakoplovnih karata koje su na raspolaganju, uključujući:

1. naziv vrste/**title of series**;
2. razmjera/**scale of series**;
3. ime i/ili broj svake karte određene vrste/**name and/or number of each chart or each sheet in a series**;
4. cijenu po listu/**price per sheet**; and; i
5. datum posljednje revizije/**date of last revision**.

GEN 3.2.6 Indeks svjetske zrakoplovne karte - ICAO 1:1 000 000 (Index to the world aeronautical chart (WAC) – ICAO 1:1 000 000)

Indeksna karta koja pokazuje pokrivanje i raspored svjetskih zrakoplovnih karata 1:1.000 000 koje se izrađuju u državi. Ako se izrađuje ICAO karta 1:500 000 umjesto svjetske zrakoplovne karte 1:1.000 000, indeksna karta pokazuje pokrivanje i raspored ICAO 1:500 000 karata.

GEN 3.2.7 Topografske karte (Topographical charts)

Detalji o tome kakao se mogu pribaviti topografske karte, koje sadrže:

1. ime službe/agencije/**name of service/agency(ies)**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektronsku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**.

GEN 3.2.8 Ispravke na kartama koje nisu dio AIP-a (Corrections to charts not contained in the AIP)

Lista korekcija na zrakoplovnim kartama, koje nisu dio AIP-a, ili naznaka gdje takva informacija može da se dobije.

GEN 3.3 Usluge kontrole zračnog prometa (Air Traffic Services)

GEN 3.3.1 Nadležna služba (Responsible service)

Opis usluga u zračnom prometu i njihove glavne komponente, uključujući:

1. ime službe/**service name**;
2. poštansku adresu/**postal address**;

3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektronsku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**.

GEN 3.3.2 Oblast nadležnosti (Area of Responsibility)

Kratak opis oblasti nadležnosti za koju se pružaju usluge u zračnom prometu.

GEN 3.3.3 Vrste usluga (Types of Services)

Kratak opis osnovnih vrsta usluga koje se pružaju.

GEN 3.3.4 Koordinacija između operatora i ATS-a (Coordination between the operator and ATS)

Opšti uvjeti pod kojima se odvija koordinacija između operatora i pružatelja usluga kontrole zračnog prometa.

GEN 3.3.5 Minimalna apsolutna visina leta (Minimum flight altitude)

Kriteriji koji se koriste da se odrede minimalne apsolutne visine leta.

GEN 3.3.6 Lista adresa ATS jedinica (ATS units address list)

Lista adresa ATS jedinica poredanih po abecednom redu, uključuje:

1. naziv jedinice/**unit name**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektronsku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**.

GEN 3.4 Veze (Communication services)

GEN 3.4.1 Nadležna služba (Responsible service)

Opis usluga službe nadležne za pružanje telekomunikacijskih i navigacijskih usluga, uključujući:

1. ime službe/**service name**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektronsku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**;
8. navođenje dokumenata ICAO na kojima se zasnivaju usluge i referencu na mjesto u AIP-u gdje su objavljena odstupanja, ako postoje/a **statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**; i
9. naznaku ako se usluge ne pružaju 24 sata/**an indication if service is not H24**;

GEN 3.4.2 Oblast nadležnosti (Area of Responsibility)

Kratak opis oblasti nadležnosti u kojoj se pružaju telekomunikacijske usluge.

GEN 3.4.3 Vrste usluga (Types of Service)

Kratak opis glavnih vrsta usluga i uređaja, uključujući:

1. usluge radio-navigacije/**radio navigation services**;
2. usluge prijenosa govora i/ili podataka/**voice and/or data link services**;
3. usluge emitiranja/**broadcasting service**;
4. jezik/jezike u upotrebi/**language(s) used**;

5. naznaku da se mogu pribaviti detaljnije informacije/**an indication of where detailed information can be obtained**.

GEN 3.4.4 Zahtjevi i uvjeti (Requirements and conditions)

Kratak opis koji se tiče zahtjeva i uvjeta pod kojima su veze dostupne.

GEN 3.4.5 Ostale informacije (Miscellaneous)

Bilo koja dodatna informacija (npr. odabrane radio-stanice za emisiju, dijagram telekomunikacija).

GEN 3.5 Meteorološke usluge (Meteorological services)

GEN 3.5.1 Nadležna služba (Responsible Services)

Kratak opis meteorološke službe koja je nadležna za pružanje meteoroloških informacija, uključujući:

1. ime službe/**service name**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektronsku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**;
8. navođenje dokumenata ICAO na kojima se zasnivaju usluge i referencu na mjesto u AIP-u gdje su objavljena odstupanja, ako postoje/a **statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**; i
9. naznaku ako se usluge ne pružaju 24 sata/**an indication if service is not H24**;

GEN 3.5.2 Oblast nadležnosti (Area of responsibility)

Kratak opis oblasti i/ili zračnih puteva za koje se pružaju meteorološke usluge.

GEN 3.5.3 Meteorološka osmatranja i izvještaji (Meteorological observations and reports)

Detaljan opis meteoroloških osmatranja i izvještaja koji se obezbjeđuju za međunarodnu zračnu plovidbu, uključujući:

- 1) ime stanice i ICAO lokacijski indikator/**name of the station and the ICAO location indicator**;
- 2) tip i učestalost osmatranja, uključujući i naznaku da li se koristi oprema za automatsko osmatranje/**type and frequency of observation including an indication of automatic observing equipment**;
- 3) tipove meteoroloških izvještaja (npr. METAR) i dostupnost TREND prognoze/**types of meteorological reports (e.g. METAR) and availability of trend forecast**;
- 4) specifične vrste sistema osmatranja i broj osmatračkih stanica koje se koriste za osmatranje i izvještavanje o prizemnom vjetru, vidljivosti, vidljivosti duž poletno-sletne staze, bazi oblaka, temperaturi i, gdje je primjenljivo, smicanju vjetra (npr. anemometar na ukrštanju poletno-sletnih staza, transmisiometar pored zone dodira, itd.)/**specific type of observation system and number of observation sites used to observe and report surface windy, visibility, runway visual range, cloud base, temperature and, where applicable, wind shear (e.g. anemometer at intersection of runways, transmissometer next to touchdown zone etc.)**;
- 5) radno vrijeme/**hours of operation**; i
- 6) naznaku o dostupnim klimatološkim informacijama/**indication of aeronautical climatological information available**.

GEN 3.5.4 Vrste usluga (Types of services)

Kratak opis glavnih vrsta usluga koje se pružaju, uključujući detalje brifinga, konsultacije, prikaz meteoroloških informacija, dokumentaciju dostupnu za let operaterima i članovima letачkog osoblja i opis metoda i načina koji se koriste za pružanje meteoroloških informacija.

GEN 3.5.5 Najava zahtjeva za MET uslugu (Notification required from operators)

Minimalni period najave zahtjeva koji uspostavlja nadležni organ za meteorologiju prema operatorima/avio-prevoznicima, koji se odnose na brifing, konsultaciju i dokumentaciju za let i druge meteorološke informacije koje avio-prevozioci zahtijevaju ili žele da promjene.

GEN 3.5.6 Izvještaji iz zrakoplova (Aircraft reports)

Prema potrebi, zahtjevi nadležnog organa za meteorologiju za izradu i slanje izvještaja iz zrakoplova.

GEN 3.5.7 VOLMET (VOLMET service)

Opis VOLMET i/ili D-VOLMET usluga, uključujući:

1. naziv stanice/**name of transmitting station**;
2. pozivni znak ili identifikaciju i skraćenicu za radio-emisiju/**call sign or identification and abbreviation for the radio communication emission**;
3. frekvenciju ili frekvencije koje se koriste za emitiranje/**frequency or frequencies used to broadcast**;
4. period emitiranja/**broadcasting period**;
5. radno vrijeme/**hours of service**;
6. listu aerodroma/helidroma za koje su izvještaji i/ili prognoze uključene/**list of aerodrome/heliports for which reports and/or forecast are included**; i
7. izvještaje, prognoze i SIGMET informacije koji su uključeni, i primjedbe/opažanja/**reports, forecast and SIGMET information included and remarks**.

GEN 3.5.8 SIGMET i AIRMET (SIGMET and AIRMET)

Opis meteorološkog bdijenja koje se pruža unutar oblasti informiranja u letu ili kontroliranim oblastima u kojima su osigurane usluge zračnog prometa, uključujući listu biroa meteorološkog bdijenja, koji sadrži:

1. naziv biroa meteorološkog bdijenja, ICAO lokacijski indikator/**name of meteorological watch office, ICAO location indicator**;
2. radno vrijeme/**hours of service**;
3. oblasti informiranja u letu ili kontrolne oblasti u kojima se pružaju usluge/**flight information region(s) or control area(s) served**;
4. periodi važenja SIGMET-a/**SIGMET validity periods**;
5. posebne procedure primijenjene na SIGMET informacije (npr. za vulkanski pepeo i tropske ciklone)/**specific procedures applied to SIGMET information (e.g. volcanic ash and tropical cyclones)**;
6. procedure primijenjene na AIRMET informacije (u skladu sa relevantnim sporazumima u oblasti zračne plovidbe)/**procedures applied to AIRMET information (in accordance with relevant regional air navigation agreements)**;
7. ATS jedinice kojima se pružaju SIGMET i AIRMET informacije/**the air traffic services unit(s) provided with SIGMET and AIRMET information**; i
8. dodatne informacije (npr. koje se tiču ograničenja pružanja usluga, i sl.)/**additional information (e.g. concerning any limitation of service, etc.)**

GEN 3.5.9 Druge automatizirane meteorološke usluge (Other automated meteorological services)

Opis dostupnih automatiziranih usluga za pružanje meteoroloških informacija (npr. automatizirane usluge prepoletnog informiranja dostupne preko telefona i/ili računarskog modema), uključujući:

1. naziv usluge/**service name**;
2. dostupne informacije/**information available**;
3. područja, rute i aerodrome koji su obuhvaćeni/**areas, routes and aerodromes covered**; i
4. brojeve telefona i telefaksa, elektronsku poštu i internet adrese, ako su dostupne/**telephone and telefax number(s), e-mail address, and, if available, website address**.

GEN 3.6 Traganje i spašavanje (Search and Rescue)**GEN 3.6.1 Nadležna služba (Responsible service(s))**

Kratak opis službi koje su nadležne za pružanje usluga traganja i spašavanja, uključujući:

1. ime službe/jedinice/**service/unit name**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektronsku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**;
8. navođenje dokumenata ICAO na kojima se zasnivaju usluge i referencu na mjesto u AIP-u gdje su objavljena odstupanja/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**;

GEN 3.6.2 Područje odgovornosti (Area of responsibility)

Kratak opis oblasti nadležnosti u kojoj se pružaju usluge traganja i spašavanja.

Napomena: Može se koristiti karta da bi se dopunio opis oblasti nadležnosti.

GEN 3.6.3 Vrste usluga (Types of services)

Kratak opis i geografski prikaz, gdje je to moguće, vrste usluga i opreme koji se pružaju, uključujući i naznake gdje prostorno pokrivanje SAR zavisi od značajnog razmještaja zrakoplova.

GEN 3.6.4 Sporazum o traganju i spašavanju (SAR agreements)

Kratak opis sporazuma o traganju i spašavanju koji su na snazi, uključujući odredbe za olakšavanje dolaska i odlaska zrakoplova drugih država namijenjenih traganju i spašavanju lica i imovine, popravci ili spašavanju u vezi sa izgubljenim ili oštećenim zrakoplovom, bilo na osnovu obavještenja iz zraka ili poslije obavještenja putem plana leta.

GEN 3.6.5 Uvjeti raspoloživosti (Conditions of availability)

Kratak opis odredbi za traganje i spašavanje, uključujući opšte uvjete pod kojima su usluge i oprema raspoloživi za međunarodnu upotrebu, uključujući naznaku o tome da li je oprema za traganje i spašavanje specijalizirana za tehnike traganja i spašavanja ili se koristi za druge svrhe, ali je prilagođena za traganje i spašavanje putem obuke i opremanja, ili je raspoloživa samo u nekim okolnostima i nema posebne obuke ili pripreme za traganje i spašavanje.

GEN 3.6.6 Procedure i signali (Procedures and signals used)

Kratak opis procedura i signala koje koriste zrakoplovi za spašavanje i tabela koja pokazuje signale u upotrebi od strane preživjelih.

GEN 4. AERODROMSKE/HELIDROMSKE NAKNADE I NAKNADE ZA USLUGE U ZRAČNOJ PLOVIDBI (Charges for aerodromes/heliports and air navigation services)

Mogu da budu navedene reference gdje se mogu naći detalji ako nisu navedeni u ovom odjeljku.

GEN 4.1 Aerodromske/helidromske naknade (Aerodromes/heliports charges)

Kratak opis vrste naknada koje se odnose na aerodrome/helidrome dostupne za međunarodnu upotrebu, uključujući:

1. slijetanje zrakoplova/**landing of aircraft**;
2. parkiranje, parkiranje u hangaru i dugotrajno parkiranje zrakoplova/**parking, hangarage and long-term storage of aircraft**;
3. putničke usluge/**passenger service**;
4. osiguravanje/**security**;
5. buku/**noise-related items**;
6. ostalo (carina, zdravstvo, imigracija, itd.)/**other (custom, health, immigration, etc)**;
7. izuzeća i umanjenja/**exemptions and reductions**;
8. načine plaćanja/**methods of payment**.

GEN 4.2 Naknade i usluge u zračnoj plovidbi (air navigation services charges)

Kratak opis naknada koje mogu da se odnose na usluge u zračnoj plovidbi, uključujući:

1. prilaznu kontrolu/**approach control**;
2. usluge na ruti/**route air navigation services**;
3. troškovnu bazu za usluge u zračnoj plovidbi i izuzeća/umanjenja/**cost basis for air navigation services and exemptions/reductions**; i
4. načini plaćanja/**methods of payment**.

DIO 2 – ZRAČNI PROSTOR (ENR)**ENR 0.6 Sadržaj dijela 2 (Table of contents to part 2)**

Popis sekcija i podsekcija sadržanih u dijelu 2 - Zračni prostor.

Napomena: podsekcije mogu da budu navedene abecednim redom.

ENR 1. OPŠTA PRAVILA I POSTUPCI (General rules and procedures)**ENR 1.1 Opšta pravila (General rules)**

Objavljivanje opštih pravila koja se primjenjuju u državi.

ENR 1.2 Pravila vizuelnog letenja (Visual flight rules)

Objavljivanje pravila vizuelnog letenja.

ENR 1.3 Pravila instrumentalnog letenja (Instrumental flight rules)

Objavljivanje pravila instrumentalnog letenja, kako je primijenjeno unutar države.

ENR 1.4 Opis i klasifikacija zračnog prostora (ATS airspace classification and description)**ENR 1.4.1 Klasifikacija zračnog prostora (ATS airspace classification)**

Opis klasa zračnog prostora ATS-a, u obliku tabele klasifikacije u ICAO Aneksu 11, Dodatak 4, tako da se ukazuje na to koje klase zračnog prostora se primjenjuju u državi.

ENR 1.4.2 Opis zračnog prostora (ATS airspace description)

Opis ostalog zračnog prostora ATS, ako je primjenljivo, uključujući opšti tekstualni opis.

ENR 1.5 Postupci čekanja, prilaženja i odlaženja (Holding, approach and departure procedures)**ENR 1.5.1 Opšte (General)**

Kriteriji po kojima su utvrđeni postupci čekanja, prilaženja i odlaženja. Ako se razlikuju od ICAO odredbi, moraju da se predstavljaju u formi tabele.

ENR 1.5.2 Dolazeći promet (Arriving flights)

Prikaz postupaka (konvencionalna ili prostorna navigacija, ili obje) za dolazeće letove koji su zajednički za ili u okviru istog tipa zračnog prostora. Ako se drugačiji postupci primjenjuju u okviru zračnog prostora u završnoj kontroliranoj oblasti (TMA), to mora da bude obilježeno, zajedno sa referencom gdje se može naći opis specifičnih postupaka.

ENR 1.5.3 Odlazeći promet (Departing flights)

Prikaz postupaka za odlazeće letove (konvencionalna ili prostorna navigacija, ili obje) koji su zajednički za letove sa svih aerodroma/helidroma.

ENR 1.6 Usluge i postupci nadzora (ATS surveillance services and procedures)**ENR 1.6.1 Primarni radar (Primary radar)**

Opis usluga i postupaka koji se odnose na primarni radar, uključujući:

1. dodatne usluge/**supplementary services**;
2. primjenu usluge radarske kontrole/**the application for radar control service**;
3. postupke za slučaj otkaza rada i komunikacije zrak-zemlja/**radar and air-ground communication failure procedures**;
4. zahtjeve za usmeno izvještavanje o poziciji putem CPDLC/Controller - pilot data link communications/**položaja (voice and CPDLC position reporting requirements**;
5. grafički prikaz oblasti radarskog pokrivanja/**graphic portrayal of area of radar coverage**.

ENR 1.6.2 Sekundarni nadzorni radar (Secondary surveillance radar (SSR))

Opis operativnih postupaka za sekundarni nadzorni radar (SSR), uključujući:

1. postupke u slučaju opasnosti/**emergency procedures**;
2. postupke u slučaju otkaza komunikacije zrak-zemlja u slučaju nezakonitog ometanja/**air-ground failure and unlawful interference procedures**;
3. sistem dodjele SSR kodova/**the system of SSR code assignment**;
4. zahtjeve za usmeno izvještavanje o poziciji putem CPDLC/voice and CPDLC position reporting requirements; i
5. grafički prikaz oblasti radarskog pokrivanja/**graphic portrayal of area of SSR coverage**.

ENR 1.6.3 Automatski nadzor pozicije - emitiranje (Automatic dependent surveillance-broadcast (ADS-B))

Opis operativnih procedura sistema automatskog nadzora zrakoplova—emitiranje (ADS-B), uključujući:

1. postupke u slučaju opasnosti/**emergency procedures**;
2. postupke u slučaju otkaza komunikacije zrak-zemlja i u slučaju nezakonitog ometanja/**air-ground communication failure and interference procedures**;

3. zahtjeve za identifikaciju zrakoplova/**aircraft identification requirements**;
4. zahtjeve za usmeno izvještavanje o poziciji putem CPDLC/**voice and CPDLC position reporting requirements**;
5. grafički prikaz oblasti ADS-B pokrivanja/**graphic portrayal of area of ADS-B coverage**.

ENR 1.6.4 Ostale informacije i postupci (Other relevant information and procedures)

Kratak opis dodatnih informacija, kao što su postupci otkaza radara i transpondera.

ENR 1.7 Postupci za podešavanje visinomjera (Altimeter settings procedures)

Opis postupaka koji se upotrebljavaju za podešavanje visinomjera, koji sadrži:

1. kratak uvod sa iskazom koji se tiče ICAO dokumenata na kojima se postupci zasnivaju, zajedno sa odstupanjima u odnosu na ICAO odredbe, ako postoje/**brief introduction with a statement concerning ICAO documents on which the procedures are based together with differences to ICAO provision, if any**;
2. osnovne postupke za podešavanje visinomjera/**basic altimeter setting procedures**;
3. opise regiona za podešavanje visinomjera/**description of altimeter settings region(s)**;
4. postupke koji se odnose na operatore (uključujući i pilote)/**procedures applicable to operators (including pilots)**; i
5. tabelu nivoa krstarenja/**table of cruising levels**.

ENR 1.8 Regionalni dopunski postupci (Regional Supplementary Procedures)

Zahtjev da se prikažu regionalni dopunski postupci (SUPPS) koji utiču na ukupnu oblast odgovornosti.

ENR 1.9 Upravljanje protokom zračnog prometa i upravljanje zračnim prostorom (Air traffic flow management and airspace management)

Kratak opis sistema za upravljanje protokom zračnog prometa (ATFM) i sistema za upravljanje zračnim prostorom, uključujući:

1. ATFM strukturu, područje opsluživanja, uslugu koja se pruža, lokaciju i radno vrijeme/**ATFM structure, service area, service provided, location of unit(s) and hours of operation**;
2. tip poruka za reguliranje protoka i opis formata/**types of flow messages and descriptions of the formats**;
3. postupke primjenljive za dolazeće letove, koji sadrže/**procedures applicable for departing flights, containing**:
 - a. službu odgovornu za pružanje informacija o primijenjenim ATFM mjerama/**service responsible for provision of information on applied ATFM measures**;
 - b. zahtjeve za prijavu plana leta/**flight plan requirements**;
 - c. alokaciju slotova/**slot allocations**.

ENR 1.10 Planiranje letova (Flight planning)

Zahtjev postoji da se naznače bilo kakva ograničenja ili da se daju savjetodavne informacije koje se odnose na fazu planiranja leta koje mogu pomoći korisnicima u uvođenju namjeravane operacije letenja, uključujući:

1. procedure za podnošenje plana leta/**procedures for the submission of a flight plan**;

2. sistem skupnog plana leta/**repetitive flight plan system**;
3. promjene na podnešenom planu leta/**changes to the submitted flight plan**.

ENR 1.11 Adresiranje poruka planova leta (Addressing of flight plan messages)

Zahtjev postoji radi naznake, u obliku tabele, adresa lociranih na planovima leta, koji sadrži:

1. kategoriju leta(IFR, VFR ili obje)/**category of flight (IFR, VFR or both)**;
2. rutu (unutar ili preko FIR-a i/ili TMA)/**route (into or via FIR and/or TMA)**; i
3. adresu poruke/**message address**;

ENR 1.12 Presretanje civilnih zrakoplova (Interception of civil aircraft)

Zahtjeva se opis kompletnog postupka za presretanje i vizuelnih signala koji se koriste sa jasnom naznakom da li se primjenjuju ICAO odredbe i, ako se primjenjuju, napomena da postoje odstupanja.

Napomena: Lista značajnih odstupanja između domaćih propisa i prakse i odgovarajućih ICAO odredbi objavljuje se u GEN 1.7.

ENR 1.13 Nezakonito ometanje (Unlawful interference)

Zahtjeva se predstavljanje odgovarajućeg postupka koji se koristi u slučaju nezakonitog ometanja/otmice zrakoplova.

ENR 1.14 Nezgode u zračnom prometu (Air traffic incidents)

Opis sistema i izvještavanja o nezgodama u zračnom prometu, uključujući:

1. definiciju nezgode u zračnom prometu/**definition of air traffic incidents**;
2. upotrebu obrasca za prijavu događaja u zračnom prometu/**use of the "Air Traffic Incident Report Form**;
3. procedure izvještavanja (uključujući i procedure u toku leta)/**reporting procedures (including in-flight procedures)**; i
4. svrhu izvještavanja i postupak prosljeđivanja prijave/**purpose of reporting and handling of the form**;

ENR 2. ZRAČNI PROSTOR U KOME SE PRUŽAJU ATS USLUGE (Air Traffic Services Airspaces)

ENR 2.1 FIR, UIR, TMA I CTA

Detaljan opis oblasti informiranja u letu (FIR), gornje oblasti informiranja u letu (UIR) i kontroliranih oblasti (CTA, uključujući specifične CTA, kao što je TMA), uključujući:

1. naziv, geografske koordinate u stepenima, minutama i sekundama horizontalnih granica FIR/UIR, a u stepenima, minutama i sekundama horizontalnih granica CTA, vertikalne granice i klase zračnog prostora/**name, geographical coordinates in degrees and minutes of the FIR/UIR lateral limits and in degrees, minutes and seconds of the CTA lateral limits, vertical limits and class of airspace**;
2. identifikaciju jedinice koja pruža usluge/**identification of unit providing the service**;
3. pozivni znak zrakoplovne stanice jedinice koja pruža usluge, jezik/jezike koji se koriste, sa naznakom oblasti i uvjeta, kada i gdje se, koriste/**call sign of aeronautical station serving the unit and language(s) used, specifying, the area and conditions, when and where to be used, if applicable**;

4. frekvencije dopunjene naznakom za određenu upotrebu/frequencies supplemented by indications for specific purposes;
5. primjedbe/remarks.

Kontrolirane zone oko vojnih zrakoplovnih baza, koje nisu opisane negdje drugdje u AIP-u, moraju da se uključe u ovu podsekciju. Mora da se navede i informacija o određenim oblastima ili njihovim dijelovima u kojima se zahtjevi ICAO Aneksa 2 u vezi sa planovima leta, dvosmjernom komunikacijom i izvještavanju o poziciji primjenjuju na sve letove u cilju eliminiranja ili smanjenja potrebe za presretanjem i/ili gdje postoji mogućnost presretanja i zahtjeva za slušanje na VHF kanalu 121,5 MHz za hitne slučajeve.

Opis određenih područja u kojima je obavezna opremljenost predajnikom za određivanje mjesta nesreće (ELT) i gdje zrakoplov mora kontinuirano da sluša VHF frekvenciju 121,5 MHz za hitne slučajeve, osim onih perioda kada zrakoplov obavlja komunikaciju na drugim VHF kanalima ili kada oprema zrakoplova ili dužnosti posade ne dozvoljavaju istovremeno slušanje dva kanala.

Napomena: Ostale vrste zračnog prostora oko civilnih aerodroma/helidroma, kao što su kontrolirane zone i aerodromske prometne zone, su opisane u odgovarajućim aerodromskim ili helidromskim sekcijama.

ENR 2.2 Ostali regulirani zračni prostor (Other regulated airspace)

Detaljan opis ostalih vrsta reguliranog zračnog prostora i klasifikacije zračnog prostora, ako su uspostavljene.

ENR 3. RUTE U ZRAČNOM PROMETU (ATS routes)

Napomena 1: Smjerovi, putanje i radijali su magnetski.

Napomena 2: Tačke prelaska (Changeover points), koje su uspostavljene na sredini između dva navigacijska sredstva ili na presjeku dva radijala u slučaju rute koja mijenja pravac između dva navigacijska sredstva, ne moraju da budu prikazane za svaki segmet rute ako postoji opšti iskaz o njihovom postojanju.

ENR 3.1 Donje ATS rute (Lower ATS routes)

Detaljan opis donjih ATS ruta, uključujući:

1. oznaku rute, oznaku navigacijske specifikacije koja se odnosi na određeni segment (segmente), nazive, kodirane oznake ili kodne oznake i geografske koordinate u stepenima, minutama i sekundama za sve značajne tačke koje definišu rutu, uključujući tačke obaveznog javljanja ili javljanja na zahtjev/route designator, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specified segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant points defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;
2. smjer putanje ili VOR radijala zaokružene na najbliži stepen, geodetsko rastojanje zaokruženo na najbliži deseti dio kilometra ili deseti dio nautičke milje između bilo koje dvije uzastopne značajne tačke i, u slučaju VOR radijala, tačke prelaska/tracks or VOR radials to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile between each successive designated significant point and, in the case of VOR radials, changeover points;
3. gornje ili donje granice ili minimalnu apsolutnu visinu na ruti, zaokružene na najbližih 50 m ili 100 ft i

klasifikaciju zračnog prostora/upper and lower limits or minimum en-route altitudes, to the nearest higher 50 m or 100 ft, an airspace classification;

4. horizontalne granice i minimalnu apsolutnu visinu nadvišavanja prepreka/lateral limits and minimum obstacle clearances altitudes;
5. smjerove nivoa krstarenja/direction of cruising levels;
6. zahtjev za navigacijsku tačnost za svaki segment PBN (RNAV rute ili RNP)/the navigation accuracy requirement for each PBN (RNAV or RNP) route segment; i
7. napomene, uključujući naznaku jedinice kontrole, njen operativni kanal i, ako je primjenljivo, adresu data link i svako ograničenje u navigacijskoj specifikaciji/remarks, including an indication of the controlling unit, its operating channel and, if applicable, is logon address, SATVOICE number, and any navigation, RCP and RSP specification(s) limitations.

Napomena: U vezi sa ICAO Aneksom 11, Dodatak 1, i u svrhe planiranja letenja, definirana navigacijska specifikacija se ne smatra sastavnim dijelom oznake rute.

ENR 3.2 Gornje ATS rute (Upper ATS routes)

Detaljan opis gornjih ATS ruta, uključujući:

1. oznaku rute, oznaku navigacijske specifikacije koja se odnosi na određene segmente, imena, kodirane oznake ili kodne oznake i geografske koordinate u stepenima, minutama i sekundama za sve značajne tačke koje definišu rutu, uključujući tačke obaveznog javljanja ili javljanja na zahtjev/route designator, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specific segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant point defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;
2. smjer putanje ili VOR radijala zaokružene na najbliži stepen, geodetsko rastojanje zaokruženo na najbliži deseti dio kilometra ili deseti dio nautičke milje između bilo koje dvije uzastopne značajne tačke i, u slučaju VOR radijala, tačke promjene navigacijskog sredstva/tracks or VOR radials to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile between each successive designated significant point and, in the case of VOR radials, changeover points;
3. gornje i donje granice i klasifikaciju zračnog prostora/upper and lower limits and airspace classification;
4. horizontalne granice/lateral limits;
5. smjerove nivoa krstarenja/direction of cruising level;
6. zahtjev za navigacijsku tačnost za svaki segment PBN (RNAV ili RNP)/the navigation accuracy requirement for each PBN (RNAV or RNP) route segment;
7. napomene, uključujući naznaku jedinice kontrole, njen operativni kanal i, ako je primjenljivo, adresu data link i svako ograničenje u navigacijskoj specifikaciji/remarks, including an indication of the controlling unit, its operating channel and, if

applicable, is logon address, and any navigation specification(s) limitations.

Napomena: U vezi sa ICAO Aneksom 11, Dodatak 1, i za svrhe planiranja letenja, definirana navigacijska specifikacija se ne smatra sastavnim dijelom oznake rute.

ENR 3.3 Rute prostorne navigacije (Area navigation routes)

Detaljan opis PBN ruta (RNAV i RNP), uključujući:

1. oznaku rute, oznaku navigacijske specifikacije koja se odnosi na određene segmente, imena, kodirane oznake ili kodne oznake i geografske koordinate u stepenima, minutama i sekundama za sve značajne tačke koje definišu rutu, uključujući tačke obaveznog javljanja ili javljanja na zahtjev/**route designator, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specific segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant points defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;**
2. po pitanju tačaka na ruti koje definišu rutu prostorne navigacije, dodatno (ako je primjenljivo)/**in respect of waypoints defining a VOR/DME area navigation route, additionally:**
 - a) identifikaciju stanice/položaja referentnog VOR/DME/**station identification of the reference VOR/DME;**
 - a. smjer zaokružen na najbliži stepen i udaljenost zaokruženu na najbliži deseti dio kilometra ili deseti dio nautičke milje od referentnog VOR/DME, ako tačka na putanji nije kolocirana sa njim, i/**bearing to the nearest degree and the distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile from the reference VOR/DME, if the waypoint is not collated with it; and**
 - b. nadmorsku visinu DME antene u krugu od 30 m (100 ft)/**elevation of the transmitting antenna of DME to the nearest 30 m (100 ft);**
3. magnetsko usmjerenje zaokruženo na najbliži stepen, geodetsko rastojanje zaokruženo na najbliži deseti dio kilometra ili deseti dio nautičke milje između definiranih krajnjih tačaka i udaljenosti između uzastopnih određenih značajnih tačaka/**magnetic bearing to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile between defined end-points and distance en-points and distance between each successive designated significant point;**
4. gornje i donje granice i klasifikaciju zračnog prostora/**upper and lower limits and airspace classification;**
5. smjerove nivoa krstarenja/**direction or cruising levels;**
6. zahtjev za navigacijsku tačnost za svaki segment PBN (RNAV ili RNP)/**the navigation accuracy requirements for each PBN (RNAV or RNP) route segment; and**
7. napomene, uključujući naznaku jedinice kontrole, njen operativni kanal i, ako je primjenljivo, adresu data link i svako ograničenje u navigacijskoj

specifikaciji/remarks, including an indication of the controlling unit, its operating channel and, if applicable, its logon address, SATVOICE number, and any navigation, RCP and RSP specification(s) limitations;

ENR 3.4 Helikopterske rute (Helicopter routes)

Detaljan opis ruta helikoptera, uključujući:

1. oznaku rute, oznaku navigacijske specifikacije koja se odnosi na određene segmente, imena, kodirane oznake ili kodne oznake i geografske koordinate u stepenima, minutama i sekundama za sve značajne tačke koje definišu rutu, uključujući tačke obaveznog javljanja ili javljanja na zahtjev/**route designator, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specific segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant points defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;**
2. putanju ili VOR radijal zaokružen na najbliži stepen, geodetsko rastojanje zaokruženo na najbliži deseti dio kilometra ili deseti dio nautičke milje između bilo koje dvije uzatopne značajne tačke i, u slučaju VOR radijala, tačke prelaska /**tracks or VOR radials to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or a tenth of a nautical mile between each successive designated significant point and, in the case of VOR radials, changeover points;**
3. gornje i donje granice i klasifikaciju zračnog prostora/**upper and lower limits and airspace classification;**
4. minimalne apsolutne visine leta zaokružene na najbližih 50 m ili 100 ft/**minimum flight altitudes to the nearest higher 50 m or 100 ft;**
5. zahtjev za navigacijsku tačnost sa svaki segment PBN (RNAV ili RNP) rute/**the navigation accuracy requirement for each PBN (RNAV or RNP) segment; and**
6. napomene, uključujući naznaku jedinice kontrole, njen operativni kanal, i svako ograničenje u navigacijskoj specifikaciji/**remarks, including an indication of the controlling unit and its operating frequency, and any navigation specification(s) limitations.**

Napomena: U vezi sa Aneksom 11, Dodatak 1, i za potrebe planiranja letenja, definirana navigacijska specifikacija se smatra sastavnim dijelom oznake rute.

ENR 3.5 Ostale rute (Other routes)

Zahtjev je da se opišu druge rute, specifično određene, koje su obavezne u okviru određenih oblasti, ako postoje.

Napomena: Rute za dolazak, transfer i odlazak, koje su određene u vezi sa postupcima za promet do i od aerodroma/helidroma, ne treba da se opisuju pošto se one opisuju u odgovarajućoj sekciji Dijela 3 – Aerodromi.

ENR 3.6 Čekanje na ruti (En-route holding)

Detaljan opis postupaka za čekanje na ruti, koji sadrži:

1. identifikaciju čekanja i tačku čekanja (navigacijski uređaj) ili tačku na ruti prostorne navigacije (waypoint) sa geografskim koordinatama u stepenima, minutama i sekundama/**holding identification (if**

any) and holding fix (navigation aid) or waypoint with geographical coordinates in degrees, minutes and seconds;

2. putanju za dolet/**inbound track;**
3. pravac/smjер proceduralnog zaokreta/**direction of the precedure turn;**
4. maksimalnu zadatu brzinu/ **maximum indicated airspeed;**
5. minimalni i maksimalni nivo čekanja/**minimum and maximum holding level**
6. vrijeme/rastojanje za odlet/**ime/distance outbound;**
7. naznaku kontrolne jedinice i njene operativne frekvencije/**indication of the controlling unit and its operating frequency.**

Napomena: Kriteriji za nadvišavanje prepreka, koji se odnose na postupke čekanja, sadržani su u Postupcima za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – Operacije zrakoplova (PANS-OPS, Doc 8168), Svezak I i II.

ENR 4. RADIO-NAVIGACIJSKI UREĐAJI/SISTEMI (Radio navigation aids/systems)

ENR 4.1 Rutni radio-navigacijski uređaji (Radio navigation aids - en-route)

Popis stanica koje pružaju radio-navigacijske usluge na ruti i organiziran abecednim redom po imenom stanice, uključujući:

1. naziv stanice i magnetsku deklinaciju zaokruženu na najbliži stepen, a za VOR deklinaciju, stanice zaokruženu na najbliži stepen, koja se koristi za tehničko poravnanje uređaja/**name of station and magnetic variation to the nearest degree and for VOR, station declination to the nearest degree used for technical line-up of the aid;**
2. identifikaciju/**identification;**
3. frekvenciju/kanal za svaki element/**frequency/channel for each element;**
4. radno vrijeme/**hours of operation;**
5. geografske koordinate u stepenima, minutama i sekundama, položaja antene emitiranja/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the position of the transmitting antenna;**
6. nadmorsku visinu DME antene zaokruženu na najbližih 30 m (100 ft)/**elevation of the transmitting antenna of DME to the nearest 30 m (100 ft);**
7. primjedbe/**remarks.**

ENR 4.2 Specijalni navigacijski sistemi (Special navigation systems)

Opis stanica povezanih sa specijalnim navigacijskim sistemima (DECCA, LORAN itd.), uključujući:

1. naziv stanice ili niza stanica/**name of station or chain;**
2. vrstu dostupnih usluga (master signal, slave signal, boja)/**type of service available (master signal, slave signal, colour);**
3. frekvenciju (broj kanala, osnovna frekvencija pulsa, frekvencija ponavljanja, prema potrebi)/**frequency (channel number, basic pulse rate, recurrence rate, as applicable;**
4. sati rada/**hours of operational;**
5. geografske koordinate predajne stanice u stepenima, minutama i sekundama/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the position of the transmitting station;**
6. primjedbe/**remarks.**

ENR 4.3 Globalni navigacijski satelitski sistem (Global navigation satellite system) (GNSS)

Lista i opis elemenata globalnog navigacijskog satelitskog sistema (GNSS) koji pruža navigacijsku uslugu uspostavljenu za potrebe navigacije na ruti i poredano alfabetski po imenu elemenata, uključujući:

1. naziv GNSS elemenata (GPS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WASS, itd.)/**the name of the GNSS element (GPS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WASS, ect.);**
2. odgovarajuću frekvenciju/frekvencije/**frequency(ies), as appropriate;**
3. geografski koordinate u stepenima, minutama i sekundama nominalnog područja u kojem se pruža usluga/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the nominal service area and coverage area;**
4. primjedbe/**remarks.**

ENR 4.4 Kodne oznake značajnih tačaka (Name-code designators for significant points)

Alfabetski poredana lista kodnih oznaka (kodne oznake od pet slova, pogodne za izgovor) uspostavljenih za značajne tačke na pozicijama gdje nisu locirana radio-navigacijska sredstva, uključujući:

1. kodnu oznaku/**name-code designator;**
2. geografske koordinate pozicije u stepenima, minutama i sekundama/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the position;**
3. referencu na ATS ili druge rute na kojima se tačka nalazi/**reference to ATS or other routes where the point is located;**
4. primjedbe, uključujući dodatnu definiciju pozicije, ako se to zahtijeva/**remarks, including supplementary definition of position where required.**

ENR 4.5 Rutna zrakoplovna svjetla na zemlji (Aeronautical ground lights - en-route)

Lista rutnih zrakoplovnih svjetala na zemlji i drugih svjetlosnih signala koji označavaju geografske pozicije koje je država odredila kao značajne, uključujući:

1. ime grada ili drugu identifikaciju signala/**name of the city or town or other identification of the beacon;**
2. vrstu signala i intenzitet svjetla u hiljadama kandela/**type of beacon and intensity of the light in thousands of candelas;**
3. karakteristike signala/**characteristic of the signal;**
4. sati rada/**operational hours;**
5. primjedbe/**remarks.**

ENR 5. NAVIGACIJSKA UPOZORENJA (Navigation warnings)

ENR 5.1 Zabranjene, ograničene i opasne zone (Prohibited, restricted and danger areas)

Opis i odgovarajući grafički prikaz zabranjenih, ograničenih i opasnih zona, zajedno sa informacijama koje se tiču njihovog uspostavljanja i aktiviranja, uključujući:

1. identifikaciju, naziv i geografske koordinate horizontalnih granica u stepenima, minutama i sekundama ako su unutar kontrolirane oblasti/kontrolirane zone, odnosno u stepenima i minutama ako su izvan kontrolirane oblasti/kontrolirane zone/**identification, name and geographical coordinates of the lateral limits in degrees, minutes and seconds if inside and in degrees and minutes if outside control area/control zone boundaries;**

2. gornje i donje granice/**upper and lower limits**;
3. primjedbe, uključujući i vrijeme aktivnosti/**remarks, including time of activity**;

Vrsta ograničenja ili priroda opasnosti i rizik od presretanja u slučaju prodiranja u zonu moraju da budu naznačeni u koloni primjedbe/**type of restriction or nature of hazard and risk of interception in the event of penetration must be indicated in the remarks column**.

ENR 5.2 Područja vojnih vježbi i obuke (Military exercise and training areas and air defence identification zone (ADIZ))

Opis i odgovarajući grafički prikaz uspostavljenih zona za vojne vježbe i obuku, u kojima se vježbe odvijaju u redovnim intervalima i uspostavljene zone identifikacije za potrebe zračne odbrane (ADIZ), uključujući:

1. geografske koordinate horizontalnih granica u stepenima, minutama i sekundama, ako su unutar kontrolirane oblasti/kontrolirane zone, odnosno, u stepenima i minutama, ako su izvan kontrolirane oblasti/kontrolirane zone/**geographical coordinates of the lateral limits in degrees, minutes and seconds if inside and in degrees and minutes if outside control area/control zone boundaries**;
2. gornje i donje granice, sistem i način objavljivanja o aktiviranju, zajedno sa informacijom koja se odnosi na civilno letenje i odgovarajući ADIZ postupak/**upper and lower limits and system and means of activation announcements together with information pertinent to civil flights and applicable ADIZ procedures**;
3. primjedbe, uključujući vrijeme aktivnosti i rizik od presretanja u slučaju prodiranja u ADIZ/**remarks, including time of activity and risk of interception in the event of penetration of ADIZ**.

ENR 5.3 Ostale opasne aktivnosti i druge potencijalne opasnosti (Other activities of a dangerous nature and other potential hazards)

ENR 5.3.1 Ostale opasne aktivnosti (Other activities of a dangerous nature)

Opis aktivnosti koje predstavljaju specifičnu ili očiglednu opasnost i koje mogu da utiču na letenje, dopunjen odgovarajućim kartama, uključujući:

1. geografske koordinate u stepenima, minutama od centra zone i domet uticaja/**geographical coordinates in degrees and minutes of centre of area and range of influence**;
2. vertikalne granice/**vertical limits**;
3. savjetodavne mjere/**advisory measures**;
4. nadležno tijelo za pružanje informacija/**authority responsible for the provision of information**;
5. primjedbe, uključujući vrijeme aktivnosti/**remarks, including time of activity**.

ENR 5.3.2 Ostale potencijalne opasnosti (Other potential hazards)

Opis, dopunjen odgovarajućim kartama, ostalih potencijalnih opasnosti koje mogu da utiču na letenje (npr. aktivni vulkani, nuklearne elektrane, itd.), uključujući:

1. geografske koordinate lokacija potencijalne opasnosti u stepenima i minutama/**geographical coordinates in degrees and minutes of location of potential hazard**;
2. vertikalne granice/**vertical limits**;
3. savjetodavne mjere/**advisory measures**;

4. nadležno tijelo za pružanje informacija/**authority responsible for the provision of information**;
5. primjedbe/**remarks**.

ENR 5.4 Rutne navigacijske prepreke (Air navigation obstacles)

Lista prepreka koje utiču na zračnu plovidbu u oblasti 1 (teritorija države), uključujući:

1. identifikaciju prepreka ili oznaku/**obstacle identification or designation**;
2. vrstu prepreke/**type of obstacle**;
3. položaj prepreke, predstavljenu geografskim koordinatama u stepenima, minutama i sekundama/**obstacle position, represented by geographical coordinates in degrees, minutes and seconds**;
4. nadmorsku visinu prepreke zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot**;
5. tip i boju osvjetljenja prepreke (ako postoji)/**type and colour of obstacle lighting (if any)**;
6. ako je primjenljivo, naznaku da je lista prepreka dostupna u elektronskoj formi i referencu na GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacle is available in electronic form, and reference to GEN 3.1.6**.

Napomena 1: Prepreka, čija je visina iznad tla 100 m i više, smatra se preprekom za oblast 1/**An obstacle whose height above ground is 100 m and higher is considered an obstacle for Area 1**.

Napomena 2: Specifikacije za određivanje i izvještavanje (tačnost mjerenja na terenu i integritet podataka) o pozicijama (geografska širina i dužina) i nadmorskoj visini/visini iznad tla za prepreke u oblasti 1 date su u ICAO Aneksu 11, Dodatak 5, tabele 1 i 2, redom/**Specification governing the determination and reporting (accuracy of field work and data integrity) of positions (latitude and longitude) and elevation/heights for obstacles in Area 1 are given in Annex 11, Appendix 5, Tables 1 and 2, respectively**.

ENR 5.5 Zrakoplovne sportske i rekreativne aktivnosti (Aerial sporting recreational activities)

Kratka opis, dopunjen odgovarajućim kartama, intenzivnih sportskih i rekreativnih aktivnosti, zajedno sa uvjetima pod kojima se odvijaju, uključujući:

1. oznake i geografske koordinate horizontalnih granica u stepenima, minutama i sekundama, ako su unutar kontrolirane oblasti/kontrolirane zone, odnosno, u stepenima i minutama, ako su izvan granica kontrolirane oblasti/kontrolirane zone/**designation and geographical coordinates of the lateral limits in degrees, minutes and second if inside and in degrees and minutes if outside control area/control zone boundaries**;
2. vertikalne granice/**vertical limits**;
3. telefonski broj operatora/korisnika/**operator/user telephone number**;
4. primjedbe, uključujući i vrijeme izvođenja aktivnosti/**remarks, including time of activity**;

Napomena: Ova stavka se može podijeliti u različite sekcije za svaku pojedinu aktivnost, dajući naznačene detalje u svakom pojedinom slučaju/**This paragraph may be subdivided into different sections for each different category of activity, giving the indicated details in each case**.

ENR 5.6 Kretanje ptica i oblasti sa osjetljivom faunom (Bird migration and areas with sensitive fauna)

Opis, dopunjen kartama gdje je to moguće, kretanje ptica povezanih s migracijama, uključujući i migracijske puteve i područja stalnog odmora, te područja sa osjetljivom faunom.

ENR 6. Karte zračnih puteva (En-route charts)

Karta zračnih puteva – ICAO i indeksne karte moraju da budu uključene u ovu sekciju.

DIO 3 – AERODROMI (AD)**AD 0.6. Sadržaj dijela 3 (Table of contents to Part 3)**

Lista sekcija i podsekcija sadržanih u dijelu 3 – Aerodromi (AD).

Napomena: Podsekcije mogu da budu navedene abecednim redom.

AD 1. AERODROMI/HELIDROMI – UVOD**(Aerodromes/heliports - introduction)****AD 1.1 Raspoloživost i uvjeti za korištenje aerodroma/helidroma (Aerodrome/heliport availability and conditions of use)****AD 1.1.1 Opšti uvjeti (General conditions)**

Informacije o raspoloživosti aerodroma, uključujući: **/Brief description of the State's designated authority for aerodromes and heliports, including:**

1. opšte uvjete za korištenje aerodroma/helidroma i pripadajuće opreme **/the general conditions under which aerodromes/heliports and associated facilities are available for use; and**
2. iskaz o ICAO dokumentima na kojima se zasnivaju usluge, i referencu na dio u AIP-u gdje su navedena odstupanja, ako postoje **/a statement concerning the ICAO documents on which the services are based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed.**

AD 1.1.2 Upotreba vojnih aerodroma (Use of military air bases)

Regulativa i postupci, ako postoje, koji se tiču civilne upotrebe vojnih aerodroma.

AD 1.1.3 Postupci u uvjetima smanjene vidljivosti (Low visibility procedures (LVP))

Opšti uvjeti pod kojima se primjenjuju postupci u uvjetima smanjene vidljivosti koje se odnose na CAT II/III operacije.

AD 1.1.4 Aerodromski operativni minimum (Aerodrome operating minima)

Detalji u vezi sa aerodromskim operativnim minimumima koji se primjenjuju u državi.

AD 1.1.5 Ostale informacije (Other information)

Ostale informacije slične prirode, ako je primjenljivo.

AD 1.2 Službe spašavanja, vatrogasne službe i plan čišćenja snijega (Rescue and firefighting services and snow plan)**AD 1.2.1 Službe spašavanja i vatrogasne službe (Rescue and firefighting services)**

Kratak opis pravila koja uređuju uspostavljanje službi spašavanja i vatrogasnih službi na aerodromima/helidromima raspoloživim za javnu upotrebu, zajedno sa naznakom kategorije službe spašavanja i vatrogasne kategorije utvrđene od strane države.

AD 1.2.2 Plan čišćenja snijega (Snow plan)

Kratak opis planiranja u slučaju snijega za aerodrom/helidrom raspoložive za javnu upotrebu, na kojima je vjerovatno da će se ostvariti sniježni uvjeti, uključujući:

1. organizaciju zimske službe **/organization of the winter service;**
2. nadzor površina za kretanje zrakoplova **/surveillance of movements areas;**
3. metode mjerenja i dobijena mjerenja **/measuring methods and measurements taken;**
4. mjere preduzete za održavanje upotrebljivosti površina za kretanje **/actions taken to maintain the usability of movements areas;**
5. izvještavanje **/system and means of reporting;**
6. slučajeve zbog kojih može doći do zatvaranja poletno-sletne staze **/the cases of runway closure; and**
7. distribuciju informacija o zimskim uvjetima **/distribution of information about snow conditions.**

Napomena: Kada se primjenjuju različita razmatranja u vezi sa planom čišćenja snijega na aerodromima/helidromima, ova podsekcija može da se podijeli u skladu sa tim.

AD 1.3. Popis aerodroma/helidroma (Index to aerodromes and heliports)

Lista i grafički prikaz aerodroma i helidroma u državi, uključujući:

1. naziv aerodroma/helidroma i ICAO lokacijski indikator **/aerodrome/heliport name and ICAO location indicator;**
2. vrsta prometa za koji je dozvoljeno korištenje aerodroma/helidroma (međunarodni/domaći, IFR/VFR, redovni/vanredni, opšta avijacija, vojni i sl.) **/type of traffic permitted to use aerodrome/heliport (international/national, IFR/VFR, scheduled/non-scheduled, General aviation, military and other);**
3. referencu na podsekciju u Dijelu 3 AIP-a, u kojem su prikazani detalji o aerodromu/helidromu **/reference to AIP, Part 3 subsection in which aerodrome/heliport details are presented.**

AD 1.4. Podjela aerodroma/helidroma (Grouping of aerodrome/heliports)

Kratak opis kriterija koje primjenjuje država za grupisanje aerodroma/helidroma u svrhe proizvodnje/distribucije/pružanja informacija (npr. međunarodni, domaći; primarni/ sekundarni; veliki/ mali; civilni/vojni, itd.).

AD 1.5. Status certifikacije aerodroma (Status of certification of aerodromes)

Popis aerodroma koji ukazuje na status certifikacije, uključujući:

1. naziv aerodroma i ICAO lokacijski indikator **/aerodrome name and ICAO location indicator;**
2. datum certifikacije, i ako je primjenljivo, važenje certifikata **/date and, if applicable, validity of certification;**
3. primjedbe, ako ih ima **/remarks, if any.**

AD 2. AERODROMI (AERODROMES)

Napomena – Umjesto **** treba da stoji odgovarajući ICAO lokacijski indikator.

****** AD 2.1 Lokacijski indikator i naziv aerodroma (Aerodrome location indicator and name)**

Aerodrom će imati dodijeljen ICAO lokacijski indikator i naziv aerodroma. ICAO lokacijski indikator će biti sastavni dio sistema obilježavanja svih podsekcija u sekciji AD 2.

**** AD 2.2 Geografski i administrativni podaci o aerodromu (Aerodrome geographical and administrative data)

Zahtijevani geografski i administrativni podaci o aerodromu, uključujući:

1. referentnu tačku aerodroma (geografske koordinate u stepenima, minutama i sekundama), i položaj na aerodromu/aerodrome reference point (geographical coordinates in degrees, minutes and seconds) and its site;
2. smjer i udaljenost referentne tačke aerodroma od centra grada ili mjesta koje aerodrom opslužuje/direction and distance of aerodrome reference point from centre of the city or town which the aerodrome serves;
3. nadmorsku visinu aerodroma zaokruženu na najbliži metar ili stopu i referentnu temperaturu/aerodrome elevation to the nearest metre or foot, and reference temperature;
4. ako je primjenljivo, undulaciju geoida na položaju na kome je izmjerena nadmorska visina aerodroma, zaokruženu na najbliži stepen ili stopu/were appropriate, geoid undulation at the aerodrome elevation position to the nearest metre or foot;
5. magnetnu deklinaciju zaokruženu na najbliži stepen, datum informacije i godišnju promjenu/magnetic variation to the nearest degree, date of information and annual change;
6. naziv operatera aerodroma, adresu, telefon, telefaks, elektronsku poštu, AFS adresu i internet adresu, ako postoji/name of aerodrome operator, address, telephone and telefax numbers, e-mail address, AFS address and, if available, website address;
7. vrste prometa koje su dozvoljene na aerodromu (IFR/VFR)/types of traffic permitted to use the aerodrome;
8. primjedbe/remarks.

**** AD 2.3 Radno vrijeme (Operational hours)

Detaljan opis radnog vremena aerodromskih službi, uključujući:

1. aerodromskog operatera/aerodrome operator;
2. carinsku i pasošku kontrolu/customs and immigration;
3. zdravstvena i sanitarna služba/health and sanitation;
4. AIS briefing ured/AIS briefing office;
5. ATS prijavni biro (ARO)/ATS reporting office (ARO);
6. MET briefing ured/MET briefing office;
7. usluge kontrole zračnog prometa/air traffic service;
8. snabdijevanje gorivom/fuelling;
9. opsluživanje/handling;
10. zaštitu/security;
11. odleđivanje/de-icing;
12. primjedbe/remarks

**** AD 2.4 Službe i sredstva za prihvata i otpremu (Handling services and facilities)

Detaljan opis usluga i sadržaja dostupnih na aerodromu, uključujući:

1. sredstva za opremu i prihvata i otpremu tereta/kargo/cargo-handling facilities;
2. vrste goriva i ulja/fuel and oil types;
3. sredstva za snabdijevanje gorivom/mazivom/fuelling facilities and capacity;
4. uređaje i sredstva za odleđivanje/de-icing facilities;

5. hangarski prostor za zrakoplove u prolazu/hangar space for visiting aircraft;
6. sredstva za popravku zrakoplova u prolazu/repair facilities for visiting aircraft;
7. primjedbe/remarks.

**** AD 2.5 Pogodnosti za putnike (Passenger facilities)

Kratka opis pogodnosti za putnike dostupnih na aerodromu, uključujući:

1. hotel/hotele na ili u blizini aerodroma/hotel(s) at or in the vicinity of aerodrome;
2. restoran/restorane na ili u blizini aerodroma/restaurant(s) at or in the vicinity of aerodrome;
3. mogućnosti prijevoza/transportation possibilities;
4. medicinske usluge/medical facilities;
5. banke ili pošte na ili u blizini aerodroma/bank and post office at or in the vicinity of aerodrome;
6. turističke agencije/tourist office; and
7. primjedbe/remarks.

**** AD 2.6 Službe spašavanja i vatrogasne službe (Rescue and firefighting services)

Detaljan opis usluga spašavanja i vatrogasnih službi i opreme dostupne na aerodromu, uključujući:

1. vatrogasnu kategoriju aerodroma/aerodrome category for fire fighting;
2. opremu za spašavanje/rescue equipment;
3. mogućnost uklanjanja oštećenog zrakoplova/capability for removal of disabled aircraft;
4. primjedbe/remarks;

**** AD 2.7 Sezonska upotrebljivost – čišćenje (Seasonal availability - clearing)

Detaljan opis opreme i operativnih prioriteta utvrđenih radi čišćenja aerodromske površine za kretanje, uključujući:

1. vrstu (vrste) opreme za čišćenje/type(s) of clearing equipment;
2. prioritete za čišćenje/clearance priorities;
3. primjedbe/remarks;

**** AD 2.8 Pristanišne platforme, rulne staze i mjesta provjere položaja (Aprons, taxiways and check locations/position data)

Pojedinosti vezane za fizičke karakteristike pristanišne platforme, rulne staze i mjesta provjere položaja, uključujući:

1. oznaku, površinu i nosivost pristanišne platforme/designation, surface and strength of aprons;
2. oznaku, širinu, površinu i nosivost rulnih staza/designation, width, surface and strength of taxiways;
3. lokaciju i nadmorsku visinu zaokruženu na najbliži metar ili stopu za tačke provjere visinomjera/location and elevation to the nearest metre or foot of altimeter checkpoint;
4. lokacija VOR mjesta provjere položaja/location of VOR checkpoints;
5. poziciju tačke provjere inercijalnog navigacijskog sistema INS u stepenima, minutama, sekundama i stotim dijelovima sekunde/position of INS checkpoints in degree, minutes, seconds and hundredths of seconds;
6. primjedbe/remarks.

Ako su kontrolna mjesta/položaji naznačeni na aerodromskoj karti, bilješke će biti navedene u ovoj podsekciji.

**** **AD 2.9 Sistem za vođenje i kontrolu kretanja i dnevne oznake (Surface movement guidance and control system and control system and markings)**

Kratak opis sistema za vođenje i kontrolu i oznake poletno-sletnih staza, uključujući:

1. upotrebu stacioniranih znakova identifikacije zrakoplova, linije za navođenje po vaznim stazama i vizuelni sistem navođenja za pristajanje/parkiranje zrakoplova na parkirna mjesta/**use of aircraft stand identification signs, taxiway guide lines and visual docking/parking guidance system at aircraft stands;**
2. znakove i svjetla na rulnim i poletno-sletnim stazama/**runway and taxiway markings and lights;**
3. zaustavne prečke (ako postoje)/**stop bars (if any);**
4. primjedbe/**remarks.**

**** **AD 2.10 Aerodromske prepreke (Aerodroms obstacles)**

Detaljan opis prepreka, uključujući:

1. prepreke u oblasti 2/**obstacles in Area 2**
 - a) identifikaciju prepreka ili oznaku/**obstacle identification or designation;**
 - b) vrstu prepreke/**type of obstacle;**
 - c) položaj prepreke, izražen u geografskim koordinatama u stepenima, minutama i sekundama i desetinkama sekundi/**obstacle position, represented by geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenth of seconds;**
 - d) nadmorsku visinu i visinu prepreke zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot;**
 - e) označavanje prepreke, te vrstu i boju rasvjete prepreke (ako postoji)/**obstacle marking, and type and colour of obstacle lighting (if any);**
 - f) ako je moguće, naznaku da je lista prepreka dostupna u elektronskoj formi i pozvati se na GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacles is available in electronic form, and reference to GEN 3.1.6; and**
 - g) naznaku NIL, ako je potrebno/**NIL indication, if appropriate.**

Napomena 1: Poglavlje 10, 10.1.1 daje opis oblasti 2, dok Dodatak 8, tabela D8-2, sadrži grafičke ilustracije površina prikupljanja podataka o preprekama i kriterije koji se koriste za identifikaciju prepreka u oblasti 2.

Napomena 2: Specifikacije za utvrđivanje i izvještavanje (tačnost terenskog rada i integritet podataka) položaja (geografska širina i dužina) i nadmorske visine za prepreke u oblasti 2 date su u Aneksu 11, Dodatak 5, tabele 1 i 2, te u Aneksu 14, Dio I, Dodatak 5, tabele D5-1 i D5-2.

2. odsustvo skupa podataka za oblast 2 za aerodrome mora da bude jasno naglašeno i podaci o preprekama moraju da budu osigurani za/**the absence of an Afea 2 data set for the aerodrome is to be clearly stated and obstacle data are to be provided for:**

- a) prepreke koje prodiru u površ za ograničavanje prepreka/**obstacles that penetrate the obstacle limitations surfaces;**
- b) prepreke koje prodiru u površi za identifikaciju prepreka u ravni putanje u odletu/**obstacles that penetrate the take-off flight path area obstacle identification surface; and**
- c) ostale prepreke procijenjene kao opasne za zračnu plovidbu/**other obstacles assessed as being hazardous to air navigation.**

3. naznaku da informacije o preprekama u oblasti 3 nisu osigurane ili ako jesu, to je tada/**indication that information on obstacles in Area 3 is not provided, or if provided:**

- a) identifikacija ili oznaka prepreke/**obstacle identification or designation;**
- b) vrsta prepreke/**type of obstacle;**
- c) položaj prepreke, predstavljen geografskim koordinatama u stepenima, minutama, sekundama i desetim dijelovima sekunde/**obstacle position, represented by geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenth of seconds;**
- d) nadmorska visina i relativna visina prepreke zaokružene na najbliži metar ili stopu/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot;**
- e) označavanje prepreke, te vrsta i boja rasvjete prepreke (ako postoji)/**obstacle marking, and type and colour of obstacle lighting (if any);**
- f) naznaku da li je lista prepreka dostupna u elektronskoj formi i referencu na GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacles is available in electronic form, and a reference to GEN 3.1.6;**
- g) naznaka NIL, ako je potrebno/**NIL indication, if appropriate;**

Napomena 1: Poglavlje 10, 10.1.1 daje opis oblasti 3, dok Dodatak 8, slika D8-3, sadrži grafičke ilustracije površina prikupljanja podataka o preprekama i kriterije koji se koriste za identifikaciju prepreka u oblasti 3.

Napomena 2: Specifikacije za utvrđivanje i izvještavanje (tačnost terenskog rada i integritet podataka) položaja (geografska širina i dužina) i nadmorske visine za prepreke u oblasti 3 date su u Aneksu 14, Dio I, Dodatak 5, tabele D5-1 i D5-2.

**** **AD 2.11 Meteorološke informacije (Meteorological information provided)**

Detaljan opis meteoroloških informacija, koje se pružaju na aerodromu, i naznaka koji je meteorološki ured odgovoran za navedene usluge, uključujući:

1. ime pripadajućeg meteorološkog ureda/**name of the associated meteorological office;**
2. radno vrijeme pružanja usluge i, prema potrebi, određivanje nadležnog meteorološkog ureda izvan navedenog radnog vremena/**hours of service and, where applicable, the designation of the responsible meteorological office outside these hours;**
3. ured odgovoran za pripremu TAF-a, te period važenja i razdoblje izdavanja prognoza/**office responsible for preparation of TAF and periods of validity and interval of issuance of the forecast;**
4. raspoloživost trend prognoze i interval izdavanja/**availability of the trend forecast for the aerodrome, and interval of issuance;**
5. informaciju o tome kako se pruža informacija i/ili savjetovanje/**information on how briefing and/or consultation is provided;**
6. vrste dostavljene letne dokumentacije i jezik/e koji se koriste u letnoj dokumentaciji/**types of flight documentation supplied and language(s) used in flight documentation;**
7. karte i ostale informacije prikazane ili dostupne za informiranje ili savjetovanje/**charts and other**

information displayed or available for briefing or consultation;

8. dodatnu opremu na raspolaganju za pružanje informacija o meteorološkim uvjetima, npr. radari i prijemnik za satelitske snimke/**supplementary equipment available for providing information on meteorological conditions, e.g. weather radar and receiver for satellite images;**
9. ATS jedinicu/jedinice kojima se dostavljaju meteorološke informacije/**the air traffic services unit(s) provided with meteorological information;**
10. dodatne informacije (npr. koje se odnose na ograničenja usluge i sl.)/**additional information (e.g. concerning any limitation of service, etc.).**

****** AD 2.12 Fizičke karakteristike poletno-sletne staze (Runway physical characteristic)**

Detaljan opis fizičkih karakteristika poletno-sletne staze, za svaku stazu, uključujući:

1. oznake/**designations;**
2. stvarni smjer izražen u stotim dijelovima stepena/**true bearings to one-hundredth of a degree;**
3. dimenzije poletno-sletne staze zaokružene na najbliži metar ili stopu/**dimensions of runways to the nearest metre or foot;**
4. nosivost površine (PCN i pripadajući podaci) i površine za svaku poletno-sletnu stazu i pripadajućih staza za zaustavljanje/**strenght of pavement (PCN and associated data) and surface of each runway and associated stopways;**
5. geografske koordinate izražene u stepenima, minutama i sekundama i stotinkama sekunde za svaki prag i kraj poletno-sletne staze, te undulaciju geoida/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and hundreths of seconds for each threshold and runway end, and geoid undulation:**
 - Pragova poletno-sletne staze za neprecizni prilaz zaokružene na najbliži metar ili stopu/**thresholds of a non-precision approach runway to the nearest metre or foot;**
 - Pragova poletno-sletne staze za precizni prilaz zaokruženu na najbližu desetinu metra ili stope/**thresholds of a precision approach runway to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
6. nadmorske visine/**elevations of:**
 - Pragova poletno-sletne staze za neprecizni prilaz zaokružene na najbliži metar ili stopu/**thresholds of a non-precision approach runway to the nearest metre or foot;**
 - Pragova i najviše nadmorske visine zone dodira poletno-sletne staze za precizni prilaz, zaokružene na najbližu desetinu metra ili desetinu stope/**thresholds and the highest elevation of the touchdown zone of a precision approach runway to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
7. nagib za svaku poletno-sletnu stazu i pripadajuće staze za zaustavljanje/**slope of each runway and associates stopways;**
8. dimenzije staze za zaustavljanje (ako postoji) zaokružene na najbliži metar ili stopu/**dimensions of stopway (if any) to the nearest metre or foot;**
9. dimenzije čistine (ako postoji) zaokružene na najbliži metar ili stopu/**dimension of a clearway (if any) to the nearest metre or foot;**

10. dimenzije osnovne staze/**dimensions of strips;**
11. dimenzije sigurnosnih područja poletno-sletne staze/**dimension of runway end safety areas;**
12. pozicija na kojoj se završava poletno-sletna staza i opis sistema za prinudno zaustavljanje, ako postoji/**location (which runway end) and description of arresting system (if any);**
13. postojanje zone bez prepreka/**the existence of an obstacle-free zone;**
14. primjedbe/**remarks.**

****** AD 2.13 Deklarirane dužine (Declared distances)**

Detaljan opis deklariranih dužina zaokruženih na najbliži metar ili stopu za svaki smjer i za sve poletno-sletne staze, uključujući:

1. oznaku poletno-sletne staze/**runway designators;**
2. raspoloživu dužinu za zalet/**take-off run available;**
3. raspoloživu dužinu za uzlijetanje i, ako je primjenljivo, alternativne reducirane deklarirane dužine/**take-off distance available, and if applicable, alternative reduced declared distances;**
4. raspoloživu brzinu za ubrzanje i zaustavljanje/**accelerate-stop distance available;**
5. raspoloživu dužinu za slijetanje/**landing distance available;**
6. primjedbe, uključujući početnu ili ulaznu tačku na poletno-sletnoj stazi od koje počinju alternativne reducirane deklarirane dužine/**remarks, including runway entry or start point where alternative reduced declared distances have been declared;**

Ako smjer poletno-sletne staze ne može da se koristi za slijetanje ili polijetanje, ili oboje, onda to mora da bude naznačeno unošenjem skraćenice NU (Not usable).

****** AD 2.14 Prilazna svjetla i svjetla poletno-sletne staze (Approach and runway lighting)**

Detaljan opis prilaznih i svjetala poletno-sletne staze, uključujući:

1. oznaku poletno-sletne staze/**runway designator;**
2. tip, dužinu i intenzitet sistema prilaznih svjetala/**type, length and intensity of approach lighting system;**
3. svjetla praga poletno-sletne staze, boju i horizontalne prečke sa rasvjetom/**runway threshold lights, colour and wing bars;**
4. vrstu sistema za određivanje nagiba za vizuelni prilaz/**type of visual approach slope indicator system;**
5. dužinu svjetala zone dodira poletno-sletne staze/**length of runway touchdown zone lights;**
6. dužinu, razmak, boju i intenzitet svjetala centralne linije poletno-sletne staze/**length, spacing, colour and intensity of runway centre line lights;**
7. dužinu, razmak, boju i intenzitet rubnih svjetala poletno-sletne staze/**length, spacing, colour and intensity of runway edge lights;**
8. boju svjetala kraja poletno-sletne staze/**colour of runway end lights and wing bars;**
9. dužinu i boju svjetala staze za zaustavljanje/**length and colour of stopway lights; and**
10. primjedbe/**remarks.**

****** AD 2.15 Ostale svjetlosne oznake, rezervno napajanje (Other lighting and secondary power supply)**

Opis ostalih svjetlosnih oznaka i rezervnog napajanja, uključujući:

1. lokaciju, karakteristike i radno vrijeme aerodromskih farova/identifikacijskih farova (ako postoje)/**location,**

- characteristic and hours of operation of aerodrome beacon/identification beacon (if any);**
- lokaciju i svjetlosne oznake (ako postoje) anemometra/pokazivača smjera slijetanja/**location and lighting (if any) of anemometer/landing direction indicator;**
 - rubna svjetla staze za vožnju i rasvjetu centralne linije staze za vožnju/**taxiway edge and taxiway centre line lights;**
 - rezervno napajanje, uključujući vrijeme uključivanja/**power supply including switch-over time;**
 - primjedbe/**remarks.**

**** AD 2.16 Površine za slijetanje helikoptera (Helicopter landing area)

- Detaljan opis površina za slijetanje helikoptera, uključujući:
- geografske koordinate u stepenima, minutama, sekundama i stotim dijelovima sekunde i, ako je primjenljivo, undulaciju geoida geometrijskog centra TLOF ili svakog praga FATO površine/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and hundredths of seconds and, where appropriate, geoid undulation of the geometric centre of touchdown and lift-off (TLOF) or of each threshold of final approach and take-off (FATO) area:**
 - za neprecizni prilaz, zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**for non-precision approaches, to the nearest metre or foot;**
 - za precizni prilaz, zaokruženu na najbliži deseti dio metra ili deseti dio stope/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
 - nadmorsku visinu TLOF i/ili FATO područja/**TLOF and/or FATO area elevation:**
 - za neprecizni prilaz, zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**for non-precision approaches, to the nearest metre or foot;**
 - za precizni prilaz, zaokruženu na najbližu desetinu metra ili stope/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
 - dimenzije TLOF i FATO površine zaokružene na najbliži metar ili stopu, vrstu površine, nosivost i oznake/**TLOF and FATO area dimension to the nearest metre or foot, surface type, bearing strength and marking;**
 - smjer FATO u odnosu na pravi sjever, zaokružen na stoti dio stepena/**true bearing to one-hundredth of a degree of FATO;**
 - deklarirane raspoložive dužine zaokružene na najbliži metar ili stopu/**declared distances available, to the nearest metre or foot;**
 - prilaz i svjetla FATO/**approach and FATO lighting;**
 - primjedbe/**remarks.**

**** AD 2.17 Zračni prostor u kome su pružaju ATS usluge (Air traffic service airspace)

Detaljan opis organizacije zračnog prometa, operativnih usluga kontrole zračnog prometa (ATS) na aerodromu, uključujući:

- oznaku zračnog prostora i geografske koordinate horizontalnih granica zračnog prostora u stepenima, minutama i sekundama/**airspace designation and geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the lateral limits;**
- vertikalne granice/**vertical limits;**

- klasifikaciju zračnog prostora/**airspace classification;**
- pozivni znak i jezik/jezike na kojima ATS jedinica pruža usluge/**call sign and language(s) of the ATS unit providing service;**
- prelaznu visinu/**transition altitude;**
- radno vrijeme/**hours of applicability; and**
- primjedbe/**remarks.**

**** AD 2.18 Sredstva za komunikaciju u pružanju ATS usluga (Air traffic services communication facilities)

Detaljan opis sredstava za komunikaciju u pružanju ATS usluga uspostavljenih na aerodromu, uključujući:

- oznaku službe/**service designation;**
- pozivni znak/**call sign;**
- kanal/kanale/**channel(s);**
- adresu data link, po potrebi/**SATVOICE number(s), if available**
- adresu prijave, ako je dostupna/**logon address, as appropriate;**
- radno vrijeme/**hours of operation; and**
- primjedbe/**remarks.**

**** AD 2.19 Radio-navigacijski uređaji za slijetanje (Radio navigation and landing aids)

Detaljan opis radio-navigacijskih uređaja i uređaja za slijetanje vezanih za instrumentalno prilaženje i postupke u završnoj kontroliranoj oblasti (TMA) aerodroma, uključujući:

- vrstu uređaja, magnetnu deklinaciju zaokruženu na najbliži stepen, prema potrebi, i vrstu podržanih operacija ILS/MLS, osnovni GNSS, SBAS i GBAS, a za VOR/ILS/MLS i deklinaciju stanice koja se koristi za tehničko podešavanje zaokruženu na najbliži stepen/**type of aids, magnetic variation to the nearest degree, as appropriate, and type of supported operation for ILS/MLS, basic GNSS, SBAS and GBAS and for VOR/ILS/MLS station declination to the nearest degree used for technical line-up of the aid;**
- identifikaciju, ako je potrebna/**identification, if required;**
- frekvenciju/frekvencije, brojeve kanala, pružatelja usluga i oznaku (oznake) referentne putanje (RPI), prema potrebi/**frequency(ies), channel number(s), service provider, and reference path identifier(s) (RPI), as appropriate;**
- radno vrijeme, prema potrebi/**hours of operation, as appropriate;**
- geografske koordinate pozicije predajne antene u stepenima, minutama, sekundama i desetim dijelovima sekunde, prema potrebi/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenths of seconds of the position of the transmitting antenna, as appropriate;**
- nadmorsku visinu predajne antene DME zaokruženu na najbližih 30 m (100 ft) i DME/P zaokruženu na najbližih 3 m (10 ft), nadmorsku visinu i elipsoidnu visinu praga poletno-sletne staze na koji slijeće ili elipsoidnu visinu fiktivnog praga zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**elevation of the transmitting antenna of DME to the nearest 30 m (100 ft) and of DME/P to the nearest 3 m (10 ft), elevation of GBAS reference point to the nearest metre or foot, and the ellipsoid height of the point to the nearest metre or foot. For SBAS, the ellipsoid height of the landing threshold point (LTP) or the fictitious threshold point (FTP) to the nearest metre or foot;**

7. poluprečnik opsluživanja u odnosu na referentnu tačku GBAS zaokružen na najbliži kilometar ili nautičku milju/**service volume radius from GBAS reference point to the nearest kilometre or nautical mile; and**
8. primjedbe/**remarks.**

**** AD 2.20 Lokalni prometni propisi (Local traffic regulations)

Detaljan opis propisa, koji su primjenljivi u prometu na aerodromu, biće naveden, uključujući i standardne rute za rulanje zrakoplova, propise parkiranja, školski letovi i letovi za obuke i slične procedure, isključujući postupke za letenje.

**** AD 2.21 Postupci za smanjenje buke (Noise abatement procedures)

Detaljan opis postupaka za smanjenje buke koji su uspostavljeni na aerodromu.

**** AD 2.22 Postupci za letenje (Flight procedures)

Detaljan opis uvjeta i postupaka za letenje, uključujući radarske i ADS-B postupke, zasnovane na konceptu organizacije zračnog prostora na aerodromu. Ako su uspostavljeni postupci pri smanjenoj vidljivosti na aerodromu, njihov detaljan opis, uključujući:

1. poletno-sletnu stazu/staze i prateću opremu koja je dozvoljena za upotrebu u postupcima pri smanjenoj vidljivosti/**runway(s) and associated equipment authorized for use under low visibility procedures;** definirane meteorološke uvjete pod kojima se pokreće i prekida/završava sa upotrebom postupaka pri smanjenoj vidljivosti/**defined meteorological conditions under which initiation, use and termination of low visibility procedures will be made;**
3. opis oznaka/rasvjete tla za upotrebu po postupcima pri smanjenoj vidljivosti /**description of ground marking/lighting for use under low visibility procedures;**
4. primjedbe/**remarks;**

**** AD 2.23 Dodatne informacije (Additional information)

Dodatne informacije o aerodromu, kao što je pokazatelj koncentracije ptica na aerodromu, zajedno sa naznakom značajnog dnevnog kretanja ptica između mjesta odmora i mjesta hranilišta.

**** AD 2.24 Karte koje se odnose na aerodrom (Charts related to an aerodrome)

Karte koje se odnose na aerodrom uključuju se po sljedećem redoslijedu:

1. ICAO karta aerodroma/helidroma/**Aerodrome/Heliport Chart - ICAO;**
2. ICAO karta parkiranja/pristajanja zrakoplova/**Aircraft Parking/Docking Chart - ICAO;**
3. ICAO karta aerodromske površine za kretanje/**Aerodrome Ground Movement Chart - ICAO;**
4. ICAO karta aerodromskih prepreka tip A (za svaku poletno-sletnu stazu)/**Aerodrome Obstacle Chart - ICAO Type A (for each runway);**
5. ICAO aerodromska karta terena i prepreka (elektronska)/ **Aerodrome Terrain and Obstacle Chart - ICAO (Electronic);**
6. ICAO karta terena za precizni prilaz (precizni prilaz za Cat II i III poletno-sletne staze)/**Precision Approach Terrain Chart - ICAO (precision approach Cat II and III runways);**

7. ICAO karta područja (odlazne i tranzitne rute)/**Area Chart - ICAO (departure and transit routes);**
8. Karta standardnog odlaska - instrumentalna - ICAO/**Standard Departure Chart - Instrument - ICAO;**
9. ICAO karta područja (dolazne i tranzitne rute)/**Area Chart - ICAO (arrival and transit routes);**
10. ICAO karta standardnog dolaska/**Standard Arrival Chart - Instrument - ICAO;**
11. ICAO karta nadzora minimalnih visina ATC/ATC **Surveillance Minimum Altitude Chart - ICAO;**
12. ICAO karta instrumentalnog prilaza/**Intrument Approach Chart - ICAO (for each runway and procedure type);**
13. ICAO karta vizuelnog prilaza/**Visual Approach Chart - ICAO; i**
14. koncentracija ptica u blizini aerodroma/**Bird concentration in the vicinity of the aerodrome;**

Ako se neka od karata ne izrađuje, naznaka o tome mora da bude navedena u GEN 3.2 - Zrakoplovne karte.

Napomena: Elektronska karta terena i prepreka aerodroma - ICAO na odgovarajućem elektronskom mediju može da sadrži u džepu/pregradi napravljenom na stranici AIP -a.

AD 3. HELIDROMI (HELIPORTS)

Kada na aerodromu postoji područje za slijetanje helikoptera, pripadajući podaci će biti navedeni pod **** AD 2.16.

Napomena - Umjesto ** treba da stoji odgovarajući ICAO lokacijski indikator.**

****AD 3.1 Lokacijski indikatori i ime helidroma (Helipport location indicator and name)

Zahtjev se odnosi na ICAO lokacijski indikator dodijeljen helidromu i ime helidroma. ICAO lokacijski indikator mora da bude integralni dio sistema obilježavanja podsekcija u sekciji AD 3.

****AD 3.2 Geografski i administrativni podaci o helidromu (Helipport geographical and administrative data)

Geografski i administrativni podaci o helidromu uključuju:

1. referentnu tačku helidroma (geografske koordinate u stepenima, minutama i sekundama), i položaj na helidromu/**heliport reference point (geographical coordinates in degrees, minutes and seconds) and it site;**
2. smjer i rastojanje referentne tačke helidroma od centra grada ili mjesta koje helidrom opslužuje/**direction and distance of heliport reference point from centre of the city or town which the heliport serves;**
3. nadmorsku visinu helidroma zaokruženu na najbliži metar ili stopu i referentnu temperaturu/**heliport elevation to the nearest metre or foot, and reference temperature;**
4. ako je primjenljivo, undulaciju geoida na položaju na kome je izmjerena nadmorska visina helidroma do najbližeg metra ili stope/**where appropriate, geoid undulation at the heliport elevation position to the nearest metre or foot;**
5. magnetnu deklinaciju zaokruženu na najbliži stepen, datum podatka i godišnju promjenu/**magnetic variation to the nearest degree, date of information and annual change;**
6. naziv operatera helidroma, adresu, telefon, telefaks, elektronsku poštu, AFS adresu i internet adresu, ako postoji/ **name of heliport operator, address, telephone and telefax number, e-mail address and, if available website address;**

7. vrste prometa koje su dozvoljene na helidromu (IFR/VFR)/**types of traffic permitted to use the heliport (IFR/VFR);**
8. primjedbe/**remarks.**

**** AD 3.3 Radno vrijeme (Operational hours)

Detaljan opis radnog vremena za službe na helidromu, uključujući:

1. operatora helidroma/**heliport operator;**
2. carinsku i pasošku kontrolu/**customs and immigration;**
3. zdravstvenu i sanitarnu službu/**health and sanitation;**
4. AIS brifing ured/**AIS briefing office;**
5. ATS prijavni biro (ARO)/**ATS reporting office (ARO);**
6. MET brifing ured/**MET briefing office;**
7. služba kontrole letenja/**air traffic service;**
8. snabdijevanje gorivom/**fuelling;**
9. opsluživanje/**handling;**
10. zaštita/**security;**
11. odleđivanje/**de-icing; and**
12. primjedbe/**remarks.**

**** AD 3.4 Službe i sredstva za opsluživanje (Handling services and facilities)

Detaljan opis usluga i sadržaja dostupnih na helidromu, uključujući:

1. sredstva za opsluživanje robe/**cargo-handling facilities;**
2. vrste goriva i ulja/**fuel and oil types;**
3. objekte i sredstva za snabdijevanje gorivom/**fuelling facilities and capacity;**
4. uređaje i sredstva za odleđivanje/**de-icing facilities;**
5. hangarski prostor za helikoptere u prolazu/**hangar space for visiting helicopter;**
6. objekte za popravak helikoptera u prolazu/**repair facilities for visiting helicopter;**
7. primjedbe/**remarks.**

**** AD 3.5 Pogodnosti za putnike (Passenger facilities)

Kratak opis pogodnosti za putnike dostupnih na helidromu, uključujući:

1. hotel/e na ili u blizini helidroma/**hotel(s) at or in the vicinity of heliport;**
2. restoran/e na ili u blizini helidroma/**restaurant(s) at or in the vicinity of heliport;**
3. mogućnost prijevoza/**transportation possibilities;**
4. medicinske usluge/**medical facilities;**
5. banke ili pošte na ili u blizini helidroma/**bank and post office at or in the vicinity of heliport;**
6. turističke agencije/**tourist office;**
7. primjedbe/**remarks.**

**** AD 3.6 Spasilačko-vatrogasna služba (Rescue and firefighting services)

Detaljan opis spasilačko-vatrogasnih usluga i opreme koja je na raspolaganju na helidromu, uključujući:

1. vatrogasnu kategoriju helidroma/**heliport category for firefighting;**
2. opremu za spašavanje/**rescue equipment;**
3. sredstva za uklanjanje oštećenog helikoptera/**capability for removal of disabled helicopter;**
4. primjedbe/**remarks;**

**** AD 3.7 Sezonska upotrebljivost - čišćenje (Seasonal availability - clearing)

Detaljan opis opreme i operativnih prioriteta utvrđenih radi čišćenja helidromske površine za kretanje, uključujući:

1. vrstu opreme za čišćenje/**type(s) of clearing equipment;**
2. prioritete za čišćenje/**clearance priorities;**
3. primjedbe/**remarks;**

**** AD 3.8 Pristanišne platforme, rulne staze i mjesta provjere položaja (Aprons, taxiways and check locations/position data)

Pojedinosti vezane za fizičke karakteristike pristanišne platforme, rulne staze i mjesta provjere položaja, uključujući:

1. oznaku, površinu i nosivost pristanišne platforme, parking pozicija za helikoptere/**designation, surface and strength of aprons, helicopter stands;**
2. oznaku, širinu i površinu helikopterskih rulnih staza na zemlji/**designation, width and surface type of helicopter ground taxiways;**
3. širinu i oznaku helikopterskih zračnih rulnih staza/**width and designation of helicopter air taxiway and air transit route;**
4. lokaciju i nadmorsku visinu za tačke provjere visinometra zaokružene na najbliži metar ili stopu/**location and elevation to the nearest metre or foot of altimeter checkpoints;**
5. lokaciju tačke provjere VOR-a/**location of VOR checkpoints;**
6. položaj INS kontrolnih tačaka u stepenima, minutama i sekundama, te stotim dijelovima sekunde/**position of INS checkpoints in degrees, minutes, seconds and hundredths of second; and**
7. primjedbe/**remarks.**

Ako su kontrolne lokacije/pozicije prikazane na karti helidroma, zabilješka o tome biće naznačena u okviru ove podsekcije.

**** AD 3.9 Oznake i markeri (Markings and markers)

Kratak opis oznaka i markera površina za završno prilazanje i polijetanje i rulnih staza, uključujući:

1. oznake zona završnog prilaza i polijetanja/**final approach and take-off markings;**
2. oznake rulnih staza, markere zračnih ruta i markere zračnih tranzitnih ruta/**taxiways markings, air taxiway markers and air transit route marker; and**
3. primjedbe/**remarks.**

**** AD 3.10 Helidromske prepreke (Heliport obstacles)

Detaljan opis prepreka, uključujući:

1. identifikaciju prepreka ili oznaku/**obstacle identification or designation;**
2. vrstu prepreka/**type of obstacle;**
3. geografske koordinate položaja prepreka, izražene u stepenima, minutama i sekundama i desetim dijelovima sekundi/**obstacle position, represented by geographical coordinates indegrees, minutes, seconds and tenths of seconds;**
4. nadmorsku visinu prepreke čija je vrijednost zaokružena na najbliži metar ili stopu/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot;**
5. označavanje prepreka, te vrstu i boju rasvjete prepreke (ako postoji)/ **obstacle marking, and type and colour of obstacle lighting (if any);**
6. ako je moguće, naznaku da je popis prepreka dostupan u elektronskom obliku, i pozivanje na GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacles is available in electronic form, and a reference to GEN 3.1.6;**
7. naznaku NIL, ako je potrebno/ **NIL indication, if appropriate.**

**** AD 3.11 Meteorološke informacije (Meteorological information provided)

Detaljan opis meteoroloških informacija koje se pružaju na helidromu i naznaka koji meteorološki ured je odgovoran za navedene usluge, uključujući:

1. naziv pripadajućeg meteorološkog ureda/**name of the associated meteorological office**;
2. radno vrijeme pružanja usluge i, po potrebi, određivanje nadležnog meteorološkog ureda izvan navedenog radnog vremena/**hours of service and, where applicable, the designation of the responsible meteorological office outside these hours**;
3. ured odgovoran za pripremu TAF-a, te period važenja i interval izdavanja prognoza/**office responsible for preparation of TAF and periods of validity and interval of issuance of the forecast**;
4. raspoloživost trend prognoza za helidrom, te interval izdavanja/**availability of the trend forecast for the aerodrome, and interval of issuance**;
5. informaciju o tome kako se pruža informacija i/ili konsultacije/**information on how briefing and/or consultation is provided**;
6. vrstu dokumentacije koja je dostupna i jezike koji se koriste u dokumentaciji za let/**types of flight documentation supplied and language(s) used in flight documentation**;
7. karte i ostale informacije koje se prikazuju ili pružaju za informiranje ili konsultacije/**charts and other information displayed or available for briefing or consultation**;
8. dodatnu opremu dostupnu za osiguravanje informacija o meteorološkim uvjetima, npr. vremenski radar ili prijemnik za satelitske slike/**supplementary equipment available for providing information on meteorological conditions, e.g. weather radar and receiver for satellite images**;
9. ATS jedinicu/jedinice kojima se dostavljaju meteorološke informacije/**the air traffic services unit(s) provided with meteorological information**;
10. dodatne informacije (npr. ograničenje usluga i sl.)/**additional information (e.g. concerning any limitation of service, etc)**.

**** AD 3.12 Podaci o helidromu (Helipport data)

Detaljan opis dimenzija helidroma i sa tim povezanih informacija, uključujući:

1. vrstu helidroma - površinski, helidrom na izdignutom objektu ili helidrom na platformi/**helipport type - surface level, elevated or helideck**;
2. dimenzije zone prizemljenja i uzleta (TLOF) zaokružene na najbliži metar ili stopu/**touchdown and lift-off (TLOF) area dimension to the nearest metre or foot**;
3. smjer zone završnog prilaza i polijetanja (FATO) u odnosu na pravi (geografski) sjever zaokružen na stoti dio stepena/**true bearings to one-hundredth of a degree of a final approach and take-off (FATO) area**;
4. dimenzije FATO zaokružene na najbliži metar ili stopu i tip površine/**dimensions to the nearest metre or foot of FATO, and surface type**;
5. površinu i nosivost TLOF-a u tonama (1000 kg)/**surface and bearing strenght in tonnes (1000 kg) of TLOF**;

6. geografske koordinate u stepenima, minutama, sekundama i stotim dijelovima sekunde, ako je primjenljivo, undulaciju geoida geometrijskog centra TLOF ili svakog praga FATO, zaokruženu na najbližih pola metra ili stope/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and hundredths of second and, where appropriate, geoid undulation of the geometric centre of TLOF or each threshold of FATO**:
 - za neprecizne prilaze, zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**for non-precision approach, to the nearest metre or foot**;
 - za precizne prilaze, zaokruženu na najbližu desetinu metra ili stope/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot**;
7. nagib TLOF i FATO i nadmorsku visinu/**TLOF and/or FATO slope and elevation**:
 - za neprecizne prilaze, zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**for non-precision approaches, to the nearest metre or foot**;
 - za precizne prilaze, zaokruženu na najbliži deseti dio metra ili deseti dio stope/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot**;
8. dimenzije zone sigurnosti/**dimension of a safety area**;
9. dimenzije čistine, zaokružene na najbliži metar ili stopu/**dimensions, to the nearest metre or foot, of helicopter clearway**;
10. postojanje zone bez prepreka/**the existance of an obstacle-free sector**;
11. primjedbe/**remarks**.

**** AD 3.13 Deklarirane dužine (Declared distances)

Detaljan opis deklariranih dužina zaokruženih na najbliži metar ili stopu kada je relevantno za helidrom, uključujući:

1. raspoloživu dužinu za polijetanje i, ako je primjenljivo, alternativne reducirane deklarirane dužine/**take-off distance available, and if applicable, alternative reduced declared distances**;
2. raspoloživu dužinu za prekinuto polijetanje/**rejected take-off distance available**;
3. raspoloživu dužinu za slijetanje/**landing distance available**; and
4. primjedbe, uključujući polaznu ili ulaznu tačku od koje počinju alternativne reducirane deklarirane dužine/**remarks, including entry or start point where alternative reduced declared distances have been declared**;

**** AD 3.14 Prilazna i FATO svjetla (Approach and FATO lighting)

Detaljan opis prilaznih svjetala i FATO svjetala, uključujući:

1. vrstu, dužinu i intenzitet sistema prilaznih svjetala/**type, lenght and intensity of approach lighting system**;
2. vrstu vizuelnog sistema pokazivača nagiba/**type of visual approach slope indicator system**;
3. karakteristike i lokaciju svjetala FATO područja/**characteristic and location of FATO area lights**;
4. karakteristike i lokaciju svjetala ciljne tačke za slijetanje/**characteristic and location of aiming point lights**;

5. karakteristike i lokaciju sistema TLOF svjetla/**characteristic and location of TLOF lighting system**;
6. primjedbe/**remarks**.

****** AD 3.15 Ostale svjetlosne oznake, rezervno napajanje (Other lighting, secondary power supply)**

Opis drugih svjetlosnih oznaka i rezervnog napajanja, uključujući:

1. lokaciju, karakteristike i radno vrijeme helidromskih farova/**location, characteristic and hours of operation of heliport beacon**;
2. lokaciju i svjetlosne oznake pokazivača smjera vjetra/**location and lighting of wind direction indicator (WDI)**;
3. rubna svjetla rulnih staza i svjetla ose rulnih staza/**taxiway edge and taxiway centre line lights**;
4. rezervno napajanje, uključujući vrijeme uključivanja/**secondary power supply including switch-over time**;
5. primjedbe/**remarks**.

****** AD 3.16 Zračni prostor u kome se pružaju ATS usluge (Air traffic services airspace)**

Detaljan opis organizacije zračnog prostora u kome se pružaju ATS usluge uspostavljene na helidromu, uključujući:

1. Oznaku zračnog prostora i geografske koordinate horizontalnih granica zračnog prostora u stepenima, minutama i sekundama/**airspace designation and geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the lateral limits**;
2. vertikalne granice/**vertical limits**;
3. klasifikaciju zračnog prostora/**airspace classification**;
4. pozivni znak i jezik/e na kojima ATS jedinice pružaju usluge/**call sign and language(s) of ATS unit providing service**;
5. prelaznu apsolutnu visinu/**transition altitude**;
6. radno vrijeme/**hours of applicability**; and
7. primjedbe/**remarks**.

****** AD 3.17 Sredstva za komunikaciju u pružanju ATS usluga (Air traffic services communication facilities)**

Detaljan opis sredstava za komunikaciju u pružanju ATS usluga uspostavljenih na helidromu, uključujući:

1. oznaku službe/**service designation**;
2. pozivni znak/**call sign**;
3. frekvenciju (frekvencije)/**frequency(ies)**;
4. radno vrijeme/**hours of operation**;
5. primjedbe/**remarks**.

****** AD 3.18 Radio-navigacijski i uređaji za slijetanje (Radio navigation and landing aids)**

Detaljan opis radio-navigacijskih i uređaja za slijetanje vezanih za instrumentalno prilaženje i postupke u završnoj kontroliranoj oblasti (TMA) helidroma, uključujući:

1. vrstu uređaja, magnetnu deklinaciju zaokruženu na najbliži stepen, prema potrebi, i vrstu podržanih operacija za ILS/MLS, osnovni GNSS, SBAS i GBAS/**type of aids, magnetic variation to the nearest degree, as appropriate, and type of supported operation for ILS/MLS, basic GNSS, SBAS and GBAS, and for VOR/ILS/MLS station declination to the nearest degree used for technical line-up of the aid**;
2. identifikaciju, ako je potrebna/**identification, if required**;
3. frekvenciju (frekvencije), prema potrebi/**frequency(ies), as appropriate**;

4. radno vrijeme, po potrebi/**hours of operation, as appropriate**;
5. geografske koordinate pozicije predajne antene u stepenima, minutama, sekundama i desetim dijelovima sekunde, prema potrebi/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenth of seconds of the position of the transmitting antenna, as appropriate**;
6. nadmorsku visinu DME predajne antene/**elevation of the transmitting antenna DME to the nearest 30m (100 ft) and DME/P to the nearest 3m (10 ft)**;
7. primjedbe/**remarks**;

****** AD 3.19 Lokalni propisi na helidromu (Local heliport regulations)**

Detaljan opis propisa koji važe za korištenje helidroma, uključujući prihvatanje letova za obuku, zrakoplova koji nisu opremljeni radio-vezom, ultralakih zrakoplova i sličnih, za manevrisanje na zemlji i parkiranje, isključujući postupke za letenje.

****** AD 3.20 Postupci za smanjenje buke (Noise abatement procedures)**

Detaljan opis postupaka za smanjenje buke na helidromu.

****** AD 3.21 Postupci za letenje (Flight procedures)**

Detaljan opis uvjeta i postupaka za letenje, uključujući radarske i ADS-B postupke, uspostavljenih na osnovu organizacije zračnog prostora na helidromu. Ako su uspostavljeni, detaljni opis postupaka pri smanjenoj vidljivosti na helidromu, uključujući:

1. površine zone prizemljenja i uzleta (TLOF) i pridruženu opremu namijenjenu u postupcima pri smanjenoj vidljivosti/**touchdown and lift-off (TLOF) area(s) and associated equipment authorized for use under low visibility procedures**;
2. definirane meteorološke uvjete pod kojima se može ili pod kojima se prekida upotreba postupaka pri smanjenoj vidljivosti/**defined meteorological conditions under which initiation, use and termination of low visibility procedures would be made**;
3. opis oznaka i svjetlosnih oznaka koje se koriste u postupcima pri smanjenoj vidljivosti/**description of ground/lighting for use under low visibility procedures**;
4. primjedbe/**remarks**.

****** AD 3.22 Dodatne informacije (Additional information)**

Dodatne informacije o helidromu, kao što su indikacije o koncentraciji ptica na helidromu, zajedno sa indikacijom o značajnim dnevnim kretanjima između odmorišta i zona hranjenja, u mjeri u kojoj je to izvodivo.

****** AD 3.23 Karte koje se odnose na helidrom (Charts related to a heliport)**

Karte se uključuju po sljedećem redoslijedu:

1. ICAO karta aerodroma/helidroma/**Aerodrome/Heliport Chart - ICAO**;
2. ICAO karta područja/**Area Chart - ICAO (departure and transit routes)**;
3. ICAO karta standardnog instrumentalnog odlaska/**Standard Departure Chart - Instrument - ICAO**;
4. ICAO karta područja (dolazne i odlazne rute)/**Area Chart - ICAO (arrival and transit routes)**;

5. ICAO karta standardnog instrumentalnog dolaska/**Standard Arrival Chart - Instrument - ICAO**;
6. ICAO karta minimalnih radarskih apsolutnih visina/**ATS Surveillance Minimum Altitude Chart - ICAO**;
7. ICAO karta instrumentalnog prilaza (za svaki tip postupka)/**Instrument Approach Chart - ICAO (for each procedure type)**;
8. ICAO karta vizuelnog prilaza/**Visual Approach Chart - ICAO**;
9. koncentracija ptica u blizini helidroma/**bird concentration in the vicinity of heliport**.

Ako se neka karta ne izrađuje, izjava o tome treba da bude data u GEN 3.2 - Zrakoplovne karte.

Temeljem članka 16. i 61. stavak (1) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i članka 14. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09), generalni ravnatelj Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK O ZBORNIKU ZRAKOPLOVNIH INFORMACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

(Predmet)

Ovim pravilnikom se utvrđuju osnovni elementi Zbornika zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: "AIP"), kao što su: kompozicija/forma AIP-a, jezik, dizajn, kao i sadržaj AIP-a.

Članak 2.

(Odgovornosti pružatelja usluga zrakoplovnog informiranja)

- (1) Sukladno članku 4. stavak (6) Pravilnika o uslugama zrakoplovnog informiranja u Bosni i Hercegovini, pružatelj usluga zrakoplovnog informiranja Bosne i Hercegovine je odgovoran za publiciranje AIP-a.
- (2) Postupcima utvrđenim operativnim priručnikom, pružatelj usluga zrakoplovnog informiranja u Bosni i Hercegovini osigurat će publiciranje AIP-a, kao i izmjene i dopune navedenog dokumenta. Zrakoplovne informacije, koje su sastavni dio AIP-a, publicirat će se sukladno odgovarajućim razdobljima primjene, u ovisnosti od njihovog operativnog značaja.

Članak 3.

(Pojmovi i kratice)

- (1) Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:
 - a) **Aerodrom** (Aerodrome): Unaprijed definirano područje na kopnu ili vodi (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) namijenjeno za slijetanje, polijetanje i kretanje zrakoplova u bilo kojem dijelu ili cjelini;
 - b) **Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine** (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation): Nadležna zrakoplovna vlast Bosne i Hercegovine;
 - c) **Dodaci na AIP** (AIP Supplement): Privremene izmjene informacija u AIP-u, koje se objavljuju na posebnim/izdvojenim stranicama;
 - d) **Geoid** (Geoid): Površina jednakih potencijala (ekvipotencijalna površina) u polju Zemljine gravitacije, koja se poklapa sa neuznemirenom srednjom razinom mora, kontinuirano produženom

kroz kontinente. Oblik geoida je nepravilan zbog lokalnih gravitacijskih poremećaja (plima, salinitet, strujanja, i sl.) i smjer gravitacije je upravan/normalan na geoid u svakoj točki;

- e) **Integrirani paket zrakoplovnih informacija** (Integrated Aeronautical Information Package): Paket koji se sastoji od sljedećih elemenata:
 1. Zbornik zrakoplovnih informacija, uključujući amandmane na AIP,
 2. Dodatke na AIP,
 3. Hitnih zrakoplovnih obavjesti - NOTAM i Pretpoletnih informativnih biltena (PIB),
 4. Zrakoplovnih informativnih cirkulara (AIC), i
 5. Kontrolnih listi i listi važećih NOTAM-a;
- f) **Integritet zrakoplovnih podataka** (Integrity (aeronautical data)): Stupanj pouzdanosti da zrakoplovni podaci i njihove vrijednosti nisu bili izgubljeni ili promijenjeni od vremena nastanka ili ovlaštene izmjene;
- g) **Izmjene AIP-a** (AIP Ammendmet): Trajne izmjene informacija sadržanih u AIP-u;
- h) **Kontrolirana zona** (Control zone): Kontrolirani zračni prostor koji se prostire od zemlje do određene razine u visinu;
- i) **Kontrolirana oblast** (Control area): Kontrolirani zračni prostor koji se prostire iznad utvrđene granice iznad zemlje;
- j) **Ograničena zona** (Restricted area): Dio zračnog prostora u kome se na određeno vrijeme letenje zrakoplova ograničava i odvija prema unaprijed određenim uvjetima;
- k) **Opasna zona** (Danger area): Dio zračnog prostora utvrđenih dimenzija unutar kojeg, u određenim periodima, mogu postojati aktivnosti opasne po letenje zrakoplova;
- l) **Poletno-sletna staza** (Runway): Definirana pravokutna površina na aerodromu na kopnu namijenjena za slijetanje i polijetanje zrakoplova;
- m) **Prepreka** (Obstacle): Označava sve fiksne (privremene ili stalne) i pokretne objekte ili njihove dijelove, koji:
 1. su smješteni na površini namijenjenoj za kretanje zrakoplova po tlu; ili
 2. nadvišavaju definirane površine namijenjene za zaštitu zrakoplova u letu; ili
 3. se nalaze izvan tih definiranih površina i ocijenjeni su kao opasni za zračnu plovību.
- n) **Pretpoletni informativni bilten** (Pre-flight information bulletin): Prikaz aktualnih NOTAM informacija od operativnog značaja, pripremljen neposredno prije izvršenja leta;
- o) **Prijelazna apsolutna visina** (Transition Altitude): Apsolutna visina na kojoj ili ispod koje se vertikalna pozicija zrakoplova izražava kao apsolutna visina;
- p) **Pružatelj usluga zrakoplovnog informiranja**: Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (BHANSa) ili druga organizacija koja posjeduje važeći certifikat za pružanje usluga zrakoplovnog informiranja, a imenovana je od strane nadležne zrakoplovne vlasti;
- r) **Reguliranje i kontrola zrakoplovnih informacija** (AIRAC): Sustav sa svrhom pravovremenog najavljivanja okolnosti koje zahtijevaju značajne izmjene u operativnoj praksi, zasnovan na zajedničkim, unaprijed određenim datumima stupanja na snagu;

- s) **Točnost** (Accuracy): Stupanj podudaranja između predviđene ili izmjerene vrijednosti i stvarne vrijednosti;
- t) **Zrakoplovni podaci** (Aeronautical data): Predstavljaju formaliziran prikaz zrakoplovnih činjenica, koncepata ili naputaka, podesan za komunikaciju, interpretaciju, tumačenje ili obradu;
- u) **Zrakoplovne informacije** (Aeronautical information): Informacije koje proizilaze iz prikupljanja, analize i formatiranja zrakoplovnih podataka;
- z) **Zrakoplovni informativni cirkular** (Aeronautical Information Circular): Obavijest koja sadrži informacije koje se ne mogu objaviti putem NOTAM-a ili AIP-a, koje se odnose na sigurnost letenja, zračnu plovību, tehnički, administrativni ili zakonodavni sadržaj;
- aa) **Zrakoplov** (Aircraft): Svaka mašina koja se održava u atmosferi zbog reakcije zraka, osim reakcije zraka u odnosu na zemljišnu površinu;
- bb) **Zbornik zrakoplovnih informacija** (Aeronautical Information Publication): Zbornik koji objavljuje država ili se objavljuje u ime države i sadrži zrakoplovne informacije trajnog karaktera značajne za zračnu plovību;
- cc) **Zabranjena zona** (Prohibited area): Zračni prostor određenih dimenzija iznad zemlje ili teritorijalnih voda neke države u kojem je letenje zrakoplova zabranjeno.
- (2) Kratice upotrijebljene u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:
- a) **AIC** (Aeronautical Information Circular) - Zrakoplovni informativni cirkular;
- b) **AIP** (Aeronautical Information Publication) - Zbornik zrakoplovnih informacija;
- c) **AIRAC** (Aeronautical Information Regulation and Control) - Reguliranje i kontrola zrakoplovnih informacija;
- d) **AMDT** (Amendment (AIP Amendment) - Amandman na AIP;
- e) **ATFM** (Air Traffic Flow Management) - Upravljanje protokom zračnog prometa;
- f) **ATS** (Air Traffic Services) - Usluge kontrole zračnog prometa u zračnoj plovību;
- g) **AIP SUP** (AIP Supplement) - Dodaci na AIP;
- h) **BHDCA** (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation) - Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine;
- i) **CPDLC** (Controller - pilot data link communication) - Komunikacija prijenosom podataka kontrolor-pilot;
- j) **H24** (Continuous day and night service) - Danonoćna služba;
- k) **FIS** (Flight Information Service) - Služba informiranja u letu;
- l) **IAIP** (Integrated Aeronautical Information Package) - Integrirani paket zrakoplovnih informacija;
- m) **ICAO** (International Civil Aviation Organisation) - Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo;
- n) **ILS** (Instrument Landing System) - Sustav za instrumentalno slijetanje;
- o) **IFR** (Instrument Flight Rules) - Pravila instrumentalnog letenja;
- p) **GEN** (General) - Opće;
- r) **MSL** (Mean Sea Level) - Srednja razina mora;
- s) **NIL** (None or I have nothing to send to you) - Ništa ili nemam šta da vam pošaljem;
- t) **NOF** (International NOTAM Office) - Međunarodni NOTAM ured;
- u) **NAVAID** (Navigation Aid) - Navigacijska sredstva;
- v) **NSA** (National Supervisory Authority) - Državna nadzorna vlast/Nacionalno nadzorno tijelo;
- z) **PBC** (Performance-based communication) - Komunikacija zasnovana na performansama;
- aa) **PBN** (Performance-based navigation) - Navigacija zasnovana na mogućnosti zrakoplova;
- bb) **PIB** (Pre-flight Information Bulletin) - Prepoletni informativni bilten;
- cc) **R** (Restricted Area) - Ograničena zona;
- dd) **RNAV** (Area Navigation) - Prostorna navigacija;
- ee) **RNP** (Required navigation performance) - Zahtijevane navigacijske performanse;
- ff) **RWY** (Runway) - Poletno-sletna staza;
- gg) **SARPs** (Standard and Recommended Practices) - Standardi i preporučena praksa (ICAO);
- hh) **SATVOICE** (Voice satellite communication) - Govorna satelitska komunikacija;
- ii) **SID** (Standard Instrument Departure) - Standardni instrumentalni odlazak;
- jj) **SSR** (Secondary Surveillance Radar) - Sekundarni nadzorni radar;
- kk) **STAR** (Standard Instrument Arrival) - Standardni instrumentalni dolazak;
- ll) **TLOF** (Touchdown and Lift-off Area) - Zona prizemljenja i uzleta;
- mm) **TMA** (Terminal Control Area) - Završna kontrolirana oblast;
- nn) **WGS-84** (World Geodetic System 1984) - Svjetski geodetski sustav;
- oo) **UTC** (Coordinated Universal Time) - Univerzalno koordinirano vrijeme.
- Članak 4.
- (Sadržaj Zbornika zrakoplovnih informacija (AIP))
- (1) AIP sadrži tri dijela, podijeljena na sekcije i podsekcije, koje su standardno obilježene radi standardiziranog elektroničkog skladištenja i pronalaženja.
- (2) AIP se objavljuje na latiničnom pismu, a sadržaj dijelova, sekcija i podsekcija AIP je prikazan u Prilogu I ovog pravilnika.
- (3) Izuzetno od stavka (2) ovog članka, ako se ukaže potreba da se olakša operativna uporaba u letu, format i uređenje AIP-a mogu da budu drugačiji, pod uvjetom da se unese odgovarajuća tablica sadržaja.
- (4) Ako je potrebno, karte, mape ili dijagrami se koriste kao dodatak ili zamjena za tekstualne ili tablične podatke u AIP-u.
- Članak 5.
- (Dijelovi Zbornika zrakoplovnih informacija)
- (1) Prvi dio AIP-a (Opće odredbe - GEN) sadrži:
- a) podatke o ustanovama, odnosno organizacijama koje su odgovorne za opremu, usluge i postupke navedene u AIP-u;
- b) opće uvjete pod kojima su usluge ili oprema dostupne za uporabu u međunarodnom civilnom zrakoplovstvu;
- c) listu značajnih odstupanja domaćih propisa i prakse od ICAO standarda, preporučene prakse i postupaka, u formatu koji omogućava da korisnik lako razlikuje zahtjeve iz domaće regulative, kao i ICAO zahtjeve;
- d) način djelovanja, kada ICAO standardi, preporučena praksa i postupci predviđaju mogućnost izbora između više pravaca djelovanja.

- (2) Drugi dio AIP-a (Zračni prostor - ENR) sadrži opća pravila i postupke koji se primjenjuju u zračnom prostoru Bosne i Hercegovine, opis i podjelu zračnog prostora, podatke o ATS rutama, podatke o radio-navigacijskim uređajima i sustavima i podatke o aktivnostima koje mogu da utječu na sigurnost zračne plovidbe.
- (3) Treći dio AIP-a (Aerodromi/Helidromi (AD)) sadrži sljedeće zrakoplovne karte, ako su dostupne za određeni međunarodni aerodrom, odnosno helidrom:
 - a) Aerodromska/Helidromska karta - ICAO/Aerodrome/Heliport Chart - ICAO;
 - b) Karta aerodromske površine za kretanje - ICAO/Aerodrome Ground Movement Chart - ICAO;
 - c) Karta prepreka aerodroma tip A - ICAO/Aerodrome Obstacle Chart - ICAO Type A;
 - d) Aerodromska karta terena i prepreka ICAO (elektronička)/Aerodrome Terrain and Obstacle Chart - ICAO (Electronic);
 - e) Karta parkiranja/pristajanja zrakoplova - ICAO/Aircraft Parking/Docking Chart - ICAO;
 - f) Karta područja - ICAO/Area Chart - ICAO;
 - g) Karta minimalnih radarskih apsolutnih visina - ICAO/ATC Surveillance Minimum Altitude Chart - ICAO;
 - h) Karta za instrumentalno prilaženje - ICAO/Instrument Approach Chart - ICAO;
 - i) Karta terena za precizno prilaženje - ICAO/Precision Approach Terrain Chart - ICAO;
 - j) Karta standardnih instrumentalnih dolazaka (STAR) - ICAO/Standard Arrival Chart - Instrument (STAR) - ICAO;
 - k) Karta standardnih instrumentalnih odlazaka (SID) - ICAO/Standard Departure Chart - Instrument (SID) - ICAO;
 - l) Karta za vizuelno prilaženje/Visual Approach Chart - ICAO;
- (8) Sve izmjene AIP-a ili nove informacije na ponovo objavljenoj strani se označavaju uočljivim simbolom ili oznakom.
- (9) Izmjene u AIP-u, koje imaju operativni značaj, objavljuju se sukladno AIRAC postupcima i jasno se označavaju kraticom AIRAC.
- (10) Intervali za izmjenu AIP-a se raspoređuju tako da informacije u njemu budu ažurne i objavljuju se u prvom dijelu (GEN), pri čemu se ručne izmjene izbjegavaju uvijek kada je to moguće.

Članak 7.

(Specifikacije za amandmane na AIP (AIP AMDT))

- (1) Izmjene u AIP-u, koje su trajnog karaktera, objavljuju se kao amandmani na AIP.
- (2) Svakom amandmanu se dodjeljuje serijski broj, pri čemu ti brojevi moraju da budu uzastopni.
- (3) Na svakoj strani amandmana na AIP, uključujući naslovnu, prikazuje se datum objavljivanja, a na svakoj stranici AIRAC amandmana na AIP, uključujući naslovnu, prikazuje se datum stupanja na snagu, kao i točno vrijeme početka važenja informacija, ako to vrijeme nije 0000 UTC.
- (4) Amandman na AIP sadrži reference na serijske brojeve elemenata Integriranog paketa zrakoplovnih informacija (IAIP), čiji sadržaj je uključen u amandman.
- (5) Na naslovnoj strani amandmana na AIP nalazi se kratak sadržaj informacija na koje se odnose amandmani.
- (6) Ako se amandman na AIP ne objavi u ustanovljenom vremenskom intervalu, objavljuje se obavijest sa kraticom NIL, koje se distribuira posredstvom mjesečne liste važećih NOTAM-a u obliku slobodnog teksta.

Članak 8.

(Specifikacije za dodatke na AIP)

- (1) Privremene dugoročne izmjene zrakoplovnih informacija (tri mjeseca ili duže) i kratkoročne informacije, koje sadrže obiman tekst i/ili grafičke prikaze, objavljuju se kao dodaci na AIP.
- (2) Svakom dodatku na AIP se dodjeljuje serijski broj, pri čemu ti brojevi moraju da budu uzastopni i da se zasnivaju na kalendarskoj godini.
- (3) Strane dodataka na AIP se drže u AIP-u sve dok je njihov sadržaj ili dio sadržaja važeći.
- (4) Ukoliko se pojavi greška u dodatku na AIP ili ako se promijeni period važenja dodatka na AIP, novi dodatak na AIP se objavljuje kao zamjena.
- (5) Ukoliko postoje vremenska ograničenja u distribuciji dodataka na AIP, primjenjuju se zahtjevi koji se odnose na NOTAM.
- (6) Ukoliko se dodatak na AIP dostavlja kao zamjena za informacije sadržane u NOTAM-u, mora uključivati serijski broj predmetnog NOTAM-a.
- (7) Kontrolna lista važećih dodataka na AIP se objavljuje u intervalima koji nisu duži od jednog mjeseca, putem mjesečne liste važećih NOTAMA-a u obliku slobodnog teksta.
- (8) Dodaci na AIP se objavljuju na stranama upadljive boje, po mogućnosti žute, i čuvaju se kao prva stavka u AIP-u.

Članak 9.

(Distribucija)

AIP, amandmani na AIP i dodaci na AIP bit će dostupni korisnicima na najbrži mogući način.

Članak 10.

(Elektronički AIP (eAIP))

- (1) AIP, amandmani na AIP, dodaci na AIP i AIC mogu se objavljivati u formatu koji omogućava prikazivanje na

Članak 6.

(Opće odredbe - AIP)

- (1) AIP je zasebna publikacija koja mora da ima tablicu sadržaja.
- (2) Prilikom izrade AIP-a izbjegava se ponavljanje ili dupliranje informacija koje su već sadržane u njemu ili u drugim izvorima.
- (3) Ako se objavljuje zajednički AIP sa drugom državom, to se jasno naznačava na naslovnoj strani i u tablici sadržaja AIP-a.
- (4) Svaka strana/karta AIP-a označava se datumom koji se sastoji od dana, mjeseca (po imenu) i godine i koji predstavlja datum objavljivanja ili datum kada informacija stupa na snagu.
- (5) Kako bi se postigla ažuriranost, u odgovarajućim vremenskim intervalima objavljuje se kontrolna lista koja sadrži broj strane ili datum svake strane/karte u AIP-u, kao i datum kontrolne liste.
- (6) AIP sadrži informacije koje jasno ukazuju na:
 - a) identitet AIP-a;
 - b) teritoriju koju on obuhvata i način na koji je podijeljen;
 - c) naziv države i organizaciju, odnosno ustanovu koja ga izrađuje;
 - d) broj strane, odnosno naslov karte;
 - e) stupanj pouzdanosti ako je informacija nepouzdana;
- (7) Veličina stranica AIP-a iznosi najviše 210x297 mm, s tim što mogu da se koriste veći formati pod uvjetom da su presavijeni na istu veličinu.

- ekranu računala, ispis na papiru i digitalnu razmjenu podataka i naziva se "Elektronički AIP (eAIP).
- (2) Sadržaj informacija u eAIP-u i struktura poglavlja, sekcija i podsekcija moraju da prate sadržaj i strukturu AIP-a u štampanom obliku i da sadrže datoteke koje omogućavaju štampanje AIP-a na papiru.
- (3) Elektronički AIP se stavlja na raspolaganje korisnicima u mediju za fizičku distribuciju (CD, DVD i sl.) i/ili online putem interneta.

Članak 11.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o Zborniku zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 07/14 od 28.01.2014.)

Članak 12.

(Stupanje na snagu)

Pravilnik stupa na snagu osmi dan od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-497-1/17

04. srpnja 2017. godine

Banja Luka

Generalni ravnatelj
Đorđe Ratkovića, v. r.

PRILOG I - SADRŽAJ ZBORNIKA ZRAKOPLOVNIH INFORMACIJA

DIO 1 - OPĆE (GEN)

Dio 1 AIP-a sadrži predgovor, pregled amandmana na AIP, pregled dodataka na AIP, kontrolnu listu AIP stranica i spisak ručnih ispravki AIP-a, a u odgovarajućim sekcijama Dijelova 2 i 3 AIP-a se unosi napomena "nije primjenljivo".

GEN 0.1 Predgovor (Preface)

Kratak opis Zbornika zrakoplovnih informacija (AIP), uključujući i:

1. naziv nadležnog izdavača/**name of the publishing authority**;
2. primijenjeni ICAO dokumenti/**applicable ICAO documents**;
3. formu objavljivanja AIP-a (npr. štampana, elektronička ili putem interneta)/**publication media (i.e. printed, online or electronic media)**;
4. strukturu AIP-a i uspostavljene intervale publiciranja redovnih amandmana/**the AIP structure and established regular amendment interval**;
5. autorska prava, ako je primjenljivo, i/**copyright policy, if applicable; and**
6. službu za kontakt u slučaju uočenih grešaka ili propusta u AIP-u/**service to contact in case of detected AIP errors or omissions**.

GEN 0.2 Pregled amandmana na AIP (Record of AIP Amendments)

Pregled amandmana na AIP i AIRAC amandmana (objavljenih sukladno sustavu AIRAC) sadrži:

1. broj amandmana/**amendment number**;
2. datum objavljivanja/**publication date**;
3. datum unošenja/ulaganja (za AIRAC amandmane na AIP datum stupanja na snagu)/**date inserted (for the AIRAC AIP Amendments, effective date)**; i
4. inicijale osobe koja je unijela amandman/**initials of officer who inserted the amendment**.

GEN 0.3 Pregled dodataka na AIP (Record of AIP Supplements)

Pregled objavljenih dodataka na AIP sadrži:

1. broj dodatka/**supplement number**;
2. naziv dodatka/**supplement subject**;

3. AIP sekciju na koju se odnosi/**AIP section(s) affected**;
4. period važenja/**period of validity**; i
5. kada je i kako poništen/**cancellation record**.

GEN 0.4 Kontrolna lista AIP stranica (Checklists of AIP Pages)

Kontrolna lista AIP stranica sadrži:

1. broj stranice/naziv karte/**page number/chart title**, i
2. datum objavljivanja ili stupanja na snagu (dan, mjesec po nazivu i godina) zrakoplovne informacije/**publication or effective date (day, month by name and year) of the aeronautical information**.

GEN 0.5 Spisak ručnih ispravki AIP-a (List of Hand Amendments to the AIP)

Lista aktuelnih ručnih ispravki AIP-a sadrži:

1. stranica/e AIP-a na koje se odnosi/**AIP page(s) affected**,
2. tekst ispravke/**amendment text**; i
3. broj amandmana na AIP kojim je ispravka uvedena/**AIP Amendment number by which a hand amendment was introduced**.

GEN 0.6 Sadržaj prvog dijela (Table of Contents to Part 1)

Lista sekcija i podsekcija sadržanih u prvom dijelu - Opće (GEN).

Napomena: Podsekcije mogu biti navedene po abecednom redu.

GEN 1. DOMAĆI PROPISI I ZAHTEJEVI (National Regulations and Requirements)

GEN 1.1 Nadležni organi (Designated Authorities)

Adrese nadležnih organa, koji obavljaju poslove od značaja za međunarodni zračni promet (organi nadležni za civilno zrakoplovstvo, meteorologiju, carinu, imigraciju, zdravstvo, rutne i aerodromske/helidromske naknade, poljoprivredni karantin i istraživanje udesa zrakoplova), za svaki organ sadrže:

1. nadležni organ/**designated authority**;
2. naziv nadležnog organa/**name of the authority**;
3. poštansku adresu/**postal address**;
4. telefon/**telephone number**;
5. telefaks/**telefax number**;
6. elektroničku poštu/**e-mail address**;
7. AFS adresu/**aeronautical fixed service (AFS) address**, i
8. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**.

GEN 1.2 Dolazak, tranzit i odlazak zrakoplova (Entry, transit and departure of aircraft)

Propisi i zahtjevi za najavljivanje i podnošenje zahtjeva za dozvolu za dolazak, tranzit i odlazak zrakoplova na međunarodnim letovima.

GEN 1.3 Dolazak, tranzit i odlazak putnika i posade (Entry, transit and departure of passenger and crew)

Propisi (uključujući carinu, imigraciju, karantin i zahtjeve za prethodno odobravanje i zahtjeve za dozvole) koji se tiču dolaska, tranzita i odlaska neimigrantskih putnika i članova posade.

GEN 1.4 Uvoz, tranzit i izvoz robe (Entry, transit and departure of cargo)

Propisi (uključujući carinu, najavljivanje i podnošenje zahtjeva za dozvole koje se tiču dolazaka, tranzita i odlaska robe).

Napomena: Odredbe u vezi sa olakšicama za polijetanje u cilju traganja, spašavanja, sprovođenje istrage, popravku u vezi sa

nestalim ili oštećenim zrakoplovom se detaljnije navode u sekciji GEN 3.6 Traganje i spašavanje.

GEN 1.5 Instrumenti, oprema, isprave i knjige zrakoplova (Aircraft instruments, equipment and flight documents)

Kratak opis instrumenata zrakoplova, opreme i dokumenata u vezi sa letom, uključujući:

1. instrumente, opremu (uključujući opremu u zrakoplovu za komunikaciju, navigaciju i pozicioniranje) i dokumente u vezi sa letom koji moraju da se nalaze u zrakoplovu, uključujući bilo kakve specijalne zahtjeve pored onih navedenih u ICAO Aneksu 6, Dio 1, poglavlja 6 i 7 (ICAO Annex 6, Operation of Aircraft, Part I International Commercial Air Transport - Aeroplanes, Chapter 6 and 7).
2. predajnik za određivanje mjesta nesreće (ELT - Emergency locator transmitter), signalnu opremu i opremu za spašavanje, kao što je navedeno u ICAO Aneksu 6, Dio 1, 6.6 i Dio 2, 6.4, ako je tako određeno na regionalnim sastancima u oblastima zračne plovodbe za letove iznad određenog prostora.

GEN 1.6 Zbirka domaćih propisa i međunarodnih sporazuma/konvencija (Summary of national regulations and international agreements/conventions)

Lista naziva i referenci i, prema potrebi, sažetaka domaćih propisa koji imaju utjecaja na zračnu plovodbu, zajedno sa listom međunarodnih sporazuma/konvencija ratificiranih od strane države.

GEN 1.7 Odstupanja od ICAO standarda, preporučene prakse i postupaka (Differences from ICAO standards, recommended practices and procedures)

Lista značajnih odstupanja domaćih propisa i prakse od relevantnih ICAO odredbi uključujući:

1. zahvaćene odredbe (aneks i broj izdanja, paragraf)/provision affected (Annex and edition number, paragraph), i
2. odstupanja navedena punim tekstom/difference in full text.

Sva bitna odstupanja moraju biti navedena u ovoj podsekciji. Svi ICAO aneksi moraju biti navedeni po brojevima, čak i kada nema odstupanja u odnosu na aneks. U tom slučaju se pružaju NIL obavijesti. Odstupanja u odnosu na regionalne dopunske postupke (SUPPS) moraju da se navedu neposredno poslije aneksa na koji se dodatni postupci odnose.

GEN 2. TABLICE I KODOVI (Tables and Codes)

GEN 2.1 Mjerni sustavi, oznake zrakoplova, praznici (Measuring System, Aircraft Markings, Holidays)

GEN 2.1.1 Mjerne jedinice (Units of Measurement)

Opis mjernih jedinica koje se koriste, uključujući i tablice mjernih jedinica.

GEN 2.1.2 Vremenski referentni sustav (Temporal Reference System)

Opis vremenskog referentnog sustava (kalendara i vremenskog sustava) u uporabi, zajedno sa informacijom da li se koristi "ljetnje računanje vremena" i kako je vremenski referentni sustav predstavljen kroz AIP.

GEN 2.1.3 Horizontalni referentni sustav (Horizontal reference system)

Kratak opis horizontalnog (geodetskog) referentnog sustava koji se koristi, uključujući:

1. naziv/oznaku referentnog sustava/**name/designation of the reference system**;

2. identifikaciju i parametre projekcije/**identification and parameters of the projection**;
3. identifikaciju elipsoida u uporabi/**identification of the ellipsoid used**;
4. identifikaciju referentnog datuma/**identification of the datum used**;
5. područje/a primjene/**area(s) of application**; i
6. objašnjenje, ako je prikladno, o korištenju zvjezdice kada se koristi da se obilježe one koordinate koje ne zadovoljavaju zahtjeve za točnost navedene u ICAO aneksima 11 i 14/**an explanation, if applicable, of the asterisk used to identify those coordinates that not meet Annex 11 and 14 accuracy requirements**;

EN 2.1.4 Visinski referentni sustav (Vertical reference system)

Kratak opis visinskog referentnog sustava koji se koristi, uključujući:

1. naziv/oznaku referentnog sustava/**name/designation of the reference system**;
2. opis modela geoida koji se koristi, uključujući zahtijevane parametre za transformaciju visine između korištenog modela i EGM-96/**description of the geoid model used including the parameters required for height transformation between the model used and EGM-96**; i
3. objašnjenje, ako je prikladno, o korištenju zvjezdice koja se koristi da se obilježe one nadmorske visine/undulacije geoida koje ne zadovoljavaju zahtjeve za točnost navedene u ICAO Aneksu 14/**an explanation, if applicable, of the asterisk used to identify those elevations/geoid undulations that do not meet Annex 14 accuracy requirements**.

GEN 2.1.5 Oznake državne pripadnosti i oznake registracije zrakoplova (Aircraft nationality and registration marks)

Informacije o oznakama državne pripadnosti i oznakama registracije zrakoplova koje su usvojene u državi.

GEN 2.1.6 Državni praznici (Public Holiday)

Lista državnih praznika sa utjecajem na usluge.

GEN 2.2 Kratice koje se koriste u AIS publikacijama (Abbreviations used in AIS publications)

Popis abecednim redom poredanih kratica i njihova značenja, koje se koriste u AIP-u i u distribuciji zrakoplovnih podataka i informacija, sa odgovarajućom oznakom za domaće kratice koje se razlikuju od onih koje su sadržane u ICAO dokumentu br. 8400 (PANS-ABC, Doc 8400).

Napomena: Može biti dodata i lista definicija/rječnik izraza alfabetski poredanih.

GEN 2.3 Kartografski simboli (Chart symbols)

Popis kartografskih simbola složenih prema seriji karata na koju se simboli odnose.

GEN 2.4 Lokacijski indikatori (Location indicators)

Popis abecednim redom lokacijskih indikatora koji su dodijeljeni lokacijama fiksnih zrakoplovnih postaja u svrhu kodiranja i dekodiranja. Lokacije koje nisu povezane AFS vezama moraju biti posebno označene.

GEN 2.5 Spisak radio-navigacijskih uređaja (List of radio navigation aids)

Spisak radio-navigacijskih uređaja abecednim redom, sadrži i:

1. identifikaciju/**identifier**;
2. naziv postaje/**name of the station**;
3. tip uređaja/sredstava/**type of facility/aid**;

4. indikaciju da li uređaj služi kao rutni uređaj (E), aerodromski uređaj (A) ili oboje (AE)/**indication whether aid serves en-route (E), aerodrome (A) or dual (AE) purposes.**

GEN 2.6 Pretvaranje mjernih jedinica (Conversion tables)

Tablice ili formule za pretvaranje:

1. nautičkih milja u kilometre i obrnuto/**nautical miles and kilometres and vice versa;**
2. stopa u metre i obrnuto/**feet and metres and vice versa;**
3. decimalnih kutnih minuta u kutne sekunde i obrnuto/**decimal minutes of arc and seconds of arc and vice versa;** i
4. drugih mjernih jedinica, ako je primjenljivo/**other conversion tables, as appropriate.**

GEN 2.7 Izlazak i zalazak sunca (Sunrise/sunset tables)

Informacije o vremenu izlaska i zalaska sunca, uključujući kratak opis kriterija koji se koriste da se odrede vremena i formule ili tablice odakle ta vremena mogu da se izračunavaju za bilo koju lokaciju, zajedno sa abecednom listom lokacija za koje su data vremena, sa referencom na stranicu na kojoj su date tablice izlazaka i zalazaka sunca za određenu stanicu/lokaciju, uključujući:

1. naziv postaje/**station name;**
2. ICAO lokacijski indikator/**ICAO location indicator;**
3. geografske koordinate u stupnjima i minutama/**geographical coordinates in degrees and minutes;**
4. datume za koje su navedena vremena/**date(s) for which times are given;**
5. vrijeme početka jutarnjeg građanskog sumraka/**time for beginning of morning civil twilight;**
6. vrijeme izlaska sunca/**time for sunrise;**
7. vrijeme zalaska sunca/**time for sunset;** i
8. vrijeme završetka večernjeg građanskog sumraka/**time for the end of evening civil twilight.**

GEN 3. USLUGE (Services)

GEN 3.1 Usluge zrakoplovnog informiranja (Aeronautical Information Services)

GEN 3.1.1 Nadležna služba (Responsible service)

Opis usluga zrakoplovnog informiranja koje se pružaju i njihove glavne komponente, uključujući:

1. naziv službe/jedinice/**service/unit name;**
2. poštansku adresu/**postal address;**
3. telefonski broj/**telephone number;**
4. broj telefaksa/**telefax number;**
5. elektroničku poštu/**e-mail address;**
6. AFS adresu/**AFS address;**
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available;**
8. navođenje ICAO dokumenata na kojima se zasnivaju usluge i referencu na mjesto u AIP-u gdje su objavljena odstupanja, ako postoje/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed;** i
9. naznaku ako se usluge ne pružaju 24 sata/**an indication if service is not H24;**

GEN 3.1.2 Oblast nadležnosti (Area of responsibility)

Oblast nadležnosti službe zrakoplovnog informiranja.

GEN 3.1.3 Zrakoplovne publikacije (Aeronautical publications)

Opis elemenata Integriranog paketa zrakoplovnih informacija, uključujući i:

1. AIP i njegove amandmane/**AIP and related amendment service;**
2. dodatke na AIP/**AIP Supplement;**
3. zrakoplovne informativne cirkulare/**AIC;**
4. NOTAM i prepoletne informativne biltene (PIB)/**NOTAM and pre-flight information bulletins (PIB);**
5. kontrolne liste i liste važećih NOTAM-a/**checklists and lists of valid NOTAM;**
6. kako se mogu pribaviti/**how they may be obtained.**

Kada se cijene publikacija objavljuju putem AIC-a, to mora da bude navedeno u ovoj sekciji AIP-a.

GEN 3.1.4 AIRAC sustav (AIRAC system)

Kratak opis AIRAC sustava koji se koristi, uključujući listu tekućih AIRAC datuma i onih u sljedeće dvije godine.

GEN 3.1.5 Prepoletno informiranje na aerodromima/helidromima (Pre-flight information service at aerodromes/helidromes)

Lista aerodroma/helidroma na kojima je dostupno prepoletno informiranje, uključujući i relevantne:

1. elemente Integriranog paketa zrakoplovnih informacija/**elements of the Integrated Aeronautical Information Packages held;**
2. mape i karte koje postoje/**maps and charts held;** i
3. područja koja su pokrivena navedenim podacima/**general area of coverage of such data.**

GEN 3.1.6 Podaci o terenu i preprekama u elektroničkom obliku (Electronic terrain and obstacle data)

Detalji o tome kako se mogu pribaviti podaci o terenu i preprekama u elektroničkom obliku:

1. ime i prezime odgovorne osobe, službe ili organizacije/**name of the individual, service or organization responsible;**
2. poštanska adresa i elektronička adresa odgovorne osobe, službe ili organizacije/**street address and e-mail address of the individual, service or organization responsible;**
3. broj telefaksa odgovorne osobe, službe ili organizacije/**telefax number of the individual, service or organization responsible;**
4. kontakt telefon odgovorne osobe, službe ili organizacije/**contact telephone number of the individual, service or organization responsible;**
5. radno vrijeme pružanja usluge (vremensko razdoblje, uključujući vremensku zonu kada se može ostvariti kontakt)/**(hours of service (time period including time zone when contact can be made));**
6. on-line informacije koje se mogu koristiti u svrhu kontaktiranja odgovorne osobe, službe ili organizacije/**online information that can be used to contact the individual, service or organization;**
7. dodatne informacije, po potrebi, o tome kako i kada kontaktirati nadležnog pojedinca, službu ili organizaciju/**supplemental information, if necessary, on how and when to contact the individual, service or organization.**

GEN 3.2 Zrakoplovne karte (Aeronautical charts)

GEN 3.2.1 Nadležna služba/e (Responsible service(s))

Opis službi odgovornih za izradu zrakoplovnih karata, uključujući:

1. naziv službe/**service name;**
2. poštansku adresu/**postal address;**
3. telefonski broj/**telephone number;**
4. broj telefaksa/**telefax number;**

5. elektroničku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**;
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**;
8. navođenje dokumenata ICAO na kojima se zasnivaju usluge i referencu na mjesto u AIP-u gdje su objavljena odstupanja, ako postoje/a **statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**; i
9. naznaku ako se usluge ne pružaju 24 sata/**an indication if service is not H24**.

GEN 3.2.2 Ažuriranje karata (Maintenance of charts)

Kratak opis načina na koji se zrakoplovne karte revidiraju i mijenjaju.

GEN 3.2.3 Kupovina karata (Purchase arrangements)

Detalji o načinu na koji karte mogu da se pribave, koji sadrže:

1. službu prodaje/**service/sales agency(ies)**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektroničku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**.

GEN 3.2.4 Vrste zrakoplovnih karata (Aeronautical chart series available)

Popis vrsta zrakoplovnih karata koje su dostupne, zajedno sa generalnim opisom svake vrste i naznakom koja im je namjena.

GEN 3.2.5 Raspoložive vrste zrakoplovnih karata (List of aeronautical charts available)

Pregled zrakoplovnih karata koje su na raspolaganju, uključujući:

1. naziv vrste/**title of series**;
2. razmjeru/**scale of series**;
3. ime i/ili broj svake karte određene vrste/**name and/or number of each chart or each sheet in a series**;
4. cijenu po listu/**price per sheet**; and; i
5. datum posljednje revizije/**date of last revision**.

GEN 3.2.6 Indeks svjetske zrakoplovne karte - ICAO 1:1 000 000 (Index to the world aeronautical chart (WAC) - ICAO 1:1 000 000)

Indeksna karta koja pokazuje pokrivanje i raspored svjetskih zrakoplovnih karata 1:1.000 000 koje se izrađuju u državi. Ako se izrađuje ICAO karta 1:500 000 umjesto svjetske zrakoplovne karte 1:1.000 000, indeksna karta pokazuje pokrivanje i raspored ICAO 1:500 000 karata.

GEN 3.2.7 Topografske karte (Topographical charts)

Detalji o tome kakao se mogu pribaviti topografske karte, koje sadrže:

1. ime službe/agencije/**name of service/agency(ies)**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektroničku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**.

GEN 3.2.8 Ispravke na kartama koje nisu dio AIP-a (Corrections to charts not contained in the AIP)

Lista korekcija na zrakoplovnim kartama, koje nisu dio AIP-a, ili naznaka gdje takva informacija može da se dobije.

GEN 3.3 Usluge kontrole zračnog prometa (Air Traffic Services)

GEN 3.3.1 Nadležna služba (Responsible service)

Opis usluga u zračnom prometu i njihove glavne komponente, uključujući:

1. ime službe/**service name**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektroničku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**.

GEN 3.3.2 Oblast nadležnosti (Area of Responsibility)

Kratak opis oblasti nadležnosti za koju se pružaju usluge u zračnom prometu.

GEN 3.3.3 Vrste usluga (Types of Services)

Kratak opis osnovnih vrsta usluga koje se pružaju.

GEN 3.3.4 Koordinacija između operatora i ATS-a (Coordination between the operator and ATS)

Opći uvjeti pod kojima se odvija koordinacija između operatora i pružatelja usluga kontrole zračnog prometa.

GEN 3.3.5 Minimalna apsolutna visina leta (Minimum flight altitude)

Kriteriji koji se koriste da se odrede minimalne apsolutne visine leta.

GEN 3.3.6 Lista adresa ATS jedinica (ATS units address list)

Lista adresa ATS jedinica poredanih po abecednom redu, uključuje:

1. naziv jedinice/**unit name**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektroničku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**.

GEN 3.4 Veze (Communication services)

GEN 3.4.1 Nadležna služba (Responsible service)

Opis usluga službe nadležne za pružanje telekomunikacijskih i navigacijskih usluga, uključujući:

1. ime službe/**service name**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektroničku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**;
8. navođenje dokumenata ICAO na kojima se zasnivaju usluge i referencu na mjesto u AIP-u gdje su objavljena odstupanja, ako postoje/a **statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**; i
9. naznaku ako se usluge ne pružaju 24 sata/**an indication if service is not H24**;

GEN 3.4.2 Oblast nadležnosti (Area of Responsibility)

Kratak opis oblasti nadležnosti u kojoj se pružaju telekomunikacijske usluge.

GEN 3.4.3 Vrste usluga (Types of Service)

Kratak opis glavnih vrsta usluga i uređaja, uključujući:

1. usluge radio-navigacije/**radio navigation services**;
2. usluge prijenosa govora i/ili podataka/**voice and/or data link services**;
3. usluge emitiranja/**broadcasting service**;
4. jezik/jezike u uporabi/**language(s) used**;
5. naznaku da se mogu pribaviti detaljnije informacije/**an indication of where detailed information can be obtained**.

GEN 3.4.4 Zahtjevi i uvjeti (Requirements and conditions)

Kratak opis koji se tiče zahtjeva i uvjeta pod kojima su veze dostupne.

GEN 3.4.5 Ostale informacije (Miscellaneous)

Bilo koja dodatna informacija (npr. odabrane radio-postaje za emisiju, dijagram telekomunikacija).

GEN 3.5 Meteorološke usluge (Meteorological services)**GEN 3.5.1 Nadležna služba (Responsible Services)**

Kratak opis meteorološke službe koja je nadležna za pružanje meteoroloških informacija, uključujući:

1. ime službe/**service name**;
2. poštansku adresu/**postal address**;
3. telefonski broj/**telephone number**;
4. broj telefaksa/**telefax number**;
5. elektroničku poštu/**e-mail address**;
6. AFS adresu/**AFS address**; i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available**;
8. navođenje dokumenata ICAO na kojima se zasnivaju usluge i referencu na mjesto u AIP-u gdje su objavljena odstupanja, ako postoje/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed**; i
9. naznaku ako se usluge ne pružaju 24 sata/**an indication if service is not H24**;

GEN 3.5.2 Oblast nadležnosti (Area of responsibility)

Kratak opis oblasti i/ili zračnih puteva za koje se pružaju meteorološke usluge.

GEN 3.5.3 Meteorološka osmatranja i izvješća (Meteorological observations and reports)

Detaljan opis meteoroloških osmatranja i izvješća koji se osiguravaju za međunarodnu zračnu plovidbu, uključujući:

- 1) ime postaje i ICAO lokacijski indikator/**name of the station and the ICAO location indicator**;
- 2) tip i učestalost osmatranja, uključujući i naznaku da li se koristi oprema za automatsko osmatranje/**type and frequency of observation including an indication of automatic observing equipment**;
- 3) tipove meteoroloških izvješća (npr. METAR) i dostupnost TREND prognoze/**types of meteorological reports (e.g. METAR) and availability of trend forecast**;
- 4) specifične vrste sustava osmatranja i broj osmatračkih postaja koje se koriste za osmatranje i izvješćivanje o prizemnom vjetru, vidljivosti, vidljivosti duž poletno-sletne staze, bazi oblaka, temperaturi i, gdje je primjenljivo, smicanju vjetrova (npr. anemometar na ukrštanju poletno-sletnih staza, transmisijometar pored

zone dodira, itd.)/**specific type of observation system and number of observation sites used to observe and report surface windy, visibility, runway visual range, cloud base, temperature and, where applicable, wind shear (e.g. anemometer at intersection of runways, transmissometer next to touchdown zone etc.**;

- 5) radno vrijeme/**hours of operation**; i
- 6) naznaku o dostupnim klimatološkim informacijama/**indication of aeronautical climatological information available**.

GEN 3.5.4 Vrste usluga (Types of services)

Kratak opis glavnih vrsta usluga koje se pružaju, uključujući detalje brifinga, konsultacije, prikaz meteoroloških informacija, dokumentaciju dostupnu za let operaterima i članovima letačkog osoblja i opis metoda i načina koji se koriste za pružanje meteoroloških informacija.

GEN 3.5.5 Najava zahtjeva za MET uslugu (Notification required from operators)

Minimalni period najave zahtjeva koji uspostavlja nadležni organ za meteorologiju prema operatorima/avio-prevoznicima, koji se odnose na brifing, konsultaciju i dokumentaciju za let i druge meteorološke informacije koje avio-prevoznici zahtijevaju ili žele da promjene.

GEN 3.5.6 Izvješća iz zrakoplova (Aircraft reports)

Prema potrebi, zahtjevi nadležnog organa za meteorologiju za izradu i slanje izvješća iz zrakoplova.

GEN 3.5.7 VOLMET (VOLMET service)

Opis VOLMET i/ili D-VOLMET usluga, uključujući:

1. naziv postaje/**name of transmitting station**;
2. pozivni znak ili identifikaciju i kraticu za radio-emisiju/**call sign or identification and abbreviation for the radio communication emission**;
3. frekvenciju ili frekvencije koje se koriste za emitiranje/**frequency or frequencies used to broadcast**;
4. period emitiranja/**broadcasting period**;
5. radno vrijeme/**hours of service**;
6. listu aerodroma/helidroma za koje su izvješća i/ili prognoze uključene/**list of aerodrome/heliports for which reports and/or forecast are included**; i
7. izvješća, prognoze i SIGMET informacije koji su uključeni, i primjedbe/opažanja/**reports, forecast and SIGMET information included and remarks**.

GEN 3.5.8 SIGMET I AIRMET (SIGMET and AIRMET)

Opis meteorološkog bdijenja koje se pruža unutar oblasti informiranja u letu ili kontroliranim oblastima u kojima su osigurane usluge zračnog prometa, uključujući listu biroa meteorološkog bdijenja, koji sadrži:

1. naziv biroa meteorološkog bdijenja, ICAO lokacijski indikator/**name of meteorological watch office, ICAO location indicator**;
2. radno vrijeme/**hours of service**;
3. oblasti informiranja u letu ili kontrolne oblasti u kojima se pružaju usluge/**flight information region(s) or control area(s) served**;
4. periodi važenja SIGMET-a/**SIGMET validity periods**;
5. posebne procedure primijenjene na SIGMET informacije (npr. za vulkanski pepeo i tropske ciklone)/**specific procedures applied to SIGMET information (e.g. volcanic ash and tropical cyclones)**;

6. procedure primijenjene na AIRMET informacije (sukladno relevantnim sporazumima u oblasti zračne plovidbe)/**procedures applied to AIRMET information (in accordance with relevant regional air navigation agreements;**
7. ATS jedinice kojima se pružaju SIGMET i AIRMET informacije/**the air traffic services unit(s) provided with SIGMET and AIRMET information;** i
8. dodatne informacije (npr. koje se tiču ograničenja pružanja usluga, i sl.)/**additional information (e.g. concerning any limitation of service, etc.)**

GEN 3.5.9 Druge automatizirane meteorološke usluge (Other automated meteorological services)

Opis dostupnih automatiziranih usluga za pružanje meteoroloških informacija (npr. automatizirane usluge pretpoletnog informiranja dostupne preko telefona i/ili računalnog modema), uključujući:

1. naziv usluge/**service name;**
2. dostupne informacije/**information available;**
3. područja, rute i aerodrome koji su obuhvaćeni/**areas, routes and aerodromes covered;** i
4. brojeve telefona i telefaksa, elektroničku poštu i internet adrese, ako su dostupne/**telephone and telefax number(s), e-mail address, and, if available, website address.**

GEN 3.6 Traganje i spašavanje (Search and Rescue)

GEN 3.6.1 Nadležna služba (Responsible service(s))

Kratak opis službi koje su nadležne za pružanje usluga traganja i spašavanja, uključujući:

1. ime službe/jedinice/**service/unit name;**
2. poštansku adresu/**postal address;**
3. telefonski broj/**telephone number;**
4. broj telefaksa/**telefax number;**
5. elektroničku poštu/**e-mail address;**
6. AFS adresu/**AFS address;** i
7. internet adresu, ako je dostupna/**website address, if available;**
8. navođenje dokumenata ICAO na kojima se zasnivaju usluge i referencu na mjesto u AIP-u gdje su objavljena odstupanja/**a statement concerning the ICAO documents on which the service is based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed;**

GEN 3.6.2 Područje odgovornosti (Area of responsibility)

Kratak opis oblasti nadležnosti u kojoj se pružaju usluge traganja i spašavanja.

Napomena: Može se koristiti karta da bi se dopunio opis oblasti nadležnosti.

GEN 3.6.3 Vrste usluga (Types of services)

Kratak opis i geografski prikaz, gdje je to moguće, vrste usluga i opreme koji se pružaju, uključujući i naznake gdje prostorno pokrivanje SAR ovisi od značajnog razmještaja zrakoplova.

GEN 3.6.4 Sporazum o traganju i spašavanju (SAR agreements)

Kratak opis sporazuma o traganju i spašavanju koji su na snazi, uključujući odredbe za olakšavanje dolaska i odlaska zrakoplova drugih država namijenjenih traganju i spašavanju lica i imovine, popravci ili spašavanju u vezi sa izgubljenim ili oštećenim zrakoplovom, bilo na osnovu obavijesti iz zraka ili poslije obavijesti putem plana leta.

GEN 3.6.5 Uvjeti raspoloživosti (Conditions of availability)

Kratak opis odredbi za traganje i spašavanje, uključujući opće uvjete pod kojima su usluge i oprema raspoloživi za međunarodnu uporabu, uključujući naznaku o tome da li je oprema za traganje i spašavanje specijalizirana za tehnike traganja i spašavanja ili se koristi za druge svrhe, ali je prilagođena za traganje i spašavanje putem obuke i opremanja, ili je raspoloživa samo u nekim okolnostima i nema posebne obuke ili pripreme za traganje i spašavanje.

GEN 3.6.6 Procedure i signali (Procedures and signals used)

Kratak opis procedura i signala koje koriste zrakoplovi za spašavanje i tablice koja pokazuje signale u uporabi od strane preživjelih.

GEN 4. AERODROMSKE/HELIDROMSKE NAKNADE I NAKNADE ZA USLUGE U ZRAČNOJ PLOVIDBI (Charges for aerodromes/heliports and air navigation services)

Mogu da budu navedene reference gdje se mogu naći detalji ako nisu navedeni u ovom odjeljku.

GEN 4.1 Aerodromske/helidromske naknade (Aerodromes/heliports charges)

Kratak opis vrste naknada koje se odnose na aerodrome/helidrome dostupne za međunarodnu uporabu, uključujući:

1. slijetanje zrakoplova/**landing of aircraft;**
2. parkiranje, parkiranje u hangaru i dugotrajno parkiranje zrakoplova/**parking, hangarage and long-term storage of aircraft;**
3. putničke usluge/**passenger service;**
4. osiguravanje/**security;**
5. buku/**noise-related items;**
6. ostalo (carina, zdravstvo, imigracija, itd.)/**other (custom, health, immigration, etc);**
7. izuzeća i umanjenja/**exemptions and reductions;**
8. načine plaćanja/**methods of payment.**

GEN 4.2 Naknade i usluge u zračnoj plovidbi (air navigation services charges)

Kratak opis naknada koje mogu da se odnose na usluge u zračnoj plovidbi, uključujući:

1. prilaznu kontrolu/**approach control;**
2. usluge na ruti/**route air navigation services;**
3. troškovnu bazu za usluge u zračnoj plovidbi i izuzeća/umanjenja/**cost basis for air navigation services and exemptions/reductions;** i
4. načini plaćanja/**methods of payment.**

DIO 2 - ZRAČNI PROSTOR (ENR)

ENR 0.6 Sadržaj dijela 2 (Table of contents to part 2)

Popis sekcija i podsekcija sadržanih u dijelu 2 - Zračni prostor.

Napomena: podsekcije mogu da budu navedene abecednim redom.

ENR 1. OPĆA PRAVILA I POCTUPCI (General rules and procedures)

ENR 1.1 Opća pravila (General rules)

Objavljivanje općih pravila koja se primjenjuju u državi.

ENR 1.2 Pravila vizuelnog letenja (Visual flight rules)

Objavljivanje pravila vizuelnog letenja.

ENR 1.3 Pravila instrumentalnog letenja (Instrumental flight rules)

Objavljivanje pravila instrumentalnog letenja, kako je primijenjeno unutar države.

ENR 1.4 Opis i klasifikacija zračnog prostora (ATS airspace classification and description)**ENR 1.4.1 Klasifikacija zračnog prostora (ATS airspace classification)**

Opis klasa zračnog prostora ATS-a, u obliku tablice klasifikacije u ICAO Aneksu 11, Dodatak 4, tako da se ukazuje na to koje klase zračnog prostora se primjenjuju u državi.

ENR 1.4.2 Opis zračnog prostora (ATS airspace description)

Opis ostalog zračnog prostora ATS, ako je primjenljivo, uključujući opći tekstualni opis.

ENR 1.5 Postupci čekanja, prilaženja i odlaženja (Holding, approach and departure procedures)**ENR 1.5.1 Opće (General)**

Kriteriji po kojima su utvrđeni postupci čekanja, prilaženja i odlaženja. Ako se razlikuju od ICAO odredbi, moraju da se predstave u formi tablice.

ENR 1.5.2 Dolazeći promet (Arriving flights)

Prikaz postupaka (konvencionalna ili prostorna navigacija, ili obje) za dolazeće letove koji su zajednički za ili u okviru istog tipa zračnog prostora. Ako se drugačiji postupci primjenjuju u okviru zračnog prostora u završnoj kontroliranoj oblasti (TMA), to mora da bude obilježeno, zajedno sa referencom gdje se može naći opis specifičnih postupaka.

ENR 1.5.3 Odlazeći promet (Departing flights)

Prikaz postupaka za odlazeće letove (konvencionalna ili prostorna navigacija, ili obje) koji su zajednički za letove sa svih aerodroma/helidroma.

ENR 1.6 Usluge i postupci nadzora (ATS surveillance services and procedures)**ENR 1.6.1 Primarni radar (Primary radar)**

Opis usluga i postupaka koji se odnose na primarni radar, uključujući:

1. dodatne usluge/**supplementary services**;
2. primjenu usluge radarske kontrole/**the application for radar control service**;
3. postupke za slučaj otkaza rada i komunikacije zrak-zemlja/**radar and air-ground communication failure procedures**;
4. zahtjeve za usmeno izvješćivanje o poziciji putem CPDLC/**Controller - pilot data link communications**) položaja (**voice and CPDLC position reporting requirements**);
5. grafički prikaz oblasti radarskog pokrivanja/**graphic portrayal of area of radar coverage**.

ENR 1.6.2 Sekundarni nadzorni radar (Secondary surveillance radar (SSR))

Opis operativnih postupaka za sekundarni nadzorni rada (SSR), uključujući:

1. postupke u slučaju opasnosti/**emergency procedures**;
2. postupke u slučaju otkaza komunikacije zrak-zemlja u slučaju nezakonitog ometanja/**air-ground failure and unlawful interference procedures**;
3. sustav dodjele SSR kodova/**the system of SSR code assignment**;
4. zahtjeve za usmeno izvješćivanje o poziciji putem CPDLC/**voice and CPDLC position reporting requirements**; i
5. grafički prikaz oblasti radarskog pokrivanja/**graphic portrayal of area of SSR coverage**

ENR 1.6.3 Automatski nadzor pozicije - emitiranje (Automatic dependent surveillance-broadcast (ADS-B))

Opis operativnih procedura sustava automatskog nadzora zrakoplova-emitiranje (ADS-B), uključujući:

1. postupke u slučaju opasnosti/**emergency procedures**;
2. postupke u slučaju otkaza komunikacije zrak-zemlja i u slučaju nezakonitog ometanja/**air-ground communication failure and interference procedures**;
3. zahtjeve za identifikaciju zrakoplova/**aircraft identification requirements**;
4. zahtjeve za usmeno izvješćivanje o poziciji putem CPDLC/**voice and CPDLC position reporting requirements**;
5. grafički prikaz oblasti ADS-B pokrivanja/**graphic portrayal of area of ADS-B coverage**.

ENR 1.6.4 Ostale informacije i postupci (Other relevant information and procedures)

Kratak opis dodatnih informacija, kao što su postupci otkaza radara i transpondera.

ENR 1.7 Postupci za podešavanje visinomjera (Altimeter settings procedures)

Opis postupaka koji se upotrebljavaju za podešavanje visinomjera, koji sadrži:

1. kratak uvod sa iskazom koji se tiče ICAO dokumenata na kojima se postupci zasnivaju, zajedno sa odstupanjima u odnosu na ICAO odredbe, ako postoje/**brief introduction with a statement concerning ICAO documents on which the procedures are based together with differences to ICAO provision, if any**;
2. osnovne postupke za podešavanje visinomjera/**basic altimeter setting procedures**;
3. opise regiona za podešavanje visinomjera/**description of altimeter settings region(s)**;
4. postupke koji se odnose na operatore (uključujući i pilote)/**procedures applicable to operators (including pilots)**; i
5. tablicu razine krstarenja/**table of cruising levels**.

ENR 1.8 Regionalni dopunski postupci (Regional Supplementary Procedures)

Zahtjev da se prikažu regionalni dopunski postupci (SUPPS) koji utječu na ukupnu oblast odgovornosti.

ENR 1.9 Upravljanje protokom zračnog prometa i upravljanje zračnim prostorom (Air traffic flow management and airspace management)

Kratak opis sustava za upravljanje protokom zračnog prometa (ATFM) i sustava za upravljanje zračnim prostorom, uključujući:

1. ATFM strukturu, područje opsluživanja, uslugu koja se pruža, lokaciju i radno vrijeme/**ATFM structure, service area, service provided, location of unit(s) and hours of operation**;
2. tip poruka za reguliranje protoka i opis formata/**types of flow messages and descriptions of the formats**;
3. postupke primjenljive za dolazeće letove, koji sadrže:**procedures applicable for departing flights, containing**:
 - a. službu odgovornu za pružanje informacija o primijenjenim ATFM mjerama/**service responsible for provision of information on applied ATFM measures**;

- b. zahtjeve za prijavu plana leta/**flight plan requirements**;
- c. alokaciju slotova/**slot allocations**.

ENR 1.10 Planiranje letova (Flight planning)

Zahtjev postoji da se naznače bilo kakva ograničenja ili da se daju savjetodavne informacije koje se odnose na fazu planiranja leta koje mogu pomoći korisnicima u uvođenju namjeravane operacije letenja, uključujući:

1. procedure za podnošenje plana leta/**procedures for the submission of a flight plan**;
2. sustav skupnog plana leta/**repetitive flight plan system**;
3. promjene na podnešenom planu leta/**changes to the submitted flight plan**.

ENR 1.11 Adresiranje poruka planova leta (Addressing of flight plan messages)

Zahtjev postoji radi naznake, u obliku tablice, adresa lociranih na planovima leta, koji sadrži:

1. kategoriju leta(IFR, VFR ili obje)/**category of flight (IFR, VFR or both)**;
2. rutu (unutar ili preko FIR-a i/ili TMA)/**route (into or via FIR and/or TMA)**; i
3. adresu poruke/**message address**;

ENR 1.12 Presretanje civilnih zrakoplova (Interception of civil aircraft)

Zahtjeva se opis kompletnog postupka za presretanje i vizuelnih signala koji se koriste sa jasnom naznakom da li se primjenjuju ICAO odredbe i, ako se primjenjuju, napomena da postoje odstupanja.

Napomena: Lista značajnih odstupanja između domaćih propisa i prakse i odgovarajućih ICAO odredbi objavljuje se u GEN 1.7.

ENR 1.13 Nezakonito ometanje (Unlawful interference)

Zahtjeva se predstavljanje odgovarajućeg postupka koji se koristi u slučaju nezakonitog ometanja/otmice zrakoplova.

ENR 1.14 Nezgode u zračnom prometu (Air traffic incidents)

Opis sustava i izvješćivanja o nezgodama u zračnom prometu, uključujući:

1. definiciju nezgode u zračnom prometu/**definition of air traffic incidents**;
2. uporabu obrasca za prijavu događaja u zračnom prometu/**use of the "Air Traffic Incident Report Form**;
3. procedure izvješćivanja (uključujući i procedure tijekom leta)/**reporting procedures (including in-flight procedures**; i
4. svrhu izvješćivanja i postupak prosljeđivanja prijave/**purpose of reporting and handling of the form**;

ENR 2. ZRAČNI PROSTOR U KOME SE PRUŽAJU ATS USLUGE (Air Traffic Services Airspaces)

ENR 2.1 FIR, UIR, TMA i CTA

Detaljan opis oblasti informiranja u letu (FIR), gornje oblasti informiranja u letu (UIR) i kontroliranih oblasti (CTA, uključujući specifične CTA, kao što je TMA), uključujući:

1. naziv, geografske koordinate u stupnjevima, minutama i sekundama horizontalnih granica FIR/UIR, a u stupnjevima, minutama i sekundama horizontalnih granica CTA, vertikalne granice i klase zračnog prostora/**name, geographical coordinates in degrees and minutes of the FIR/UIR lateral limits**

and in degrees, minutes and seconds of the CTA lateral limits, vertical limits and class of airspace;

2. identifikaciju jedinice koja pruža usluge/**identification of unit providing the service**;
3. pozivni znak zrakoplovne postaje jedinice koja pruža usluge, jezik/jezike koji se koriste, sa naznakom oblasti i uvjeta, kada i gdje se, koriste/**call sign of aeronautical station serving the unit and language(s) used, specifying, the area and conditions, when and where to be used, if applicable**;
4. frekvencije dopunjene naznakom za određenu uporabu/**frequencies supplemented by indications for specific purposes**;
5. primjedbe/**remarks**.

Kontrolirane zone oko vojnih zrakoplovnih baza, koje nisu opisane negdje drugdje u AIP-u, moraju da se uključe u ovu podsekciju. Mora da se navede i informacija o određenim oblastima ili njihovim dijelovima u kojima se zahtjevi ICAO Aneksa 2 u vezi sa planovima leta, dvosmjernom komunikacijom i izvješćivanju o poziciji primjenjuju na sve letove u cilju eliminiranja ili smanjenja potrebe za presretanjem i/ili gdje postoji mogućnost presretanja i zahtjeva za slušanje na VHF kanalu 121,5 MHz za hitne slučajeve.

Opis određenih područja u kojima je obavezna opremljenost predajnikom za određivanje mjesta nesreće (ELT) i gdje zrakoplov mora kontinuirano da sluša VHF frekvenciju 121,5 MHz za hitne slučajeve, osim onih perioda kada zrakoplov obavlja komunikaciju na drugim VHF kanalima ili kada oprema zrakoplova ili dužnosti posade ne dozvoljavaju istodobno slušanje dva kanala.

Napomena: Ostale vrste zračnog prostora oko civilnih aerodroma/helidroma, kao što su kontrolirane zone i aerodromske prometne zone, su opisane u odgovarajućim aerodromskim ili helidromskim sekcijama.

ENR 2.2 Ostali regulirani zračni prostor (Other regulated airspace)

Detaljan opis ostalih vrsta reguliranog zračnog prostora i klasifikacije zračnog prostora, ako su uspostavljene.

ENR 3. RUTE U ZRAČNOM PROMETU (ATS routes)

Napomena 1: Smjerovi, putanje i radijali su magnetski.

Napomena 2: Točke prelaska (Changeover points), koje su uspostavljene na sredini između dva navigacijska sredstva ili na presjeku dva radijala u slučaju rute koja mijenja pravac između dva navigacijska sredstva, ne moraju da budu prikazane za svaki segment rute ako postoji opći iskaz o njihovom postojanju.

ENR 3.1 Donje ATS rute (Lower ATS routes)

Detaljan opis donjih ATS ruta, uključujući:

1. oznaku rute, oznaku navigacijske specifikacije koja se odnosi na određeni segment (segmente), nazive, kodirane oznake ili kodne oznake i geografske koordinate u stupnjevima, minutama i sekundama za sve značajne točke koje definiraju rutu, uključujući točke obaveznog javljanja ili javljanja na zahtjev/**route designator, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specified segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant points defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points**;

2. smjer putanje ili VOR radijala zaokružene na najbliži stupanj, geodetsko rastojanje zaokruženo na najbliži deseti dio kilometra ili deseti dio nautičke milje između bilo koje dvije uzastopne značajne točke i, u slučaju VOR radijala, točke prelaska/**tracks or VOR radials to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile between each successive designated significant point and, in the case of VOR radials, changeover points;**
3. gornje ili donje granice ili minimalnu apsolutnu visinu na ruti, zaokružene na najbližih 50 m ili 100 ft i klasifikaciju zračnog prostora/**upper and lower limits or minimum en-route altitudes, to the nearest higher 50 m or 100 ft, an airspace classification;**
4. horizontalne granice i minimalnu apsolutnu visinu nadvišavanja prepreka/**lateral limits and minimum obstacle clearances altitudes;**
5. smjerove razina krstarenja/**direction of cruising levels;**
6. zahtjev za navigacijsku točnost za svaki segment PBN (RNAV rute ili RNP)/**the navigation accuracy requirement for each PBN (RNAV or RNP) route segment;** i
7. napomene, uključujući naznaku jedinice kontrole, njen operativni kanal i, ako je primjenljivo, adresu data link i svako ograničenje u navigacijskoj specifikaciji/**remarks, including an indication of the controlling unit, its operating channel and, if applicable, is logon address, SATVOICE number, and any navigation, RCP and RSP specification(s) limitations.**

Napomena: U vezi sa ICAO Aneksom 11, Dodatak 1, i u svrhe planiranja letenja, definirana navigacijska specifikacija se ne smatra sastavnim dijelom oznake rute.

ENR 3.2 Gornje ATS rute (Upper ATS routes)

Detaljan opis gornjih ATS ruta, uključujući:

1. oznaku rute, oznaku navigacijske specifikacije koja se odnosi na određene segmente, imena, kodirane oznake ili kodne oznake i geografske koordinate u stupnjevima, minutama i sekundama za sve značajne točke koje definiraju rutu, uključujući točke obveznog javljanja ili javljanja na zahtjev/**route designer, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specific segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant point defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;**
2. smjer putanje ili VOR radijala zaokružen na najbliži stupanj, geodetsko rastojanje zaokruženo na najbliži deseti dio kilometra ili deseti dio nautičke milje između bilo koje dvije uzastopne značajne točke i, u slučaju VOR radijala, točke promjene navigacijskog sredstva/**tracks or VOR radials to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile between each successive designated significant point and, in the case of VOR radials, changeover points;**

3. gornje i donje granice i klasifikaciju zračnog prostora/**upper and lower limits and airspace classification;**
4. horizontalne granice/**lateral limits;**
5. smjerove razine krstarenja/**direction of cruising level;**
6. zahtjev za navigacijsku točnost za svaki segment PBN (RNAV ili RNP)/**the navigation accuracy requirement for each PBN (RNAV or RNP) route segment;**
7. napomene, uključujući naznaku jedinice kontrole, njen operativni kanal i, ako je primjenljivo, adresu data link i svako ograničenje u navigacijskoj specifikaciji/**remarks, including an indication of the controlling unit, its operating channel and, if applicable, is logon address, and any navigation specification(s) limitations.**

Napomena: U vezi sa ICAO Aneksom 11, Dodatak 1, i za svrhe planiranja letenja, definirana navigacijska specifikacija se ne smatra sastavnim dijelom oznake rute.

ENR 3.3 Rute prostorne navigacije (Area navigation routes)

Detaljan opis PBN ruta (RNAV i RNP), uključujući:

1. oznaku rute, oznaku navigacijske specifikacije koja se odnosi na određene segmente, imena, kodirane oznake ili kodne oznake i geografske koordinate u stupnjevima, minutama i sekundama za sve značajne točke koje definiraju rutu, uključujući točke obveznog javljanja ili javljanja na zahtjev/**route designer, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specific segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant points defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;**
2. po pitanju točaka na ruti koje definiraju rutu prostorne navigacije, dodatno (ako je primjenljivo)/**in respect of waypoints defining a VOR/DME area navigation route, additionally:**
 - a) identifikaciju postaje/položaja referentnog VOR/DME/**station identification of the reference VOR/DME;**
 - a. smjer zaokružen na najbliži stupanj i udaljenost zaokruženu na najbliži deseti dio kilometra ili deseti dio nautičke milje od referentnog VOR/DME, ako točka na putanji nije kolocirana sa njim, i/**bearing to the nearest degree and the distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a nautical mile from the reference VOR/DME, if the waypoint is not collated with it; and**
 - b. nadmorsku visinu DME antene u krugu od 30 m (100 ft)/**elevation of the transmitting antenna of DME to the nearest 30 m (100 ft);**
3. magnetsko usmjerenje zaokruženo na najbliži stupanj, geodetsko rastojanje zaokruženo na najbliži deseti dio kilometra ili deseti dio nautičke milje između definiranih krajnjih točaka i udaljenosti između uzastopnih određenih značajnih tačaka/**magnetic bearing to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or tenth of a**

nautical mile between defined end-points and distance en-points and distance between each successive designated significant point;

4. gornje i donje granice i klasifikaciju zračnog prostora/**upper and lower limits and airspace classification;**
5. smjerove razina krstarenja/**direction or cruising levels;**
6. zahtjev za navigacijsku točnost za svaki segment PBN (RNAV ili RNP)/**the navigation accuracy requirements for each PBN (RNAV or RNP) route segment; and**
7. napomene, uključujući naznaku jedinice kontrole, njen operativni kanal i, ako je primjenljivo, adresu data link i svako ograničenje u navigacijskoj specifikaciji/**remarks, including an indication of the controlling unit, its operating channel and, if applicable, its logon address, SATVOICE number, and any navigation, RCP and RSP specification(s) limitations;**

ENR 3.4 Helikopterske rute (Helicopter routes)

Detaljan opis ruta helikoptera, uključujući:

1. oznaku rute, oznaku navigacijske specifikacije koja se odnosi na određene segmente, imena, kodirane oznake ili kodne oznake i geografske koordinate u stupnjevima, minutama i sekundama za sve značajne točke koje definišu rutu, uključujući točke obaveznog javljanja ili javljanja na zahtjev/**route designator, designation of the required communication performance (RCP) specification(s), navigation specification(s) and/or required surveillance performance (RSP) specification(s) applicable to a specific segment(s), names, coded designators or name-codes and the geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of all significant points defining the route including "compulsory" or "on-request" reporting points;**
2. putanju ili VOR radial zaokružen na najbliži stupanj, geodetsko rastojanje zaokruženo na najbliži deseti dio kilometra ili deseti dio nautičke milje između bilo koje dvije uzatopne značajne točke i, u slučaju VOR radiala, točke prelaska /**tracks or VOR radials to the nearest degree, geodesic distance to the nearest tenth of a kilometre or a tenth of a nautical mile between each successive designated significant point and, in the case of VOR radials, changeover points;**
3. gornje i donje granice i klasifikaciju zračnog prostora/**upper and lower limits and airspace classification;**
4. minimalne apsolutne visine leta zaokružene na najbližih 50 m ili 100 ft/**minimum flight altitudes to the nearest higher 50 m or 100 ft;**
5. zahtjev za navigacijsku točnost za svaki segment PBN (RNAV ili RNP) rute/**the navigation accuracy requirement for each PBN (RNAV or RNP) segment; and**
6. napomene, uključujući naznaku jedinice kontrole, njen operativni kanal, i svako ograničenje u navigacijskoj specifikaciji/**remarks, including an indication of the controlling unit and its operating frequency, and any navigation specification(s) limitations.**

Napomena: U vezi sa Aneksom 11, Dodatak 1, i za potrebe planiranja letenja, definirana navigacijska specifikacija se smatra sastavnim dijelom oznake rute.

ENR 3.5 Ostale rute (Other routes)

Zahtjev je da se opišu druge rute, specifično određene, koje su obvezne u okviru određenih oblasti, ako postoje.

Napomena: Rute za dolazak, transfer i odlazak, koje su određene u vezi sa postupcima za promet do i od aerodroma/helidroma, ne treba da se opisuju pošto se one opisuju u odgovarajućoj sekciji Dijela 3 - Aerodromi.

ENR 3.6 Čekanje na ruti (En-route holding)

Detaljan opis postupaka za čekanje na ruti, koji sadrži:

1. identifikaciju čekanja i točku čekanja (navigacijski uređaj) ili točku na ruti prostorne navigacije (waypoint) sa geografskim koordinatama u stupnjevima, minutama i sekundama/**holding identification (if any) and holding fix (navigation aid) or waypoint with geographical coordinates in degrees, minutes and seconds;**
2. putanju za dolet/**inbound track;**
3. pravac/smjer proceduralnog zaokreta/**direction of the precedure turn;**
4. maksimalnu zadatu brzinu/ **maximum indicated airspeed;**
5. minimalnu i maksimalnu razinu čekanja/**minimum and maximum holding level**
6. vrijeme/rastojanje za odlet/**time/distance outbound;**
7. naznaku kontrolne jedinice i njene operativne frekvencije/**indication of the controlling unit and its operating frequency.**

Napomena: Kriteriji za nadvišavanje prepreka, koji se odnose na postupke čekanja, sadržani su u Postupcima za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - Operacije zrakoplova (PANS-OPS, Doc 8168), Svezak I i II.

ENR 4. RADIO-NAVIGACIJSKI UREĐAJI/SUSTAVI (Radio navigation aids/systems)

ENR 4.1 Rutni radio-navigacijski uređaji (Radio navigation aids - en-route)

Popis postaja koje pružaju radio-navigacijske usluge na ruti i organiziran abecednim redom po imenom postaje, uključujući:

1. naziv postaje i magnetsku deklinaciju zaokruženu na najbliži stupanj, a za VOR deklinaciju, postaje zaokruženu na najbliži stupanj, koja se koristi za tehničko poravnanje uređaja/**name of station and magnetic variation to the nearest degree and for VOR, station declination to the nearest degree used for technical line-up of the aid;**
2. identifikaciju/**identification;**
3. frekvenciju/kanal za svaki element/**frequency/channel for each element;**
4. radno vrijeme/**hours of operation;**
5. geografske koordinate u stupnjevima, minutama i sekundama, položaja antene emitiranja/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the position of the transmitting antenna;**
6. nadmorsku visinu DME antene zaokruženu na najbližih 30 m (100 ft)/**elevation of the transmitting antenna of DME to the nearest 30 m (100 ft);**
7. primjedbe/**remarks.**

ENR 4.2 Specijalni navigacijski sustavi (Special navigation systems)

Opis postaja povezanih sa specijalnim navigacijskim sustavima (DECCA, LORAN itd.), uključujući:

1. naziv postaje ili niza postaja/**name of station or chain**;
2. vrstu dostupnih usluga (master signal, slave signal, boja)/**type of service available (master signal, slave signal, colour)**;
3. frekvenciju (broj kanala, osnovna frekvencija pulsa, frekvencija ponavljanja, prema potrebi)/**frequency (channel number, basic pulse rate, recurrence rate, as applicable)**;
4. sati rada/**hours of operational**;
5. geografske koordinate predajne postaje u stupnjevima, minutama i sekundama/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the position of the transmitting station**;
6. primjedbe/**remarks**.

ENR 4.3 Globalni navigacijski satelitski sustav (Global navigation satellite system) (GNSS)

Lista i opis elemenata globalnog navigacijskog satelitskog sustava (GNSS) koji pruža navigacijsku uslugu uspostavljenu za potrebe navigacije na ruti i poredano alfabetski po imenu elemenata, uključujući:

1. naziv GNSS elemenata (GPS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WASS, itd.)/**the name of the GNSS element (GPS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WASS, ect.)**;
2. odgovarajuću frekvenciju/frekvencije/**frequency(ies), as appropriate**;
3. geografski koordinate u stupnjevima, minutama i sekundama nominalnog područja u kojem se pruža usluga/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the nominal service area and coverage area**;
4. primjedbe/**remarks**.

ENR 4.4 Kodne oznake značajnih točaka (Name-code designators for significant points)

Alfabetski poredana lista kodnih oznaka (kodne oznake od pet slova, pogodne za izgovor) uspostavljenih za značajne točke na pozicijama gdje nisu locirana radio-navigacijska sredstva, uključujući:

1. kodnu oznaku/**name-code designator**;
2. geografske koordinate pozicije u stupnjevima, minutama i sekundama/**geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the position**;
3. referencu na ATS ili druge rute na kojima se točka nalazi/**reference to ATS or other routes where the point is located**;
4. primjedbe, uključujući dodatnu definiciju pozicije, ako se to zahtijeva/**remarks, including supplementary definition of position where required**.

ENR 4.5 Rutna zrakoplovna svjetla na zemlji (Aeronautical ground lights - en-route)

Lista rutnih zrakoplovnih svjetala na zemlji i drugih svjetlosnih signala koji označavaju geografske pozicije koje je država odredila kao značajne, uključujući:

1. ime grada ili drugu identifikaciju signala/**name of the city or town or other identification of the beacon**;
2. vrstu signala i intenzitet svjetla u hiljadama kandela/**type of beacon and intensity of the light in thousands of candelas**;
3. karakteristike signala/**characteristic of the signal**;
4. sati rada/**operational hours**;
5. primjedbe/**remarks**.

ENR 5. NAVIGACIJSKA UPOZORENJA (Navigation warnings)

ENR 5.1 Zabranjene, ograničene i opasne zone (Prohibited, restricted and danger areas)

Opis i odgovarajući grafički prikaz zabranjenih, ograničenih i opasnih zona, zajedno sa informacijama koje se tiču njihovog uspostavljanja i aktiviranja, uključujući:

1. identifikaciju, naziv i geografske koordinate horizontalnih granica u stupnjevima, minutama i sekundama ako su unutar kontrolirane oblasti/kontrolirane zone, odnosno u stupnjevima i minutama ako su izvan kontrolirane oblasti/kontrolirane zone/**identification, name and geographical coordinates of the lateral limits in degrees, minutes and seconds if inside and in degrees and minutes if outside control area/control zone boundaries**;
2. gornje i donje granice/**upper and lower limits**;
3. primjedbe, uključujući i vrijeme aktivnosti/**remarks, including time of activity**;

Vrsta ograničenja ili priroda opasnosti i rizik od presretanja u slučaju prodiranja u zonu moraju da budu naznačeni u koloni primjedbe/**type of restriction or nature of hazard and risk of interception in the event of penetration must be indicated in the remarks column**.

ENR 5.2 Područja vojnih vježbi i obuke (Military exercise and training areas and air defence identification zone (ADIZ))

Opis i odgovarajući grafički prikaz uspostavljenih zona za vojne vježbe i obuku, u kojima se vježbe odvijaju u redovnim intervalima i uspostavljene zone identifikacije za potrebe zračne odbrane (ADIZ), uključujući:

1. geografske koordinate horizontalnih granica u stupnjevima, minutama i sekundama, ako su unutar kontrolirane oblasti/kontrolirane zone, odnosno, u stupnjevima i minutama, ako su izvan kontrolirane oblasti/kontrolirane zone/**geographical coordinates of the lateral limits in degrees, minutes and seconds if inside and in degrees and minutes if outside control area/control zone boundaries**;
2. gornje i donje granice, sustav i način objavljivanja o aktiviranju, zajedno sa informacijom koja se odnosi na civilno letenje i odgovarajući ADIZ postupak/**upper and lower limits and system and means of activation announcements together with information pertinent to civil flights and applicable ADIZ procedures**;
3. primjedbe, uključujući vrijeme aktivnosti i rizik od presretanja u slučaju prodiranja u ADIZ/**remarks, including time of activity and risk of interception in the event of penetration of ADIZ**.

ENR 5.3 Ostale opasne aktivnosti i druge potencijalne opasnosti (Other activities of a dangerous nature and other potential hazards)

ENR 5.3.1 Ostale opasne aktivnosti (Other activities of a dangerous nature)

Opis aktivnosti koje predstavljaju specifičnu ili očiglednu opasnost i koje mogu da utječu na letenje, dopunjen odgovarajućim kartama, uključujući:

1. geografske koordinate u stupnjevima, minutama od centra zone i domet utjecaja/**geographical coordinates in degrees and minutes of centre of area and range of influence**;
2. vertikalne granice/**vertical limits**;
3. savjetodavne mjere/**advisory measures**;

4. nadležno tijelo za pružanje informacija/**authority responsible for the provision of information;**
5. primjedbe, uključujući vrijeme aktivnosti/**remarks, including time of activity.**

ENR 5.3.2 Ostale potencijalne opasnosti (Other potential hazards)

Opis, dopunjen odgovarajućim kartama, ostalih potencijalnih opasnosti koje mogu da utječu na letenje (npr. aktivni vulkani, nuklearne elektrane, itd.), uključujući:

1. geografske koordinate lokacija potencijalne opasnosti u stupnjevima i minutama/**geographical coordinates in degrees and minutes of location of potential hazard;**
2. vertikalne granice/**vertical limits;**
3. savjetodavne mjere/**advisory measures;**
4. nadležno tijelo za pružanje informacija/**authority responsible for the provision of information;**
5. primjedbe/**remarks.**

ENR 5.4 Rutne navigacijske prepreke (Air navigation obstacles)

Lista prepreka koje utječu na zračnu plovību u oblasti 1 (teritorija države), uključujući:

1. identifikaciju prepreka ili oznaku/**obstacle identification or designation;**
2. vrstu prepreke/**type of obstacle;**
3. položaj prepreke, predstavljenu geografskim koordinatama u stupnjevima, minutama i sekundama/**obstacle position, represented by geographical coordinates in degrees, minutes and seconds;**
4. nadmorsku visinu prepreke zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot;**
5. tip i boju osvjetljenja prepreke (ako postoji)/**type and colour of obstacle lighting (if any);**
6. ako je primjenljivo, naznaku da je lista prepreka dostupna u elektroničkoj formi i referencu na GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacle is available in electronic form, and reference to GEN 3.1.6.**

Napomena 1: Prepreka, čija je visina iznad tla 100 m i više, smatra se preprekom za oblast 1/**An obstacle whose height above ground is 100 m and higher is considered an obstacle for Area 1.**

Napomena 2: Specifikacije za određivanje i izvješćivanje (točnost mjerenja na terenu i integritet podataka) o pozicijama (geografska širina i dužina) i nadmorskoj visini/visini iznad tla za prepreke u oblasti 1 date su u ICAO Aneksu 11, Dodatak 5, tablice 1 i 2, redom/**Specification governing the determination and reporting (accuracy of field work and data integrity) of positions (latitude and longitude) and elevation/heights for obstacles in Area 1 are given in Annex 11, Appendix 5, Tables 1 and 2, respectively.**

ENR 5.5 Zrakoplovne sportske i rekreativne aktivnosti (Aerial sporting recreational activities)

Kratak opis, dopunjen odgovarajućim kartama, intenzivnih sportskih i rekreativnih aktivnosti, zajedno sa uvjetima pod kojima se odvijaju, uključujući:

1. oznake i geografske koordinate horizontalnih granica u stupnjevima, minutama i sekundama, ako su unutar kontrolirane oblasti/kontrolirane zone, odnosno, u stupnjevima i minutama, ako su izvan granica kontrolirane oblasti/kontrolirane zone/**designation and geographical coordinates of the lateral limits**

in degrees, minutes and second if inside and in degrees and minutes if outside control area/control zone boundaries;

2. vertikalne granice/**vertical limits;**
3. telefonski broj operatora/korisnika/**operator/user telephone number;**
4. primjedbe, uključujući i vrijeme izvođenja aktivnosti/**remarks, including time of activity;**

Napomena: Ova stavka se može podijeliti u različite sekcije za svaku pojedinu aktivnost, dajući naznačene detalje u svakom pojedinom slučaju/**This paragraph may be subdivided into different sections for each different category of activity, giving the indicated details in each case.**

ENR 5.6 Kretanje ptica i oblasti sa osjetljivom faunom (Bird migration and areas with sensitive fauna)

Opis, dopunjen kartama gdje je to moguće, kretanje ptica povezanih s migracijama, uključujući i migracijske puteve i područja stalnog odmora, te područja sa osjetljivom faunom.

ENR 6. Karte zračnih puteva (En-route charts)

Karta zračnih puteva - ICAO i indeksne karte moraju da budu uključene u ovu sekciju.

DIO 3 - AERODROMI (AD)

AD 0.6. Sadržaj dijela 3 (Table of contents to Part 3)

Lista sekcija i podsekcija sadržanih u dijelu 3 - Aerodromi (AD).

Napomena: Podsekcije mogu da budu navedene abecednim redom.

AD 1. AERODROMI/HELIDROMI - UVOD (Aerodromes/heliports - introduction)

AD 1.1 Raspoloživost i uvjeti za korištenje aerodroma/helidroma (Aerodrome/heliport availability and conditions of use)

AD 1.1.1 Opći uvjeti (General conditions)

Informacije o raspoloživosti aerodroma, uključujući/**Brief description of the State's designated authority for aerodromes and heliports, including:**

1. opće uvjete za korištenje aerodroma/helidroma i pripadajuće opreme/**the general conditions under which aerodromes/heliports and associated facilities are available for use; and**
2. iskaz o ICAO dokumentima na kojima se zasnivaju usluge, i referencu na dio u AIP-u gdje su navedena odstupanja, ako postoje/**a statement concerning the ICAO documents on which the services are based and a reference to the AIP location where differences, if any, are listed.**

AD 1.1.2 Uporaba vojnih aerodroma (Use of military air bases)

Regulativa i postupci, ako postoje, koji se tiču civilne uporabe vojnih aerodroma.

AD 1.1.3 Postupci u uvjetima smanjene vidljivosti (Low visibility procedures (LVP))

Opći uvjeti pod kojima se primjenjuju postupci u uvjetima smanjene vidljivosti koje se odnose na CAT II/III operacije.

AD 1.1.4 Aerodromski operativni minimum (Aerodrome operating minima)

Detalji u vezi sa aerodromskim operativnim minimumima koji se primjenjuju u državi.

AD 1.1.5 Ostale informacije (Other information)

Ostale informacije slične prirode, ako je primjenljivo.

AD 1.2 Službe spašavanja, vatrogasne službe i plan čišćenja snijega (Rescue and firefighting services and snow plan)**AD 1.2.1 Službe spašavanja i vatrogasne službe (Rescue and firefighting services)**

Kratak opis pravila koja uređuju uspostavljanje službi spašavanja i vatrogasnih službi na aerodromima/helidromima raspoloživim za javnu uporabu, zajedno sa naznakom kategorije službe spašavanja i vatrogasne kategorije utvrđene od strane države.

AD 1.2.2 Plan čišćenja snijega (Snow plan)

Kratak opis planiranja u slučaju snijega za aerodrome/helidrome raspoložive za javnu uporabu, na kojima je vjerovatno da će se ostvariti sniježni uvjeti, uključujući:

1. organizaciju zimske službe/**organization of the winter service**;
2. nadzor površina za kretanje zrakoplova/**surveillance of movements areas**;
3. metode mjerenja i dobijena mjerenja/**measuring methods and measurements taken**;
4. mjere poduzete za održavanje upotrebljivosti površina za kretanje/**actions taken to maintain the usability of movements areas**;
5. izvješćivanje/**system and means of reporting**;
6. slučajeve zbog kojih može doći do zatvaranja poletno-sletne staze/**the cases of runway closure**; and
7. distribuciju informacija o zimskim uvjetima/**distribution of information about snow conditions**.

Napomena: Kada se primjenjuju različita razmatranja u vezi sa planom čišćenja snijega na aerodromima/helidromima, ova podsekcija može da se podijeli sukladno tome.

AD 1.3. Popis aerodroma/helidroma (Index to aerodromes and heliports)

Lista i grafički prikaz aerodroma i helidroma u državi, uključujući:

1. naziv aerodroma/helidroma i ICAO lokacijski indikator/**aerodrome/heliport name and ICAO location indicator**;
2. vrsta prometa za koji je dozvoljeno korištenje aerodroma/helidroma (međunarodni/domaći, IFR/VFR, redovni/izvanredni, opća avijacija, vojni i sl.)/**type of traffic permitted to use aerodrome/heliport (international/national, IFR/VFR, scheduled/non-scheduled, General aviation, military and other)**;
3. referencu na podsekciju u Dijelu 3 AIP-a, u kojem su prikazani detalji o aerodromu/helidromu/**reference to AIP, Part 3 subsection in which aerodrome/heliport details are presented**.

AD 1.4. Podjela aerodroma/helidroma (Grouping of aerodrome/heliports)

Kratak opis kriterija koje primjenjuje država za grupisanje aerodroma/helidroma u svrhe proizvodnje/distribucije/pružanja informacija (npr. međunarodni, domaći; primarni/ sekundarni; veliki/ mali; civilni/vojni, itd.).

AD 1.5. Status certifikacije aerodroma (Status of certification of aerodromes)

Popis aerodroma koji ukazuje na status certifikacije, uključujući:

1. naziv aerodroma i ICAO lokacijski indikator/**aerodrome name and ICAO location indicator**;
2. datum certifikacije, i ako je primjenljivo, važenje certifikata/**date and, if applicable, validity of certification**;
3. primjedbe, ako ih ima/ **remarks, if any**.

AD 2. AERODROMI (AERODROMES)

Napomena - Umjesto ** treba da stoji odgovarajući ICAO lokacijski indikator.**

****** AD 2.1 Lokacijski indikator i naziv aerodroma (Aerodrome location indicator and name)**

Aerodrom će imati dodijeljen ICAO lokacijski indikator i naziv aerodroma. ICAO lokacijski indikator bit će sastavni dio sustava obilježavanja svih podsekcija u sekciji AD 2.

****** AD 2.2 Geografski i administrativni podaci o aerodromu (Aerodrome geographical and administrative data)**

Zahtijevani geografski i administrativni podaci o aerodromu, uključujući:

1. referentnu točku aerodroma (geografske koordinate u stupnjevima, minutama i sekundama), i položaj na aerodromu/**aerodrome reference point (geographical coordinates in degrees, minutes and seconds) and its site**;
2. smjer i udaljenost referentne točke aerodroma od centra grada ili mjesta koje aerodrom opslužuje/**direction and distance of aerodrome reference point from centre of the city or town which the aerodrome serves**;
3. nadmorsku visinu aerodroma zaokruženu na najbliži metar ili stopu i referentnu temperaturu/**aerodrome elevation to the nearest metre or foot, and reference temperature**;
4. ako je primjenljivo, undulaciju geoida na položaju na kome je izmjerena nadmorska visina aerodroma, zaokruženu na najbliži stupanj ili stopu/**were appropriate, geoid undulation at the aerodrome elevation position to the nearest metre or foot**;
5. magnetnu deklinaciju zaokruženu na najbliži stupanj, datum informacije i godišnju promjenu/**magnetic variation to the nearest degree, date of information and annual change**;
6. naziv operatera aerodroma, adresu, telefon, telefaks, elektroničku poštu, AFS adresu i internet adresu, ako postoji/**name of aerodrome operator, address, telephone and telefax numbers, e-mail address, AFS address and, if available, website address**;
7. vrste prometa koje su dozvoljene na aerodromu (IFR/VFR)/**types of traffic permitted to use the aerodrome**;
8. primjedbe/**remarks**.

****** AD 2.3 Radno vrijeme (Operational hours)**

Detaljan opis radnog vremena aerodromskih službi, uključujući:

1. aerodromskog operatera/**aerodrome operator**;
2. carinsku i pasošku kontrolu/**customs and immigration**;
3. zdravstvena i sanitarna služba/**health and sanitation**;
4. AIS brifing ured/**AIS briefing office**;
5. ATS prijavni biro (ARO)/**ATS reporting office (ARO)**;
6. MET brifing ured/**MET briefing office**;
7. usluge kontrole zračnog prometa/**air traffic service**;
8. snabdijevanje gorivom/**fuelling**;
9. opsluživanje/**handling**;
10. zaštitu/**security**;
11. odleđivanje/**de-icing**;
12. primjedbe/**remarks**.

**** AD 2.4 Službe i sredstava za prihvata i otpremu
(Handling services and facilities)

Detaljan opis usluga i sadržaja dostupnih na aerodromu, uključujući:

1. sredstva za opremu i prihvata i otpremu tereta/kargo/**cargo-handling facilities**;
2. vrste goriva i ulja/**fuel and oil types**;
3. sredstva za snabdijevanje gorivom/mazivom/**fuelling facilities and capacity**;
4. uredaje i sredstva za odleđivanje/**de-icing facilities**;
5. hangarski prostor za zrakoplove u prolazu/**hangar space for visiting aircraft**;
6. sredstva za popravku zrakoplova u prolazu/**repair facilities for visiting aircraft**;
7. primjedbe/remarks.

**** AD 2.5 Pogodnosti za putnike (Passenger facilities)

Kratka opis pogodnosti za putnike dostupnih na aerodromu, uključujući:

1. hotel/hotele na ili u blizini aerodroma/**hotel(s) at or in the vicinity of aerodrome**;
2. restoran/restorane na ili u blizini aerodroma/**restaurant(s) at or in the vicinity of aerodrome**;
3. mogućnosti prijevoza/**transportation possibilities**;
4. medicinske usluge/**medical facilities**;
5. banke ili pošte na ili u blizini aerodroma/**bank and post office at or in the vicinity of aerodrome**;
6. turističke agencije/**tourist office**; and
7. primjedbe/remarks.

**** AD 2.6 Službe spašavanja i vatrogasne službe (Rescue and firefighting services)

Detaljan opis usluga spašavanja i vatrogasnih službi i opreme dostupne na aerodromu, uključujući:

1. vatrogasnu kategoriju aerodroma/**aerodrome category for fire fighting**;
2. opremu za spašavanje/**rescue equipment**;
3. mogućnost uklanjanja oštećenog zrakoplova/**capability for removal of disabled aircraft**;
4. primjedbe/remarks;

**** AD 2.7 Sezonska upotrebljivost - čišćenje (Seasonal availability - clearing)

Detaljan opis opreme i operativnih prioriteta utvrđenih radi čišćenja aerodromske površine za kretanje, uključujući:

1. vrstu (vrste) opreme za čišćenje/**type(s) of clearing equipment**;
2. prioritete za čišćenje/**clearance priorities**;
3. primjedbe/remarks;

**** AD 2.8 Pristanišne platforme, rulne staze i mjesta provjere položaja (Aprons, taxiways and check locations/position data)

Pojedinosti vezane za fizičke karakteristike pristanišne platforme, rulne staze i mjesta provjere položaja, uključujući:

1. oznaku, površinu i nosivost pristanišne platforme/**designation, surface and strength of aprons**;
2. oznaku, širinu, površinu i nosivost rulnih staza/**designation, width, surface and strength of taxiways**;
3. lokaciju i nadmorsku visinu zaokruženu na najbliži metar ili stopu za točke provjere visinomjera/**location and elevation to the nearest metre or foot of altimeter checkpoint**;
4. lokacija VOR mjesta provjere položaja/**location of VOR checkpoints**;

5. poziciju točke provjere inercijalnog navigacijskog sustava INS u stupnjevima, minutama, sekundama i stotim dijelovima sekunde/**position of INS checkpoints in degree, minutes, seconds and hundredths of seconds**;

6. primjedbe/remarks.

Ako su kontrolna mjesta/položaji naznačeni na aerodromskoj karti, bilješke će biti navedene u ovoj podsekciji.

**** AD 2.9 Sustav za vođenje i kontrolu kretanja i dnevne oznake (Surface movement guidance and control system and control system and markings)

Kratka opis sustava za vođenje i kontrolu i oznake poletno-sletnih staza, uključujući:

1. uporabu stacioniranih znakova identifikacije zrakoplova, linije za navođenje po voznim stazama i vizuelni sustav navođenja za pristajanje/parkiranje zrakoplova na parkirna mjesta/**use of aircraft stand identification signs, taxiway guide lines and visual docking/parking guidance system at aircraft stands**;
2. znakove i svjetla na rulnim i poletno-sletnim stazama/**runway and taxiway markings and lights**;
3. zaustavne prečke (ako postoje)/**stop bars (if any)**;
4. primjedbe/remarks.

**** AD 2.10 Aerodromske prepreke (Aerodrom obstacles)

Detaljan opis prepreka, uključujući:

1. prepreke u oblasti 2/**obstacles in Area 2**
 - a) identifikaciju prepreka ili oznaku/**obstacle identification or designation**;
 - b) vrstu prepreke/**type of obstacle**;
 - c) položaj prepreke, izražen u geografskim koordinatama u stupnjevima, minutama i sekundama i desetinkama sekundi/**obstacle position, represented by geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenth of seconds**;
 - d) nadmorsku visinu i visinu prepreke zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot**;
 - e) označavanje prepreke, te vrstu i boju rasvjete prepreke (ako postoji)/**obstacle marking, and type and colour of obstacle lighting (if any)**;
 - f) ako je moguće, naznaku da je lista prepreka dostupna u elektroničkoj formi i pozvati se na GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacles is available in electronic form, and reference to GEN 3.1.6**; and
 - g) naznaku NIL, ako je potrebno/**NIL indication, if appropriate**.

Napomena 1: Poglavlje 10, 10.1.1 daje opis oblasti 2, dok Dodatak 8, tablica D8-2, sadrži grafičke ilustracije površina prikupljanja podataka o preprekama i kriterije koji se koriste za identifikaciju prepreka u oblasti 2.

Napomena 2: Specifikacije za utvrđivanje i izvješćivanje (točnost terenskog rada i integritet podataka) položaja (geografska širina i dužina) i nadmorske visine za prepreke u oblasti 2 date su u Aneksu 11, Dodatak 5, tablice 1 i 2, te u Aneksu 14, Dio I, Dodatak 5, tablice D5-1 i D5-2.

2. odsustvo skupa podataka za oblast 2 za aerodrome mora da bude jasno naglašeno i podaci o preprekama moraju da budu osigurani za/**the absence of an Afea 2 data set for the aerodrome is to be clearly stated and obstacle data are to be provided for**:

- a) prepreke koje prodiru u površ za ograničavanje prepreka/**obstacles that penetrate the obstacle limitations surfaces**;
 - b) prepreke koje prodiru u površ za identifikaciju prepreka u ravni putanje u odletu/**obstacles that penetrate the take-off flight path area obstacle identification surface**; and
 - c) ostale prepreke procijenjene kao opasne za zračnu plovidbu/**other obstacles assessed as being hazardous to air navigation**.
3. naznaku da informacije o preprekama u oblasti 3 nisu osigurane ili ako jesu, to je tada/**indication that information on obstacles in Area 3 is not provided, or if provided**:
- a) identifikacija ili oznaka prepreke/**obstacle identification or designation**;
 - b) vrsta prepreke/**type of obstacle**;
 - c) položaj prepreke, predstavljen geografskim koordinatama u stupnjevima, minutama, sekundama i desetim dijelovima sekunde/**obstacle position, represented by geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenth of seconds**;
 - d) nadmorska visina i relativna visina prepreke zaokružene na najbliži metar ili stopu/**obstacle elevation and height to the nearest metre or foot**;
 - e) označavanje prepreke, te vrsta i boja rasvjete prepreke (ako postoji)/**obstacle marking, and type and colour of obstacle lighting (if any)**;
 - f) naznaku da li je lista prepreka dostupna u elektroničkoj formi i referencu na GEN 3.1.6/**if appropriate, an indication that the list of obstacles is available in electronic form, and a reference to GEN 3.1.6**;
 - g) naznaka NIL, ako je potrebno/**NIL indication, if appropriate**;

Napomena 1: Poglavlje 10, 10.1.1 daje opis oblasti 3, dok Dodatak 8, slika D8-3, sadrži grafičke ilustracije površina prikupljanja podataka o preprekama i kriterije koji se koriste za identifikaciju prepreka u oblasti 3.

Napomena 2: Specifikacija za utvrđivanje i izvješćivanje (tačnost terenskog rada i integritet podataka) položaja (geografska širina i dužina) i nadmorske visine za prepreke u oblasti 3 date su u Aneksu 14, Dio I, Dodatak 5, tablice D5-1 i D5-2.

**** AD 2.11 Meteorološke informacije (Meteorological information provided)

Detaljan opis meteoroloških informacija, koje se pružaju na aerodromu, i naznaka koji je meteorološki ured odgovoran za navedene usluge, uključujući:

1. ime pripadajućeg meteorološkog ureda/**name of the associated meteorological office**;
2. radno vrijeme pružanja usluge i, prema potrebi, određivanje nadležnog meteorološkog ureda izvan navedenog radnog vremena/**hours of service and, where applicable, the designation of the responsible meteorological office outside these hours**;
3. ured odgovoran za pripremu TAF-a, te period važenja i razdoblje izdavanja prognoza/**office responsible for preparation of TAF and periods of validity and interval of issuance of the forecast**;

4. raspoloživost trend prognoze i interval izdavanja/**availability of the trend forecast for the aerodrome, and interval of issuance**;
5. informaciju o tome kako se pruža informacija i/ili savjetovanje/**information on how briefing and/or consultation is provided**;
6. vrste dostavljene letne dokumentacije i jezik/e koji se koriste u letnoj dokumentaciji/**types of flight documentation supplied and language(s) used in flight documentation**;
7. karte i ostale informacije prikazane ili dostupne za informiranje ili savjetovanje/**charts and other information displayed or available for briefing or consultation**;
8. dodatnu opremu na raspolaganju za pružanje informacija o meteorološkim uvjetima, npr. radari i prijemnik za satelitske snimke/**supplementary equipment available for providing information on meteorological conditions, e.g. weather radar and receiver for satellite images**;
9. ATS jedinicu/jedinice kojima se dostavljaju meteorološke informacije/**the air traffic services unit(s) provided with meteorological information**;
10. dodatne informacije (npr. koje se odnose na ograničenja usluge i sl.)/**additional information (e.g. concerning any limitation of service, etc.)**.

**** AD 2.12 Fizičke karakteristike poletno-sletne staze (Runway physical characteristic)

Detaljan opis fizičkih karakteristika poletno-sletne staze, za svaku stazu, uključujući:

1. oznake/**designations**;
2. stvarni smjer izražen u stotim dijelovima stupnja/**true bearings to one-hundredth of a degree**;
3. dimenzije poletno-sletne staze zaokružene na najbliži metar ili stopu/**dimensions of runways to the nearest metre or foot**;
4. nosivost površine (PCN i pripadajući podaci) i površine za svaku poletno-sletnu stazu i pripadajućih staza za zaustavljanje/**strength of pavement (PCN and associated data) and surface of each runway and associated stopways**;
5. geografske koordinate izražene u stupnjevima, minutama i sekundama i stotinkama sekunde za svaki prag i kraj poletno-sletne staze, te undulaciju geoida/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and hundredths of seconds for each threshold and runway end, and geoid undulation**:
 - Pragova poletno-sletne staze za neprecizni prilaz zaokružene na najbliži metar ili stopu/**thresholds of a non-precision approach runway to the nearest metre or foot**;
 - Pragova poletno-sletne staze za precizni prilaz zaokruženu na najbližu desetinu metra ili stopu/**thresholds of a precision approach runway to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot**;
6. nadmorske visine/**elevations of**:
 - Pragova poletno-sletne staze za neprecizni prilaz zaokružene na najbliži metar ili stopu/**thresholds of a non-precision approach runway to the nearest metre or foot**;
 - Pragova i najviše nadmorske visine zone dodira poletno-sletne staze za precizni prilaz, zaokružene na najbližu desetinu metra ili

desetinu stope/**thresholds and the highest elevation of the touchdown zone of a precision approach runway to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**

7. nagib za svaku poletno-sletnu stazu i pripadajuće staze za zaustavljanje/**slope of each runway and associates stopways;**
8. dimenzije staze za zaustavljanje (ako postoji) zaokružene na najbliži metar ili stopu/**dimensions of stopway (if any) to the nearest metre or foot;**
9. dimenzije čistine (ako postoji) zaokružene na najbliži metar ili stopu/**dimension of a clearway (if any) to the nearest metre or foot;**
10. dimenzije osnovne staze/**dimensions of strips;**
11. dimenzije sigurnosnih područja poletno-sletne staze/**dimension of runway end safety areas;**
12. pozicija na kojoj se završava poletno-sletna staza i opis sustava za prinudno zaustavljanje, ako postoji/**location (which runway end) and description of arresting system (if any);**
13. postojanje zone bez prepreka/**the existence of an obstacle-free zone;**
14. primjedbe/**remarks.**

**** AD 2.13 Deklarirane dužine (Declared distances)

Detaljan opis deklariranih dužina zaokruženih na najbliži metar ili stopu za svaki smjer i za sve poletno-sletne staze, uključujući:

1. oznaku poletno-sletne staze/**runway designators;**
2. raspoloživu dužinu za zalet/**take-off run available;**
3. raspoloživu dužinu za uzlijetanje i, ako je primjenljivo, alternativne reducirane deklarirane dužine/**take-off distance available, and if applicable, alternative reduced declared distances;**
4. raspoloživu brzinu za ubrzanje i zaustavljanje/**accelerate-stop distance available;**
5. raspoloživu dužinu za slijetanje/**landing distance available;**
6. primjedbe, uključujući početnu ili ulaznu točku na poletno-sletnoj stazi od koje počinju alternativne reducirane deklarirane dužine/**remarks, including runway entry or start point where alternative reduced declared distances have been declared;**

Ako smjer poletno-sletne staze ne može da se koristi za slijetanje ili polijetanje, ili oboje, onda to mora da bude naznačeno unošenjem kratice NU (Not usable).

**** AD 2.14 Prilazna svjetla i svjetla poletno-sletne staze (Approach and runway lighting)

Detaljan opis prilaznih i svjetala poletno-sletne staze, uključujući:

1. oznaku poletno-sletne staze/**runway designator;**
2. tip, dužinu i intenzitet sustava prilaznih svjetala/**type, length and intensity of approach lighting system;**
3. svjetla praga poletno-sletne staze, boju i horizontalne prečke sa rasvjetom/**runway threshold lights, colour and wing bars;**
4. vrstu sustava za određivanje nagiba za vizuelni prilaz/**type of visual approach slope indicator system;**
5. dužinu svjetala zone dodira poletno-sletne staze/**length of runway touchdown zone lights;**
6. dužinu, razmak, boju i intenzitet svjetala centralne linije poletno-sletne staze/**length, spacing, colour and intensity of runway centre line lights;**

7. dužinu, razmak, boju i intenzitet rubnih svjetala poletno-sletne staze/**length, spacing, colour and intensity of runway edge lights;**
8. boju svjetala kraja poletno-sletne staze/**colour of runway end lights and wing bars;**
9. dužinu i boju svjetala staze za zaustavljanje/**length and colour of stopway lights; and**
10. primjedbe/**remarks.**

**** AD 2.15 Ostale svjetlosne oznake, rezervno napajanje (Other lighting and secondary power supply)

Opis ostalih svjetlosnih oznaka i rezervnog napajanja, uključujući:

1. lokaciju, karakteristike i radno vrijeme aerodromskih farova/identifikacijskih farova (ako postoje)/**location, characteristic and hours of operation of aerodrome beacon/identification beacon (if any);**
2. lokaciju i svjetlosne oznake (ako postoje) anemometra/pokazivača smjera slijetanja/**location and lighting (if any) of anemometer/landing direction indicator;**
3. rubna svjetla staze za vožnju i rasvjetu centralne linije staze za vožnju/**taxiway edge and taxiway centre line lights;**
4. rezervno napajanje, uključujući vrijeme uključivanja/**power supply including switch-over time;**
5. primjedbe/**remarks.**

**** AD 2.16 Površine za slijetanje helikoptera (Helicopter landing area)

Detaljan opis površina za slijetanje helikoptera, uključujući:

1. geografske koordinate u stupnjevima, minutama, sekundama i stotim dijelovima sekunde i, ako je primjenljivo, undulaciju geoida geometrijskog centra TLOF ili svakog praga FATO površine/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and hundredths of seconds and, where appropriate, geoid undulation of the geometric centre of touchdown and lift-off (TLOF) or of each threshold of final approach and take-off (FATO) area:**
 - za neprecizni prilaz, zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**for non-precision approaches, to the nearest metre or foot;**
 - za precizni prilaz, zaokruženu na najbliži deseti dio metra ili deseti dio stope/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
2. nadmorsku visinu TLOF i/ili FATO područja/**TLOF and/or FATO area elevation:**
 - za neprecizni prilaz, zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**for non-precision approaches, to the nearest metre or foot;**
 - za precizni prilaz, zaokruženu na najbližu desetinu metra ili stope/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot;**
3. dimenzije TLOF i FATO površine zaokružene na najbliži metar ili stopu, vrstu površine, nosivost i oznake/**TLOF and FATO area dimension to the nearest metre or foot, surface type, bearing strength and marking;**
4. smjer FATO u odnosu na pravi sjever, zaokružen na stoti dio stupnja/**true bearing to one-hundredth of a degree of FATO;**

5. deklarirane raspoložive dužine zaokružene na najbliži metar ili stopu/**declared distances available, to the nearest metre or foot;**
6. prilaz i svjetla FATO/**approach and FATO lighting;**
7. primjedbe/**remarks.**

****** AD 2.17 Zračni prostor u kome su pružaju ATS usluge (Air traffic service airspace)**

Detaljan opis organizacije zračnog prometa, operativnih usluga kontrole zračnog prometa (ATS) na aerodromu, uključujući:

1. oznaku zračnog prostora i geografske koordinate horizontalnih granica zračnog prostora u stupnjevima, minutama i sekundama/**airspace designation and geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the lateral limits;**
2. vertikalne granice/**vertical limits;**
3. klasifikaciju zračnog prostora/**airspace classification;**
4. pozivni znak i jezik/jezike na kojima ATS jedinica pruža usluge/**call sign and language(s) of the ATS unit providing service;**
5. prelaznu visinu/**transition altitude;**
6. radno vrijeme/**hours of applicability; and**
7. primjedbe/**remarks.**

****** AD 2.18 Sredstva za komunikaciju u pružanju ATS usluga (Air traffic services communication facilities)**

Detaljan opis sredstava za komunikaciju u pružanju ATS usluga uspostavljenih na aerodromu, uključujući:

1. oznaku službe/**service designation;**
2. pozivni znak/**call sign;**
3. kanal/kanale/**channel(s);**
4. adresu data link, po potrebi/**SATVOICE number(s), if available**
5. adresu prijave, ako je dostupna/**login address, as appropriate;**
6. radno vrijeme/**hours of operation; and**
7. primjedbe/**remarks.**

****** AD 2.19 Radio-navigacijski uređaji za slijetanje (Radio navigation and landing aids)**

Detaljan opis radio-navigacijskih uređaja i uređaja za slijetanje vezanih za instrumentalno prilaženje i postupke u završnoj kontroliranoj oblasti (TMA) aerodroma, uključujući:

1. vrstu uređaja, magnetnu deklinaciju zaokruženu na najbliži stupanj, prema potrebi, i vrstu podržanih operacija ILS/MLS, osnovni GNSS, SBAS i GBAS, a za VOR/ILS/MLS i deklinaciju postaje koja se koristi za tehničko podešavanje zaokruženu na najbliži stupanj/**type of aids, magnetic variation to the nearest degree, as appropriate, and type of supported operation for ILS/MLS, basic GNSS, SBAS and GBAS and for VOR/ILS/MLS station declination to the nearest degree used for technical line-up of the aid;**
2. identifikaciju, ako je potrebna/**identification, if required;**
3. frekvenciju/frekvencije, brojeve kanala, pružatelja usluga i oznaku (oznake) referentne putanje (RPI), prema potrebi/**frequency(ies), channel number(s), service provider, and reference path identifier(s) (RPI), as appropriate;**
4. radno vrijeme, prema potrebi/**hours of operation, as appropriate;**
5. geografske koordinate pozicije predajne antene u stupnjevima, minutama, sekundama i desetim dijelovima sekunde, prema potrebi/**geographical**

coordinates in degrees, minutes, seconds and thents of seconds of the position of the transmitting antenna, as appropriate;

6. nadmorsku visinu predajne antene DME zaokruženu na najbližih 30 m (100 ft) i DME/P zaokruženu na najbližih 3 m (10 ft), nadmorsku visinu i elipsoidnu visinu praga poletno-sletne staze na koji slijeće ili elipsoidnu visinu fiktivnog praga zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**elevation of the transmitting antenna of DME to the nearest 30 m (100 ft) and of DME/P to the nearest 3 m (10 ft), elevation of GBAS reference point to the nearest metre or foot, and the elipsoid height of the point to the nearest metre or foot. For SBAS, the ellipsoid height of the landing treshhold point (LTP) or the fictious treshhold point (FTP) to the nearest metre or foot;**
7. polumjer opsluživanja u odnosu na referentnu točku GBAS zaokružen na najbliži kilometar ili nautičku milju/**service volume radius from GBAS reference point to the nearest kilometre or nautical mile; and**
8. primjedbe/**remarks.**

****** AD 2.20 Lokalni prometni propisi (Local traffic regulations)**

Detaljan opis propisa, koji su primjenljivi u prometu na aerodromu, bit će naveden, uključujući i standardne rute za rulanje zrakoplova, propise parkiranja, školski letovi i letovi za obuke i slične procedure, isključujući postupke za letenje.

****** AD 2.21 Postupci za smanjenje buke (Noise abatement procedures)**

Detaljan opis postupaka za smanjenje buke koji su uspostavljeni na aerodromu.

****** AD 2.22 Postupci za letenje (Flight procedures)**

Detaljan opis uvjeta i postupaka za letenje, uključujući radarske i ADS-B postupke, zasnovane na konceptu organizacije zračnog prostora na aerodromu. Ako su uspostavljeni postupci pri smanjenoj vidljivosti na aerodromu, njihov detaljan opis, uključujući:

1. poletno-sletnu stazu/staze i prateću opremu koja je dozvoljena za uporabu u postupcima pri smanjenoj vidljivosti/**runway(s) and associated equipment authorized for use under low visibility procedures;**
2. definirane meteorološke uvjete pod kojima se pokreće i prekida/završava sa uporabom postupaka pri smanjenoj vidljivosti/**defined meteorological conditions under which initiation, use and terimnation of low visibility procedures will be made;**
3. opis oznaka/rasvjete tla za uporabu po postupcima pri smanjenoj vidljivosti /**description of ground marking/lighting for use under low visibility procedures;**
4. primjedbe/**remarks;**

****** AD 2.23 Dodatne informacije (Additional information)**

Dodatne informacije o aerodromu, kao što je pokazatelj koncentracije ptica na aerodromu, zajedno sa naznakom značajnog dnevnog kretanja ptica između mjesta odmora i mjesta hranilišta.

****** AD 2.24 Karte koje se odnose na aerodrom (Charts related to an aerodrome)**

Karte koje se odnose na aerodrom uključuju se po sljedećem redoslijedu:

1. ICAO karta aerodroma/helidroma/**Aerodrome/Heliport Chart - ICAO;**

2. ICAO karta parkiranja/pristajanja zrakoplova/**Aircraft Parking/Docking Chart -ICAO;**
3. ICAO karta aerodromske površine za kretanje/**Aerodrome Ground Movement Chart -ICAO;**
4. ICAO karta aerodromskih prepreka tip A (za svaku poletno-sletnu stazu)/ **Aerodrome Obstacle Chart - ICAO Type A (for each runway);**
5. ICAO aerodromska karta terena i prepreka (elektronička)/ **Aerodrome Terrain and Obstacle Chart - ICAO (Electronic);**
6. ICAO karta terena za precizni prilaz (precizni prilaz za Cat II i III poletno-sletne staze)/**Precision Approach Terrain Chart - ICAO (precision approach Cat II and III runways);**
7. ICAO karta područja (odlazne i tranzitne rute)/**Area Chart - ICAO (departure and transit routes);**
8. Karta standardnog odlaska - instrumentalna - ICAO/**Standard Departure Chart - Instrument - ICAO;**
9. ICAO karta područja (dolazne i tranzitne rute)/**Area Chart - ICAO (arrival and transit routes);**
10. ICAO karta standardnog dolaska/**Standard Arrival Chart - Instrument - ICAO;**
11. ICAO karta nadzora minimalnih visina ATC/ATC **Surveillance Minimum Altitude Chart - ICAO;**
12. ICAO karta instrumentalnog prilaza/**Instrument Approach Chart -ICAO (for each runway and procedure type);**
13. ICAO karta vizuelnog prilaza/**Visual Approach Chart - ICAO; i**
14. koncentracija ptica u blizini aerodroma/**Bird concentration in the vicinity of the aerodrome;**

Ako se neka od karata ne izrađuje, naznaka o tome mora da bude navedena u GEN 3.2 - Zrakoplovne karte.

Napomena: Elektronička karta terena i prepreka aerodroma - ICAO na odgovarajućem elektroničkom mediju može da sadrži u džepu/pregradi napravljenom na stranici AIP -a.

AD 3. HELIDROMI (HELIPORTS)

Kada na aerodromu postoji područje za slijetanje helikoptera, pripadajući podaci bit će navedeni pod **** AD 2.16.

Napomena - Umjesto ** treba da stoji odgovarajući ICAO lokacijski indikator.**

****AD 3.1 Lokacijski indikator i ime helidroma (Heliport location indicator and name)

Zahtjev se odnosi na ICAO lokacijski indikator dodijeljen helidromu i ime helidroma. ICAO lokacijski indikator mora da bude integralni dio sustava obilježavanja podsekcija u sekciji AD 3.

****AD 3.2 Geografski i administrativni podaci o helidromu (Heliport geographical and administrative data)

Geografski i administrativni podaci o helidromu uključuju:

1. referentnu točku helidroma (geografske koordinate u stupnjevima, minutama i sekundama), i položaj na helidromu/**heliport reference point (geographical coordinates in degrees, minutes and seconds) and its site;**
2. smjer i rastojanje referentne točke helidroma od centra grada ili mjesta koje helidrom opslužuje/**direction and distance of heliport reference point from centre of the city or town which the heliport serves;**
3. nadmorsku visinu helidroma zaokruženu na najbliži metar ili stopu i referentnu temperaturu/**heliport**

elevation to the nearest metre or foot, and reference temperature;

4. ako je primjenljivo, undulaciju geoida na položaju na kome je izmjerena nadmorska visina helidroma do najbližeg metra ili stope/**where appropriate, geoid undulation at the heliport elevation position to the nearest metre or foot;**
5. magnetnu deklinaciju zaokruženu na najbliži stupanj, datum podatka i godišnju promjenu/**magnetic variation to the nearest degree, date of information and annual change;**
6. naziv operatera helidroma, adresu, telefon, telefaks, elektroničku poštu, AFS adresu i internet adresu, ako postoji/ **name of heliport operator, address, telephone and telefax number, e-mail address and, if available website address;**
7. vrste prometa koje su dozvoljene na helidromu (IFR/VFR)/**types of traffic permitted to use the heliport (IFR/VFR);**
8. primjedbe/ **remarks.**

****AD 3.3 Radno vrijeme (Operational hours)

Detaljan opis radnog vremena za službe na helidromu, uključujući:

1. operatora helidroma/**heliport operator;**
2. carinsku i pasošku kontrolu/**customs and immigration;**
3. zdravstvenu i sanitarnu službu/**health and sanitation;**
4. AIS brifing ured/**AIS briefing office;**
5. ATS prijavni biro (ARO)/**ATS reporting office (ARO);**
6. MET brifing ured/**MET briefing office;**
7. služba kontrole letenja/ **air traffic service;**
8. snabdijevanje gorivom/ **fuelling;**
9. opsluživanje/ **handling;**
10. zaštita/**security;**
11. odleđivanje/**de-icing; and**
12. primjedbe/**remarks.**

****AD 3.4 Službe i sredstva za opsluživanje (Handling services and facilities)

Detaljan opis usluga i sadržaja dostupnih na helidromu, uključujući:

1. sredstva za opsluživanje robe/**cargo-handling facilities;**
2. vrste goriva i ulja/**fuel and oil types;**
3. objekte i sredstva za snabdijevanje gorivom/**fuelling facilities and capacity;**
4. uređaje i sredstva za odleđivanje/**de-icing facilities;**
5. hangarski prostor za helikoptere u prolazu/**hangar space for visiting helicopter;**
6. objekte za popravak helikoptera u prolazu/**repair facilities for visiting helicopter;**
7. primjedbe/ **remarks.**

****AD 3.5 Pogodnosti za putnike (Passenger facilities)

Kratak opis pogodnosti za putnike dostupnih na helidromu, uključujući:

1. hotel/e na ili u blizini helidroma/**hotel(s) at or in the vicinity of heliport;**
2. restoran/e na ili u blizini helidroma/**restaurant(s) at or in the vicinity of heliport;**
3. mogućnost prijevoza/**transportation possibilities;**
4. medicinske usluge/**medical facilities;**
5. banke ili pošte na ili u blizini helidroma/**bank and post office at or in the vicinity of heliport;**
6. turističke agencije/**tourist office;**

7. primjedbe/remarks.

****** AD 3.6 Spasilačko-vatrogasna služba (Rescue and firefighting services)**

Detaljan opis spasilačko-vatrogasnih usluga i opreme koja je na raspolaganju na helidromu, uključujući:

1. vatrogasnu kategoriju helidroma/heliport category for firefighting;
2. opremu za spašavanje/rescue equipment;
3. sredstva za uklanjanje oštećenog helikoptera/ capability for removal of disabled helicopter;
4. primjedbe/remarks;

****** AD 3.7 Sezonska upotrebljivost - čišćenje (Seasonal availability - clearing)**

Detaljan opis opreme i operativnih prioriteta utvrđenih radi čišćenja helidromske površine za kretanje, uključujući:

1. vrstu opreme za čišćenje/type(s) of clearing equipment;
2. prioritete za čišćenje/clearance priorities;
3. primjedbe/remarks;

****** AD 3.8 Pristanišne platforme, rulne staze i mjesta provjere položaja (Aprons, taxiways and check locations/position data)**

Pojedinosti vezane za fizičke karakteristike pristanišne platforme, rulne staze i mjesta provjere položaja, uključujući:

1. oznaku, površinu i nosivost pristanišne platforme, parking pozicija za helikoptere/designation, surface and strength of aprons, helicopter stands;
2. oznaku, širinu i površinu helikopterskih rulnih staza na zemlji/ designation, width and surface type of helicopter ground taxiways;
3. širinu i oznaku helikopterskih zračnih rulnih staza/width and designation of helicopter air taxiway and air transit route;
4. lokaciju i nadmorsku visinu za točke provjere visinometra zaokružene na najbliži metar ili stopu/location and elevation to the nearest metre or foot of altimeter checkpoints;
5. lokaciju točke provjere VOR-a/location of VOR checkpoints;
6. položaj INS kontrolnih točaka u stupnjevima, minutama i sekundama, te stotim dijelovima sekunde/ position of INS checkpoints in degrees, minutes, seconds and hundredths of second; and
7. primjedbe/remarks.

Ako su kontrolne lokacije/pozicije prikazane na karti helidroma, zabilješka o tome bit će naznačena u okviru ove podsekcije.

****** AD 3.9 Oznake i markeri (Markings and markers)**

Kratak opis oznaka i markera površina za završno prilaženje i polijetanje i rulnih staza, uključujući:

1. oznake zona završnog prilaza i polijetanja/final approach and take-off markings;
2. oznake rulnih staza, markere zračnih ruta i markere zračnih tranzitnih ruta/ taxiways markings, air taxiway markers and air transit route marker; and
3. primjedbe/remarks.

****** AD 3.10 Helidromske prepreke (Heliport obstacles)**

Detaljan opis prepreka, uključujući:

1. identifikaciju prepreka ili oznaku/obstacle identification or designation;
2. vrstu prepreka/type of obstacle;
3. geografske koordinate položaja prepreka, izražene u stupnjevima, minutama i sekundama i desetim

dijelovima sekundi/obstacle position, represented by geographical coordinates indegrees, minutes, seconds and tenths of seconds;

4. nadmorsku visinu prepreke čija je vrijednost zaokružena na najbliži metar ili stopu/obstacle elevation and height to the nearest metre or foot;
5. označavanje prepreka, te vrstu i boju rasvjete prepreke (ako postoji)/ obstacle marking, and type and colour of obstacle lighting (if any);
6. ako je moguće, naznaku da je popis prepreka dostupan u elektroničkom obliku, i pozivanje na GEN 3.1.6/if appropriate, an indication that the list of obstacles is available in electronic form, and a reference to GEN 3.1.6;
7. naznaku NIL, ako je potrebno/ NIL indication, if appropriate.

****** AD 3.11 Meteorološke informacije (Meteorological information provided)**

Detaljan opis meteoroloških informacija koje se pružaju na helidromu i naznaka koji meteorološki ured je odgovoran za navedene usluge, uključujući:

1. naziv pripadajućeg meteorološkog ureda/name of the associated meteorological office;
2. radno vrijeme pružanja usluge i, po potrebi, određivanje nadležnog meteorološkog ureda izvan navedenog radnog vremena/hours of service and, where applicable, the designation of the responsible meteorological office outside these hours;
3. ured odgovoran za pripremu TAF-a, te period važenja i interval izdavanja prognoza/ office responsible for preparation of TAF and periods of validity and interval of issuance of the forecast;
4. raspoloživost trend prognoza za helidrom, te interval izdavanja/availability of the trend forecast for the aerodrome, and interval of issuance;
5. informaciju o tome kako se pruža informacija i/ili konsultacije/ information on how briefing and/or consultation is provided;
6. vrstu dokumentacije koja je dostupna i jezike koji se koriste u dokumentaciji za let/types of flight documentation supplied and language(s) used in flight documentation;
7. karte i ostale informacije koje se prikazuju ili pružaju za informiranje ili konsultacije/charts and other information displayed or available for briefing or consultation;
8. dodatnu opremu dostupnu za osiguravanje informacija o meteorološkim uvjetima, npr. vremenski radar ili prijemnik za satelitske slike/ supplementary equipment available for providing information on meteorological conditions, e.g. weather radar and receiver for satellite images;
9. ATS jedinicu/jedinice kojima se dostavljaju meteorološke informacije/the air traffic services unit(s) provided with meteorological information;
10. dodatne informacije (npr. ograničenje usluga i sl.)/additional information (e.g. concerning any limitation of service, etc).

****** AD 3.12 Podaci o helidromu (Heliport data)**

Detaljan opis dimenzija helidroma i sa tim povezanih informacija, uključujući:

1. vrstu helidroma - površinski, helidrom na izdignutom objektu ili helidrom na platformi/heliport type - surface level, elevated or helideck;

2. dimenzije zone prizemljenja i uzleta (TLOF) zaokružene na najbliži metar ili stopu/**touchdown and lift-off (TLOF) area dimension to the nearest metre or foot**;
3. smjer zone završnog prilaza i polijetanja (FATO) u odnosu na pravi (geografski) sjever zaokružen na stoti dio stupnja/**true bearings to one-hundredth of a degree of a final approach and take-off (FATO) area**;
4. dimenzije FATO zaokružene na najbliži metar ili stopu i tip površine/**dimensions to the nearest metre or foot of FATO, and surface type**;
5. površinu i nosivost TLOF-a u tonama (1000 kg)/**surface and bearing strenght in tonnes (1000 kg) of TLOF**;
6. geografske koordinate u stupnjevima, minutama, sekundama i stotim dijelovima sekunde, ako je primjenljivo, undulaciju geoida geometrijskog centra TLOF ili svakog praga FATO, zaokruženu na najbližih pola metra ili stope/**geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and hundredths of second and, where appropriate, geoid undulation of the geometric centre of TLOF or each threshold of FATO**:
 - za neprecizne prilaze, zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**for non-precision approach, to the nearest metre or foot**;
 - za precizne prilaze, zaokruženu na najbližu desetinu metra ili stope/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot**;
7. nagib TLOF i FATO i nadmorsku visinu/**TLOF and/or FATO slope and elevation**:
 - za neprecizne prilaze, zaokruženu na najbliži metar ili stopu/**for non-precision approaches, to the nearest metre or foot**;
 - za precizne prilaze, zaokruženu na najbliži deseti dio metra ili deseti dio stope/**for precision approaches, to the nearest tenth of a metre or tenth of a foot**;
8. dimenzije zone sigurnosti/**dimension of a safety area**;
9. dimenzije čistine, zaokružene na najbliži metar ili stopu/**dimensions, to the nearest metre or foot, of helicopter clearway**;
10. postojanje zone bez prepreka/**the existance of an obstacle-free sector**;
11. primjedbe/**remarks**.

**** AD 3.13 Deklarirane dužine (Declared distances)

Detaljan opis deklariranih dužina zaokruženih na najbliži metar ili stopu kada je relevantno za helidrom, uključujući:

1. raspoloživu dužinu za polijetanje i, ako je primjenljivo, alternativne reducirane deklarirane dužine/**take-off distance available, and if applicable, alternative reduced declared distances**;
2. raspoloživu dužinu za prekinuto polijetanje/**rejected take-off distance available**;
3. raspoloživu dužinu za slijetanje/**landing distance available**; and
4. primjedbe, uključujući polaznu ili ulaznu točku od koje počinju alternativne reducirane deklarirane dužine/**remarks, including entry or start point where alternative reduced declared distances have been declared**;

**** AD 3.14 Prilazna i FATO svjetla (Approach and FATO lighting)

Detaljan opis prilaznih svjetala i FATO svjetala, uključujući:

1. vrstu, dužinu i intenzitet sustava prilaznih svjetala/**type, length and intensity of approach lighting system**;
2. vrstu vizuelnog sustava pokazivača nagiba/**type of visual approach slope indicator system**;
3. karakteristike i lokaciju svjetala FATO područja/**characteristic and location of FATO area lights**;
4. karakteristike i lokaciju svjetala ciljne točke za slijetanje/**characteristic and location of aiming point lights**;
5. karakteristike i lokaciju sustava TLOF svjetala/**characteristic and location of TLOF lighting system**;
6. primjedbe/**remarks**.

**** AD 3.15 Ostale svjetlosne oznake, rezervno napajanje (Other lighting, secondary power supply)

Opis drugih svjetlosnih oznaka i rezervnog napajanja, uključujući:

1. lokaciju, karakteristike i radno vrijeme helidromskih farova/**location, characteristic and hours of operation of heliport beacon**;
2. lokaciju i svjetlosne oznake pokazivača smjera vjetrova/**location and lighting of wind direction indicator (WDI)**;
3. rubna svjetla rulnih staza i svjetla ose rulnih staza/**taxiway edge and taxiway centre line lights**;
4. rezervno napajanje, uključujući vrijeme uključivanja/**secondary power supply including switch-over time**;
5. primjedbe/**remarks**.

**** AD 3.16 Zračni prostor u kome se pružaju ATS usluge (Air traffic services airspace)

Detaljan opis organizacije zračnog prostora u kome se pružaju ATS usluge uspostavljene na helidromu, uključujući:

1. Oznaku zračnog prostora i geografske koordinate horizontalnih granica zračnog prostora u stupnjevima, minutama i sekundama/**airspace designation and geographical coordinates in degrees, minutes and seconds of the lateral limits**;
2. vertikalne granice/**vertical limits**;
3. klasifikaciju zračnog prostora/**airspace classification**;
4. pozivni znak i jezik/e na kojima ATS jedinice pružaju usluge/**call sign and language(s) of ATS unit providing service**;
5. prelaznu apsolutnu visinu/**transition altitude**;
6. radno vrijeme/**hours of applicability**; and
7. primjedbe/**remarks**.

**** AD 3.17 Sredstva za komunikaciju u pružanju ATS usluga (Air traffic services communication facilities)

Detaljan opis sredstava za komunikaciju u pružanju ATS usluga uspostavljenih na helidromu, uključujući:

1. oznaku službe/**service designation**;
2. pozivni znak/**call sign**;
3. frekvenciju (frekvencije)/**frequency(ies)**;
4. radno vrijeme/**hours of operation**;
5. primjedbe/**remarks**.

**** AD 3.18 Radio-navigacijski i uređaji za slijetanje (Radio navigation and landing aids)

Detaljan opis radio-navigacijskih i uređaja za slijetanje vezanih za instrumentalno prilaženje i postupke u završnoj kontroliranoj oblasti (TMA) helidroma, uključujući:

1. vrstu uređaja, magnetnu deklinaciju zaokruženu na najbliži stupanj, prema potrebi, i vrstu podržanih operacija za ILS/MLS, osnovni GNSS, SBAS i GBAS/type of aids, magnetic variation to the nearest degree, as appropriate, and type of supported operation for ILS/MLS, basic GNSS, SBAS and GBAS, and for VOR/ILS/MLS station declination to the nearest degree used for technical line-up of the aid;
2. identifikaciju, ako je potrebna/identification, if required;
3. frekvenciju (frekvencije), prema potrebi/frequency(ies), as appropriate;
4. radno vrijeme, po potrebi/hours of operation, as appropriate;
5. geografske koordinate pozicije predajne antene u stupnjevima, minutama, sekundama i desetim dijelovima sekunde, prema potrebi/geographical coordinates in degrees, minutes, seconds and tenth of seconds of the position of the transmitting antenna, as appropriate;
6. nadmorsku visinu DME predajne antene/elevation of the transmitting antenna DME to the nearest 30m (100 ft) and DME/P to the nearest 3m (10 ft);
7. primjedbe/remarks;

**** AD 3.19 Lokalni propisi na helidromu (Local heliport regulations)

Detaljan opis propisa koji važe za korištenje helidroma, uključujući prihvatanje letova za obuku, zrakoplova koji nisu opremljeni radio-vezom, ultralaznih zrakoplova i sličnih, za manevrisanje na zemlji i parkiranje, isključujući postupke za letenje.

**** AD 3.20 Postupci za smanjenje buke (Noise abatement procedures)

Detaljan opis postupaka za smanjenje buke na helidromu.

**** AD 3.21 Postupci za letenje (Flight procedures)

Detaljan opis uvjeta i postupaka za letenje, uključujući radarske i ADS-B postupke, uspostavljenih na osnovu organizacije zračnog prostora na helidromu. Ako su uspostavljeni, detaljni opis postupaka pri smanjenoj vidljivosti na helidromu, uključujući:

1. površine zone prizemljenja i uzleta (TLOF) i pridruženu opremu namijenjenu u postupcima pri smanjenoj vidljivosti/touchdown and lift-off (TLOF) area(s) and associated equipment authorized for use under low visibility procedures;
2. definirane meteorološke uvjete pod kojima se može ili pod kojima se prekida uporaba postupaka pri smanjenoj vidljivosti/defined meteorological conditions under which initiation, use and termination of low visibility procedures would be made;
3. opis oznaka i svjetlosnih oznaka koje se koriste u postupcima pri smanjenoj vidljivosti/description of ground/lighting for use under low visibility procedures;
4. primjedbe/remarks.

**** AD 3.22 Dodatne informacije (Additional information)

Dodatne informacije o helidromu, kao što su indikacije o koncentraciji ptica na helidromu, zajedno sa indikacijom o značajnim dnevnim kretanjima između odmorišta i zona hranjenja, u mjeri u kojoj je to izvodivo.

**** AD 3.23 Karte koje se odnose na helidrom (Charts related to a heliport)

Karte se uključuju po sljedećem redoslijedu:

1. ICAO karta aerodroma/helidroma/Aerodrome/Heliport Chart - ICAO;
2. ICAO karta područja/Area Chart - ICAO (departure and transit routes);
3. ICAO karta standardnog instrumentalnog odlaska/Standard Departure Chart - Instrument - ICAO;
4. ICAO karta područja (dolazne i odlazne rute)/Area Chart - ICAO (arrival and transit routes);
5. ICAO karta standardnog instrumentalnog dolaska/Standard Arrival Chart - Instrument - ICAO;
6. ICAO karta minimalnih radarskih apsolutnih visina/ATS Surveillance Minimum Altitude Chart - ICAO;
7. ICAO karta instrumentalnog prilaza (za svaki tip postupka)/Instrument Approach Chart - ICAO (for each procedure type);
8. ICAO karta vizuelnog prilaženja/Visual Approach Chart - ICAO;
9. koncentracija ptica u blizini helidroma/bird concentration in the vicinity of heliport.

Ako se neka karta ne izrađuje, izjava o tome treba da bude data u GEN 3.2 - Zrakoplovne karte.

САДРЖАЈ

**ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 726 Закључак о формирању Истражне комисије Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ за утврђивање утрошка средстава Извозно-кредитне агенције БиХ и средстава прикупљених и намијењених за градњу путева (српски језик)
Zaključak o formiranju Istražne komisije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje utroška sredstava Izvozno-kreditne agencije BiH i sredstava prikupljenih i namijenjenih za gradnju puteva (bosanski jezik)
Zaključak o osnivanju Istražnog povjerenstva Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje utroška sredstava Izvozno-kreditne agencije BiH i sredstava prikupljenih i namijenjenih za cestogradnju (hrvatski jezik)

**КОМИСИЈА ЗА ОЧУВАЊЕ
НАЦИОНАЛНИХ СПОМЕНИКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 727 Одлука о престанку важења Одлуке о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу градитељске цјелине - Гази Хусрев-бегов безистан са дућанима у Сарајеву националним спомеником Босне и Херцеговине (српски језик)
Odluka o prestanku važenja Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o proglašenju graditeljske cjeline - Gazi Husrev-begov bezistan sa dućanima u Sarajevu nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)
Odluka o prestanku važenja Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o proglašenju graditeljske cjeline - Gazi Husrev-begov bezistan sa dućanima u Sarajevu nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
- 728 Одлука број 04.1-02.9-88/17-4 (српски језик)
Odluka broj 04.1-02.9-88/17-4 (bosanski jezik)
Odluka broj 04.1-02.9-88/17-4 (hrvatski jezik)
- 729 Одлука број 07.3-2.3-89/17-6 (српски језик)
Odluka broj 07.3-2.3-89/17-6 (bosanski jezik)

**Одлука број 07.3-2.3-89/17-6 (хрватски језик)
КОМИСИЈА ЗА ИЗБЈЕГЛИЦЕ И РАСЕЉЕНА ЛИЦА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 730 Одлука о избору пројеката електрификације стамбених јединица расељених лица и повратника за 2015. годину (српски језик)
Odluka o izboru projekata elektrifikacije stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika za 2015. godinu (bosanski jezik)
Odluka o izboru projekata elektrificiranja stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika za 2015. godinu (hrvatski jezik)
- 731 Одлука о избору пројеката обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе расељена лица и повратници за 2015. годину (српски језик)
Odluka o izboru projekata obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici za 2015. godinu (bosanski jezik)
Odluka o izboru projekata obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici za 2015. godinu (hrvatski jezik)
- 732 Одлука о преусмјеравању и распореду неутрошених средстава преосталим по пројектима одобреним у периоду 2004-2015. година (српски језик)
Odluka o preusmjeravanju i rasporedu neutrošenih sredstava preostalim po projektima odobrenim u periodu 2004-2015. godina (bosanski jezik)
Odluka o preusmjeravanju i rasporedu neutrošenih sredstava preostalim po projektima odobrenim u razdoblju 2004-2015. godina (hrvatski jezik)

**ДИРЕКЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 733 Правилник о Зборнику ваздухопловних информација Босне и Херцеговине (српски језик)
Pravilnik o Zborniku zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)
Pravilnik o Zborniku zrakoplovnih informacija Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)

Издавач: Овлаштена служба Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Трг БиХ 1, Сарајево - За издавача: секретар Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Бојан Нинковић - Припрема и дистрибуција: ЈП НИО Службени лист БиХ Сарајево, Џемала Биједића 39/III - Директор: Драган Прусуца - Телефони: Централна: 722-030 - Директор: 722-061 - Претплата: 722-054, факс: 722-071 - Огласни одјел: 722-049, 722-050, факс: 722-074 - Служба за правне и опште послове: 722-051 - Рачуноводство: 722-044, 722-046 - Комерцијала: 722-042 - Претплата се утврђује полугодишње, а уплата се врши УНАПРИЈЕД у корист рачуна: UNICREDIT BANK д.д. 338-320-22000052-11, ВАКУФСКА БАНКА д.д. Сарајево 160-200-00005746-51, НУРО-ALPE-ADRIA-BANK А.Д. Бања Лука, филијала Брчко 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK д.д. БиХ Сарајево 161-000- 00071700-57 - Штампач: ГИК "ОКО" д. д. Сарајево - За штампању: Мевлудин Хамзић - Рекламације за непримљене бројеве примају се 20 дана од изласка гласила.

"Службени гласник БиХ" је уписан у евиденцију јавних гласила под редним бројем 731. Упис у судски регистар код Кантоналног суда у Сарајеву, број УФ/І - 2168/97 од 10.07.1997. године. - Идентификацијски број 4200226120002. - Порезни број 01071019. - ПДВ број 200226120002. Молимо претплатнике да обавезно доставе свој ПДВ број ради издавања пореске фактуре. Претплата за II полугодисте 2017. за "Службени гласник БиХ" и "Међународне уговоре" 120,00 КМ, "Службене новине Федерације БиХ" 110,00 КМ.

Web издање: <http://www.sluzbenilist.ba> - годишња претплата 240,00 КМ